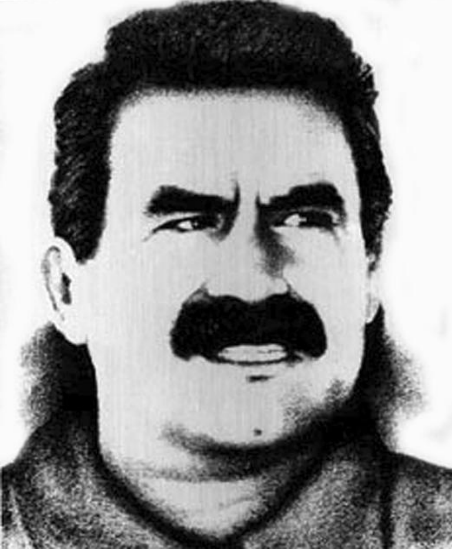
İÇİNDEKİLER…

**Bu Savaş,
Bu Anlamda
Kendi İçinde
Sürekli Büyüyen
En Büyük
Bir Sosyal
Savaşımdır.**

Komünar'dan………..

İntişar, alarm yani olağanüstü durum demek. Mekân Kürdistan, zaman Ağustos, zaman ve mekânın buluştuğu kesit de gerilla ise olağanüstü olan olağanlaşır. Biz de olağanlaşmış olağanüstü koşullarda çıkarmaya çalıştık derginizin bu sayısını. Olağanlaştırdığımız, elinizde ki derginiz; derginin belirlediğimiz gündeme göre olmaması ise yaşadığımız olağanüstülüğümüz oldu. Aynı koşulları yaşayanlar olarak birbirimizi anlayacağımızı umuyoruz.

Bu sayımızda 15 Ağustosa ilişkin söylenebilecekleri, bu diriliş destanının yaratıcısı olan Önder Apo'ya ayırdık. Yine 15 AĞUSTOS DİRİLİŞ BAYRAMI'NA ilişkin Cemil Bayık yoldaşla yapılan oldukça geniş bir röportajı da bu sayımızda bulacaksınız.

Kürdistan da 15 Ağustos da dâhil insana dair, insanca olan tüm yaratımların özü olarak parti öncülüğü ve bir bütün olarak partileşme gerçeğini sorun-çözüm diyalektiği içinde en somut şekliyle, kadro gerçeğine indirgeyerek ele alan yazımızın 15 Ağustosa ilişkin söylenebilecekleri derinleştireceğine inanıyoruz.

15 Ağustos ruhunun yarattığı komple bir devrimci, Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi hareketinin yarattığı bireyin eşsiz örneklerinden Şehit Engin Sincer'in şahadet yıldönümü vesilesiyle Erdal arkadaşa ilişkin bir yazıya da yer verdik.

İdeolojik sorunlarımız kapsamında süreklileştirdiğimiz ve dergimizin yayın çizgisini-amacını oluşturan ideolojik kimlik oluşumu sürecini geliştirerek, zenginleştirme çerçevesinde ele aldığımız 'İdeoloji-Teori' başlıklı yazıyla bu sayımızı güçlendirmeye çalıştık.

Geçen sayımızından devam eden 'Kürdistan'da Önderliksel Doğuş ve Toplumsal Diriliş' yazısı ile birlikte bu sayımızda 'Alevilik' üzerine bir yazı ile de Kürt toplumsallığına yönelik değerlendirmelerle zenginleştirmeye çalıştık.

Bu sayımızda belirttiğimiz yazıların yanında daha başka yazılarda bulacaksınız.

Olağanüstü koşuları gerillalığınızla olağanlaştırma çabanıza hazırladığımız bu sayı ile katkıda bulunacağımızı umuyor,serkeftın dileklerimizi sunuyor; herkesin……..

15 AĞUSTOS DİRİLİŞ BAYRAMINI devrimci coşkumuzla kutluyoruz.

Devrimci selam- saygılar

14. YIL ZAFER DEVRESİ KAPANIŞ KONUŞMASI

15 Ağustos Atılımı'nın 8. yıldönümü tüm partililere, ARGK savaşçılarına, halkımıza ve özgür insanlığa kutlu olsun!

Mahsum Korkmaz Akademisi'nin değerli öğrencileri!
Tüm yoldaşlar, her cephedeki ARGK savaşçıları, halkımız!

Hepinizi zafer yürüyüşüyle selamlıyor ve 9. zafer yılına başlarken, bu sahadaki 14. savaş yılımıza girişle birlikte bundan sonra da başarıdan başka hiçbir şeye fırsat tanımayacağımızı tekrar vurguluyoruz.

Denilebilir ki, başlangıçtan bu savaş yıllarımıza kadar hep baş aşağıya giden, hep kaybettiren; vatanı kaybettiren, insanlığı kaybettiren düşürebilecek kadar düşüren, adına yaşam denilen en kutsal varlığa hiçbir yaşam şansı vermeyen, kör şiddetten başka bir uygulamaya gücü yetmeyen; vuran, işgal eden, el koyan, yüzyıllara bu temelde yüklenen; aldıkça alan, vurdukça vuran bir karabasan tarihine karşı, bir sömürgecilik, bir bitirilmişlik tarihine karşı diriliş, çok az umutla da olsa, inanılmaz da denilse, mucizevi de karşılansa bir mücadele dönemine başlangıç yapmak ve insan olmakta kararlıyız. Bundan asla vazgeçemeyiz. Son nefesimizde de olsa, bir şeyler yapmam gerekir diyen bir biçimde de başlansa, bu yıllara böyle anlam vermek, böyle bir savaşım değeri vermek ve bunu buraya kadar getirmek sanıldığından daha fazla bizim için yaşamın tek yoludur.

Yüzyılların o kaybettiren asırlarına karşılık biz, bize kazandıran bu son yılları yaşatmaya çalıştık. Üzerinde çok konuşuldu ve daha da konuşulacaktır. Şimdiye kadar az şey yapıldı, bundan sonra daha çok şey yapılacaktır. Biz bu yıllarda, düşmanın tarihinde her zaman çokça görülen işgaller, katliamlardan daha çok kendimizi gördük; kendi çaresizliğimizi, kendi düşkünlüğümüzü, yaramaz hale getirilişimizi gördük. **Bu savaş, bu anlamda kendi içinde sürekli büyüyen en büyük bir sosyal savaşım da oluyor.** Görünüşte buna ulusal kurtuluş savaşı denildi. Fakat bundan daha fazla kendine yönelik, sınıf savaşı olmaktan da öteye fakat, onu da içeren daha kapsamlı bir toplumsal savaşım oluyor.

Hiç şüphesiz bu geçen savaş yıllarımız bir çok acıya, bunun dayandığı kayıplara yol açmıştır. Çok eleştirdiğimiz, kabullenemediğimiz kayıpların acısıdır bu; yoksa özgürlüğün bedeli olarak verdiğimiz ve daha çokça da vermeye hazırlandığımız kayıpların veya özgürlüğün bedeli olan kurbanların acısı değildir. Biz bu yıllara çok özgür bir biçimde kendimizi kattık. Bu yılları büyük hesaplaşma yıllarına çevirirken, mücadelenin çok azını düşmana, daha fazlasını kendimize karşı dayattık. **Ve yapılanlara hep başlangıçtır dedik.**

Sizlere temel olarak verilmesi gerekenler, ilk başta yansıtılması gerekenler vardı. Kendinizi yitirerek tanınmaz hale gelme yerine, daha çok sizlere yakıştırdığımız şeylerin neler olduğunu belirtmeye çalıştık. Ama halen görülüyor ki, bu sanıldığı kadar kolay değil. Şimdi de netçe ortaya çıktığı gibi, kendini lanetli hale getirmekten temelde biz sorumluyuz. Her zaman düşmanlar, zalimler, haksızlar bir şeyler yapmak isterler, hasımlarını bir yerlere getirmek isterler. Ama her zaman buna karşı da, karşı tarafın akıl yolu, yürek yolu dediği yola girerek sonuç almayı bilmesi de vardır. Bizim tarihimiz boyunca bir türlü girmeyi başaramadığımız bu aklın yolu, yüreğin özgür yolu yine bir çok nedenlerle bize kapalı tutuldu. Biz bu kapalılığı yıkamadık. Sizler fazla yırtamadınız. Büyük suç buradadır. Başkaları sana her şeyi yapmak ister, ama senin de kendini bir çare haline getirmen en temel insanlık vasıflarının gereğidir.

Ben düşmanın yaptıklarına pek üzülmüyorum. Düşmandır, daha fazlasını da yapabilirdi. Bunu düşmandan hem beklerim ve hem de karşılarım; fakat kendimizin istediğimiz gibi savaşmamasına, vurmamasına, tam tersine vurulmasına şaşarım. Bunlara ne oluyor? Yürüyüşler niye böyle kaypak? Amaçlara yöneliş niye bu kadar ikircikli? Hazırlık niye bu kadar yetersiz? Biz buna büyük öfke duyduk.

BAŞKALARI SANA HER ŞEYİ YAPMAK İSTER, AMA SENİN DE KENDİNİ BİR ÇARE HALİNE GETİRMEN EN TEMEL İNSANLIK VASIFLARININ GEREĞİDİR.

Ama halkımıza da fazla öfkelenmedik. Halktır, çaresizliğe terk edilmiştir, fırsat verilirse uyanır. Hep buna inandık, güvendik ve sonuçta halkımız bu inanca, güvene layık olduğunu gösterdi. Onun öncüleri olması gereken sizler ise, uzun süredir kendinizi aynı tutumun oldukça başarılı bir örneği haline getirdiğinizi söyleyemezsiniz. Bizi bu zor yıllarda en çok zorlayan bu yaklaşım tarzı olmuştur. Bunlar yoldaşlık adına, devrimci savaş adına yaşanan, ama asla savunulamaz, kabul edilemez durumlar idi.

Çok çeşitli açılardan değerlendirilebilecek bu yılları böyle ifade ederken, çok iyi biliyoruz ki bu yıllar, iğne ucuyla kazınarak kazanılmaya çalışılan yıllardır. Buna karşılık sizden istenen biraz mert, zeki, değerbilir kişilikler olmanız ve en çok da kendi kaderiniz, kendi gerçeğinize karşı saygılı olmayı bilebilmenizdir. Bunu başaramamak, sizi sandığınızdan daha fazla en saygısız bir durumla yüz yüze bırakır; çevrenizden hiçbir şey beklemeyecek kadar bir güçsüzler topluluğu haline gelmeyle karşılaşırsınız. En kötü karşılaşma şekli bu oluyor. Şimdi bunu aşmaya çalışıyoruz.

Bu yıllarda biz, bu temelde sadece bazı düşman odaklarını, intikam temelinde ve çok az sayıda da olsa vururken, aslında bunun, sadece bizim biraz daha kendimizi görmemiz ve kendimizi biraz daha açıklığa kavuşturmamız için bir ön adım olduğunu da biliyorduk. Yürüttüğümüz savaşı her yönüyle doğru aydınlatmaya, niçin verildiği, neyi yıkmak ve neyi yapmakla mükellef olduğunu adım adım göstermeye çalıştık. Bir türlü anlayamadığınız, üzerinden geçtiğiniz

gerçeklerdi bunlar. Bu Akademi sahasında geçirilen bütün yıllar, tüm zorluklara karşın, kendi gerçeğine bir türlü yönelmek istemeyen, insani gerçeğine, ulusal gerçeğine, Kürtlük özelliklerine doğru yaklaşmak istemeyen, hep teğet geçen, sağdan-soldan, alttan-üstten kaçan, işin özüne giremeyenlere, "sen busun, senin sorunun, çelişkin budur. Bunları böyle çözmekten öteye nereye gidersen git, lanetli, aşağılık olmaktan kurtulamazsın" dedik. Biz bu dersi vermeye çalıştık. Şimdi bu ders biraz anlaşılmış, Akademi bunu biraz öğretmiştir. Akademideki çaba büyük olmasına, kapsamı çok derin ve vurgusu çok güçlü olmasına rağmen öğrencisi zayıf kalmıştır. Bu da bir gerçek.

Bu Akademi sahasında Kürdistan kendine getirildi, yeniden dirildi, yeniden dillendirildi, yeniden göze-kulağa kavuştu. Yeniden yürüyüşü burada başlatıldı. Bu şimdi dalga dalga bütün ülkeye yayılıyor. Neredeyse bütün Kürdistan'ın erişilmez dorukları özgürlük savaşçılarına kavuşmuştur. Bütün bunlar çabaların boşa gitmediğini gösterir. Ama halen en çok savaşanlar da, en hazırlıklıyım diyenler dahil, eğer üzerinde ısrarla durulmazsa rahatlıkla baş aşağı gidişatı yaşayabilirler. Çünkü çarpıklıklar diz boyu, amacına keskin bakış, çok sağlam adımlarla yürüyüş aksatılıyor. Yeterince güç verilmiyor. Sanki arkalarında hazineleri varmış gibi gözleri biraz arkada kalıyor. Sanki biraz kendini gizlese, savaşa teğet geçse, biraz kendini yormasa, insan haklarına sahip çıkmasa kendine özgü bir geleceğe daha fazla sahip olacakmış gibi gafil yaşıyor. Bunlar var. Biz gerçekçiyiz.

Sizlerin iyi niyetinizle, üstün cesaret ve fedakârlıklarınızla bu ortama, bu savaşa, tüm cephelere koşmanıza çok yüksek değer biçeriz. Elden gelen yoldaşça destek sonuna kadar sunulur. Ama bunun böyle olması savaştaki çarpık yürüyüşünüzü, yetmezliğinizi ortadan kaldırmıyor. Bunu böyle uzun süreli bir hastalık haline getiren sizler oluyorsunuz. Yıllardır her türlü savaşımın şiddetini yaşamasına rağmen, bunu anlamayan, bunun sonucunu çıkarmayan kendinizsiniz. **Biz şu sözü verdik: Bu parti yürür, bu halkın işleri de sağlam yürür ama, öncüleri de, önderleri de sağlam yürümelidir. Bunu doğru anlamak, kavramak gerekir. Biz başka türlü kavramıyoruz.**

Bu parti, bu halk beni de kaldırır, diyenler var. Bize göre bu, alçakça düşüncenin başlangıcıdır. "Ben kendime rahat yaşama, işlerin üzerine yatma fırsatı da tanıyabilirim, yeteneklerimi fazla ayaklandırmasam da olur, ucuz köylü kurnazlığı yaparım, ukalalık yaparım, idare ederim bu işleri" diyenler az değil ve bunlar gerçekten ahmak. Hem de savaş gerçeğinin tüm bunları affetmeyeceğini bilmeyecek kadar ahmaklar. Bizim çabalarımıza bu temelde doğru anlayış getirildi. Tarihin bu en lanetli yaklaşımını terk edin, sandığınız gibi yaşamayı, hatta mücadele etmeyi atalarınız da çok denedi, ama sonuç en utanılası durum oldu, denildi. Fakat hâlâ bu yöntemi deneyenler var. Adına rahat yaşam dediler, adına biz de biraz yaşayalım dediler. Ama yaşamın en soylusu hepsinin elinden gitti ve baş sorumlu da bunlar idi.

Bunu saflarımızda hortlatmanın anlamı yok. Yeteneklerini gizlemenin, zamanında ve her yerde seferber etmemenin hiçbir anlamı yok. Kendini yanıltmanın, kendini başka biçimlerde yansıtmanın da gereği yok. Bırakın bunları, lanetli geçmişin bizim içimizdeki yansıtıcıları olmayın. Bu politika değil, bu savaş kurnazlığı da değildir. Savaş saflarımızda gerçekten çok şey başarabilecek iken, bin bir zahmetle özgürlüğü ucundan yakalamış iken, mutlaka koparılıp alınması gereken an yakalaşmış iken üstüne yatmak affedemediğimiz tek durum oluyor. Burada ucuz kaybetmek affedilemez. Silahını kaybediyor, vurmadan kaybediyor, kendini kaybediyor. Ben böyle yapanlara alçak diyorum, ben buna savaşa en kötü yaklaşım diyorum, ama halen ölümün çok az mesafesiyle karşı karşıya olduğumuzu bir türlü anlatamıyorum.

Biraz kendini doğru çalıştırsa aşar ama, buna rağmen ölümü kabul ediyor, özgürlüğe uzanmayı kabul edemiyor. Bir çok sahamızdaki görevliler, savaşçılar, örgütçüler, propagandacılar, yani bir güne %99 oranında başarı imkanı verme durumunda olanlar, bu olanağa sahip olanlar, ancak %1 ile yetiniyorlar. Nedir bu? Düşüncesizlik, çabasızlık! Nasıl böyle yaşayabilirsiniz? Bizim en temel eleştirimiz budur. Halkını hor görüyor, halkından daha fazla umutlu olmuyor. Bu ne zamanın davranışıdır? Eski davranıştır, yenilmişliğin hikayesidir. Saflarımızda halkın eğitimine, savaşçıların eğitimine gerek görmüyor; var olan olanakların kullanmasına, silahına fazla değer biçmiyor. Bu kimin davranışıdır? Bunları biliyor ve görüyoruz.

İNSANLAR EĞER KENDİLERİYLE, ONURLARIYLA, ÖZGÜRLÜKLERİYLE OYNAMIYORLARSA, ONA BAĞLILARSA AHDETTİKLERİ HER ŞEYİ YAPARLAR. ONUN MANTIĞI, YÖNTEMİ, BİÇİMİ BULUNUR.

Bizde bu sahada yaşadık. Biz de sorumlu bir vatan evladıydık. Sıfırdan başlayarak neler yarattık, ne kadar eğitiyoruz; bunlar ortadadır. Bu gerçeklere saygılı olmak, bağlı kalmak, amansız eğitici ve örgütleyici olmaktır. Değer koparma savaşında gerçekten bir kişide biten ne kadar yetenek varsa, bitirerek cevap vermektir. Burada almanız gereken en militan tutum budur. Anlamanız gereken, özümsemeniz gereken en temel Akademi dersi budur. Hiç şüphesiz, partiyi eğitmeye çalışırken ve bu merkez okulunda sadece militan eğitimi, savaşçı eğitimi değil, aynı zamanda bir ulusu baştan aşağıya çözümlemeye tabi tutup, hem de insanı bütün yönleriyle çözerek buna ulaşmaya çalışırken en zorunu yapıyor, en zor görevi üstlenmiş oluyoruz.

Sadece biçimsel bir ulusal kurtuluş öğretisi vermiyor, bunun insan içeriğini oldukça özgür kılıyoruz. En özgücüne dayalı savaşımla kişinin kendisini kazanmaya en temel yaklaşım olarak yer veriliyor. Bu, insanlıkla en özgür temelde birleşmeyi, insanı en köklü tarihi temelde olduğu kadar

güncellik ve gelecek itibarıyla da kazanmayı içeriyor. Bu dersin ne kadar kapsamlı olduğunu gördünüz. Tüm halkımızı da bu temelde aynı eğitimden geçiriyoruz. Çünkü, mevcut utanılası durumlardan başka türlü kurtulma olmaz; bu dünyada başka türlü yöntemlerle size bir karış kadar yer açılamaz; şeref ve onurdan hiçbir biçimde bahsedilemez. Bunları gördünüz. Artık hayatınız boyunca onu daha iyi yaşama geçirmek ve öze indirgemek ekmek-su kadar önemli bir göreviniz oluyor.

Biz boşuna yaşamadık burada, boşuna kalmadık. Ben kendim çok özgürlük tutkunu biri olduğuma inanırım. Zincire bağlasan bile bir yerde bir saat duramayacak bir kişi varsa, o da ben olabilirim. Fakat bu 14 yılımı çok büyük bir sabırla, inatla, döne döne ama, hep derinleşe derinleşe, çukura değil, yüceliklere doğru sivrile sivrile kendimle birlikte milyonlara da güç getirebildim. Böyle yücelişi, böyle yükselişi, böyle savaşı ancak insanlar gerçekleştirebilir. İnsanlar eğer kendileriyle, onurlarıyla, özgürlükleriyle oynamıyorlarsa, ona bağlılarsa ahdettikleri her şeyi yaparlar. Onun mantığı, yöntemi, biçimi bulunur. Bunu burada gördünüz. Geldiniz ama, lime lime olmuş halde, inanılamaz, tahammül edilemez biçimlerde geldiniz. Canınızı bile adadığınızda temelde niçin ve nasıl adayacağınızı bilmiyordunuz. Ama biz burada onu tanıma şansı verdik. Yeniden dönüşme şansı verdik. Ve şimdi biraz daha iyi anlıyor, daha iyi kavrıyorsunuz, korkmadan kendinize yöneliyorsunuz. Bu kolay olmamıştır ve bu iyi bir giriş de değildir kendiniz için. İnsanlar hayat karşısında kendilerini bu kadar zayıf kılar mı? Hele fırsatlar eldeyken, insani sorumluluklar, ulusal sorumluluklar, toplumsal sorumluluklar ayağa düşmüş iken, insan kendini bu kadar zayıf bırakır mı? Ama siz kendinizi çok fazla zayıf bırakmışsınız; tahammül edilemez, katlanılamaz duruma getirmişsiniz. Biz büyük bir sabırla sizi dinledik, size katlandık. Korktuğum için değil, size çok ihtiyacım olduğu içinde değil, bir insanlık savaşından vazgeçmemeyi şeref sözü bellediğim için bunu yaptım. Belki de dünyanın en düşmüşler toplumundan, en inkar edilmiş adsız halkından, sınırsız kendini düşürmüş insanından, yani onların içinden geldim ve onlarla mutlaka bir şeyler yapmaya ahdettim.

Sözüme bağlı olmamın, kendime saygılı olmamın gereği olarak bunları yaptım. Yoksa başlangıçta gücüm veya sizlerin bana sunduğunuz bir güç yoktu. Bu toplumun, bu halkın bana sunduğu bir fişek, bir kuruş para ve güç yoktu. Al bu görevi ve gerçekleştir diyen yoktu. Tam tersine, yıllarca herkes engelleme çabası içindeydi. En yakınlardan tutalım en yoldaşına kadar kaç kişi bu işe kendini candan verdi? Kaç kişi saygılı olabildi bu çabaya? Hemen hemen yok denecek kadar az. Ama ona rağmen gerekli olan büyük sabrı, büyük kararlılığı gösterdim ve başkalarının isteksiz, içtenliksiz yardımlarına tenezzül etmedim. İşte bunlar bizim yiğitlik tutumumuzun ifadesidir. Hiç kimse bu gerçeği ne başka türlü yorumlasın ve ne de kendinden yana çeksin. Bu konuda herkesi uyarıyorum. Bizim bu işleri nasıl, neyin karşılığında yaptığımız görülmek durumundadır. Varsa bir

**ÇOK BÜYÜK
BİR SABIRLA, İNATLA,
DÖNE DÖNE
AMA HEP
DERİNLEŞE DERİNLEŞE,
ÇUKURA DEĞİL,
YÜCELİKLERE DOĞRU
SİVRİLE SİVRİLE
KENDİMLE BİRLİKTE
MİLYONLARA DA
GÜÇ GETİREBİLDİM.**

yiğitliğiniz, öyle katılacaksınız. Şehitler var, bunların anılarına sahip çıkılması gerekir denildi. Devrimcilerin bağlılıkları vardır, özüne bağlı kalmak gerekir denildi. Onları temsil ediyoruz. Onları sizlere söylüyoruz.

Bütün bunlardan sonra yaklaşım hatası, yaklaşım yetersizliği, "biraz kendimi yaşayayım" demenin anlamı nedir acaba? Doğru hiçbir şey var mı bu yaklaşımın içinde? Bu gafillerin, kendinden habersizlerin yaşayacakları ne var? Bir kaç kırıntıya, sözüm ona yaşam bellediği bir kaç şeye değecek ne var? Bunu gösteriyoruz. Görülüyor ki biz, bu savaşın yıllarında şöyle düşmanı vurduk, böyle büyük zaferler kazandık biçiminde bir değerlendirmeyle kendimizi avutmak yerine, bu düşmanı da vurduk ama, daha çok kendimizi görmek, daha çok kendimiz için düşünmek zorundayız. Nereden geldik, nasıl gideceğiz sorularına cevap vermek için bunu yaptık ve şimdi daha iyi yapıyoruz, daha iyi tartışıyoruz, daha iyi kararlaştırıyoruz. Halk şimdi daha iyi toplanıyor, kendini daha iyi tanıyor, hedefin neler olduğunu biliyor ve daha fazla yürüyüş halindedir.

Tüm bunlar ne yalnız benim işim ve ne de sizlerin işidir; tarihin işidir, gelecektir. Fakat en zorda olan bir insan için düşülebilecek en kötü durumdan doğrusuna yönelmek de artık kabul edilmesi gereken bir husus olmalı. "Ben düştüm kalkamam, yaralandım tedavi olamam, adam olmaktan çıktım tekrar adam olamam, benden umudu kes" deniyor. Biz dedik ki, yüzyılın bu düşkünlük felsefesine, bu kaderciliğine teslim olmayalım; diğer bir yol daha var; umut çok az da olsa, yara çok derin de olsa, yardımcılar yok denecek kadar az da olsa ben yine de biraz umut, biraz çare bulayım, biraz özgücümü konuşturayım ve bu durumdan kurtulayım diyerek, bunu yaptık. Tamı tamamına biz bunu kendimize layık gördük ve gördüğünüz gibi umudun en büyüğüne ulaşılıyor, hatta daha fazlası gerçekleşiyor. Çare olunuyor ve en büyük yardımı kendi kendimize yapıyoruz.

Bunlar kanıtlanmıştır; ne istedik de elde etmedik, ne umut ettik de ulaşmadık, neyi başarmak istedik de başaramadık?... Demek ki istenirse oluyor, hem de bunu bir kişinin kendisi yaptı; kendini yordu, çalıştı yaptı, düşündü yaptı. Öyleyse sizler de yapabilirsiniz. Ama dürüst olacak, yaranızı anlayacak ve çareyi kendinizde üreteceksiniz. Başka türlü gerçeğimize bağlı olmak, gerçeğimizden yararlanmak mümkün değildir. Ben her zaman söyledim; gökteki umut olamam, öyle çokça öykündüğünüz reis olamam, başkan olamam. Yegane ispatım söylediğimi yapmamdır, bunun ilk adımları da, son günü de bellidir. Ne kimse acısın, ne de kimse bize dayanarak şaha çıkıp fırlasın; sadece ve

sadece kendine yönelsin, kendi çabasını harcasın, bu temelde kendine başarı şansı verdirsin. **İnsanlar ispatı gördü mü daha güçlü olurlar, mümkünü gördüler mi daha iyi yürürler.**

Esas itibarıyla bu yıllar, biraz da bunu göstermek içindi. Bu savaş biraz da öncüyü yaratmak, rol oynamak isteyenleri bulup çıkarmak ve halkı ayağa kaldırmak içindi. En temel ders budur. Bununla birlikte her şeyin temeline, bütün yaşamınızın, her türlü yürüyüşün temeline bu felsefeyi, bu ahlakı, bu yaşam, yürüyüş ve savaş tarzını oturtur ve ondan sonra da düşmanın günlük politika ve uygulamalarına bakarız. Dost güçlerin, savaş güçlerimizin durumu nedir sorusuna böylelikle doğru karşılık veririz. Yapacağımız her şey aşağı-yukarı düşünüldüğü gibi sonuca gider.

Düşman başlangıçtan itibaren bizi, "soyunuza-sopunuza, atalarınıza, ceddinize bakın; onların başlarına ne getirilmişse, sizin de başınıza o getirilecektir" diyerek, tehdit etti, ezmeye çalıştı. Ama biz hiç de öyle olmadığımızı, bize böyle yapılamayacağını söyledik ve bugüne kadar da bu sözümüzün gereğine bağlı kaldık. Tavrımız netti; "sen düşmansın, senin tarihin böyle söyler, geçmişte böyle yaptın. Ama bize de aynısını yapamazsın. Biz, şeref dönemini, şerefli insanı, şerefli yaşamı ahdettik. Bunun için kendimize, kendimizin şahsında halkımıza, aynı tarihi yaşatamazsın" dedik. Bu, büyük bir karardı ve daha sonraki bütün adımlar bu kararlılığın hayata geçirilmesi içindi. Bunu iyi görmek gerekir. **Her gün kararlar alıyor, sözler veriyorsunuz. Ama daha sonra hayatın bu kararlar doğrultusunda müthiş kullanılması gerekir.**

Biz onu yaptık ve düşman bin yıldır halkımızın başına getirdiğini, bu yılların başına getiremedi. Sıkıyönetim dedi, özel savaş dedi; kontra, korucu, aşiret güçlerinin devreye sokulması, işbirlikçilerin her türlüsünün ayağa kaldırılması, hatta sözde "Allah'ın Partisi"ni bile devreye koyarak şer kuvveti adına ne varsa hepsini kullandı. Ama yine de, bugün görüyoruz ki düşman, tam başarıya ulaşmaktan uzaktır. Günümüzde düşman, savaşı itiraf edecek kadar kabul etmiştir ve bu önemlidir. **Savaşı başlatmak çok önemlidir, savaşı sürdürmek daha da önemlidir, savaşta yenilmemek çok çok önemlidir. Eğer bu savaşın verildiği tarih bizim tarihimiz ise, içinde gerçekleştiği halk bizim halkımız ise, bir gününü sürdürmek bile çok büyük bir direniştir.** Hem de yenilmeden sürdürmek çok önemlidir. Bir denge durumuna doğru gitmek çok daha önemlidir. Şimdi bunu yaşıyoruz. Savaşta denge durumuna doğru yol

BEN HER ZAMAN SÖYLEDİM; GÖKTEKİ UMUT OLAMAM, ÖYLE ÇOKÇA ÖYKÜNDÜĞÜNÜZ REİS OLAMAM, BAŞKAN OLAMAM. YEGANE İSPATIM SÖYLEDİĞİMİ YAPMAMDIR, BUNUN İLK ADIMLARI DA, SON GÜNÜ DE BELLİDİR.

alırken çok düşünmek, yapılanları anlamak kadar yapılmak durumunda olanları da çok iyi anlamak gerekir.
Biz sizlerle çok kapsamlı eğitim çalışmalarını, bu savaş gerçeğini bütün yönleriyle değerlendirerek gerçekleştirmeye çalıştık. Şimdi bu savaşın neresindeyiz, 15 Ağustos Atılımı'nın 9. yılına girişte savaşın neresindeyiz, sorularına cevap vermek, mevcut durumun ne olduğu kadar yakında ne olacağını, ne kadar gerçekçi kıldığımızı belirlemek durumundayız. Yine bir kader yılının, her şeyimizin daha fazla ortaya konularak mutlaka kazanılması gereken bir dönemin içindeyiz.

Düşman, içte ve dışta tüm dayanaklarını harekete geçirerek, her türlü işbirlikçiyi üzerimize saldırtıyor ve ulusal kurtuluş savaşımıza "terördür bu" diyor. Aslında bu, çok kutsal bir terördür. Keşke daha fazlasına güç getirebilsek, keşke insanlık bu terörle yıkılsa! Terörü kim icat etti? Terörü kim, nasıl uyguladı? Keşke bunları tam anlatabilsek; karşı-devrimin lanetli, barbar, zulümden ve imhadan başka sonuç doğurmayan terörü nedir? İnsanlığı doğurtan kutsal terör nedir? Şeref ve onurla birlikte onun ülkesinin kazanılması, özgürlüğünün kazanılmasını, insanın kendisinin hiç olmazsa yaşıyorum diyebilecek kadar kazanılmasını doğurtacak terör nedir? Kutsal terörün ne olduğunu bir anlatabilsek, anlayabilsek ve uygulayabilsek, bu dünya cennet olur. **Bu, her türlü din kitabındaki cehennem terörüne karşı, devrimci terör cennete giden yolun savaşıdır.** Bu, kutsal bir mücadeledir.

Hiç şüphesiz, özü böyle olan bu savaşıma biz hem anlam itibarıyla ve hem de gerçekleşmesi için çok yüksek yaklaşım göstereceğiz. Çünkü bu bize altın değerinde kazanımlar veren bir savaştır. Hani her gün yevmiyecilik yaparsınız, size her gün değeri aşınan banknotlar verirler; işte bu savaşta siz öyle değersiz kağıt parçaları değil, altın topluyorsunuz. Bunu anlamanız önemlidir. Altın kıymetinde değerler gün be gün koparılıyor, bu gerçektir. Doğru bir çalışma tarzıdır kazandıran, savaşarak çalışmaktır, bunun sonucunda altın değerinde -ki bunlar, parayla-ücretle ifade edilemez- değerlerin kazanılmasıdır. O açıdan biz bu savaşta çok iddialı olduk. Biz onun için her şeyimizi bu savaşa adadık. Bunu sizler de biraz anladınız; halkımız da biraz anladı. Halkımız her gün şunu söylüyor: "Hiçbir şey istemiyoruz, her türlü katliam olabilir, ama biz hepsine hazırız. Tek istediğimiz bu altın savaşın kazanılmasıdır." Bu sömürgecilerin yürüttüğü altın savaşları değil, halkın gerçekten bozuk paradan da, tenekeden de daha kötü duruma düşürülmüş, paslanmış olanın altın savaşıdır.

Eğer bu böyleyse, o zaman savaşın neresindeyiz, bu savaşta ne yapmalıyız sorularına çok kesin ve doğru cevaplar vermek kadar, onun takipçisi de olmak gerekir. Bütün savaşanlar ve savaşmak için yola çıkanlar, peki siz öyle misiniz? Hazırlık bu mudur? İlk adımların altın savaşı böyle midir? Bağlılık antlarını içiyorsunuz ama, bu antlarınız bir altın savaşı olursa değer kazanır. Düşmanın yine dağıtmaya çalışacağı bellidir, onu açmama hiç gerek yok. Halen büyük teknik gücüne, sayı gücüne, devletinin

bütün varlığına dayanarak tek amaç olarak bizi imha etmek istiyor. "Tarihim böyledir, halkları böyle yuttum, sizleri de böyle yutacağım" diyor ve biz bunu biliyoruz.

Biz asıl yenilik sahibi olarak, düşmanın yürüttüğü bütün klasik savaş yöntemlerine, özel savaş yöntemlerine karşı, kendi halk savaşımızın yeniliklerini nasıl sergileyeceğiz? Savaşımın geldiği düzey ne tür yenilikler gerektiriyor? Şimdiye kadar sizi savaşta buraya kadar getirdik. Az çok halk desteği sağlandı, parti öncülüğü, dağlara taşırma işi biraz yapıldı. Ama bu her şeyin kazanıldığı anlamına geliyor mu? Hayır! Bunlar, sadece savaş yolunda yürümenin alt yapısı oldu diyorum. Dayanacağınız zemin, olanaklar verildi önünüze, ama bunu dahice değerlendirmek, halk savaşımının bütün inceliklerini, yaratıcılıklarını sergileyerek yürütmek siz savaşan militanların işi oluyor. Fakat bunda başarı zayıf. Yeniliği görmek, yeni biçimi görmek, savaşın inceliğini, halk savaşımının bütün zengin biçimlerini görmek, aşılan biçimin yerine yeni biçim, yetmeyen biçim yerine yeten biçim, kaybettiren biçim yerine kazandıran biçimi yaratmak, gece-gündüz bunları düşünmek, çok az imkanla mutlaka başarı yoluna gidebilmek ve bunları başarabilen savaşçılar olabilmek gerekiyor. Bu dönemin emrettiği ve her zaman için bir halk savaşçısının temel savaş tarzı budur.

Savaşa yeniler katılıyor. Dalga dalga yeni gençler geliyor. İyi bir tutku, iyi bir geliş, lakin çok donanımsızlar. Bırakalım savaşı, yürüyüşü, adlarını hecelemeyi bile bilemiyorlar. Düşmanın bu duruma düşürdüğü doğrudur, ilk adımdan itibaren de eğer siz bu savaşa girmişseniz, düşmanı o adımda öldürmüşsünüz demektir. Karar, öldürme kararıdır. O zaman ilk adım pek olur, yaman atılır. Hele daha sonraki adımlar ardı arkasına daha sağlam atılır, daha sonuç alıcı olur. Biz bunu istiyoruz. Bu savaş yanılgısını çok yaşadık.

Girmişlerdir dağlara, halkın bağrına; sizler de dağlara, halkın bağrına gidiyorsunuz, ama hazırlık ne kadar? Savaşçılık düzeyi ne? Ben burada halkımla en yüce birlik içinde değil miyim? Bütün halkım benimle coşmuyor mu? Bütün halkım en büyük fedakârlık ve cesarete ulaşmamış mı? Bir parti nereden nereye getirilir, yeterince gösterilmemiş mi? Gösterilmiş. O halde, asgari görevlerinize, rahatlıkla üstesinden gelebileceğiniz görevlere niye yeterince sarılmıyorsunuz? Gidiyorsunuz, halk şikayet ediyor, "bu başıma bela, saygısız, cahilden de beter" diyor. Dağlarda yürürken rahatlıkla pusuya

HALKIMIZ HER GÜN ŞUNU SÖYLÜYOR: "HİÇBİR ŞEY İSTEMİYORUZ, HER TÜRLÜ KATLİAM OLABİLİR, AMA BİZ HEPSİNE HAZIRIZ. TEK İSTEDİĞİMİZ BU ALTIN SAVAŞIN KAZANILMASIDIR."

düşürülüyorsunuz. Niye? Bu dağları esas alanların ucuz bir pusuya düşmesi düşünülemez.

Bu halkın bağrına yerleşenlerin, bu halkı tek kelimeyle bile üzmesi kabul edilemez. Uzaktan yakından bizim gerçeğimizin bununla ilgisi, alakası yok. Öyleyse kendinizi düzelteceksiniz. Düşman özellikleri, gafil özellikler, hain özellikler bizim özelliklerimiz olamaz. Halkı savaştan kopartmak, yoldaştan kopartmak özellikleri düşmanındır. Bunu anlayacaksınız. Anlayıp daha fazla da uygulayacaksınız. Yapmazsanız en kötü değerlendirmeye tabi tutulursunuz. Bunu yapmayın diyorum. İyi niyetten bahsetmiyorum, hayatınızı ortaya koymaktan da bahsetmiyorum. Bahsettiğim şu; savaşa hakkını verin. Onun taktik esaslarına ölümüne bağlı kalın. "Ölürüm ama, taktik dışılıkta ölürüm. Ölürüm ama, en dirilmeyecek pozisyonlarda ölürüm" demeyin. Biz bunu kabul etmiyoruz. Bu ölüm bizim ölümümüz olamaz diyoruz. Her gün haberler geliyor, "vay yönetim ne kadar gerçek dışı değerlendirmeler içinde, vay ne kadar birimle oynuyor, vay ne kadar taktik dışılıkta ısrarlı, vay ne kadar bir sürü kural dışılığın sonucu olarak imhaya yol açıyor" yapmayın diyorum. Bu savaşa bu tutumla girilmez.

Günümüzde savaş yüksek başarı istiyor. Yüksek başarı, biraz daha kendinizi zorlasanız rahatlıkla uygulayabileceğiniz savaşın teorisi ve onun gerçeklerimize uygulanışıyla mümkündür. Bakın her gün yurtseverleri katlediyorlar. Aslında o da bir zaafın sonucudur, çoğunluk kendini demokrasi havasına kaptırmış. Biz her zaman şunu söyledik: Diyarbakır'da demokrasi olamaz, Kürdistan kentlerinde demokrasi yok. Kontr-gerilla var, özel savaş birlikleri var. Aldanmayın onlara. Vururlar sizi. Ne yazık ki bu çağrılara çok az kulak verildi ve herkes sanki tehlike yokmuş gibi yürüyor. Evlerde halkı örgütlemeden kalıyorlar. Ondan sonra tek kurşunla vuruluyorlar. Hedefine sıkılmayan mermiler olduğu sürece elbette vuruluyorsunuz. Neden? Özel savaştan haberiniz yok da ondan. Lafta biliyorsunuz, ama bunları özümseme, iliklerinize kadar gerçekleri yerine getirme, bunun sizde bulması yok. Elbette ucuz öleceksiniz.

Daha önce de özel savaşı tanıyalım dedik, özel savaşın en önemli bir boyutu psikolojiktir dedik. Nedir o işte? Kendini böyle yersiz psikolojiye, ruhsal bir atmosfere kaptırmadır. Devlet niye katilleri bulmuyor diye şaşıyorlar. Devlet katil bulur mu? Devletin kendisi katildir. Vay demokrasi yok mu deniyor. Ne demokrasisi? Demokrasinin canına okunmuştur. Evet, TC dünyanın gözü önünde bir demokrasi sözü vermiştir. Lafta da olsa onun bazı gösteriş yönüne izin verebilir, "gazete çıkar, düzen partisini kur" diyebilir. Fakat o özünde her zaman kendi özel savaşını da yürütecektir ve yürütüyor da. Biz her zamandan daha fazla bu dönemde dedik ki, özel savaş gerçeğini doğru kavrayalım ve ona devrimci savaşla doğru karşılık verelim. Bunu özellikle örgütlenmede, eylemde, gerillada, halk savaşımında, halkın serihildanında daha fazla gösterelim. Gösterenler ilerler, gösteremeyenler kaybederler. Görüyorsunuz, her gün savaş cephemizde birimleri kaybediyoruz. Araştırıyoruz, "köyde kaldı. Birim köyden uzaklaşmadı" deniyor. En son kayıpların bir kaçının nedenlerini size

hatırlatayım: "İdil'in bir köyüne geldi, köyden uzaklaşamadı, düşman yöneldi, imha etti", "Amed'de yaralıydı, köyde kalmakta ısrar etti, hem de hiç gerek yokken, grup kaybetti" deniyor.

Tendürek'te karargah var. "Düşman yaklaşamaz buralara" diye kaybettiler. Biliyorsunuz, kış boyu naylon çadırlarda kaldılar; karı, fırtınayı hiç hesaplamadılar. "Hep böyle yaşadık, bu sene de böyle olur" dediler ve kaybettiler. Bütün yönleriyle nedenlerini araştırıyoruz. Sonuçta kural dışılık kayba götürüyor.

Dostlar var, bütün uyarılara rağmen gerçeği anlamıyorlar ve ardında, "vay şöyle yakalandık, şöyle vurulduk" diyorlar. Onun için halkı da örgütlemesi, örgütlenmeye gitmesi lazım dedik. Tabii ki, bu konuda da temel görev partiye, partililere düşer. Sürekli eğitim, sürekli örgütlenme yapılmalı, halk milisi her yerde devreye sokulmalı, öz savunma birlikleri oluşturulmalıdır. Bir köyde bir hain varsa bir yurtsever de vardır, öz savunmaya geçmeli. Bir mahallede bir kontra varsa, bir yurtsever de vardır, öz savunmaya geçmelidir. Ertelenmeksizin bu görevler yapılmalıdır. Bu görevler ancak başarılırsa, sen yaşarsın, aksi halde gidersin, savaş affetmez dedik.

Kısaca, adına taktik sorunlar, görevler dediğimiz hususlarda artık doğru çözümlere zamanında yönelmek gerekir. Gidiyorsunuz, oldukça da gerçekleri gördünüz. Gerçeklere saygılı olun, öğrendiklerinizin daha fazlasını uygulamaya çalışın ki bu yürüyüşünüzün bir anlamı olsun. 9. zafer yılına yürüyüşü militanca gerçekleştirin, beklentilere militan tarzı bir yürüyüşle cevap verin.

Bunu umuyoruz ve sadece ummak da değil, emrediyoruz. Bu savaşa doğru yaklaşın. Siz militan eğitimi, komutan eğitimi gördünüz. Bunun gerekleri neyse, ona göre yola çıkın. **Halk okulumuzun belki burjuva okulları kadar öğretme imkanı yoktur. Ama halk savaşı okullarının da kısa süreli, fakat tümüyle kendini katarak en değme burjuva okullarından daha fazla komutan yetiştirdiğini tarih sayısız örnekleriyle gösterir.** Dolayısıyla yüksek bir komuta gücü olmanız, halk okulumuzun bütün özüne bağlı kalırsanız bunu gerçekleştirmeniz asla zor değildir. Kimse bize savaş okulunda bir gün okuma fırsatı vermedi. Bir silah dersi, bir taktik dersi, bir teorik ders vermedi. Biz hepsini kendimiz öğrendik. Ve gördüğünüz gibi, ordulaşıyoruz. Demek

SÜREKLİ EĞİTİM, SÜREKLİ ÖRGÜTLENME YAPILMALI, HALK MİLİSİ HER YERDE DEVREYE SOKULMALI, ÖZ SAVUNMA BİRLİKLERİ OLUŞTURULMALIDIR. BİR KÖYDE BİR HAİN VARSA BİR YURTSEVER DE VARDIR, ÖZ SAVUNMAYA GEÇMELİ. BİR MAHALLEDE BİR KONTRA VARSA, BİR YURTSEVER DE VARDIR, ÖZ SAVUNMAYA GEÇMELİDİR

ki, insan bir işe inanırsa gerisini getirir, bunun kavrayışını ve bütün olanaklarını yaratabilir. Sizden istenen bunun hiç olmazsa sınırlı bir tarzla, ama gelişmiş olanaklarla yürütülmesidir.

9. zafer yılına yürürken, 1992 hamlemizin 2. dönemine yönelirken taktik esaslara gerçekten ölümüne bağlı kalalım. Hele gerillaya çok üstün bir başarı imkanı vermeyi, bu dönemin, bu devrenin savaşçılığının tek tutkusu haline getirelim. Bunun anlam ve önemine tekrar değinmek istemiyorum. Ne kadar altın değerinde ve kutsal olduğunu, ne kadar ilk defa böylesine imkan yakalandığını tekrar anlatmak istemiyoruz. Dengeye doğru gidiyoruz. Bunlar Kürt tarihinde, Kürdistan'ın binlerce yıllık tarihinde hiç ulaşılamayan sonuçlardır. İlk defa biz bütün gücümüzü ortaya koyarak bunu başarabildik. Bu tarih bilinci kesinlikle gereklidir. Bu savaşın her şeyi kazanmak anlamına geldiği belli. Eğer temelde kavrayış böyle olursa, geriye kalan taktik hususlar zor değildir. Ama "aç kalmış" bilmem "bile bile kendisini tehlikeye itti, gitti yakalandı" deniyor. En önemli alanlarda kayıp veriliyor. Bunlar gafildir, sen gerillasın, gerilla bir defa silahını ve kendisini kaptırmamak için şahin olur, uçar, kurt olur koşar, sen gidiyorsun, kendini ölüme yatırıyorsun. Yakışır mı bu! Halbuki yemek mi yok? Gerektiğinde bin bir yoldan elde edilir. Nedir bu düşkünlük? Nedir bu kendi kendini imhaya götürme? Affedilir mi? Bazıları bir sigaradan bile vazgeçemiyorsa, özgürlüğe bağlılığın ne kadar; özgürlüğün canı çıkarken, insan ufak alışkanlıklardan vazgeçmezlik eder mi? **Biz burada özgürlüğe yol açmak için yaşamı durdurduk**, ayıp mı oldu, kendime haksızlık mı ettim? Özgürlük en yüce değerdir ve doğru olan da budur; onun için bunları vurguluyorum. Hepiniz için geçerli olan tek doğru duruş, yaşam şekli budur. Yapmayın diyoruz, yani yaşamda ve çalışma tarzında taktik dışılığa düşmeyin.

Evet, temelde söylenen budur. Savaşın diğer gereklerini verdik. Cesaret, fedakârlık, dayanma gücü ve savaşma isteği zaten sizde var. Tekniği ve silaha hakimiyeti gördünüz. Bir eylemin nasıl planlanması gerektiğini öğrendiniz. Düşmanı doğru tanıma, hedefi belirleme, hedefi önemine göre öncelikler sırasına göre sıralamaya tabi tutma, daha sonra bunun için gerekli kuvveti oluşturma; morali, örgütlülük ve donanım düzeyini dikkate alarak düzenleme ve böylece vuruşun zaferini sağlama, taktik önderliğin en temel görevidir. Taktik önderlik gece-gündüz bununla uğraşmaktan başka bir yaklaşımın içinde olamaz.

Savaşa girmişsiniz, günlerdir, yıllardır savaşın içindesiniz, elbette bu taktik ustalığa ulaşmanız gerektiği çok açık. Hangi dağda, nerede, nasıl kalınır; hangi köyle nasıl irtibat kurulur, köyde düşman varsa nasıl vurulur, varsa dost nasıl örgütlenir; bir yürüyüş düzenine geçilmemişse nasıl yürüyüş düzenine geçirilir? Tüm bunlar çok açıktır. Artık bu konularda hata yapmamak gerekir. Biz geçeriz dememek lazım. "Biz mayına basarız, toplu geçeriz" diyemezsiniz. Bunu yapmayın. Bir yürüyüş basit bir değerlendirmedir. Bir üslene, mevzilenme, olası bir savunma, olası bir saldırı olayını kendinize biraz mesele yapsanız hal edemeyeceğiniz bir savaş dersi değildir. Hepsine başarı şansı yüksek yaklaşabilirsiniz. Daha

önce de çokça vurguladığımız gibi, bu konuda artık gerçekten eleştiriden de öteye lanetlenen duruma düşmemek ve kendinize de, bizlere de fazla kaybettirmemek için, taktik önderlik görevinizi mutlaka yerine getirin. Bu görevin örnek savaşçılığı, bu devremizin partiye katkısı, gerillaya katkısı, serihildana katkısı önemlidir.

14. zafer yılı diyoruz. Bu 14. Yıl Zafer Devresi'nden mezun olan arkadaşların onun anlamını kavraması, gereklerini yerine getirmesi gereklidir. Bütün savaşçılarımızın ve 15 Ağustos Atılımı'nın 8. yıldönümü nedeniyle her sahada parti okulundan mezun olanların 9. zafer yılına katılması, bu çerçevede olmalıdır. Bu yıla bütün yıllardan daha çok zafer sığdırmayı amaçlamalıyız. Eğer bu gerçekleştirilirse, hakkı verilmiştir deriz, üzerinize düşeni yapmışsınız ve onaylanan biricik tutum da budur deriz.

Halkımız da büyük bir yürüyüş, savaşım içindedir. Halkımıza sesleniyoruz. Özellikle son yıllar halkımızın da belki gerilladan daha fazla kendini savaşa kattığı yıllardır. Halkımız milisleşiyor, halkımız serihildanlaşıyor, silahlı-silahsız savaşıyor. **Partiye hiç şüphesiz düşen görevler vardır. Eğitir-örgütler, yön verir.** Kendini halkın yerine koymaz, halkın yapacağı işi halka yaptırır, ama halkımız da kendi işini yapar. Biraz örgütleme ve eğitimle safları sıklaştırır ve düşmanı öyle vur, şöyle milis ol, şöyle kalk gösteri yap diye gerilla da biraz görevini yapsa, onlarla birleşse, büyük savaşıma kesin yürürüz.

Demek ki, 15 Ağustos Atılımı'nın 8. yılı aynı zamanda halkımızın da hiçbir dönemde karşılaşılmayacak kadar kendi savaşımına nicelik ve nitelik olarak katıldığı bir süreçtir. Yurt dışında da böyledir, yurt içinde de böyledir. Bu geçen yılda Newroz dolayısıyla en küçük bir halk parçamız bile tankların-topların üstüne kahramanca yürümüştür. Ve biz bu temelde başta Cizre, Şırnak, Nusaybin halkı olmak üzere, bütün yürüyen Kürdistan halkını selamlıyoruz. Yine yurt dışında en büyük yürüyüşlerimizi Avrupa'da halkımızla yaptık: Newroz kutlamaları gerçekleşti, Avrupa'da yirmi-otuz bin kişilik yürüyüşler, elli-altmış bin kişilik kutlama geceleri gerçekleşti. Bunların hepsi zirvesel gelişmelerdir. Ve yine gerilla -düşmanın bizzat itiraflarında da bunlar var- karakol sökme eylemlerine çok sayıda başarıyla yönelme gücünü gösterdi. Bunun karşısında düşman ordusunun ve bunun bütün o tespit ettiğimiz özel savaş kollarının, nefes alamaz duruma getirildiği ve savaşta var

**İLERİCİ,
ÖZGÜR İNSANLIK
BAKIYOR Kİ,
ADETA
YENİ BİR HALK
DİRİLİYOR.
LÜGATTA
YERİ OLMAYAN
YENİ BİR KİMLİK
DOĞUYOR.
BUNUN KARŞISINDA
EMPERYALİSTİ DE,
ÖZGÜRLÜKÇÜSÜ DE
DÜŞÜNÜYOR VE YORUM
YAPMAYA ÇALIŞIYOR**

olanla yetinmeyi neredeyse kabul ettiği görüldü.

Bütün bunlar bizim için savaş gerçeğimizin artık istikrarlı bir dengeye kavuşacağının işaretidir. **Savaş gelişerek sürecek, düşmanı dağıtarak sürecek**, salt bir direnme savaşı değil, bir denge savaşı olarak kendini pekiştirecektir. Bu gelişmelerin anlamı budur. Ve en temel olanı da halkın savaşta yerini tutmasıdır. Direnme savaşı gerilla savaşıdır, denge savaşı halkın katıldığı savaştır. Mevcut Demirel-İnönü hükümetinin aşmak istediği durum buydu, ama başaramamıştır. Özel savaşın o görülmemiş bütün etkinliklerine, uluslar arası müttefiklerini ve işbirlikçilerini kullanarak engelleme çabalarına rağmen, ne halkın desteğini kesebildi, ne gerillanın çok kapsamlı ülkeye dağılışını, güç büyütmesini, nitelik kazanmasını dizginleyebildi. Dolayısıyla dengeye doğru hızla yaklaşıyoruz.

Dengenin sorunları var. Bütün gerilla cephesinin de sorunları var. Halkın eylem sorunları var. Bunlar konulmuştur, görmüşsünüzdür, çözmek için yola çıkıyorsunuz. Savaşa yeni bir dönem, ivme kazandırmak için katılıyorsunuz. Halkımız hiç şüphesiz, bu gerçekler temelinde savaşın gerçek sahibi olarak, özgürlüğün gerçek sahibi olarak, kendi tarihini özgürce yazmak için daha fazlasıyla savaşa katılmak istiyor. Öncü yetersiz kalabilir, hatta çoğu yerde bürokratlaşabilir de. Ama yine de halk savaşa daha fazla yürüyebilmelidir. Halkımızın böyle bir savaş dönemini yakalayabilmesi büyük bir şanstır. Halkımız için bu büyük bir fırsattır. Kendini tanıyor, birleşiyor, yürüyor. Kuzeyden güneye, doğudan batıya, her taraftan kavuşuyor birbirine. İlk defa tarihte bu gerçekleşiyor. Halkımız uluslaşıyor. Savaşarak uluslaşıyor. Uluslaşarak insanileşme, enternasyonalleşme yönüne doğru saygıdeğer adımlar atıyor. Kendini dost da düşman da bu çerçeve de kabul ediyor. Kutlaması ve en başta yer verilmesi gereken, halkımızın bu özgürlük yürüyüşüdür. Eşit ve özgür temellerde insanlığa atılmasıdır. Kendi halkınız, kendi savaşımıyla karşılık vermeye başlaması, sahip çıkmasıdır.

Dostlarımız da bizi gördüler, bizi tanıdılar, savaştıkça daha çok değer veriyorlar. İlerici, özgür insanlık bakıyor ki, adeta yeni bir halk diriliyor. Lügatta yeri olmayan yeni bir kimlik doğuyor. Bunun karşısında emperyalisti de, özgürlükçüsü de düşünüyor ve yorum yapmaya çalışıyor. Bu aynı zamanda 21. yüzyıla doğru giderken kendimize bu dünyada özgürce yol açmanın artık bir sorun teşkil ettiğini ve dünyanın da bize artık yer vermekten başka bir çaresinin kalmadığını anlamaya başlaması anlamına geliyor. Şimdi bu konuda tartışma vardır, giderek anlayacaklardır ve kararlaştıracaktır da. Bunu biz kararlaştırdık, biz bir öz güç savaşı olarak cesaret ettik, yürüttük ve şimdi dünyaya açılıyor. Onlara düşen de kendi kanunları, kendi gerçekleri çerçevesinde bu gerçekliliğe yer vermektir. Sen zorlarsan hak-hukuk için yer bulursun. Gelinen diğer tarihi bir gerçekleşme de budur. Aynı zamanda insanlık bizim bu özgürleşmemizden büyük yarar görecektir.

Bu geçen savaş yılları ve içine gireceğimiz savaş yılları Ortadoğu halklarının özgürleşmesinde gerçekten belki de asırlarla ölçülebilecek bir dönemin temel güçlerinden birisi olabilir. Bu çok düşmüş-düşürülmüş Ortadoğu halklarına kendi tarihlerine yaraşırcasına yeniden sahip çıkma ve yücelmenin imkanını kazandırabilir. Ve bu aynı zamanda emperyalizmin "Yeni Dünya Düzeni"ne vereceğimiz en soylu insanlık dersi olabilir. Emperyalizmin yeni nizamı, haksızlıkları, zulmü kaldırmıyor. İnsanlığın üzerinde bu temel tehlikeler vardır. Emperyalizm dünyayı kirletmiştir. İnsanlığın sorunlarına çözüm getirmek şurada kalsın, bunlara dev boyutlu olanaklarını katmıştır. Buna, her zaman söylediğimiz gibi, bir devrim gereklidir ve bu devrim de ancak sosyalizmin rehberliğinde olabilir. Bu devrim, emperyalizme, ona en güçlü sahip çıkan o reel sosyalizmin, özellikle de Sovyet sosyalizminin çözülüşü ve içine düştüğü duruma da en etkili cevap oluyor. Sosyalizme saygınlık kazandırma, çözüm gücü kazandırmanın küçümsenemez bir öncü müfrezesi oluyor. 2000 yılına doğru giderken halkımızın kendi özgürleşme savaşıyla insanlığa verebileceği en büyük karşılık da bu oluyor.

Bu temelde böylesine yoğun anlamlarla bu savaşı geliştirir ve bundan sonra daha da fazlasını yaparak bu biçimde güç getirmeye çalışırken, büyük özen, tutarlılık, duyarlılık ve çözüm gücü göstermekten geri kalmadık, yorulmadık, bıkmadık, ağlamadık, sızlamadık. Tam tersine, her zamankinden daha fazla bir coşkuyla işin başında olduk. Yıllar bizi eskitmek şurada kalsın, daha da diriltti, yaşama karşı daha saygılı, güçlü kıldı. Demek ki, bu savaş, savaşın sorumlusuna da bu gücü verebiliyor. Demek ki, dirilticiliği çok kesin, geliştiriciliği çok kesin. Hiç şüphesiz daha fazlasını yapmaya çalışacağız. Sorumlulukları çok iyi biliriz. Değerlerin nasıl ortaya çıkarıldığını, ilk tarihini çok iyi biliriz. **Sanmayız ki hiç kimse bizim kadar değer nedir, nasıl ortaya çıkarıldı, emek nedir, nasıl sarf edilir, nasıl korunur bilsin. Bunun sahibi biziz ve bunu bundan sonra da yaşamın en doğru bildiğimiz biçimi olarak, sosyalist biçimi ve kararlılığımızın bir parçası olarak daha da üstün başarılara götüreceğiz. Buna varım diyenlerle iyi yürüyeceğiz. Engelleyenlerle, karşı tarafta yer alanlarla en azgın düşmandan**

BU DEVRİM, EMPERYALİZME, ONA EN GÜÇLÜ SAHİP ÇIKAN O REEL SOSYALİZMİN, ÖZELLİKLE DE SOVYET SOSYALİZMİNİN ÇÖZÜLÜŞÜ VE İÇİNE DÜŞTÜĞÜ DURUMA DA EN ETKİLİ CEVAP OLUYOR. SOSYALİZME SAYGINLIK KAZANDIRMA, ÇÖZÜM GÜCÜ KAZANDIRMANIN KÜÇÜMSENEMEZ BİR ÖNCÜ MÜFREZESİ OLUYOR

tutalım, içimizdeki dolaylı yansımalarına kadar iyi savaşacağız.

Şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da tüm bunlara karşı daha üstün başarıları sağlayacağız. Ve bunun için gerekirse her gün kendimizi yeniden üretecek ve yöneteceğiz. Başarı için insanımızı yöneteceğiz. Şimdiye kadar öyle olmuştur ve daha fazlası da böyle olacaktır. Ve mutlaka başaracaklardır.

Biz gerek bu akademik sahada sizlerin, gerekse bütün parti okullarımızda bu temelde eğitim görenlerin, bütün savaş cephelerinde savaşanların ve halkımızın 15 Ağustos Atılımı'nın 8. yılının derslerini çok iyi özümseyerek çıkış yapmalarını, yeni dönemi, hız kazanmış, daha yoğun devrimci savaş dönemini güçlü karşılamalarını bekliyoruz. Dağda, ovada ve şehirde daha kesintisiz ve daha kapsamlı savaş dönemine, savaşın 9. yılına girmelerini, bu şansı çok güçlü kullanmalarını, bunu bütün yaşamın, bütün çalışmaların önüne almalarını, savaş dönemine, savaşta bu zafer yıllarına bu tarzda yüklenmelerini ve mutlaka kazanmalarını diliyoruz. Bu temelde partimizin öncülük görevlerine sımsıkı sarılmalarını, ARGK'nin tüm komuta gücüne uygulamalarını, gerilla savaşımının taktik esaslarına sonuna kadar bağlı kalmalarını ve başarmalarını diliyoruz. Dostların da artan desteklerini, hem güç almayı, hem güç vermeyi sürdürmelerini bekliyoruz. Bu temel de yine diyoruz ki,

-Yaşasın 15 Ağustos Atılımı'nın 8. yıldönümü!

-Yaşasın ona öncülük eden partimiz PKK ve ARGK!

-Yaşasın halkımızın gelişen kutsal insanlık ve ulusal savaşı!

-Kahrolsun faşist sömürgeciliğin özel savaşımı,

-Kahrolsun onun her türlü emperyalist ve işbirlikçi dayanakları!

15 AĞUSTOS 1992
REBER APO

15 AĞUSTOS'LA BİRLİKTE DÜNYAYA KAFA TUTAN BİR TOPLUM VE BİREY ORTAYA ÇIKMIŞTIR.

CEMİL BAYIK

-15 Ağustos atılımı o günkü Kürdistan, bölge ve dünya koşullarında nasıl bir anlam ifade ediyordu?

15 Ağustos atılımı 12 Eylülle birlikte ortaya çıkan Türkiye ve Kürdistan gerçeği içinde irdelendiği taktirde doğru değerlendirilebilir ve anlam kazanabilir. 1973 Çubuk barajı toplantısıyla başlayan Apocu hareketin geliştirdiği mücadeleyle birlikte Kürdistan'daki sessizlik bozulmuştur. Ölü toprağı haline getirilen Kürdistan coğrafyası Apocu hareketin yürüttüğü ideolojik mücadele sonucu gerçekleştirdiği zihniyet, duygu, düşünce ve vicdan devrimiyle inkarcı sömürgeciliğin Kürt halkını ağır baskılarla sindirmesine son verilmiş, Kürdistan halkı için özgürlük ve demokratik yaşam umudu yeniden ortaya çıkarılmıştı. İdeolojik olarak verilen mücadele sonucu Kürt halkının kafalarındaki kölelik ve boyun eğme zincirleri kırılmıştı. Böylece Kürt halkının yaşadığını ve yaşayan bir varlık olarak doğal haklarını elde edecek bir güç olduğunu ortaya koymuştur. "Hayali Kürdistan Burda Meftundur" sözünde ifade edilen durumun hayal olduğu gösterilmiş, Kürdistan'ın ölmediğini, hem Kürt halkına hem de inkarcı sömürgeci Türk devletine ilan etmiştir.

12 Eylül askeri cuntası Kürdistan'ı boydan boya yeniden işgal ederek özgrlük ve demokrasi ateşini yeniden yakan PKK'yi ezmek ve Kürdistan'da ektiği bütün etkilerin kökünü kazımak için şiddetli bir saldırı başlattı. 12 Eylül askeri darbesi esas olarak da Kürdistan halkına "özgürlükten, demokrasiden, Kürt ve Kürdistan hayalinden vazgeçin, bunlar boştur, bu tür hayallere kapılanlar Türk ordusunun dipçikleri ve postalları altında ezilir" yaklaşımını kabul ettirmek istemiştir. Bunun için de, yüzbinlerce insan işkenceden geçirilmiş, onbinlercesi zindana doldurulmuştu. Neredeyse Kürdistan'da özgürlük ve demokrasi adına yaprağın kımıldamadığı bir siyasal ortam yaratılmıştı. İnsanın, özellikle Kürt insanının hiçbir değeri kalmadığı için her türlü işkenceye, baskıya rahatlıkla uğratılabiliyordu. Baskılar sonucu halk üzerinde büyük bir yılgınlık yaratılmıştı. Apocu hareketin Kürt halkında yarattığı duyguların kökü kazınarak, kölelikten başka çare yoktur dedirtecek derinlikli bir sindirtme politikası izlenilmiştir. Böylece Kürdistan halkının umudu bitirilmek isteniyordu. Japonların "Malını kaybeden bir şeyini, onurunu kaybeden çok şeyini, umudunu kaybeden ise her şeyini kaybetmiş olur"

atasözünde görüldüğü gibi Kürtlere her şey kaybettirilmek istenmekteydi. Kürtlere, umutsuzluğa düşürülerek her şeylerini kaybettiklerini, artık bunun için uğraşmanın gerekli olmadığı düşüncesi verilmek isteniyordu. Sindirme politikasıyla bu konuda önemli düzeyde mesafe kaydedildiği de o günün gerçekleri dikkate alındığında görülecektir.

15 AĞUSTOS ATILIMI 12 EYLÜLLE BİRLİKTE ORTAYA ÇIKAN TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN GERÇEĞİ İÇİNDE İRDELENDİĞİ TAKTİRDE DOĞRU DEĞERLENDİRİLEBİLİR VE ANLAM KAZANABİLİR.

Böylece sadece PKK değil, PKK’nin ortaya çıktığı zemin olan Kürt halkı da kapsamlı bir ezilme politikasıyla karşı karşıyaydı. Yalnız askeri ve siyasi baskılarla değil, ekonomik, sosyal, kültürel politikalarla 12 Eylül sonrası Kürt halkının tümden bitirileceği bir planlama yapılmıştı. 1938 isyanının bastırılmasından sonra Dersim’de izlenen politikaların daha derinleştirilmiş ve kapsamlılaştırılmış biçimi başta Diyarbakır olmak üzere tüm Kürdistan’a uygulanacaktı. Öyle bir Kürdistan gerçeği yaratılacaktı ki, tüm Kürtler kendi gerçeklerinden kopacak, Türklüğe doğru koşacaklardı. Türklük yaşam kapısı, Kürtlük ise ölüm ve işkence kapısı haline getirilecekti. 12 Eylül’ün Kürtler üzerindeki temel politikası ve amacı bu çerçevedeydi. Zindandaki baskıların amacı da buydu. Zindanlar nezdinde PKK Diyarbakır cezaevleri betonlarına gömülecekti. Kürt halkının da her türlü baskı ile umudu bitirilecek, özgürlük ve demokrasi açısından hiçbir dayanağı ve tutunacak bir dalı olmayan bir halk haline getirilecek baskı, zulüm ve asimilasyon politikası böylelikle kolaylıkla uygulanacaktı.

Buna karşı PKK’nin yurtdışına çıkmasındaki amaç; örgüt olarak kendini toparlayıp ülkeye dönmek, bu politikayı boşa çıkararak Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesini yeniden yükselteceği bir süreç başlatmaktı. Önder Apo’nun yoğun çalışma temposuyla, çabasıyla örgütü toparlama amacı buna yönelikti. Bu nedenle de 12 Eylül sonrası belirli düzeyde darbe yiyen PKK örgütünü toparlama, yeniden mücadele eder hale getirme kutsal bir çaba olarak değerlendirilmelidir.1980-84 arası dönem Kürt halkının özgürlük ve demokrasi tarihi açısından da çok kutsal bir süreçtir. 15 Ağustos öncesinde sadece Kürdistan’da değil Türkiye’de ve dünyanın her yerinde böyle bir girişimin yapılamayacağı, Türkiye devletine boyun eğmekten ve beklemekten başka çare olmadığı düşüncesi yaygındı.

12 Eylül darbesinin baskısı, sindirme politikası o kadar etkindi ki, sadece baskıya direkt muhatap olan Kürt halkı, ilerici demokratik güçler değil, somut baskı görmeyen, yurtdışında yaşayan çevreler de büyük bir yılgınlık içindeydi. İradeleri kırılmıştı. Osmanlının halkların, muhaliflerin iradesini kırma, bu yönlü iğdiş etme politikası o kadar etkili uygulanmış ki, 12 Eylül politikalarına karşı çıkma, yeniden örgütlenip mücadele etme hayal görülüyordu. 12 Eylül Kürt ve Kürdistan gerçeğinden bahsetmeyi, Kürdistana

Kürdistan demeyi, Kürde Kürt demeyi en büyük suç ve günah haline getirmişti. Herkesin Türkleşmekten başka çaresi olmadığını, Kürdistan'ın da Türkiye'nin bir parçası olduğunu, bunu değiştirmek isteyenlerin de her türlü baskıyı göze alması gerektiğini somut uygulamalarla o düzeyde gösteriyordu ki, halk, ülke sevgisi güçlü olmayan bireyler ve topluluklar ister istemez o koşullarda bir mücadele başlatmayı hayal görüyorlardı. Belki de burada kişilerin niyetini sorgulamaktan, onları suçlu görmekten çok baskının, şiddetin çok ağır olduğunu görmek gerekiyor. Tabi bu baskılar mücadele etmemeyi, yılgınlığı, yenilgiyi kabul etmeyi mazur gösteremez. Zaten tüm Kürdistan tarihi boyunca Kürt insanına hep bu lanetli düşünceler kabul ettirilmek istenmiştir. Aslında bu lanetli düşünceler Kürt halkına önemli oranda kabul ettirilmiştir. Bu bakımdan Önderliğimiz Kürdistan'da yaşanılan durumun lanetli bir durum olduğunu vurgulamıştır.

Bir toplumu lanetli bir topluluk haline getirmek, kendinden bile kaçan bir halk haline getirmek ancak çok şiddetli bir baskıyla olabilir. Hiçbir halk sıradan, kendiliğinden veyahut da şiddeti yüksek olmayan baskılarla bu hale gelemez. 12 Eylül tüm Kürdistan tarihi boyunca sürdürülen baskıların zirveleştirilmesi olmuştur. Eskiden sadece toplumun belirli kesimine baskı yapılır, onlar susturulurken bu defa tüm halka baskı yapılmıştır. Çünkü yeni gelişen PKK hareketi sadece bir ağa, bey ya da başka toplumsal kesimlerin her şeyde belirleyici olduğu bir hareket değildir. Böyle isyanlarda toplumun belirli bir kesimine, isyancı hareketin liderlerine ya da o isyancı hareketi başlatan çevrelere baskı yapıldığında isyan ezilir, susturulur ve başarı sağlanırmış. Ancak PKK böyle bir hareket olmadığı, bir halk hareketi olduğu için şehirlere, kasabalara, köylere, tüm ailelere ve bireylerin beyinlerine ve yüreklerine girerek ağasından, beyinden, tarikat şeyhinden, aşiret baskısı ve ilişkilerinden, aile etkisinden kurtulmuş bir toplum gerçeği, bir mücadele gerçeği ortaya çıkardığından 12 Eylül faşizmi PKK'nin yarattığı özgürlük tohumlarını ezmek için tüm halkı baskı altına almıştır. İnsanlara sadece fiziki şiddet uygulanmamış, bunun yanında her türlü psikolojik şiddetle, ideolojik şiddetle Kürt halkındaki özgürlük umudu bastırılmaya çalışılmıştır. Bu yönüyle de 12 Eylül'ün Kürt halkı üzerindeki politikası bir ilktir. Hem genişliğine, hem de derinliğine kapsamlıdır ve toplumun tümünü, tüm bireylerini hedeflemiştir.

12 Eylülle kendileri de görmüştür ki, Kürt halkı artık eski halk değildir, sadece ağaları, beyleri, şeyhleri, reisleri kontrol ederek, Kürt halkını kontrol etme zamanı geçmiştir. Bu nedenle de baskı ve şiddetle asimilasyonu daha yaygın hale getirerek Kürt halkını tümden Türkleştirip, kendini inkar eden, iradesi kırmış bir duruma sokulması temel bir politik hedef olarak benimsenmiştir.

15 Ağustos atılımı böyle bir planlamayı boşa çıkaran tarihsel bir harekettir. 12 Eylül'ün tamamen hakim olduğu bir dönemde başlatılmıştır. 1983'te seçimler yapılmıştı ama bu seçimler sadece ekonomik politikayla uğraşacak hükümeti ortaya çıkarmıştı, yoksa askeri, siyasi, kültürel, strateji ve

taktikler önceden belirlenmiş, planlanmıştı. Seçilen hükümet de bunları değiştirme yerine daha da derinleştirerek, zenginleştirerek uygulama görevini yapacaktı.

12 Eylül zaten Türkiye'deki solu hatta sosyal demokratları bile tüketmişti, bitirmişti. Örgütlü birey, örgütlü toplum olmaktan çıkarmıştı. Belki bazı örgütler varlığını sürdürse de bunların toplumun gündemini belirleyecek, toplumu sürükleyecek, Türkiye devletinin askeri ve siyasi stratejilerinde, kültürel politikalarında değişiklikler yaptıracak bir güçleri yoktu. Türkiyedeki sol hareketler böyle olduğu gibi Kürdistan'da geçmişte var olan milliyetçi teslimiyetçi gruplar da tümden tasfiye olmuştu. Bunlar zaten Kürdistan'da tarih içinde iradesi en fazla kırılan kesimlerin uzantısı durumundaydılar. Halktan daha fazla bunların iradesi kırıktır. Bu nedenle Türkiyede her hangi bir sol demokratik hareketin gelişmesi Kürdistan'da reformist de olsa bir hareketin gelişmesi sözkonusu değildi.

PKK 12 Eylülden sonra hem Kürt hareketlerini hem de Türkiyedeki demokratik devrimci güçleri bir araya getirecek ittifak politikaları izlemiş olsa da istediği sonucu alamamıştır. Türkiye soluyla birlikte faşizme karşı birleşik demokratik cephe oluşturulmuş ancak başta Dev-Yolcular olmak üzere sorumlu davranılmadığı için Kürt ve Türk halkının birlikte mücadele edeceği ve birlikte Demokratik Türkiye'yi yaratacakları fırsat değerlendirilememiştir. Eğer bu ittifak başarılı olsaydı 15 Ağustos hamlesi sadece PKK ve Kürt Özgürlük hareketi tarafından değil Türkiye'deki sol demokratik güçlerle birlikte yapılır, demokratik Türkiye ve özgür Kürdistan yaratılarak Kürt sorunu daha önceleri çözüme kavuşabilirdi. Ancak 15 Ağustos öncesi bu tür çabalar sonuç vermedi. Reformist, milliyetçi Kürt gruplar ise tamamen ufuksuz, bencil yaklaştıklarından böyle bir ittifak politikasına yanaşmadılar. Hatta Kürt egemen sınıflarının refleksleriyle Kürt halkının iradesi haline gelmiş olan PKK'yi içlerine sindiremediler. PKK'yi sindiremedikleri için de bırakalım bir ittifak içine girmeyi aksine PKK'nin Kürdistan'da yapmak istediği her türlü ittifakı baltalamak için ellerinden geleni yaptılar. Dolayısıyla da Kürt siyasi hareketlerinin ortak bir ittifakı yaratılamadı. Eğer yaratılmış olsaydı Türkiye'deki, Kürdistan'daki mücadele daha da etkin hale gelebilirdi. Bu güçler böyle bir ittifak içine girmedikleri gibi Kürt özgürlük hareketinin ayağını tutan, prangalamak isteyen bir yaklaşım içinde olmuşlardır.

Kürt halkının büyük bir baskı altına alındığı 12 Eylül sonrasında dünya koşulları da Kürt halkının ve Kürt özgürlük hareketinin aleyhine bir durum arz ediyordu. Türkiye zaten Avrupa'nın, ABD'nin, NATO'nun desteğini alarak 12 Eylül darbesini gerçekleştirmişti. Afganistan'da Sovyet askeri işgali vardı, İran'da İslam devrimi olmuştu. Bunlar NATO'nun temel stratejisi olan Sovyetleri güneyden kuşatma politikasında önemli gedikler açmıştı. Eğer Türkiye sistemden kopar ya da zayıf duruma düşerse Sovyetler güneyden kuşatma politikası boşa çıkmış olacaktı. NATO ve ABD Ortadoğu'da bırakalım sınırların değişmesini siyasal rejimin

değişmesinden bile yana değildi. Bu açıdan da 12 Eylül cuntasının baskı ve işkence politikasına tamamen onay verilmişti. Sovyetler Birliği ise ABD ve NATO paktı ile Ortadoğu'da bir denge kurdukları için bu dengeyi sarsacak herhangi bir politikaya destek vermiyordu. İki sistemin birbirini belirli düzeyde kabul ettiği mevcut dengeler içinde Sovyetler Birliği rejim niteliği ne olursa olsun Türkiye ile politik ilişkilerini geliştiriyordu. Belki de 12 Eylül döneminde Türkiye ile en fazla ilişkilerini geliştiren ülkelerin başında da Sovyetler geliyordu.

Sovyetlerin Kürt özgürlük hareketine olumlu bir etkisi yoktu. Pragmatik bakımdan da bir ilgi duymuyordu. Dünyanın her hangi bir yerinde ABD ve Avrupa'nın kontrolünde olmayan ulusal kurtuluş hareketlerine belirli düzeyde bir destek verirken Ortadoğu'da Filistin dışında böyle bir yaklaşım içinde değildi. Özellikle Türkiye konusunda ABD ile karşı karşıya gelmemek için -bunun çatışmalara yol açacağını düşündüğünden- Kürt özgürlük hareketine ilgi duymadığı gibi karşıt bir tutum içindeydi. Bu konuda da özellikle sol renkli reformist milliyetçi çevrelerle ilişki içindeydi. Başta DDKD olmak üzere bazı Kürt örgütleri ile ilişkisi vardı. Bu ilişkiler sadece kendisi açısından etkinlik gösterecek, kendi propagandasını yapacak güçler yaratma çerçevesindeydi. Yoksa ilkeli davranarak Kürt halkı eziliyor, sömürülüyor, bu nedenle Kürt halkının mücadelesini destekliyorum gibi bir tutumu yoktu. O dönemde Varşova Paktıyla, Nato Paktı arasında Ortadoğu üzerinde böyle bir ilişkiler dengesi vardı. Ne kadar karşıt görünseler de aslında her iki tarafında özgürlük ve demokrasi mücadelelerine ilgisizliği açıktı. Kapitalist sistem zaten özgürlük ve demokrasi çizgisini reddeden ideolojik ve politik bir çizgiye sahipti. Sovyetler Birliği de çıkarcı, pragmatik yaklaşımlarla kapitalistler gibi o da kendi kurduğu çıkar dünyasını sürdürme peşindeydi.

1980'li yıllar dünyada sol, sosyalist ulusal kurtuluş hareketlerinin belli bir gerileme içine girdiği bir döneme tekabül ediyordu. En son 1970'lerde Viyetnam'da zirveye çıkan ulusal kurtuluş hareketleri giderek sistemin parçası haline geldiği gibi artık uluslara ve toplumlara heyecan vermeyen bir düzen içinde bulunuyorlardı. Zaten Sovyetler Birliği-Çin çatışması belirli bir düzeye ulaşmıştı. Sadece kapitalist sistem değil Sovyetler Birliği ve Çin de büyük sorunlarla boğuşur hale gelmişlerdi. Özellikle Sovyetler Birliği pratik gelişme göstermeyen, meleyen ama süt vermeyen koyun haline gelmişti. Geçmişte ulusal kurtuluş savaşı veren hareketlerin ve Sovyetler Birliği'nin Kürt özgürlük hareketine vereceği hiçbir şey yoktu olamazdı da. Bu açıdan dünyada kendi özgücüne güvenen, ikendi özgücüne dayanarak gelişen yegane hareketlerden biri oldu PKK. 15 Ağustos atılımı da hiçbir güce dayanmadan kendi ideolojik doğruluğuna ve militan gücüne dayanarak gerçekleşti. Hiçbir ulusal kurtuluş savaşı PKK'nin başlattığı 15 Ağustos atılımı kadar kendi ayakları üzerinde duran, esas olarak kendi gücüne dayanarak mücadele yürüten bir hareket olmamıştır. NATO zaten

tümden PKK'ye karşıydı. PKK karşıtı her türlü çalışmanın ve komplonun içindeydi. PKK'yi tasfiye etmek için sürekli planlar yapıyor ve pratiğe geçiriyordu.

O günkü dünya siyasi koşulları içinde Türkiye'nin PKK'ye karşı mücadelesinde eli kolu tamamıyla serbestti, hangi baskıyı, hangi zulmü yapsa, hangi politikayı uygulasa da karşısında ses çıkarmayacak bir dünya gerçeği vardı. Belki bölge koşulları belli düzeyde Kürdistan özgürlük hareketine nefes aldıracak bazı imkanlar sundu. Bu da daha çok bölge ülkelerinin ya da her hangi bir gücün Kürt özgürlük hareketine olumlu bir yaklaşımıyla ilgili değildi. Daha çok da bölge ülkelerinin birbirleriyle ve uluslararası güçlerle var olan çelişkilerinden dolayı PKK'nin başlatacağı mücadeleye imkanlar sunan bazı özellikler taşıyordu. İran-Irak savaşının sürmesi, Suriye-İsrail çelişkisinin devamı, yine Türkiye'nin politikalarının tamamen ABD eksenli olarak İran, Suriye, Irak aleyhine işlediğinden konjöktürel olarak Kürt özgürlük hareketinin yararlanabileceği koşullar oluşturuyordu. Her ne kadar İslam devrimi, Ortadoğu halklarının uluslar arası güçler karşısında duracağını göstermiş, Filistin yıllarca İsrail ve arkasındaki güçlere karşı belli bir mücadele etmiş olsa da, PKK'nin Ortadoğu'nun en büyük askeri ve siyasi gücü olan Türkiye'ye karşı mücadele başlatmasının Ortadoğu halklarına güven vermesinin yanında söz konusu ülkeleri de rahatlatan bir rol oynadığı düşünülebilir.

Bölge devletleri de objektif olarak PKK'nin Türkiye'ye karşı verdiği mücadeleden siyasi olarak yararlanmışlardır. Ancak 15 Ağustos hamlesi en fazla da iradesi kırılan, susturulan Ortadoğu halk gerçeği açısından özgür ve demokratik iradenin açığa çıkarılma hamlesi oluyordu. Ortadoğu halklarının örgütlü bir demokrasi gücünü açığa çıkarması yalnız uluslar arası güçler açısından değil bölge güçleri açısından da sakıncalı bulunduğunu söylemek gerekir. PKK ile birlikte Ortadoğu da demokratik bir halk gerçeği ortaya çıktı. Kürdistan halkının kendi egemenlerine ya da inkarcı sömürgeci güçlere karşı ayağa kalkışı Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesi ve irade kazanması açısından önemli düzeyde yol gösterici oldu. Kürt halkının demokratik halk gerçeği haline gelerek mücadelesini yükseltmesi Ortadoğu halklarının demokrasi öğretmeni haline gelmesini sağladı.

Bölgede mücadele içine giren yeni bir hareketi ne NATO ne Sovyetler hoşnutlukla karşıladı. Kürt özgürlük hareketinin böyle bir mücadeleyi başlatmış olması daha baştan büyük zorluklarla karşı karşıya gelmesi anlamına geliyordu. Bir nevi akan nehrin tersine yüzerek, ya da gemisini yürüterek hedefine ulaşmak isteyen bir mücadele gerçeği söz konusuydu. Ama şu gerçektir ki, Türkiye koşulları, dünya koşulları ne kadar zor olsa da PKK önderlik gerçeğinin tarzı, üslubu her türlü zorlukları aşarak bu mücadeleyi kazanma tarzına sahip olduğundan bu tür engeller Kürdistan ve Ortadoğu gerçeği açısından doğal görüldü. Kürdistan devriminin tarzının ancak zor koşullarda mücadele edilip kazanma tarzı olduğundan zorluklar hiçbir zaman mücadeleden vazgeçme nedeni haline

gelmedi. Aksine zorluklar her zaman mücadelenin gerekçesi yapılarak başarının tarzı hakim kılınmaya çalışıldı.

-- 15 Ağustosun Kürdistan toplumu ve bireyi üzerindeki etkisi nasıl olmuştur?

15 Ağustos hamlesi 12 Eylül'ün bastırdığı, sindirdiği, susturduğu bir halk gerçeği ortamında Kürdistan halkı açısından yeni bir umut ışığı olmuştur. 15 Ağustos her şeyden önce 12 Eylül'den sonra bir daha mücadele edilemez, bu devlete karşı bir şey yapılamaz düşüncesini yerle bir etmiştir. Hatta ilk önce bir çok insan böyle bir mücadelenin yürütüleceğine inanmak istememiştir. Türk devletine karşı böyle bir savaşın yürütüleceği ve başarılacağı düşüncesi hiç kimsede yoktu. 15 Ağustos atılımını yalnız halk değil, devlet de beklemiyordu, yine Türkiye'deki sağ, sol hiçbir güç böyle bir mücadeleyi beklemiyordu.

Kürt reformist, milliyetçi çevreler de böyle bir gerilla savaşının başlamasıyla şaşkına dönmüşlerdi. Kürdistan halkı da böyle bir şeye cesaret edileceğine tahmin edemiyordu. Bu nedenle 15 Ağustos hamlesi dost düşman bir çok çevre için şok niteliğini taşıdı. Başlı başına böyle bir hamleye girişmek bile PKK'nin cesaretini, mücadele kararlılığını, boyun eğmezliğini ve direnişçi özelliğini ortaya koyuyordu. Bırakalım böyle bir savaşı sürdürmek, başlatmak bile büyük bir cesaret isterdi. 15 Ağustos bu yönüyle, Kürdistan halkına cesaret aşılayan, kendinde güven yaratan bir eylem olarak görülmelidir. 15 Ağustosun bir çok sonucundan söz edilebilir. Ama en başta da Kürt halkına özgüven kazandırması ve cesaret vermesi açısından 15 Ağustos hamlesi Kürdistan tarihine altın harflerle yazılacaktır.

15 Ağustos hamlesi 1980'den sonra, cezaevleri direnişleriyle sürdürülen mücadele döneminin yeni bir aşamaya ulaşmasıdır. 15 Ağustos ilk şaşkınlık sonrası Kürt halkı tarafından büyük bir heyecanla karşılanmıştır. Hatta başlatılacağının beklenmediği bir dönemde Kürdistan halkı 15 Ağustos'a sevgiyle yaklaşmış, maddi ve manevi desteğini derhal ortaya koymuştur. Kürdistan halkı çok bastırıldığı, ezildiği için bu bastırılmaya ezilmeye karşı ayağa kalkışı en başta da kendi bastırılmışlığına ve ezilmişliğine karşı vurulmuş bir darbe olarak görmüştür. 15 Ağustos şahsında kendine özgüveni kazanması ve gücünü ortaya çıkarması gerçekleşmiştir. Kürt halkı yüzyıllar sonucu ortaya çıkan bütün zayıflıklarını 15 Ağustosla ortadan kaldırma duygusuyla 15 Ağustos'u kendi kişiliğinin, kimliğinin güçlenmesi ve kendini ifade etmesi olarak görmüş, dolayısıyla da bu hamlenin başarı ve başarısızlığını tamamen kendi başarı ya da başarısızlığı olarak ele almıştır. Kürt halkının hamlenin ilk yapıldığı günden bu güne kadar ki yaklaşımı da her zaman böyle olmuştur. 15 Ağustos şahsında yalnız gerillanın değil kendi yenilmezliğinin de gerçekleşmesini ve dünya tarafından kabul edilmesini görme heyecanını, isteğini her zaman yüreğinde ve beyninde taşımıştır.

Sosyolog İsmail Beşikçi'nin bir çok eserinde belirttiği gibi 15 Ağustos her şeyden önce Kürdün kendi geriliklerine ve kafasındaki karakollara sıkılmış bir kurşundur. Zaten 15

Ağustos'u değerlendirirken bu atılımı esas olarak da askeri bir hamle değil toplumsal ve kültürel bir hamle olarak değerlendirmek doğrudur. Önderliğimiz her zaman gerillayı Kürt halkını bilinçlendirme hareketi olarak değerlendirmiştir. Gerillayı Kürt halkını eğiten, bilinçlendiren, örgütleyen, yönlendiren, çağdaş dünyayla buluşturan bir eylem biçiminde ele almıştır. Askeri yanını en geride değerlendirmiştir. Daha önceleri hep teslim olan, iradesi kırılan, boyun eğen Kürt halkı 15 Ağustos'la birlikte kendisi için düşünen, kendisi için yaşayan, kendi geleceğini tasarlayan, bunun için örgütlenen ve mücadele eden bir halk gerçeği olma bilincine kavuşmuştur. 15 Ağustos'tan sonrası her gün Kürdün bilincinin yeniden üretildiği gün bir biçimde anlam kazanmıştır. 15 Ağustos'tan bugüne geçen 18 yıl aynı zamanda Kürt halkının özgürlük bilincinin, demokrasi bilincinin, yurtseverliğin yoğrulduğu bir zaman dilimi olmuştur. Her yıl Kürdistan halkı açısından bilincin geometrik bir biçimde yükseldiği ve derinleştiği bir sonuç ortaya çıkarmıştır. Bunu görmeden sadece bu kadar karakol basılmış, şu kadar asker ölmüş ya da bizim şu kadar şehidimiz var diyerek 15 Ağustos gerçeği açıklanamaz.

15 Ağustos gerçeği en fazla da 1980'lerin sonu ve 1990'ların başında Kürdistan'da boydan boya gelişen serhildanlarla anlam kazanabilir. Bu serhildanlar ve yarattığı sonuçlar tamamen 15 Ağustos atılımının sonucudur. 15 Ağuostos atılımının kopmaz parçasıdırlar. Serhildanlar 15 Ağustos'un toplumsal düzeyde neler yarattığının açık kanıtıdır. 15 Ağustos esas olarak da demokratik devrimin yeni bir aşamaya ulaşmasıdır. Gerilla hareketi bir demokratik devrim hareketidir. Toplumda demokratik devrimi geliştirmiş ve derinleştirmiştir. 15 Ağustos atılımıyla birlikte Kürt halkında daha önce gelişen demokratik bilinç yeni bir aşamaya varmış, Kürt halkı ağasından, beyinden, şeyhinden, reisinden, kocasından, efendisinden koparak halkı için, ülkesi için, toplumsal ve bireysel özgürlük için düşünen, yaşayan insanlar haline gelmiştir.

Eğer 15 Ağustos hamlesi ağaların, beylerin, şeyhlerin, reislerin, kocaların, efendilerin toplum ve birey üzerindeki etkilerini zayıflatmasaydı serhildanlar kesinlikle gerçekleşmezdi. 90'lar Serhildanı bir barajın bentlerinin yıkılması gibi çok gür bir biçimde baştan başa tüm Kürdistan'da etkisini ortaya koymuştur. Yıkılan bu bentler belirttiğimiz söz konusu gerici kurumlardır, tutucu kurumlardır. Bunlar aşılmadan Kürt halkının ayağa kalkması, çok güçlü demokratik devrimini gerçekleştirmesi söz konusu olamazdı. 15 Ağustos bir toplumsal devrimdir. Bir kültür devrimidir,bir kadın devrimidir, bir sosyal devrimdir, bir ulusal devrimdir, özgürlük devrimidir, demokrasi devrimidir, birey özgürlüğü devrimidir, halkın kendine güven kazanması, inanç duyması devrimidir. Devrim içinde devrim çıkaran bir hamledir 15 Ağustos.

Dünyada hiçbir askeri eylemin, savaşın ve mücadelenin 15 Ağustos kadar sosyal, kültürel ve psikolojik değeri olmamıştır. Klasik Ulasal kurtuluş savaşları esas olarak da siyasal devrim amaçlıdır. Zayıf olarak toplumsal ve kültürel yaşamda

değişimler ortaya çıkarmıştır ama PKK'nin öncülük ettiği 15 Ağustos hamlesi ise siyasal niteliğinden daha fazla bir sosyal, kültürel devrimdir.

Bu gün demokratik halk gerçeği varsa Kürt halkı demokratik bir halk haline gelmişse bunu ortaya çıkaran 15 Ağustos hamlesidir. Bu gün Ortadoğu'nun Kürtlerden daha demokratik, daha özgürlükçü bir halkı yoktur. Hatta demokrasi ve özgürlükler konusunda, örgütlenme bilinci konusunda, kendisine güven konusunda diğer halklara örnek olacak bir niteliğe ulaşmıştır. Bin yılların köleliği altında, egemenliği altında inim inim inleyen bir halkın bu hale getirilmesi bir mucizedir. 15 Ağustos bir yönüyle toplumda mucizeler yaratan bir devrim niteliğindedir.

15 Ağustos'la birlikte toplumun evinde, kahvede yürüttüğü sohbetler çok köklü değişime uğramıştır. 12 Eylül'den önce Kürdistan toprağı özgürlük ve demokrasi konusunda harmanlanmış, filizlerini vermeye başlamıştır. 15 Ağustos'la birlikte ise bu harmanlanmış toprağa atılan tohumlar verimli bir toprak gibi bir çok devrimi güçlü bir biçimde ortaya çıkaran sonuçlar yaratmıştır. Kürdistan toplumu artık eski bir toplum değildir. Basit duygularla yaşayan, hedefleri olmayan bir halktan duyguları yükselmiş, bir amaca kilitlenmiş halk gerçeği ortaya çıkmıştır. Yüzyıllar boyunca Kürdistan halkı günlük yaşamını sürdürme dışında amaçtan, geleceğini planlamaktan yoksun bir biçimde yaşamıştır. Araplar İslam ideolojisiyle, Farslar Şiilikle, Türkler Türk-İslam senteziyle her zaman bir ideolojik amaç doğrultusunda geleceğe yönelirken, bir dava ve amaç etrafında yoğrulan bir durum yaşarken Kürtler amaç peşinde koşan topluluk ve insanlar olmaktan çıkarılarak güçsüzleştirilmiştir. Kürt halkının tarih içinde güçsüzleşmesinin en temel nedeni onu ortak amaçlar peşinde koşturan bir düşüncenin, bir ideolojinin, bir yaşam projesinin olmamasıdır.

PKK ortaya koyduğu yeni yaşam projesi ve dünya görüşüyle tarihte ilk defa Kürt halkını, bir ideoloji ve amaç etrafında birleştiren, yoğuran, böylelikle birbirinden koparılamaz bir topluluk haline getirmiştir. Bu amacı gerçekleştirmenin pratik hamlesi olan 15 Ağustos hamlesi yalnız Kuzey Kürdistan'da Kürt halkını değiştirmemiştir. Bütün parçalarda Kürt halkının yaşamında köklü değişiklikler ortaya çıkarmıştır. Küçük kavgalar, toplumun ve bireylerin yaşadığı bunalımlar önemli düzeyde bitirilmiştir, içki, kumar ve benzeri alışkanlıklarla bireylerin, ailelerin, toplulukların yaşadığı krizler son bulmuştur. Buna en somut örnek Güneybatı Kürdistan halkıdır. Güneybatı Kürdistan halkı tarihinin en huzurlu yaşamını PKK'nin girişinden sonra yaşadığını, küçük kavgaların insanı ve toplumu bozan alışkanlıkların azaldığını hatta kimi yerlerde yok olduğunu halk bizzat her gün dile getirmektedir. Çünkü 15 Ağustos hamlesiyle bir mücadele etrafında toplanan Kürt halkı ister istemez yoğunlaşmasını bu mücadelenin başarısına vermiş küçük yoğunlaşmalar bu büyük yoğunlaşmanın, bu büyük mücadelenin etrafında toparlanma karşısında anlamsız hale gelmiştir.

Eskiden ne kendine güvenen, ne komşusuna inanan ne de dünya tarafından itibar gören Kürt halkı 15

Ağustos'la birlikte yalnız kendine güven kazanmamış, dünya toplumu karşısında da onurlu bir duruşa sahip olduğunu göstermiştir. Dış dünya karşısında böyle bir duruş içine girerken kendisiyle de barışmış, komşusuyla da barışmış, bir bütün olarak kendisiyle barışık olan bir toplum haline gelerek bunalımlarını aşmış bu da Kürt halkının gücünün ortaya çıkmasını sağlamıştır. Eskiden iki üç Kürt yan yana gelip bir iş yapamazken 15 Ağustos hamlesinin kendi etrafında topladığı halk gerçeği birbirini seven, birbirini sayan, birbirine değer veren bir düzeye ulaşmıştır. Çünkü 15 Ağustos'la zorlu bir savaş başlamıştır. Kürt halkı bu zorlu savaşın ancak büyük bir dayanışma ve birlikle birbirine verilecek güçle yürütüleceğini görmüştür. 15 Ağustos'un dayattığı bu gerçekler Kürt halkının geçmişte yaşadığı bir çok zaafı ortadan kaldırmış, Kürdistan halkının yeni olumlu özellikler kazanmasına yol açmıştır.

15 Ağustos Kürdün geriliklerini yerle bir etmiştir. 15 Ağustos'la birlikte artık kadın hiçbir zaman olmadığı kadar gözünü dünyaya açmıştır. Gerilladan destek gören kadının kendine güveni artmış ve böylelikle aile içinde, toplum içinde itibarı yükselmiştir. Artık kadınlar her yerde erkeklerle birlikte toplumsal yaşamın içine katılmışlardır. Gerilla bir eve gittiğinde kadın erkek birlikte toplanmış, gerillayla sohbet etmiş, tartışmıştır. Böylelikle erkek her işle ilgilenir, her işle düşünce belirtir kadın geride durur yaklaşımı gerillanın Kürdistan'a girişiyle birlikte son bulmuştur. Eğer gerillaya binlerce kadın katılmış, bir çoğu şehit düşmüşse bunda 15 Ağustos'un toplumda yarattığı büyük değişiklik sonucu kadının mücadeleye akmasıyla ilgilidir. Dünyada beklide en zor iş Kürdistan'da kadını böyle bir mücadele içine katmaktır. Evinin kapısını açıp kafasını dışarıya uzatamayan kadın 15 Ağustos'la birlikte tüm dünyaya gözünü açmış ve halk ordusunun en özgürlükçü militan gücü haline gelmiştir. Başka zaman kızını, eşini dışarı göndermeyen Kürtler kadınların, kızların gerillaya gitmesinden onur duymuşlardır. Böylelikle namus anlayışı da değişmiştir. Eskiden namus nerdeyse kızı, kadını kapıdan dışarıya çıkarmamak, toplumdan uzak tutmaktı. Şimdi erkeklerle yan yana, omuz omuza aynı siperde savaşan, aynı sığınakta yaşayan bir gerçeğin ortaya çıkması söz konusu olmuştur. Kürt halkı genç kızlarla erkeklerin omuz omuza bu savaşını kendisinin en büyük onur savaşı kabul etmiştir. Her ne kadar geleneksel namus anlayışı belirli düzeyde sürse de aslında bu bazı geleneklerin kolay kırılmamasıyla ilgilidir. Yoksa Kürt halkı gerçek namusun özgürlük olduğunu, demokrasi olduğunu, kimliğine, diline, kültürüne sahip olmak olduğunu bu gün dünyada her halktan daha fazla bilmektedir.

15 Ağustos sonrası gelişen serhildanlar tabiî ki toplumu kökten sarsmıştır. İtibar ölçüleri değişmiştir. İtibar edilecek kişilerin kim olacağı değişmiştir. Artık itibarın ölçüsü şu aileden, şu hanedandan gelmek, şu aşiretin reisi, şu tarikatın şeyhi olmaktan çok özgürlük ve demokrasi mücadelesine ne kadar katkı verildiği itibarın ölçüsü olmuştur. Bu değişim çok önemlidir, böyle bir zihniyet devrimi yapmak bile başlı başına toplumda bir çok devrimin önünün açılması anlamına

gelmektedir. Eskiden sadece ağalar, beyler, şeyhler, aşiret reisleri, bunların ailesi ve çevresi toplumsal itibara sahipti. Tarihte zaten en büyük değişim ve dönüşümler toplumda itibar gören, etkili olan insan gerçeğini değiştirmektir. İşte 15 Ağustos bunu başarmıştır. Artık dünün küçümsenen baldırı çıplakları toplumun itibarlı bireyleri haline gelmiştir. Nerdeyse eski itibar ölçülerinden yararlananlar kendilerinin öyle olmadığını, kendilerinin de herhangi bir yurtsever olduğunu söyleyerek toplumda yeniden itibar almak durumunda kalmıştır. Egemen sınıftan insanlar bile itibar kazanmak için bu mücadelenin içine girmişlerdir. Bu mücadeleye çocuklarını vermedikleri takdirde itibarlarının tümden yitirileceğini görerek çocuklarının gerillaya gitmesinin önünü açmışlardır. Bunlar tabi Kürdistan tarihi açısından tarihi değerde değişimlerdir. Artık insanlar birbirleriyle ilişkilerinde aşiret ve benzeri bağlara göre değil özgürlük ve yurtseverlik bağlarına göre yeni toplumsallık ortaya çıkarmışlardır.

15 Ağustosla birlikte ulusallık ve yurtseverlik kavramı da yeni bir içerik kazanmıştır. Giderek demokratik ulus olmanın verileri ortaya çıkmıştır. Eskiden ulus deyince egemenler, burjuvalar uluslaştırır, diğer toplumsal kesimler de onların çıkarları peşinden koşardı. Uluslaşma böyle bir algılamayla çarpıtılmıştı. 15 Ağustos'un yarattığı ortamda artık Kürt egemenlerinin saf dışı olmasıyla birlikte kadının, gençliğin, yoksul tüm kesimlerin kendisini örgütlediği bir demokratik uluslaşma süreci başlamıştır. Eskiden Kürdüm demek yurtsever olmakla eşdeğer görülürken artık yalnız Kürdüm demek değil özgürlük ve demokrasi mücadelesinde fedakarlık yapmak mücadelenin bir yükünü kaldırmak yurtseverliğin ölçüsü haline gelmiştir.

Toplumsal değişimin her zaman en önemli verisi kültürel anlamdaki değişimlerdir. 15 Ağustos'la birlikte başta müzik, tiyatro olmak üzere, kültürel eserlerin her tarafta yaygınlaşmaya başlaması ve giderek yerden biter gibi müzik grupları ve sanatçıların ortaya çıkması toplumdaki değişimle ilgilidir. Toplumdaki talep değişmesiyle ilgilidir. Geçmişte Kürt müziğine ilgi yetersizken 15 Ağustosla birlikte Kürt halkı Kürt müziğine ve kültürel ürünlere büyük bir talep duymaya başlamıştır. Çünkü ölçüleri değişmiştir. Zaten bir siyasi hareketin, herhangi bir eylemin ne kadar sonuç verdiği öğrenilmek isteniyorsa o zaman insanların duygularının ne kadar değiştiği, tercihlerinin ne kadar değiştiğine bakmak lazımdır. İnsanların taleplerindeki öncelikler nedir bunları görmek lazımdır. Kürdistan'da artık nerdeyse yüzlerce müzik grupları olduğu düşünülürse 15 Ağustos'un yarattığı toplumsal değişimin ne düzeye vardığı da rahatlıkla görülebilir.

Toplumdaki bu köklü değişim bireye de bire bir yansımıştır. 15 Ağustos hamlesinden sonra en fazlada birey iradesi gelişmiştir. Bu da özgür bireyin gelişmesinin zemini güçlü bir biçimde ortaya çıkarmıştır. Eskiden insanlar ağasına, beyine, şeyhine, reisine ya da geleneksel aile ölçülerine bağlıydı. Bireylerin özgür düşünme imkanları yoktu. Çünkü neyi düşüneceği, neyi seveceği, nasıl yapacağı söz konusu kurumlar tarafından belirleniyordu. Ret

kabul ölçülerini ortaya çıkaran aşiret, tarikat gibi kurumlardı. Yine kadın tamamen kocasına bağımlıydı. Gençlerin özgür düşünme ve eyleme geçmede geleneksel aile önlerini almaktaydı. 15 Ağustos bu tür bağları yerle bir ederek bireylerin irade haline gelip özgürleşmesinin önünü açmıştır. 15 Ağustos'u her şeyden önce bir demokratik devrim olarak göreceksek, bir kültür devrimi olarak göreceksek aynı zamanda özgür birey yaratma hamlesi olarak da değerlendirmek gerekir.

Eskiden bireyler ailesi, aşireti, çevresi ne düşünüyorsa kendisi de öyle düşünmek zorundaydı. Kararını bağlı bulunduğu toplumsal kesime ve kurumlara göre ayarlardı. Şimdi ilişkilerini ve duruşunu artık tamamen birey olarak ayarlıyor. Birey olarak diğer bireylerle ilişkilenerek yeni toplumsallık yaratılıyor. Kürdistan'da gelişen mücadeleyle ortaya çıkan bu toplumsallaşma, bu demokratik uluslaşma aslında özgür irade kazanan bireylerin tercihlerini yaparak bir araya gelmeleri anlamını taşımaktadır. Bırakalım toplumda birey iradesinin gelişmesi, özgür bireyin ortaya çıkması gerçeğini belirtmemiz, başlı başına kadının ayağa kalkması 15 Ağustos'un Kürdistan'daki bireylerde ne düzeyde değişiklik yaptığının kanıtıdır. Kesinlikle PKK ile tanışan, 15 Ağustos'tan etkilenen birey, aşiret, aile kurumlarıyla 15 Ağustos'ta tanışmayan ve bu etki dışında kalan bireylerin, aşiretlerin, ailelerin konumları çok farklıdır.Bizim hareketimizden etkilenen bireylerin ve kadınların özgür duruşlu olduğu, geri ilişkileri kabul etmediği, yeni bir toplumsallık yaratan bireyler haline geldiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. PKK'nin öncülüğünde ortaya çıkan toplumsallaşma, demokratik uluslaşma, demokratik kurumlaşma ve her türlü örgütlenmede yaratılan toplumsallık 15 Ağustos'un gelişmesiyle bireyin özgür iradesini kısıtlayan bağlardan kopmasının sonucudur.

Birey Kürdistan'da 15 Ağustos'la, PKK'yle güç kazanmıştır. Bu yönüyle 15 Ağustos'un demokratik devrimin en önemli hamlelerinden biri olarak tanımlanması anlamlıdır, değerlidir ve doğrudur. Halkı ağadan, beyden, reisten, şeyhten, kocadan kurtarmadan, yine geleneksel aile bağlarından kurtarmadan hangi demokrasi mücadelesinden söz edilebilir, hangi demokratik eylemden söz edilebilir. Bu tür kurumların etkisinden kurtarılarak, özgürlük ve demokrasi amacı etrafında uğraşan, çalışan bireyler yaratılmadan demokrasi mücadelesinden söz edilemez. Ben demokratım demekle demokrat olunamaz. Demokrasi mücadelesi veriyoruz demekle demokrasi mücadelesi verilemez. Demokrasi mücadelesi en başta da söz konusu kurumlara karşı mücadeleyle olabilir. Demokrat olmak da ancak bu mücadelenin parçası olmakla mümkündür. Özgür birey olmak da ancak böyle bir mücadelenin içinde olmakla mümkündür. Toplum köle olacak, toplumsal özgürlük olmayacak ama birey özgür olacak! Böyle bir şey söz konusu olmamıştır tarihte, bu gün de olmayacaktır. Eğer Kürt halkı köleyse, Kürdistan'da özgürlük yoksa dolayısıyla bireyde de özgürlük yoktur, birey de köledir.

Tabiî ki birey özgürlüğü olmadan toplumsal özgürlük anlamlı değildir. Toplumsal özgürlükle bireysel özgürlük tamamlandığında gerçek anlamda toplumsal özgürlük ve birey özgürlüğünden bahsedilebilir. Birbirini güçlendiren toplumsal özgürlük ve bireysel özgürlük anlayışı olmadan bunu pratikleştirmeden ne gerçek özgür bireyden, ne de gerçek özgür toplumdan söz edilebilir.

15 Ağustos'la birlikte dünyaya kafa tutan bir toplum ve birey ortaya çıkmıştır. İşbirlikçi bir birey, teslimiyetçi bir birey özgür olabilir mi! Baskıya, sömürüye karşı koyamayan, buna boyun eğen özgür birey olabilir mi? Bırakalım özgür birey olmayı, birey olabilir mi? Bu açıdan 15 Ağustos'un yarattığı cesaret ortamında, özgüven ortamında Kürt bireyi artık yanlış gördüğüne karşı çıkan, yanlış gördüğüne boyun eğmeyen, doğruyu işkence, zulüm, her türlü zor karşısında savunan bir gerçeklik haline gelmiştir. Özgür birey de esas olarak bu duruşu ortaya koymaktır. Yoksa özgür bireyden, öz iradeden söz edip şu gücün, bu gücün işbirlikçisi olmak, şunun bunun çanakçısı olmak, onun uzantısı olmak özgür birey olmak anlamına gelmez. Bazıları özgür bireyden, öz iradeden söz ederler ama giderler şu gücün bu gücün uzantısı olurlar. Veyahut da sömürücü, baskıcı kapitalist sistemin ideolojisi ve yaşamını benimserler, onun içinde erirler. Sömürücü, baskıcı, zülüm sisteminin bir parçası olmak, onun içinde erimekle her halde özgür irade ve özgür birey olunamaz. Özcesi 15 Ağustos atılımı Kürt insanını yalnız inkarcı, sömürgeci baskıdan değil, aynı zamanda sistemin köleleştirici, düşürücü, insanlıktan çıkarıcı etkisinden de kurtararak özgür iradenin yolunu sonuna kadar açmıştır.

PKK'de şehit düşen gerillalar herhangi bir asker değildir. Onlar yaşam olacaksa özgür olmalı dedikleri için şehit düşmüşlerdir. Bu yönüyle Kürdistan gerçeğinde özgür bireyin en güçlü yaratıldığı yer yine 15 Ağustos hamlesini başlatan gerilla ordulaşması içinde gerçekleşmiştir. Gerçek özgür bireyler, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde yer alarak şehit düşen ve bu konuda hiçbir fedakarlıktan çekinmeyen insanlardır. Daha doğrusu 15 Ağustos ruhu özgür iradenin kendisini ayağa kaldırdığı ruhtur. Gerçek özgür bireyler 15 Ağustos ruhunu yaşatan kişilerdir. PKK'nin öncülük ettiği toplumsal değişim ve 15 Ağustos'la birlikte birey artık babasının, aşiretinin ya da kocasının söylediği doğrularla hareket etmemektedir. Hatta bunları geri bulmaktadır. Bunlara karşı çıkmaktadır.

--15 Ağustos atılımının gerçekleşmesinde reber Apo'nun etkisini ve rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

15 Ağustos atılımanda reber Apo'nun çalışmalarının belirleyici olduğu tartışmasızdır. 12 Eylül sonrası örgütün darbe aldığı, halk üzerinde yoğun baskının sürdürüldüğü, sindirme politikasının önemli düzeyde mesafe aldığı, kadronun kafasının karışık halde bulunduğu, yakın zamanda yeniden mücadele başlatmaya inancın güçlü olmadığı bir ortamda, önderliğimiz büyük bir inanç, yüksek tempo, sonuç alıcı tarzla, nefes nefese kadroları eğitip, örgütü toparlayıp, yeniden mücadele

eder hale getirmeye çalışmıştır. Kadronun moralini ve inancını yüksek tutmak için elinden gelen her türlü çabayı sarf etmiştir. Önemli olan şu kadar insanın var olması değildir. Önemli olan onların vicdanını ayaklandırmaktır. Onların zihnini özgürlük, demokrasi, insan ve yurt sevgisiyle doldurmaktır. Önderliğimiz daha ilk günden beri her zaman böyle bir tarz ve tempoyla çalışarak gelişme sağlamıştır. Önderliğin tarzı ve temposu her zaman gelişmelerin bir adım önünde seyretmiştir. Hiçbir zaman gelişmeleri arkadan takip eden bir tarz ve tempoyla yürümemiştir. Zaten Önder Apo'nun temel ayırt edici özelliği budur. Önder Apo'nun tarzını, temposunu, üslubunu gören her kadro ister istemez belirli düzeyde ona ayak uydurmak zorunda kalır. Bir nevi katarın lokomotifi gibi bütün vagonları çeken, peşinden sürükleyen bir önderlik tarzı vardır. Önderlik ne kadar hızlı tempoda yürürse kadro da orada ister istemez arkasından koşmak durumunda kalmıştır. İşte bu önderlik tarzının kadroda, bir bütün olarak örgütte yarattığı sinerji ile her zaman hiç kimsenin inanmadığı bir düzeyde çalışmalar ve başarılar ortaya çıkmıştır.

Önderliğin en temel özelliklerinden biri de bireye ve çevresine başkasının inanmadığı işleri başarma inancı vermesidir. Devrimci önderlerde bulunan bu en temel özellik Önderlikte çok yüksek bir düzeyde bulunmaktadır. Belki de tarihte hiçbir devrimci öndere nasip olmayan bu özellik Kürt halkı Önderinde bulunmuştur. Bu da tabiî ki Kürdistan devriminin özelliğiyle ilgilidir. Kürdistan'da başarı ancak çok zor koşullarda büyük işler yapılacağına inanılarak ortaya çıkarılabilir. Başkalarının inanmadığına, normal bir insanın inanmadığına inanarak ne kadar zorlu olursa olsun başarma inancıyla hareket edilerek Kürdistan'da bir şey elde edilebilir. Bunun dışında hiçbir yaklaşımın Kürdistan'da bırakalım bir şey üretmesi, yaprak bile kıpırdatılamaz. Bir yönüyle de Önderliğimiz Kürdistan devriminin zorluklarına ve ihtiyaçlarına göre şekillenmiştir. Ya da bu ihtiyaçları ve zorunlulukları karşılayacak bir duruşta olduğu için böyle bir önderlik gerçeği konumuna ulaşmıştır. Zaten vasat veyahut da farklı bir tarzla Kürdistan'da hiç kimse önder olma sıfatı kazanamazdı.

Önderlik 1980-'84 arası günleri anlatırken "ben büyük bir tempoyla çalışırken çok dikkatli bir üslupla ve yaratıcı tarzla işleri ilerletmeye çalışırken, bir de bakıyordum ki, bazıları da bozmak için uğraşıyordu." Bir nevi bozma kuvvetleriyle Önderliğin yaratıcı kuvvetleri arasında sürekli bir mücadele yaşanmıştır. Bu sadece 12 Eylül'ün baskılarının yarattığı sonuçlar, veyahut da dış dünyanın PKK'ye karşı tutumu değildir. Bunlarla birlikte dış baskıların getirdiği basınçla içerdeki zayıf unsurlarda ortaya çıkan yanlış eğilimler de örgütü oldukça zorlamıştır. Belki de en fazla zorlayan bunlar olmuştur. Bu nedenle de Önderlik örgüt içindeki zayıflığı gidermeden, örgütü toparlamadan, kadroları 15 Ağustos gibi güçlü bir hamleye hazırlamadan dış güçlere karşı mücadele etmenin mümkün olmadığını görerek hareket etmiştir. Ne tek bir adımını sorumsuz atmıştır ne de bir tek saniyeyi sorumsuzca harcamıştır. Her saniyeye

büyük bir değer biçerek çabasını yürütmüştür. Önderlik "siz bu yıllardaki benim çalışmalarımı bilmiyorsunuz, bunu öğrenin, bu hareket nasıl ortaya çıktı, nasıl bir mücadele yürütüldü, bu yıllar nasıl kurtarıldı. Bunu öğrenmeden doğru PKK'li olamazsınız, doğru devrimci olamazsınız" diyordu. Gerçekten de Önderliğin rüştünü ispatladığı ya da Önderliğin önderlik olarak tarih sahnesine çıktığı yıllar 1980 ve 1984 arasındaki yıllardır. Önderliği önderlik yapan bu yıllardaki çabasıdır, temposudur. Bu açıdan 15 Ağustos atılımı bir nevi Önderliğin dişle, tırnakla yarattığı bir sonuçtur.

Bilindiği gibi örgütlerde, siyasi hareketlerde darbe yenildiği zaman belirli bir gerileme yaşandığı zaman hemen bunun sonuçları içteki tartışmalar olarak kendini dışa vurur. Her kafadan bir ses çıkar. Doğru da yanlış da eleştirilir. Bir nevi laftan ortalık toz duman olur. Önderliğimiz de yaşanan bu kafa karışıklığının yaşandığı, boş laflardan ortalığın toz duman olduğu bir dönemde büyük mücadelesiyle ve çabasıyla ortamı netleştirmiş, kadronun önüne yürüyeceği doğrultuyu net olarak göstermiştir. 15 Ağustos'a giden militanlığın önü böylece açılmıştır.

PKK'nin kadroları gözünü kırpmadan en zor koşullarda 15 Ağustos hamlesini başlatmışlarsa, böyle bir gücü ve enerjiyi kendilerinde görmüşlerse, böyle bir mücadelenin başarılı olacağına güven duymuşlarsa bunun koşullarını bir bütün olarak yaratan Önderliktir. Kadrolar hem kendilerinde bu gücü görmüşler hem de yaşadıkları örgüt ortamı onları böyle bir mücadele içine sürüklemiştir. Bu nedenledir ki 1980-1984 arasındaki çabasıyla kadroların önderliğe bağlılığı eskisinden kat be kat daha fazla artmıştır. 12 Eylül'den önce de bütün kadrolar önderliğe bağlıydı, kesinlikle Önderliğe büyük saygı ve güven vardı. İlk çıkışında da Önderliğin örgüt içindeki yeri buydu ama, bunu pekiştiren, kalıcılaştıran ve tartışmasız hale getiren Önderliğin 1980-1984 arasındaki çabalarıdır. Önderlik 1980-1984 arasındaki çabalarıyla örgütü toparlamasıyla, kadroya güç vermesiyle her türlü bozguncu, tasfiyeci, provokatör anlayışları etkisizleştirmesiyle bütün örgütün, kadroların önüne örgüt nasıl güçlendirilir, nasıl mücadeleye sokulur, her türlü sıkıntılardan nasıl kurtulunur, tasfiyeci-provokatif eğilimler nasıl boşa çıkartılır biçiminde baş ucu kitabı değerinde bir eser ortaya çıkarmıştır. Eğer 1980, 84 arasındaki bu büyük örgütsel kitap olan dev eser öğrenilirse kadronun, örgütün ne anlama geldiği, ne zaman ve nerede reflekslerinin nasıl olması gerektiği bir daha anlaşılır. Eğer örgüt 1980'den 2000 yılına kadar yirmi yıl başarılı bir biçimde mücadele etmişse bunun nedeni 1980-84 arasındaki Önderliğin çabalarıdır ve ortaya çıkan örgütsel baş ucu kitabıdır. Hâlâ 1980-84 arasındaki bu baş ucu kitabı bu gün de örgütsel sorunların çözümünde bütün kadrolara yol gösterici niteliklere sahiptir.

15 Ağustos atılımını gerçekleştiren kadrolarla bire bir Önderliğimizin ilgilendiği biliniyor. Onları her bakımdan böyle bir mücadeleye hazırlamayı Önderlik kendisine temel görev bilmiştir. Bunu yaparken de başta zindan şehitleri olmak üzere tüm şehitlerin anısını 15 Ağustos atılımıyla güçlü bir biçimde yaşatmak istemiştir. Önderliğe bu coşkuyu, bu

heyecanı veren, insanlığa, Kürt halkına ve şehitlere duyduğu büyük bağlılıktır. Bunları kendisi açısından temel ahlaki borç olarak bilmiştir. Tüm yaşamını da bu borcu ödemeye hasretmiştir. Belki bu gün çok kolay hazırlandığı sanılmaktadır, ama o dönemlerde 15 Ağustos atılımını her türlü engeli aşarak başarmak, bunun sürekliliğini sağlamak kolay bir iş olmamıştır. Bunu kesinlikle yaptıran ve sonuca ulaştıran Önderliğimizdir. O günün koşullarında hiç kimse böyle bir mücadeleyi sürekliliştiren bir tarz ve tempo ortaya çıkaramazdı. Ya da Önderliğimizin tarzı ve temposu dışında hiçbir tarz ve tempo, üslup böyle bir hareketin gerçekleşmesini sağlatamaz ve ilerletemezdi. Dolayısıyla 15 Ağustos denildiği zaman kesinlikle Önderliğimizin çabaları akla gelmelidir. Tabiî ki zindan şehitlerinin, kadroların moral düzeyinin yükselmesinde önemli bir rolü olmuştur. 15 Ağustos hamlesinin yapılmasında tabiî ki bir çok arkadaşın çabası olmuştur. Ancak Önderliğimizin yol göstericiliği, tarzı, temposu olmasaydı bu çabalar, bu yiğitlikler tarihe soylu kahramanlıklar olarak geçebilirdi. Ama başarıya ulaşmamış kahramanlıklar olarak yer alırdı. İşte Önderlik bu kahramanlıkları, bu çabaları sadece tarihe düşülen bir not değil, Kürt halk tarihi başta olmak üzere, Ortadoğu tarihini ve insanlık tarihini değiştiren güçlü etkenler haline gelmesini sağlamıştır.Önderliğimizin büyü-klüğü de buradadır. Değerlere bağlılık nedir. Değerler nasıl başarıya götürülür. Değerlere nasıl değerler katılır en fazla da Önderliğimizin 1980-84 arasındaki çabalarında görülebilir. 1980-84 arasındaki bu çabalar bir daha belirtelim tüm örgüt, kadrolar ve halkımız açısından bir baş ucu kitabı niteliğindedir.

--15 Ağustos klasik gerilla savaşına dayalı ulusal kurtuluş mücadelesi ile 1 Haziran meşru savunma stratejisinin geliştirilmesi kendi koşulları içinde değerlendirildiğinde benzerlikleri ve farklılıklarını nasıl değerlendirebilirsiniz?

15 Ağustos hamlesi zor koşullarda ve tecrübesizliğin var olduğu bir ortamda gerçekleşti. 15 Ağustos'a giden yolda inanç, moral yüksekti ancak imkanlar ise sınırlıydı. Kürt sorunuyla ilgili güçler hareketi ciddiye alma, tedbir geliştirme konusunda bu günkü kadar hazırlıklı ve bilgili değillerdi. 15 Ağustos atılımı böyle olumlu ve olumsuz etkenlerin bir arada olduğu süreçte başladı. 15 Ağustos'ta başlatılan gerilla savaşı tümden olmasa da klasik bir ulusal kurtuluş savaşı olarak hazırlanmıştı. Daha doğrusu önemli düzeyde klasik ulusal kurtuluş savaşlarına benzer biçimde bir stratejik, taktik ile başlamıştı. Üç aşamalı uzun süreli halk savaşı stratejisini esas alan bir yaklaşım vardı. Tabiî ki mücadelenin belirli aşamasında imkanlar doğduğu zaman gerilla hareketini ayaklanmayla tamamlayıp sonuca ulaşma yaklaşımı da her zaman öngörülmüştü. Ancak esas olarak uzun süreli halk savaşı içinde ilk önce savunma savaşı vermek, daha sonra dengeyi sağlamak sonra da sonuç alıcı bir hamleyle Kürdistan'ı inkarcı, sömürgeci güçlerden temizlemekti. Kürt halkının özgürlüğünü sağlamak bir yönüyle de sömürgeci orduları ve siyasi güçlerini yenilgiye uğratma üzerinden

hesaplanmıştı. Bu nedenle de askeri yönelimdeki esas amaç da alan kontrol etme, giderek kontrol edilen alanları kurtarılmış bölge haline getirme biçiminde bir askeri strateji ve taktik öngörülmüştü.

Günümüzdeki 1 Haziran hamlesi tabi askeri anlamda büyük bir tecrübe ortamında başlatıldı. Silah, teçhizat, maddi imkanlar konusunda çok fazla bir sorun, sıkıntı bulunmuyordu. Öte yandan gerilla güçlerimiz önemli oranda çekilmiş olsa da bu alanlarda gerilla savaşı yürütmüş, alanları karış karış bilen hem coğrafyaya hem halk gerçeğine hakim olan önemli bir komuta ve gerilla gücü bulunuyordu. Bunlar tabiî ki hamlenin başlatılması açısından kolaylıklar sağlıyordu. Ancak 15 Ağustos'ta uluslar arası güçlerin, bölgesel güçlerin ve Türkiye'nin hareketimizi ciddiye alma konusundaki yetersizlikleri 2004 atılımı sırasında bulunmuyordu.

2004 atılımı bir nevi tasfiyeciliğin hala etkisini sürdürdüğü, uluslar arası güçlerin de bizi tasfiye etmek için çok önemli çaba harcadığı bir dönemde gerçekleşti. Bir yönüyle 1984 atılımı sırasında örgütsel sorunlar hemen hemen çözülmüşken 2004 atılımında örgütsel sorunlar hala hareketi zorlayıcı bazı etkilerde bulunuyordu. Ama bu örgütü zorlayıcı etkenler 2004 Haziran hamlesinde yapılan Kongre öncesi önemli oranda giderilmişti. Bu açıdan 15 Ağustos hamlesi büyük bir örgütsel mücadele, çaba sonucu başarıldığı gibi 1 Haziran 2004 hamlesi de esas olarak örgüt içindeki sorunlara karşı verilen mücadele ve büyük bir çabayla gerçekleşti. Bu yönlü bir benzerlik de olduğunu söylemek mümkün. Bundan çıkarılacak sonuç; bir örgütün herhangi bir hamle yapabilmesi için en başta da örgüt içindeki sorunları çözmesi gereklidir.

15 Ağustos farklı bir siyasi ve askeri strateji ve anlayışın sonucu gelişmişti. Bilindiği gibi hem bir bağımsız Kürdistan sloganı vardı. Dolayısıyla Türkiye'den ayrılıp bir devlet kurma düşüncesi de teorik olarak bulunuyordu. Öte yandan esas olarak da silahlı mücadeleyle, uzun süreli savaşla siyasal hedeflere ulaşma gibi bir yaklaşım vardı.

1 Haziran hamlesinin siyasal stratejisi, askeri yaklaşımı ise farklıdır. Siyasal strateji esas olarak da demokratik Türkiye, özgür Kürdistan yaklaşımını hedeflemektedir. Ayrı bir devletimiz olsundan çok özgür Kürdistan siyasal hedefiyle mücadele edilmektedir. Bu nedenle de en başta da siyasal hedefler farklıdır. Öte yandan siyasal hedeflere ulaşma konusunda da 1 Haziran hamlesi esas olarak da halkın demokratik serhildanına rol vermiştir. 1 Haziran hamlesi inkarcı, sömürgeci, imhacı devletin saldırılarına karşı halkın özgürlük ve demokrasi güçlerini korumak, özgürlük ve demokrasi güçlerinin bastırılmasını engellemek için başlatılmıştır. Bu mücadeleyle her hangi bir askeri alan hakimiyeti sağlamak, bir alanda Türk devletinin askeri güçlerini yenilgiye uğratmak değil de Türk devletinin saldırıları karşısında Kürt halkının yenilmeyeceğini, ezilmeyeceğini, özgürlük ve demokrasiden vazgeçmeyeceğini göstererek Türk devletini Kürt halkının temel demokratik haklarını kabul etmeye zorlamaktır. Bu temelde Türkiye'nin demokratikleşmesini ve

özgür Kürdistan'ı ortaya çıkarmaktır. Burada bahsettiğimiz özgür Kürdistan ayrı bir devlet değildir. Kürt halkının başta örgütlenme olmak üzere, Ulasal demokratik siyasal haklarının kabulü ve bunların özgürce ifade edildiği bir ülke gerçeğinden ve siyasal ortamdan söz etmekteyiz.

Meşru savunma güçlerinin Türk ordusunu ya da diğer orduları yenilgiye uğratma amacı olmadığı gibi, aynı zamanda inkar ve imhacı güçler tarafından yenilgiye uğratılamayacak bir meşru savunma gücünün var olduğunu gösterme anlayışıyla mücadelesini sürdürmektedir. Yine geçmişte zaman zaman ortaya çıkan yanlış eylemliliklerden kaçınmak, Türk devletinin ya da çeşitli güçlerin hareket aleyhinde kullanacağı sonuçların ortaya çıkmaması için eylemlere azami dikkatin gösterildiğini de belirtmemiz gerekiyor. Geçmişte çatışma içinde zorlanan güçlerimiz bu zorlukları aşmak isterken bizim ideolojik ilkelerimizi ve değerlerimizi dikkate almayan bir yaklaşımla kaba savaş tarzı içine girdiği, bunun sonucu bazı yerlerde kadın ve çocuk ölümlerinin ortaya çıktığını biliyoruz. Özellikle korucu köylerinde girilen çatışmalarda bu tür sonuçlar ortaya çıkmıştır. Türkiye'de de Türkiye'nin yaptığı katliamlara ve zülme karşı yapılan tepkisel eylemlerde bazı sivillerin ölümlerine yol açıldığı bilinmektedir. Mavi Çarşı ve Çetinkaya mağazalarındaki sivil ölümleri gibi. 1 Haziran hamlesinde bu tür eylemlerin olmaması için azami dikkat gösterilmiş ve böylece bu tür ölümlerin önüne geçilmeye çalışılmıştır.

15 Ağustos atılımında tabiî ki karokol basma, asker öldürme, ne kadar zarar verilirse o kadar iyidir yaklaşımı belirli düzeyde vardı. Bu nedenle siyasi sonucu az olsun ya da çok olsun düşmana zarar veren tüm eylemler yapılırdı. 1 Haziran hamlesiyle birlikte sadece karşı tarafa zarar veren değil, esas olarak da siyasi alanda zarar veren, kendini de siyasi olarak güçlendiren bir yaklaşımla eylemler yapılmaktadır.

Öte yanan geçmişte kıran kırana bir savaş yürütüldüğü için karşı tarafa en fazla zarar verme yaklaşımı esas alındığı için bunun sonucu gerilla güçleri de yer yer önemli kayıplar veriyordu. Artık bu tür savaş yerine gerilla güçlerinin az kayıba uğradığı ama karşı tarafa da askeri ve siyasi olarak ağır darbeler vuran eylem türleri seçilmeye başlandı. Bu yönüyle klasik gerilladan daha farklı bir meşru savunma tarzına geçildiği söylenebilinir. Kaldı ki savunma, denge, saldırı stratejisi izlenmediğinden, stratejik olarak eylemler de değişmiştir. Nitekim değişik bir mücadele ve eylem türünün gerçekleştiği bu iki yıllık süreçte belirli düzeyde ortaya çıkmıştır.

Tabiî ki 1 Haziran hamlesi hala kontrollü bir meşru savunma biçiminde yürütülmektedir. Gerilla güçleri ve hareketimiz tüm imkanlarını hala kullanmamaktadır. Mücadeleyi düşük yoğunluklu tutarak siyasi sürecin önü açık tutulmak istenmektedir. Geçmiş süreçte zaman zaman ateşkesler uygulanarak siyasi sürecin önü açılmak istenirdi ama şimdi savaş tarzımızı ve siyasi yaklaşımlarımızı farklı bir çizgiye getirerek geçmişteki ateşkes süreçlerinin sağlatmak istediği sonuçları bu gün sürekli gündemde tutan bir yaklaşımla meşru savunma mücadelesi yürütülmektedir.

15 Ağustos hamlesi Türk devletinin Kürdistan'da kesinlikle hakim olduğu, bir daha herhangi bir isyanın başlamayacağına inandığı bir zamanda başlamıştı. Türk devleti şaşkınlığa uğramış, ama üç buçuk eşkiyadır, bir hafta içinde ezeriz yaklaşımı içine girmişti. Fakat sonuçta ezilen gerilla savaşı olmadığı gibi, gerilla mücadelesi altında kalan, ezilen, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel olarak çöküntüye uğrayan Türk devleti olmuştu.

1 Haziran hamlesi öncesi de başta Türk devleti olmak üzere bütün güçler artık Kürt özgürlük hareketinin meşru savunma mücadelesi yapamayacağını, bir daha silahlı direniş içine giremeyeceğini düşünüyordu. Onlara göre toprak altına sokulmuş baltalar bir daha çıkarılamazdı. Toprağa gömülen baltalar paslanır, bir daha savaş baltası rolünü göremezdi. Onlara göre gerilla da bu süreçte paslanacak, yerinden kalkamaz, mücadele edemez, herhangi bir şey yapamaz duruma gelecekti. Böyle bir öngörü vardı. 1 Haziran hamlesi böyle bir beklentinin boş olduğunu ortaya koydu. Gerillanın ideolojik bir hareket olduğunu, herhangi bir askeri ve siyasi güç olmadığını, ideolojik bir hareket olduğundan demokrasi ve özgürlük tutkusu ve özlemiyle sürekli kendisini yenileyip inancını bilediğinden, her an bir direniş ortaya koyabilecek gücü taşıdığını dost, düşman herkese gösterdi.

İki atılımı benzerlikleri ve farklılıklarından öte birbirinin devamı olarak değerlendirmek daha doğrudur. 15 Ağustos atılımı ve onun yarattığı değerler olmasaydı 1 Haziran hamlesi de gündeme gelmezdi. 1Haziran hamlesini esas olarak da ikinci 15 Ağustos hamlesi biçiminde değerlendirmeliyiz. Ya da 15 Ağustos hamlesinin yeni koşullarda başlatılması olarak değerlendirmek daha doğru olabilir.

--15 Ağustos süreci ile 1 Haziran sürecinde içten ve dıştan örgüte dayatılanlar ve örgütün bunlara karşı tutumu ve gerçekleştirilen bu iki atılımın gelişim süreçlerinin benzerlikleri nelerdir?

15 Ağustos hamlesini de, 1 Haziran meşru savunma hamlesini de içten engellemeye çalışan direnişler olmuştur. 15 Ağustos hamlesi açısından sınırdan geçseniz bile imha olursunuz, Hakkari'yi geçemezsiniz diyerek bu mücadeleyi engellemeye çalışan provokatif, tasfiyeci eğilimler olmuştur. 12 Eylül'ün askeri ve siyasi hakimiyeti karşısında iradesi kırılmış kişiler yeni bir hamle başlatmanın zamanı yoktur, bekleyelim, zamanı geldiğinde yaparız biçimindeki yaklaşımlarla örgütü tasfiye etmek ve böylelikle mücadele zamanının hiçbir zaman gelmeyeceği bir tasfiye sürecini geliştirmek istemişlerdir. Yine yüzünü ülkeye değil de Avrupa'ya dönen ya da Ortadoğu alanında mülteci biçiminde yaşamayı tercih eden yaklaşımlarda dayatılmıştır. Bununla birlikte örgüt disiplinini, düzenini, yaşamını bozarak örgütü mücadele eder bir konumdan çıkarma çabaları da görülmüştür. Örgütsel liberalizimle tasfiyeciliği örgüt içinde derinleştirerek örgütün mücadele gücü tüketilerek, eritilmek istenmiştir. Tüm bunlara karşı Önderliğimizin büyük bir mücadele vererek 15 Ağustos hamlesini engellemeye çalışan bu tür kişilikleri, anlayışları ve eğilimleri etkisizleştirip

15 Ağustos atılımına giden yolu döşediği bilinmektedir.

Benzer biçimde 1 Haziran hamlesine de örgüt içinde tasfiyeci, provokatif eğilim dayatılmıştır. 1 Haziran hamlesine gerek yoktur. Artık silahlı güçleri tasfiye edelim, uluslar arası güçlerin insafına kendimizi bırakalım diyerek meşru savunma hamlesini engelleme böylece uluslar arası güçlerin ve Türk devletinin tasfiye planının içteki uzantıları olmaya yönelmişlerdir. Bu nedenle de meşru savunma hamlesinin gerçekleşmemesi için her yolu denemişlerdir.

1 Haziran hamlesinden önce örgütü ele geçirme, kongrelerde darbe yapma çabaları da tamamen inkar ve imha siyaseti karşısında ortaya konulmak istenen meşru savunma direnişini engellemek amaçlı olmuştur. Zaten 1 Haziran hamlesini, meşru savunma savaşını engelleyemeyeceklerini görünce de kaçmışlardır.

Bu tasfiyeci eğilim kendisini örgüt içinde güçlü gördüğü için HPG'yi gözü kara bir biçimde dağıtma çabası içine girmiştir. Arındırma adı altında binlerce gerillayı sağa sola göndermiş, işlevsiz bırakmış, işlevsiz kalan, kendini ifade edemeyen bu kişilerin önemli bir kesimi giderek örgütten kopmuştur. Böylece dışardan ve içerden dayatılan tasfiyecilik bu yolla adım adım gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Öyleki Maxmur'da binlerce kişinin barınacağı evler yaparak, gerillayı tasfiye edip, normal yaşama geçirmenin alt yapısı hazırlanmak istenmiştir. 1 Haziran hamlesini engellemek isteyen ve örgütü tümden uluslar arası dış güçlerin denetimine sokmak isteyen bu eğilim Önderliğimizin perspektifi ve kadromuzun Önderlik çizgisinde hareketi sahiplenmesiyle ortadan kaldırılmıştır. Zaten tasfiyecilik etkisizleşince 1 Haziran hamlesi başlamıştır.

2002'de kendisini dayatan, 2003'te açığa çıkan 2004'te kendisini zirveleştirip tümden örgütü ele geçirmek isteyen tasfiyecilikle mücadele esas olarak da örgüt ilkelerinin var olup olmayacağı ve örgüt anlayışının korunması çerçevesinde de 1 Haziran hamlesini başlatılıp başlatılamayacağı üzerinde mücadele yürütülmüştür. Sonuçta tasfiyecilik hem örgüt anlayışında hem de meşru savunma anlayışında etsizleştirilerek örgüt için engel olmaktan çıkarılmıştır.

15 Ağustos ve 1 Haziran hamlesi önüne, siyasi örgütler ve çeşitli devletler tarafından ciddi engellemeler ortaya çıkarılmıştır. 15 Ağustos atılımı başlar başlamaz bu atılım aleyhinde özellikle reformist milliyetçiler tarafından aleyhte kampanya başlatılmıştır. Bu hamleyle Kürdistan halkı soykırıma uğratılmak isteniyor, imha edilmek isteniyor denilerek mücadele geriletilmeye, inkarcı, sömürgeci sisteme teslimiyet dayatılmaya çalışılmıştır. Böyle bir hamlenin başlatılmasına inanmadıkları gibi başladıktan sonra da kısa sürede ezilirler, tasfiye olurlar, yok olurlar diyerek bu güne kadar bu hareketin hep yok olmasını beklemişlerdir. 1984'ten bu güne Kürt özgürlük hareketinin yok edilmesini bekleyen, hep bu özlemle yanıp tutuşan teslimiyetçi milliyetçi çevrelerin olduğu bilinmektedir.

Dünyada böyle bir hasetlik, kıskançlık gerçekten de görülemez. Her

halde bunu da Kürt insanının sorumsuzluğu, ülke ve halk sevgisi konusundaki yüzeyselliği olarak değerlendirebiliriz. Bu çevreler 15 Ağustos'a karşı iken, hareketimiz 2 Ağustos 1999'da gerilla güçlerini Türkiye'nin siyasi sınırları dışına çektiği zaman da "neden gerilla Türkiye sınırları dışına çıkarılıyor, bu teslimiyettir, bu davadan vazgeçmektir" diyerek bu sefer de tersinden mücadeleyi eleştirmeye, meşru savunma güçlerini Türkiye dışına çekmeyi bir saldırı konusu yapmaya çalışmışlardır. Yıllarca PKK'nin davadan vazgeçtiğini, teslim olduğu propagandasıyla halkın mücadeleye güvenini sarsmaya çalışmışlardır. Bu konuda bazı çevrelerin kafasında da kuşkular uyandırmışlardır. Aynı çevreler Türk devletinin demokratik siyasal çözüm politikamızı, sorunu siyasal yollardan ve uzlaşma temelinde çözme yaklaşımımıza karşılık vermeyip bu süreci tasfiye için kullanılan bir zaman olarak değerlendirmesi karşısında, hareketimizin meşru savunma içine girmesine de muhaliflik yaparak geçmişteki tutumlarının bir benzerini daha göstermişlerdir. Kürt özgürlük hareketinin tasfiye edilemeyeceğini, inkar ve imha politikaları karşısında kendini savunacağını ortaya koyan özgürlük hareketi ve 1 Haziran hamlesi karşısında da bu defa neden böyle bir silahlı direniş gerçekleşiyor, bunun zamanı geçmiştir, silahlı direniş Kürtlere zarar veriyor gibi propagandalarla 1 Haziran hamlesinin önü alınmaya, geriletilmeye ve tasfiye edilmeye çalışılmıştır.

Bu teslimiyetçi milliyetçi çevrelerin meşru savunma duruşuna saldırı halinde bulunmasının arkasında belirli düzeyde Güneyli Kürt güçlerinin bulunduğu da bir gerçektir. Türkiye'yi memnun etmek, Türkiye'ye karşı herhangi bir silahlı direnişin yanında olmadığını göstermek ve böylelikle güneydeki federal oluşumun Türkiye tarafından da kabul edilmesini sağlamak için bu tür teslimiyetçi, milliyetçi çevrelere 1 Haziran hamlesiyle başlatılan meşru savunmaya karşıtlık yaptırılmaktadır. Bu tür çevrelerin tek amacı PKK'nin tasfiye edilmesidir. Otuz yıl önce kendilerini ideolojik ve siyasal yenilgiye uğratan Önder Apo'nun yenildiğini, ve zindanlarda çürütüldüğünü görmeyi arzulamaktadırlar. Bunların kesinlikle hiçbir siyasi kaygısı yoktur. Tek kaygıları yeminli Apo ve PKK düşmanlığı doğrultusunda hareket etmektir.

Öte yandan belli çevreler de Kuzey Kürdistan'daki özgürlük mücadelesinin anlamını, değerini bilemediklerinden, tüm Kürt özgürlük mücadelesini, hareketlerini, Güneydeki federe oluşumun kabul ettirilmesi doğrultusunda harcamak politikasının farkına varamadıklarından yönlendirilerek meşru savunma haraketine karşı çıkarılmaktadır. Meşru savunma karşıtlığı yapan bu çevreler için Güneydeki Kürt federe devleti yeterlidir. Bütün Kürtler ezilmiş, tasfiye edilmiş, yok olmuş bunların umurunda değildir.

Kaldı ki herkes de bilmektedir ki, Kuzey Kürdistandaki özgürlük mücadelesi ezildiği taktirde Güneydeki federe oluşumun ne kadar kendini yaşatacağı, varlığını sürdürmek için elinde siyasal olarak hangi olanakların

ve kozların bulunacağı kuşkuludur. Bu gün Güney Kürdistan'da liderler zaman zaman sivri sözler söyleyebiliyorlarsa bunun altında yatan en temel gerçek başta Kuzey Kürdistan halkı olmak üzere Kürdistan halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesindeki kararlılığıdır. Diğer parçalardaki özgürlük ve demokrasi mücadelesi tasfiye edildiği taktirde kesinlikle başta Türkiye olmak üzere bölge güçlerinin uluslar arası düzeyde ve Ortadoğu'da siyasal ağırlıkları artacak ve bunun sonucu da Güney Kürdistan'daki federe oluşum sınırlandırıldıkça sınırlandırılacak etkisiz, küçük bir siyasal oluşum haline getirilecektir. Bir nevi küçük bir Ermenistan'ın ortaya çıkması ve diğer alanlarda yaşayan Ermenilerin artık eskiden bulundukları topraklarda var olmaması gibi Kürdistan'da da benzer bir biçimde küçük bir coğrafya parçasında bazı Kürtlere ekonomik, siyasi imkanlar verilecek, ve bu temelde tanınan ekonomik siyasi imkanlar karşılığında diğer parçalardaki Kürtlerin çıkarları unutturulmaya ve diğer parçalara gözerini kapatmaya razı edileceklerdir.

1HAZİRAN HAMLESİNİ ESAS OLARAK DA İKİNCİ 15 AĞUSTOS HAMLESİ BİÇİMİNDE DEĞERLENDİRMELİYİZ.

15 Ağustos atılımını da 1 Haziran hamlesini de bölgede Kürtleri kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak isteyen uluslar arası güçler istememişlerdir. Uluslar arası güçler Kürt halkı ile ilgilenip zaman zaman Kürt halkının demokratik haklarından, taleplerinden söz etseler ve siyasal çıkarları gereği bunları zaman zaman savunsalar da esas olarak Kürtlerin güçlenip kendi bağımsız iradelerini ortaya koymasını istememişlerdir. Kürt halkının mücadele ederek özgür iradesini ortaya koyacağı bir güç haline gelmesi uluslar arası güçler tarafından tercih edilmemiştir. Çünkü kendisi güçlenen, irade kazanan, politikalarda bağımsız inisiyatif koyan bir Kürt hareketi, bir Kürt gerçeği Kürtleri bölgede kullanmak isteyen uluslar arası güçlerin çıkarına hiçbir zaman gelmemiştir. Bu açıdan Kürt halkını irade ve özgüç yapan, Kürt halkının kendi gücüne dayanarak temel demokratik taleplerini dayatmasını sağlayan ve ortaya çıkaran 15 Ağustos ve 1 Haziran hamlesine söz konusu politikaları nedeniyle sürekli olumsuz tutum takınmışlardır.

15 Ağustos ve 1 Haziran hamlesine karşı olan söz konusu tüm güçler aslında böyle bir örgüt, böyle bir mücadele gerçeği kendi ellerinde olsaydı herhalde kendi çıkarları için kullanacakları bir silaha kavuşmuş olurlardı. Hatta böyle bir silahlı direniş gücünün varlığını ve gerekliliğini herkese karşı savunur, buna her türlü desteği vererek kendi siyasal amaçlarına ulaşmak isterlerdi. Ama sorun Kürt halkının özgürlüğü ve demokratik duruşu olduğunda, hem uluslar arası güçler, hem inkarcı sömürgeci bölgesel güçler hem de yüzyıllardır Kürt halkı üzerinde egemenlik kurmuş Kürt ağaları, beyleri ve bunların siyasi türevleri de bu nitelikteki Kürt halkının

direniş hamlelerini tasfiye etmek için ellerinden gelen her türlü çabayı sarfetmişlerdir.

--Türkiye'deki baskıcı, darbeci geleneğe karşı 15 Ağustos hamlesi nasıl bir cevap niteliğindedir?

Türkiye'de ordu geleneği, karşısına çıkan bir isyan olduğu zaman kısa sürede üzerine giden, ezen bir gelenektir. Ordu bir isyanın üzerine gittiği zaman her zaman sonuç alacağını, başarılı olacağını düşünür. Daha baştan kazanan tarafın kendisi olduğu bir savaşa girdiğini bildiğinden moralli bir biçimde isyancıların üzerine yürür. Bu tabi kendilerine güç katarken isyancılar açısından da olumsuz bir durum yaratır. Osmanlı'da ve Türkiye tarihindeki bütün isyanlarda ordunun böyle bir moral ve psikolojik bir duruşla isyanlar üzerine gittiğini biliyoruz. Türkiye ordusunun tarihi ve genel kurmay belgeleri incelendiğinde ordunun isyanlar karşısında böyle bir güven içinde bulunduğu görülebilir. Benzer bir biçimde siyasal güçlere karşı yapılan darbelerde de ordu her zaman sonuç alıcı olmuştur. Ordu içinde örgütlü yapılan darbelerin büyük bir çoğunluğu başarılı olmuş ve kendi siyasi iradesini diğer güçlere kabul ettirmiştir. Darbe yaptıktan sonra kendi iradesini diğer siyasi güçlere kabul ettirdiği gibi bu darbeye karşı çıkanları da ezmiştir. Bunun tarihte bir çok örneği vardır. Osmanlının son dönemlerinde yaşanan 31 Mart hareketinde, ordu Trakya'dan yola çıkarak İstanbul'a gelir ve kendisine göre gerici dediği, muhalif dediği kesimleri ezer ve kısa sürede kendi siyasi iradesini kabul ettirir. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde de'60'ta, 70'te ve 80'de yapılan askeri darbelerle ordu kılıcını çekmiş ve bu kılıcın karşısında hiç kimse durmamıştır. Bütün siyasi güçler teslim bayrağını çekmişlerdir. Demirel'e 12 Eylül sonrası "neden darbeler karşısında şapkanı alıp çekip gidiyorsun " diye sorduklarında, "benim başka ordum mu var?" cevabını verir. Tabi ki, ordu karşısında hiçbir siyasi gücün karşı çıkacak bir gücü yoktur. Bunu ordu da bilmektedir, siyasi güçler de bilmektedir. Halk da hala güçlü bir demokratik güç haline gelemediğinden silahlı gücüne dayanarak her şeyi yaptıran bu militarist güçler karşısında duramamaktadır.

27 Mayıs 1960'a kadar on yıl süresince halktan en çok oy alan Demokrat Parti bir darbe ile derhal bitmiştir. Ordu karşısında hiç kimse sesini yükseltmemiştir. Başbakan ve bakanlar rahatlıkla asılmıştır.1970 darbesi karşısında da Türkiye'de gelişen devrimci gençlik hareketi dışında duran hiçbir güç olmamıştır. Bu gençlik hareketi de ordunun gücü, örgütlenmedeki derinliği ve etkinliği karşısında kısa sürede etkisizleşmiş ve yenilgiye uğramıştır. 1980 12 Eylül darbesi öncesi Türk solu ve Kürdistan'da ulusal demokratik hareket önemli bir güç olmasına rağmen ordu kılıcını çektiğinde karşısında Türk solu ve demokratik güçler kalmamıştır. Bir nevi sanki Türkiye'de ordu kılıcını çektiği zaman direnmek suçtur, buna karşı çıkılamaz, ordu bir şey dayattığında ayağı kalktığında buna ancak uyumak zorunda kalır gibi bir anlayış vardır. Türk halkında da, Türkiye'deki devrimci demokratik güçlerde de buna benzer bir anlayış hakimdir. Bu anlayış aslında Osmanlı'dan bu güne Türk ordusu

karşısındaki halkın kırılmış iradesinin sol güçlerdeki yansımasıdır. Zaten sol güçler de polise karşı tutum takınırken, polis vurma, öldürme, polise karşı direnmede hiçbir beis görmezken ama sıra askere geldiğinde karşı duruş gösterme gücünde değildir. "Jandarma biz sosyalistiz biz" marşında olduğu gibi jandarma ve askerle karşılaştığında sadece onu etkilemek, ordu millet birliğini sağlamak için bir yaklaşım içinde olunmuştur. Nitekim 12 Eylül darbesi karşısında da Türk solunun, Türk halkının durumu farklı olmamıştır. En ağır darbeyi Türkiye devrimci demokratik hareketine vurduğu halde, halkı inim inim inlettiği halde askeri darbe karşısında kimse duramamış ve kısa sürede askeri darbecilerin sağladığı bir siyasal sessizlik ya da "istikrar" ortaya çıkmıştır.

Kürdistan'da da kısa sürede baştan başa bir işgal yapılarak halkın direnemeyeceğini, direnenin ezileceği mesajı verilmiştir. 15 Ağustos hamlesi böyle bir darbeci geleneğe karşı yapılmıştır. İlk defa bir darbe karşısında direnen, boyun eğmeyen ve ona karşı mücadeleyi süreklileştiren bir güç ortaya çıkmıştır. Aslında 14 Temmuz direnişiyle başlayan, 15 Ağustos'la halkın örgütü ve toplu direnişi haline gelen mücadele duruşu esas olarak yüzlerce yıldır süren darbeci Türk ordu geleneğini yenilgiye uğratmıştır. Artık darbeci geleneğin ve yüzbinlere varan ordu gücünün istediği zaman istediği başarıyı elde edemeyeceği 15 Ağustos hamlesiyle gösterilmiştir. 15 Ağustos hamlesiyle klasik Türk ordusunun ve onun yönteminin, bastırma hareketinin tarihine son verilmiştir. Darbeci geleneğin halk örgütlenip de mücadele ettiği taktirde bir sonuç alamayacağı dost ve düşman herkese gösterilmiştir. Darbeci geleneğe karşı duruşun sadece ve sadece halka dayanılarak mücadele etmekten geçtiği böylece açığa çıkarılmıştır.

15 Ağustos hamlesi esas olarak 12 Eylül darbesinin başarılı olmadığını en somut kanıt olarak tüm topluma göstermiştir. 15 Ağustos hamlesi karşısında ordunun "bir haftada bitiririz" sözlerinin boş olduğu ortaya çıkmış bir hafta değil, bir ay hatta onyıllar geçmiş ama 15 Ağustos hamlesiyle başlayan gerilla savaşı bitirilemediği gibi Nato'nun en büyük ikinci ordusu olan Türk ordusunun askeri başarısızlığı kanıtlanmıştır. Nitekim gerilla savaşı karşısında başarısız hale gelen Türk ordusu o günden bu güne hep Nato'dan yardım istemiştir. Dış güçleri yardıma çağırmıştır. Dış güçlere, eğer bu ordunun Türkiye'nin bölgede askeri ve siyasi rolünü oynamasını istiyorsanız, o zaman bu gerillanın ezilmesinde bize yardımcı olun, demiştir.

Türk ordusunun ve darbeci geleneğin aciz hale getirilmesi Türkiye'deki demokrasi mücadelesi açısından da büyük bir aşama olmuştur. Demokrasi ve halk mücadelelerini ezen, bastıran ordu, eğer halk örgütlü hale geldiği taktirde ezilemeyeceği, bastırılamayacağı gösterilerek demokrasi mücadelesi veren güçlere önemli düzeyde moral verilmiştir.

15 Ağustos hamlesi karşısında ordunun başarısız olması hatta giderek halk özgürlük mücadelesinin yükselmesiyle birlikte Türk ordusuna karşı tarihte hiçbir zaman yapılamayan eleştiriler yapılmaya başlamıştır. Öyle ki, Kürt halkının özgürlük

mücadelesinin gelişmesini, PKK'nin güçlenmesini ordunun yanlış yöntemlerine bağlayan değerlendirmeler gazete sütunlarında ve televizyon ekranlarında kamuoyuna yansımıştır. Özellikle 12 Eylül darbecilerinin Diyarbakır cezaevinde yaptığı işkencelerin, baskıların klasik irade kırma ve bastırma eğiliminin günümüzde sonuç vermeyeceğinin kanıtı olarak makalelere ve değerlendirmelere konu olmuştur. Tüm bu gerçekler ışığında, 15 Ağustos hamlesinin Türk ordusunun darbeci geleneğine karşı da bir hamle olduğunu söylemeliyiz. Türk ordusunun irade kırma geleneğine karşı halkların iradesinin kırılamayacağının gösterilmesi ve en önemlisi de Türk ordusuna karşı duruşla birlikte demokratik irade kazanılacağının ortaya çıkması Türk ordusu açısından büyük bir darbe olduğu gibi halk açısında da demokratik bilincin gelişmesi ve demokratik mücadele anlayışının ortaya çıkmasında tarihsel bir dönem noktası haline gelmiştir.

Geçmişte Türk solunun ve Türk halkının ordu millet elele anlayışı, orduya karşı durulamayacağı düşüncesinin 15 Ağustos'la belirli düzeyde kırılması yaşanmıştır. Orduya karşı duruş gösterilmeden demokrasi mücadelesinin ortaya çıkarılamayacağı bilinci geliştirilmiştir. Ne varki bu bilinç sol ve demokratik güçler tarafından değerlendirilememiş ama özellikle İslamcı güçler demokrasi adına orduya karşı duruş geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymuşlar ve böylelikle 15 Ağustos hamlesinin yarattığı demokrasi bilincini ve Türk ordusunda yarattığı yıpratmaları bunlar değerlendirmişlerdir.

15 Ağustos hamlesinden sonra ordu artık eskisi gibi darbelere çok hevesli olmamıştır. Nitekim açık darbeler yerine siyasi gücünü ve toplum içindeki ağırlığını kullanarak darbe yapmadan etkili olmaya çalışmıştır. 15 Ağustos hamlesi karşısında başarısızlığa uğradığı kanıtlanmasaydı, Türk ordusunun yöntemlerinin bırakalım siyasi istikrar sağlamayı, halkın tepkisini arttırdığını, mücadelesine güç verdiği görülmeseydi darbeler yapma hevesi ve kararlılığı kırılamazdı.15 Ağustos hamlesi olmasaydı belki ordu şimdiye kadar bir darbe daha yapmıştı. Ne varki darbe yapma ordunun gündeminden düştüğü gibi geçmişte darbeyi destekleyen bir çok güç de artık darbeyle sonuç alınmayacağını görerek başka yöntemlerle sorunları çözme eğilimi içine girmişlerdir.

15 Ağustos hamlesiyle Türk ordusunun gerçeğinin bu düzeyde açığa çıkması da Türkiyedeki demokrasi tarihi açısından önemli bir katkı olmuştur.

--15 Ağustos atılımının geliştirilmesinde Mahsun KORKMAZ'ın misyonu neydi? Bir komutan ve militan olarak yaşamdaki duruşu, özgürlük mücadelesine katılımı ve yoldaşlık ilişkileri nasıldı?

Mahsun Korkmaz Yoldaş Mazlum Doğan yoldaşın 1976 yılında Batman'da yaptığı çalışmalar sonucu harekete katılan bir arkadaşımızdı. Daha gençlik yıllarında militan duruşu, kararlılığı ve ilkeli yaklaşımlarıyla grup içinde dikkat çekmişti. Kendisine Çekuç kodu verilmişti. Bunda fiziki özellikleri yanında kararlı duruşunun ve iddialı yaklaşımının etkisi olmuştur. Daha genç yaşta Türk polisinin dikkatini çekmiş,

onun gözü karalığı her eylemi yapabilecek kapasitede olduğu kararına varılmıştı. Mahsum Korkmaz'daki kararlılık, disiplin, ciddiyet ve ilkelilik yalnız grup içinde değil kısa sürede devlet içinde de dikkat çekici görülmesi onun kişiliğini göstermektedir. Bir arkadaşın polis sorgusunda tanımadığı bir isim vermesi karşısında, polisin bu isim olsa olsa Mahsum Korkmaz'dır biçiminde değerlendirmeye gitmesi onun militan kişiliğini, özelliklerini ele verme açısından önemli bir veridir. Sadece militan değil örgütçü yanıyla, etkileyici yanıyla, Batman'daki Apocu hareketin gelişmesinde birinci derecede sorumlu olan yerel kadrodur. Bu gün Batman hala özgürlük ve demokrasi mücadelesinin en güçlü yerlerinden biriyse bunda Mazlum Doğan ve Mahsun Korkmaz yoldaşın mayaladığı militan gerçeği, özgürlük ve demokrasi karşısındaki kararlı duruşlarını görmek gerekir.

12 Eylül öncesi militan duruşun özellikle Batman ve çevresinde gelişmesinde Mahsun Korkmaz'ın rolü olduğu gibi yurtdışına çıkan ilk grupta yer alarak askeri ve siyasi eğitimin ilk başlangıcında kendi kişiliğinden kattığı şeylerle Apocu hareketin militan kişiliğine de önemli düzeyde katkı sunmuştur. Daha 15 Ağustos başlamadan önce Kemal Pir'in cezaevindeyken Mahsun Korkmaz'a inanç göstermesi ve bu arkadaşın gerilla savaşını başlatacağına inanması kişiliğinin güçlü nitelikleriyle ilintilidir. Mahsun Korkmaz'ın harekete katıldığı tarihten itibaren ortaya koyduğu militan kişilik, yine Lübnan'daki ilk askeri, siyasi eğitim gören grup içinde gösterdiği tutum Kemal Pir'i böyle bir değerlendirmeye itmiştir. Nitekim Mahsun Korkmaz Kemal Pir'in beklentilerini hiçbir zaman boşa çıkarmamış, 1980 sonrası hem kadroların geriye çekiliş sürecinde, hem de 15 Ağustos atılım öncesi Kürdistan dağlarında en fazla kalan arkadaşlardan biri olarak 15 Ağustos hamlesinin başlatılmasında birinci derecede rol oynamıştır. Filistin'de ilk grup eğitimi gördükten sonra ülkeye geldiği gibi daha sonra da Ortadoğu sahasından daha fazla ülke içinde kalan arkadaşların başında yer almıştır. O hep mücadelenin örgütlenmesine, silahlı savaşın örgütlenmesine, bunun alt yapısının hazırlanmasına büyük bir önem vermiştir. Disiplinli çalışması, çabası ve temposuyla çalıştığı her yerde mücadele açısından önemli zeminler ortaya çıkarmıştır.Eğer 15 Ağustos ve sonrası tuttuğu günlüğünden ortaya çıkarılan kitap okunduğunda ne kadar disiplinli, özverili, ilkeli bir komutan olduğunu herkes görebilir ve taktir eder.

Mahsun Korkmaz Yoldaş Önderliği de yakından tanımış, Mazlum ve Kemal Pir'le de uzun süre birlikte yaşamıştır. Önderlik tarzını, temposunu, üslubunu aldığı gibi Mazlum'un ilkeli duruşunu, Kemal'in militan kararlılığını kendi kişiliğinde çok güçlü bir biçimde sentezleyerek 15 Ağustos hamlesini başlatan komutan olma yolunda kendi kişiliğini geliştiren, güçlendiren, yeniden yapılandıran, bir duruşun sahibi olmuştur.

Kemal'le yaşadığı süreçte çok farklı bir yoldaşlık ilişkisi geliştirdikleri görülmektedir. Kemal'e bu kadar inanç ve güven vermesi birbirlerini ne kadar açık yüreklilikle tanıdıklarını ortaya koymaktadır. Bu yönüyle de Mahsun

Korkmaz gerçekten örgüte ve yoldaşlarına kapalı değil, herkesin kısa sürede tanıyabileceği, güven duyabileceği kişilik özelliklerine sahipti. Her halde hayatında çektiği en büyük acılardan biri Kemal Pir'le birlikte aynı arabada olması, Kemal Pir'in yakalanması ve kendisinin kurtulmasıdır. Zaten kendisi ilk şaşkınlığı atar atmaz derhal Kemal Pir'i nasıl kurtarırım telaşına girmiş, çok yüklü miktarda para toplamış ve parayla rüşvet verip Kemal'i kurtarma çabasının içine girmiştir. Ne varki Kemal ilk götürüldüğü karakolda uzun süre bırakılmayıp daha sonra Siirt alayına götürüldüğünden Mahsun Korkmaz'ın bu çabası sonuç alamamıştır.

Mahsun Korkmaz yoldaş bu mücadeleye her zaman kendini tümüyle veren bir katılım göstermiştir. Hiçbir zaman kıyısından, köşesinden tutan ya da gerekçeli yaşayan bir militan olmamıştır. Hiçbir olumsuzluk, hiçbir yetersizlik, hiçbir güçlük arkadaşın çok güçlü katılımını engelleyememiştir. Aksine O zorlukları, güçlükleri, yetersizlikleri kendi açısından daha fazla katılım nedeni olarak görmüştür. Kendi çevresinde varsa zayıflıklar, yetersizlikler, bunları kendi katılımıyla tamamlamak istemiştir. Bu yönüye Önderlik tarzını anlayan bir komuta kişiliğiyle çevresini güçlendiren bir özelliğe sahip olmuştur. Örgütün verdiği hiçbir göreve yok dememiştir. Mütevazi olmuştur ama hiçbir görevden kaçmamıştır. Yetkici, mevkici bir yaklaşımda olmamış ama kendi yetenekleri ve kapasitesi doğrultusunda örgütün verdiği görevleri de en iyi bir biçimde yapmaya çalışmıştır. Her zaman sıradan değil, vasat değil örgütün en ağır görevleri, en ağır yükleri, en ağır sorumlulukları neyse ona her zaman hazır olmuştur. Bırakalım görevden kaçmayı, duruşuyla, tutumuyla ben her türlü göreve hazırım örgütün vereceği her türlü görevi de başarıyla yerine getiririm yaklaşımı içinde bir militan kişilik göstererek bu konuda tüm kadrolara ve yoldaşlarına örnek bir duruş ortaya koymuştur.

Ağit yoldaş bütün sıkıntılara rağmen her zaman en büyük fedakarlığı gösteren bir arkadaştı. Bireysel anlamda da fedakarlığın en fazlasını gösteriyordu. Düz taban olmasından dolayı dağlarda gerillacılık yapmada belirli sıkıntılar yaşamasına rağmen kendisini zorlayarak, iradesine yüklenerek bütün bu zorlukları aşan ve arkadaşlara örnek olan bir gerilla komutanlığını yürütüyordu. Bu durum bile başlı başına arkadaşlara moral veren, güç veren, onları daha fazla fedakarlığa iten bir etki yapıyordu.

Yaşamı da her zaman sade olmuş, Önderlikten, Kemal Pirlerden, Mazlum Doğan'dan gördüğü yaşam tarzını, Önderlik gerçeğinin yaşam ve mücadele felsefesini bütün yaşamında uygulamaya çalışmıştır. Onun yaşamının her anı tümüyle örgütüne ve halkına adanmış bir yaşam olmuştur. Hiçbir zaman basit, sıradan yaşam arayışı içinde olmamış, basit yaşam alışkanlıklarına tenezzül etmemiştir. Aksine yaşamının tüm anını halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesine adamıştır.

Ağit yoldaşın 15 Ağustos'la sembolleştiği biliniyor. Gerçekten de 15 Ağustos hamlesinin gerçekleşmesinde Ağit'in başarıya kilitlenen tarzının payı çok büyüktür**.** Aslında 15 Ağustos çok

kapsamlı bir hamleyle başlayacaktı. Bu konuda Çatak baskını da vardı gerçekleştirilemedi. 15 Ağustos eyleminin sembolü olan Eruh'taki komutan Ağit yoldaştır. Kesinlikle yaptığı eylemin tarihsel değerde olduğunun bilincindedir. Bunun için de çok titiz, çok dikkatlidir. Eylem büyük oranda başarıyla gerçekleştirilmiştir. Böyle bir eylemin başarıyla gerçekleşmesi de 15 Ağustos hamlesinin daha sonra güçlü bir biçimde gelişmesine önemli bir ivme kazandırmıştır.15 Ağustos hamlesini başlatan bu eylem başarısız olsaydı ya da farklı sonuçlansaydı bunun yaratacağı olumsuz etki sürecin gelişimini frenleyebilirdi. Bunun farkında olan Ağit yoldaş her şeyi ayrıntılarıyla planlayarak bu eylemi başarıyla sonuçlandırmıştır.

Ağit'in başarısı sadece bununla sınırlı değildir. 1985'te gerillanın yeni bir hamle yapmasında Ağit'in rolü belirleyicidir. Ağit yoldaş özellikle geriye çekilmek istenen sürece taktik öncülüğü en iyi biçimde yaparak 15 Ağustos'un hamlesinin başlangıcının başarısını yeni bir kararlı taktik duruşla süreklileştiren komutan olmuştur. Başlatılması ve süreklileştirilmesi ve bu atılımın ayakta kalmasında en büyük pay Önderlikten sonra Mahsun Korkmaz'a aittir. Mahsun Korkmaz kesinlikle Önderliğin planlarına, Önderliğin verdiği doğrultulara, yönergelere kesinlikle inanan ve uygulamaya çalışan bir yoldaştı. Bir nevi başkalarının inanmadığına inanan, inandıran büyük devrimci Önderliğimiz gibi Ağit de Önderliğimizin ortaya koyduğu planlamaları, talimatları doğrultuyu tereddütsüz yerine getirerek Önderlik gerçeğinin sınırlı da olsa pratikleşmesinde önemli rol sahibi olmuştur. Bu bakımdan 15 Ağustos hamlesi ve sonrasında Ağit yoldaş başta olmak üzere Mustafa Yöndem, Mustafa Ömürcan ve Bedran arkadaşların emeği fazladır.

Özcesi Ağit yoldaş 15 Ağustos ve 15 Ağustos sonrası çabalarıyla taktik önderliğin sınırlı da olsa yerine getirilmesinde rol oynadı. Eğer Ağit yoldaş gibi arkadaşlar olmasaydı o dönemde taktik öndeliğin yetersizliği, tedbirsizliği, insiyatif koyamayan tutumuyla daha baştan böyle bir hamle akamete uğrayabilirdi. Zaten KDP o dönemler çeşitli biçimlerde yapılmak istenen hamleyi engellemek istiyordu. Bizim KDP'den bağımsız Türkiye'ye karşı eylem yapmamızın önüne geçme çabaları vardı. 15 Ağustos'u da bu yönlü engelleme çabaları çeşitli biçimlerde görülüyordu. Nitekim 15 Ağustos'tan sonra "neden bize haber vermediniz, bu eylemi yaptınız" biçiminde tepkilerini ortaya koydular. Türkiye bu eylemler nedeniyle bizi zorluyor biçiminde değerlendirmelerde bulundular. Hatta "artık sınırlarda kalmayın, gelin iç bölgelerde size destek verelim" diyerek Türk devletinin isteği doğrultusunda hareketi kontrol etmeye yöneldiler. Ancak bunlar Önderliğin çabaları Ağit yoldaş gibi arkadaşların taktik önderlikte attığı adımlar sonucu bu tür oyunlar boşa çıkarılarak 15 Ağustos kendi mecrasında süreklileşerek bu günlere ulaştı.

PRATİKTEN VE ÖNCÜLÜKTEN KOPUK BİR PARTİLEŞME PKK PARTİLEŞMESİ DEĞİLDİR

DURAN KALKAN

Geçtiğimiz günlerde PKK genişletilmiş meclis toplantısını gerçekleştirdik. Tabi bu toplantıyı durup dururken yapmadık. Bir ihtiyaçtı, hatta fazlasıyla…

Daha önce Şubatta dar bir toplantı yapmıştık. Gördük ki orada tartışmamız gereken önemli hususlar var. Dar bir topluluğun tartışması yeterli olmuyor, kendisiyle sınırlı kalıyor. Daha geniş bir tartışma yürütmek gerekli ki sonuç alınabilsin. O bakımdan da bu genişletilmiş toplantıyı kararlaştırdık, planladık.

Şunu ifade etmek isterim: Partileşme sorunlarımızı ciddiye almamız gerekli. Eğitim çalışmalarını da ciddiye almamız lazım. Gündeme iyi oturtmamız gerekiyor. Sadece tartışmak değil de partileşme gerçeği üzerinde yoğunlaşmak, yeniden partileşmenin nedenleri, ölçüleri, felsefik, ideolojik ilkeleri, örgütsel çizgisi, en önemlisi de kadro ve örgüt ölçüleri konuları üzerinde çok fazla durmaya, yoğunlaşmaya ihtiyacımız var. Hiç kendimizi kandırmayalım. Başka gerekçelere sığınmayalım, nedenleri farklı yerlerde aramayalım. Mevcut durumda da, yakın geçmişte de mücadelenin istendiği ölçüde ilerlememesi, gereken sonuçlara yeterince ulaşamaması kadro ve örgüt sorunlarımızdan kaynaklanıyor. Halk duruşundan kaynaklanmıyor. Bir kere daha bahardaki serhıldan gösterdi ki gerçekten böyle bir halk kimsenin eline geçmez, hiçbir yerde bulunmaz. Önderlik bile başlarken “Kürt halkının bu kadar cesur ve fedakar olabileceğini tahmin etmemiştim” dedi. Bir gerçeği teslim etmek oluyor bu. Şimdi bu gerçek yayılarak, genişleyerek devam ediyor.

DİĞER YANDAN TEORİK NETLİKTE, BELİRGİNLİKTE, ÖNDERLİK ÇALIŞMALARININ YÜRÜTÜLMESİNDE DE BİR EKSİKLİK YOK, FAZLALIK VAR. ULUSLARARASI KOMPLO ÇERÇEVESİNDE HİYERARŞİK DEVLETÇİ SİSTEMİN BÜTÜN ÇABALARINA RAĞMEN ÖNDERLİK, GÖREVLERİNİ YÜRÜTMEKTEN ALIKONAMAMIŞ, ENGELLENEMEMİŞTİR.

Diğer yandan teorik netlikte, belirginlikte, Önderlik çalışmalarının yürütülmesinde de bir eksiklik yok, fazlalık var. Uluslararası komplo çerçevesinde hiyerarşik devletçi sistemin bütün çabalarına rağmen Önderlik, görevlerini yürütmekten alı konamamış, engellenememiştir. Bu da açık bir gerçek. Geçmişten daha fazla katkısı var. Hem teorik çözümlemeyi yapıyor, yolu aydınlatıyor, hem de direnişe öncülük ediyor. Fiili direniş mücadelesi yürütüyor. Herkesten daha fazla işkenceye dayanıyor, direniyor. Şunu söyledi: söylediklerimi anlamıyorlarsa içinde bulunduğum durumu da görmüyorlar mı? Bu kadar mı vicdansızdırlar. Önderlik yaşamı konusunda bu kadar yalın bir gerçek var. Şimdi ordan da eksikliğin olduğunu, görevlerin yerine getirilemediğini, çözümlemelerin yetersiz olduğunu, aydınlatmanın olmadığını, ölçülerin belirgin olmadığını, ne yapacağımızı, nasıl yapacağımızı bilmediğimizi söyleyemeyiz. Gerçekten söyleyemeyiz. Bu tür sözler doğru değildir. Gerçeği yansıtmaz. Kimse de inanmaz. İstersek söyleyelim. Halkın karşısına çıkalım, bunları ifade edelim. Söyleyelim, bakalım inandırıcı oluyor mu? Olmaz, kimsede onu kabul etmez.

Kürdistan'ın ve Kürt Özgürlük Hareketinin bölgesel düzeyde, uluslararası alanda stratejik öneminde bir azalma değil artma var, gelişme var. Stratejik rolünün büyümesi vardır. Misyonunun artması vardır. Tarihsel olarak sadece Kürdistan'da bazı gelişmeler yaratmak değil, yeni bir Ortadoğu yaratmak misyonunu üstlenmiş durumda. Mevcut üçüncü dünya savaşı gelişti gelişti geldi, Kürdistan'ı böyle bir stratejik konuma çekti. Bu ender ele geçirilecek bir durum. Böyle bir durum imkansızlık, fırsatsızlık değil, örgütlenmek, mücadele etmek bir şeyler yaratmak için fırsat ve imkanlara en fazla sahip olmak demektir. Şimdi bu oluşmuş. Tarihte bu tür durumlar ender ortaya çıkar. Şimdi oluşmuş ve elimize geçmiş. Bu bakımdan kuşkusuz zorluklar var ama bunlar mücadele zorluklarıdır. İmkansızlık yok, fırsatsızlık yok. Çok fazla mücadele edemediğimiz halde bile rahat durumda olan biziz. Dünyanın birbirini yiyip tükettiği coğrafya üzerinde ortada duruyoruz, kimse bize değemiyor. Medya Savunma bölgeleri dedik, yıllardır bu devam ediyor, sürüyor. Nerden çıktı bu nasıl sürüyor? Demek ki bir stratejik konum var ki sürüyor. Her şey kendi gücümüzle, kendi maharetimizle olmuyor. Bunlar da bir gerçek. Bu bakımdan imkan yok, fırsat yok, koşullar elverişli değil diyemeyiz. Her zamankinden fazlasıyla var. On yıl öncesinden fazlasıyla var, yirmi yıl, otuz yıl, kırk, elli yıl öncekinden ise zaten kıyaslanmayacak kadar fazla var. Bu bakımdan o da önemli bir durum. Şimdi bütün bunlar varken o zaman işlerin yürüyüşünden bunları sorumlu tutamayız. Geriye ne kalıyor? Bunları birleştirecek, harmanlayacak, örgütleyecek, yürütecek güç, yani öncülük kalıyor. Yani parti kalıyor, yani kadrolar kalıyor. İşler iyi yürüyorsa da bunu yapan bu kadro ve örgütlerdir, iyi yürümüyorsa da sorumlu onlardır. Şimdi gerçek bu. Bunu kabul etmemiz lazım. Bunu böyle mahkum olur gibi kabul etmek değil anlayarak kabul etmemiz lazım, inanarak kabul etmemiz lazım. Bu nedenle de kadro ve

örgüt sorunlarına buradan bakarak yaklaşmamız gereklidir. Kendi ölçülerimize göre değil, kendi anlayışımıza göre değil. Bu gerçeklerden yola çıkarak bakmamız lazım.

Oldukça tarihi ve kritik bir dönemeçten geçiyoruz. Kazanma etkenlerinin en fazla olduğu bir süreçten geçiyoruz. "Kazanmıyorsak kazanmıyoruz ama yaşıyoruz. Bize göre, bana göre bu iyidir" diyemeyiz. Kazanmak zorundayız. Yaptığımızın ne kadar yeterli olup olmadığını kendimize göre değil olması gerekene göre, belirttiğimiz etkenlerin ortaya çıkardığı hedeflere göre belirleyeceğiz. Onları sağlayabiliyor muyuz, sağlayamıyor muyuz? Başarılı olup olmamayı, tarihsel olarak görev ve sorumlulukların gereğini yerine getirip getirmemeyi ona göre ölçeceğiz. Bu konuda ciddi yetersizlikler var. Kendine görelik çok fazla. Koşullardan kopuk, somut durumlardan kopuk, objektiviteden kopuk, çok sübjektif, çok bireyci düşünme, değerlendirme çok fazla. Onun için bizde bu kadar rahatlık var. Onun için bu kadar küçük sorunlar büyüyor. Bazen de neredeyse çözülemeyecek düzeye geliyor. Oysa ki bu gerçekleri gören, anlayan, buna göre kendini ayarlayıp yürüten bir kadro ve örgüt duruşu olsa çaba ve gayret düzeyi böyle olmaz. Hiçbir sorun çözümsüz kalmaz. Şimdi sorun diyerek gündemimize getirdiğimiz, tartıştığımız, çözüm aradığımız çok sayıda şey kendiliğinde çözülür. Pratik çalışma içinde çözülür. Hiç de çözülsün diye gündeme gelmez. Oysa bizde fazlasıyla geliyor. Bunlar doğru değildir. Bu durum yanlış, tehlikelidir. Bu durum gerçekten başarımızı engelliyor. Süreci kazanmamızı engelliyor. Tehlike arz ediyor.

Yarın tarih bizi suçlayabilir, mahkum edebilir. Hiç farklı düşünmeyelim, dikkat edelim. Bu kadar fırsat ve imkan sunan bir dönemindeysek tarihin, eğer onları doğru anlayamaz, yeterli değerlendiremezsek o zaman tarih bizi mahkum eder. Suçlanırız. Tarih, normal dönemlerde olduğu gibi, fırsat yada imkanların olmadığı dönemlerdeki gibi değerlendirmez bizi. "Müthiş fırsat ve imkanlar ellerine geçti de başaramadılar, değerlendiremediler, heder ettiler" denir. Dolayısıyla "yaşama güçleri yoktu" der, "bir şeye yaramazlar" der. Yüzümüz kalmaz. Yarattığımız bir şey olmaz. Bu nedenle gerçekten böyle bir durumda, madem ihtiyaç kadro ve örgüt sorununda, mücadelenin çok yönlü ve etkili gelişmesinin bağlı olduğu yer burası o zaman örgüt sorunlarımızı, kadro sorunlarımızı daha gerçekçi, ciddi, bütünlüklü ele alalım, doğru yaklaşalım. Bu da eşittir partileşmeye doğru yaklaşmadır, Parti olgusuna doğru yaklaşmadır.

Partisiz bir kadro tanımı olamaz. Bu saçma sapan düşüncelerden artık kendimizi kurtarmamız gerekiyor. Yeter! Böyle uzamaz. Bu tür şeyler

PKK
GENÇLİK HAREKETİDİR.
GENÇLİĞİN ÖLÇÜLERİYLE OLUŞTU,
ÖZLEMLERİYLE OLUŞTU
VE HEP GENÇTİR DE

uzayıp gidiyor. 33 yıl sonra, bu kadar teorik, felsefik, bilinç düzeyimizin geliştiği, bu kadar pratik, örgütsel tecrübe edindiğimiz bir durum sonunda, siyaset bilimiyle, örgüt bilimiyle alakası olmayacak kadar rastgele düşüncelerle kendimizi avutamayız. O nedenle partileşme olgusunu ciddi ele alacağız. Partiye ciddi yaklaşacağız. Yeniden partileşme dediyse Önderlik bu yeniden partileşme nedir ne değildir, nasıl yürür, ilkeleri nelerdir, hedefleri nelerdir, çizgisi nedir, felsefesi nedir, ideolojisi ne, siyaseti ne, örgütü ne, tarzı ne, temposu, üslubu ne onları öğreneceğiz, bileceğiz. Ya öyle bir parti yaratacağız, böyle partileşerek kadro olacağız ya da olmayacağız. Bu böyledir. Şimdi böyle ele alınmıyor. Boşu boşuna çalışıyoruz çalışıyoruz, ondan sonra çalışa çalışa kendimizi tüketiyoruz. Sanki kendi kendimizi tüketmek için çalışıyoruz. Öyle olmaz. Ciddi olmamız lazım. İşler baştan doğru ele alınmazsa tehlikelidir. Önderlik diyordu bazen “bu tarz çalışacaksa hiç çalışılmasa daha iyidir. Daha sınırlı kalınsa daha iyidir.” Çalışma- aktivite kazanmak, daha fazla bozup zarar veriyor. Böyle yapamayız. Dikkatli olmalı, gerçekçi olmalı, doğru ele almalıyız. Kendimize göre değil bilim ölçüleriyle yaklaşmalıyız. O nedenle de bu bireyci, kendine göre, çok sübjektif, yani hayalci, objektif, gerçeklerden, somut durumdan, bilim ölçülerinden kendini soyutlamış, kendi niyetleriyle, doğrularıyla, talepleriyle hareket eden, ondan başka bir şey görmeyen ve tarihin üzerimize yüklediği görev ve sorumlulukların gereğinin hiç farkına bile varmayan tutumu terk etmemiz lazım. Böyle olmaz. Böyle bir tutum içinde kalıp da ondan sonra ben iyi şeyler istiyorum demek gerçek dışıdır. Sen istediğin kadar iste. İsteminin ne değeri olabilir. Niyeti iyiymiş, bilmem talepleri güzelmiş, demokratikmiş, bilmem insaniymiş çok önemli değildir. Yani dünyada öyle niyeti iyi olanlar, güzel şeyler isteyenler o kadar var ki ama sadece kendi söylediklerini kendileri duyuyorlar. Başka kimse duymuyor, hiçbir şey de elde edemiyorlar ve bu dünyadan ezilip gidiyorlar. Sorun demek ki bu değildir. Öyle olmaz. Sorun bir şeyleri duymak, hissetmek, talep etmek, iyi şeyler istemek, niyetlerin iyi olması değil de somut gerçekleri uygun olarak hareket edip özgürlük ve demokrasi doğrultusunda gelişmeler yaratabilmektir. Ne kadar bunu yaratıyorsa o kadar niyetimizin, düşüncemizin, istemimizin bir değeri olabilir. Yaratamıyorsak hiçbir değeri olmaz. Sağdan soldan bir şeyler istemekle bir şeyler kazanamayız. Diğer yandan istiyoruz, vermiyorlar. Ondan sonra sağı solu hep eleştiriyoruz. Hep eleştiri hep eleştiri. Hep başkasını sorumlu tut. Bunla bir yere gidemeyiz. Başkasını sorumlu tutmak, eleştirmek demek başkası bu işi yapsın, ben yapamayayım demek, görevi, sorumluluğu, tarihsel misyonu başkasına yüklemektir. O nedenle bu doğru olmayan eleştirel tarzı aşmalıyız. Eleştiriyi doğru yöntemlerle yapmalıyız. Özeleştirel yaklaşmalıyız.

Neyi eleştireceğiz? Halkı mı eleştireceğiz, Önderliği mi eleştireceğiz, koşulları mı eleştireceğiz? Yok. Gerisi biz kalıyoruz. Tabi bu sefer sorumlu kadrodur, örgüttür diyoruz. Ondan sonra vur yumruğu yanındakine, yönetimdekine. O kötüdür, bu kötüdür.

Birbirimizin gözünü kafasını yarmakla, kırmakla uğraşıyoruz. Bu bir eleştiri değildir, geliştirme değildir. Zaten zayıf, güçsüz bununla biz daha da zayıf, güçsüz hale getiriyor, bitiriyoruz. Ondan sonra dönüyoruz, kadro yok, örgüt yok, bilmem öncülük yok. Filan şöyle yaptı, filan şöyle oldu. Kendi yarattığımız sonuçtan yakınıyoruz. Kendi görevlerimizin yerine getirilmesini başkalarından bekliyoruz. Şikayet edip duruyoruz. Olmaz böyle. Bu doğru değil. Bu tarz örgüt içi tartışma, eleştirme doğru değil, çekişmeler doğru değildir.

Mesela dün gelmiş bir grup genç arkadaş vardı. Ben onlarla da tartıştım. Gerçi çok genç görünmüyorlardı. Bizim HPG çok daha gençtir. Ben onları davet etmişim, gelin size gençlik göstereyim diye. Her biri yaşı başı tutmuş ama hala genciz diyorlar. Tutuyorlar hareketi. Bu da aslında bir duruş. Nereye kadar gidecek bilemem. Anlamıyor değiliz. Gençlik başka yerdedir. Siyasi hareketimiz içerisinde bir kategoridirler ama kendileri gençliğin ilerleyişini tutuyorlar. Diyorlar niye engellenmiyor şu sorunlar, niye bilmem aşılmıyor. Filan şöyle yapıyor niye giderilmiyor. Acaba örgüt böyle olmasını mı istiyor yoksa gücü mü yetmiyor. Bir dönüyorsun ki kendinde hiçbir sorumluluk görmüyor. Hep başka yerden olmasını bekliyor. Hep yapılmıyor diye eleştiriyor ve kendisi gençlik hareketidir. Böyle gençlik hareketi mi olur? Böyle genç mi olur? PKK gençlik hareketidir. Gençliğin ölçüleriyle oluştu, özlemleriyle oluştu ve hep gençtir de. Onu devam ettiriyor. Şimdiki gençlik o biçimde sahip çıkmıyor. PKK'ye sahip çıkmıyor. Örgütlememiş, partileştirmemiş kendisini. Sorunların çözümüyle uğraşmıyor, mücadele yok, sadece dönmüş yakınıyor. Başkasından bekliyor. Ve tutmuş o da bir harekettir diyor, gençlik adına bir şeyler elde etmeye çalışıyor. İmkanları bölüşmek istiyorlar. Bunun anlaşılmayan bir yani yok ki. Böyle olmaz, bu biçimde yürümez. Öyle gençlik hareketi olmaz. Böyle kadro duruşu olmaz, partisiz gençlik örgütü var olamaz. Gençlik partiden koparsa parti parti olmaz. PKK parti olmaz.

PKK bir sınıf partisi değildir. Adını işçi partisi koydu ama kaç tane işçi vardı? Nerde işçi hareketine dayandı. Hangi işçi eyleminde var oldu. Olmamıştır. Ama PKK'nin bir gençlik partisi olduğunu kimse inkar edemez. Parti olmadan gençlik örgütü vardı. Gençlik örgütü olmadan aydın gençliğin çabası vardı. Önderlik bir gençlik militanı olarak siyasi sosyal eyleme girdi ve öyle bir Önderlik oldu. PKK'nin felsefesi, ruhu, ideolojisi, özü böyle şekillendi. Sınıfsız olan, işçi sınıfı değildir, sınıfsız olan toplum içinde çocuklar ve gençlerdir. Yani tercih yapmamışlardır. İçinden çıktıkları yere göre bir sınıf yaşarlar ama kendi tercihleri değildir. Bilinçlendikleri zaman, bilinçlenirken elbette yine içinde yaşadıkları ortamın düşüncelerini edinirler ama tümüyle ona bağlanmış değillerdir. Başka şeye açıktırlar. Toplumsallığa, sosyaliteye daha çok açıktırlar. Paylaşıma daha çok açıktırlar. Sosyalizme daha yakındırlar. O nedenle partinin şekillendiği bir ölçü var, içerik var. PKK'yi, bir partiydi, siyasi hareketti, bilmem hiyerarşiydi, bilmem askeri duruştu ya da bir ulusal hareketti,

KÜRDİSTAN'DA PARTİSİZ YAPRAK BİLE KIPIRDAMADI. KIPIRDAMIYOR. BİR PARTİ OLMAYI KİMSE TERCİH ETMEDİ. PKK'NİN KURULUŞU BİR TERCİH OLMADI BİR ZORUNLULUK OLDU

diye değerlendirmemek lazım, PKK bir yaşam ölçüsüydü, bir arayıştı aslında. Mevcut sistem karşısında, onun baskıcı, sömürücü, bölücü, parçalayıcı, gerici, insanı tüketici, köleci özelliklerine karşı yeni bir insan ve toplum duruşu ve yaşamıdır da. PKK'lileşme böyle başladı. Önderlik şimdi bunu daha üst düzeyde teorik formülasyona kavuşturdu. Geliştirdi, sağlamlaştırdı. Felsefik, ideolojik ilkelerini oluşturdu. Bu özü bir teorik çerçeveye kavuşturdu. O nedenle partiyi sıradan ele almamak lazım. Bu parti bilincimizi düzeltmemiz gereklidir. Bu konuda gerek yanılgıları düzeltmek, yanlışları, yetersizlikleri de düzeltmek lazım. Ne kadar gerekiyorsa o kadar tartışmak gerekiyor.

Kürdistan'da partisiz yaprak bile kıpırdamadı. Kıpırdamıyor. Bir parti olmayı kimse tercih etmedi. PKK'nin kuruluşu bir tercih olmadı bir zorunluluk oldu. PKK'nin kuruluş bildirgesine başka isim yazılmıştı. Ben yazdım. Tanıklık yapıyorum burada. Kuruluş bildirisini pelür kağıda ben geçirdim. Baskıya vermek üzere elimdeyken başka isim yazılıydı. Parti yoktu. Önderlik parti olmaktan uzak duruyordu, çekiniyordu. Kimse "Kürdistan'da illa parti olsun, biz partiden başka bir şey istemeyiz" demedi. Daha '75'te cephe kurmak için, ulusal dava yürütüyorum diyenlerle görüştüğünü Önderlik kendisi açıkladı. Birçok grupla çeşitli dönemlerde ortak örgüt olmak için bir araya gelindi. Gençlik örgütü kuruldu. Cephe kurmak için bir sürü çaba harcandı. Bir mücadele örgütü olmak için mücadeleci olundu. Yani parti olmanın zorluğu biliniyordu. Parti tercih edilerek değil de başka örgütlerin hepsi araştırıldı araştırıldı, başka alternatif olmadığı için, başka türlü bir örgütle Kürdistan'da ilerlemenin, ayakta kalmanın, mücadele etmenin, gelişmenin mümkün olmadığı görüldüğü yerde parti olmaya karar verildi. Ve en sonunda kırmızı mürekkeple bildirinin üstünü sildik de PKK'yi yazdık. PKK ismi bildiride böyle basıldı. Baskının önünde yazdık. Karar o kadar sonra verildi. Kongrede karar verilmedi. Bazılar söylüyorlar PKK kuruluş kongresinde şöyle karar verdik, böyle karar verdik, alakası yok ben de katıldım o kongreye. Parti olabilir miyiz, olamaz mıyız? Önderlik iki gün boyunca bunu sorguladı. Parti ne demektir diyordu. "Biz nere parti nere, adımıza parti deriz gereklerini yerine getirmezsek tarih karşısında palyaçoya döneriz" diyordu. Yani şunu söylemek istiyorum: Partisiz yürüyebilseydi işler, Önderlik Kürdistan'da başka bir seçenek çok aradı ama sonuçta görüldü ki yürümüyor. Partisiz yaprak kıpırdamıyor. Parti Kürdistan için Kürt insanı için ekmekten, sudan, havadan daha önce, daha acil bir ihtiyaç. Parti olmazsa cesaret olmaz, parti olmazsa fedakarlık olmaz, yiğitlik olmaz, parti olmazsa paylaşım olmaz, yoldaşlık olmaz, kardeşlik olmaz, yani direniş

olmaz. Parti olmasaydı 14 Temmuz olmazdı. Geçenlerde değerlendirdik. Genç olunmasaydı 14 Temmuza karar da verilmezdi. Ben ona da 14 Temmuzda parmak bastım. O noktaya vardım. Gençlik tabi bir kategoridir, toplumsal duruş, bir ruh ama tabi bir kesimi de yansıtıyor. Gençlik dinamizmi, arayışçılığı olmasaydı 14 Temmuz günü bir karar verilemezdi. Gençlik ruhunun arayışçılığını, yenilikçiliğini kaybetmiş insanlar 14 Temmuz gibi bir eyleme hiçbir zaman karar veremezler. İstedikleri kadar işkence görsünler, cezaevine girsinler. Kürdistan'da cezaevi '80'lerde kurulmadı, işkence '81'de olmadı. 1880'de de vardı, 1780'de vardı. Şimdi de var. 1982'de cezaevinde PKK'den başka örgütler de vardı. Belki de en az olan PKK'ydi. PKK'nin yarısı dışarıdaydı ama diğerleri hepsi zindana girmişlerdi. Niye başka 14 Temmuz olmadı. Partiyle bağlı. Açın 14 Temmuza karar verenlerin kararı açıklarken ki sözlerine bakın parti sözüdür. Parti o ruhu yarattı. İnsanı o noktaya getirdi. Başka bir anlayış, başka bir ölçü, başka bir örgüt duruşu yaratamazdı yani. 15 Ağustosu o yarattı. Bu kadar fedai militanı, Beritan'ı, Zilan'ı o yarattı. Mümkün müydü kadın evinden çıkacak, dağa gidecek, fedai olacak. Fedakardı ama fedai militan olmakla fedakar olmak aynı değildir. Kürt kadını her zaman fedakardı ama kölelik sisteminin fedakarlığı. Köleler dünyanın en fedakar, elinden her şeyi alınan insanlardır ama fedaileri değildir. Fedai kölece fedakarlık değildir. En üst düzeyde bilinçlenmiş, bir amaca bağlanmış militanlıktır. Onun cesareti ve militanlığına biz fedailik diyoruz. Bir çizgi duruşu, ideolojik duruş, siyasi duruş, örgütsel duruş oluyor. Yoksa öyle bir fukara duruşu değil tabi. Şimdi gerçekçi olalım, partiyi, doğruyu anlayalım. Partisiz olmadığı için bu oldu. Parti olmasaydı yani mesela Siverek direnişine karar vermek zor olurdu. **Parti olmasaydı 14 Temmuz olmazdı, parti olmasaydı 15 Ağustos olmazdı dolayısıyla gerilla olmazdı, parti olmasaydı Beritan olmazdı dolayısıyla Kadın Özgürlük Hareketi olmazdı. Kadın özgürlük çizgisi doğmazdı, gelişmezdi. Parti olmasaydı bu kadar direniş ve onun korunması, on binin üzerinde şehit, bu kadar halk fedakarlığı olmazdı.** Bu bir gerçek. Şimdi ne oldu? Şöyle bir deneme yaptık: Parti olduk, çalıştık, mücadele ettik direndik bir sürü değer ortaya çıktı, gelişme oldu. "Artık yere biraz daha sağlam basıyoruz. İmkanlarımız çoktur, parti olmadan da kendimizi yürütebiliriz, artık o parti geride kalıyor herhalde parti daraltıyor, rahatsız ediyor veya kalıpçılık yapıyor partinin kalıpçılığı olmadan da biz artık böyle bir formasyon kazandık İçselleşti bu ölçüler, işleri yürütürüz" dedik ve kalktık 2003'te PKK'yi fesh ettik. 2002'de etmedik aslında. KADEK bir yerde PKK'yi biraz devam ettirdi. Sonuçta neyi gördük? Üç ay sonra Önderlik PKK'nin yeniden inşasını gündeme getirdi. Üç ay sonra getirmese de beş aya sarksaydı ortada hiçbir şey kalmazdı. Kalmayacaktı. Bir gerçektir bu. Bunun tartışılacak, şuraya buraya çekiştirilecek hiçbir yönü yok. Bu yaşadığımız bir gerçektir. Ne çıktı ortaya? Yani bu tür değerlendirmelerin, sözlerin yanlış ve yanılgılı olduğu çıktı ortaya. Kürdistan için 1970'de parti ne

ise 2003'te de o olduğu bir kere daha ortaya çıktı. Ama tabi daha gelişmiş bir parti, kendini yenilemiş bir parti. Sosyalist paradigmasını değiştirmiş, felsefik-ideolojik bakımdan kendini yenilemiş, yeni bir strateji edinmiş, toplumsal hareketin yeniden yapılanmasını Demokratik Konfederalizm çizgisinde ortaya çıkarmış, öngörmüş bir parti. Bu çıktı ortaya.

Parti olayını başka bir duruşla, başka örgütlerle karıştırmamamız gerekiyor. Kürdistan'da partisizlik tehlikelidir. Partisizlikle var olunmuyor. Yarının ne olacağı bilinmez ama bence iki yıl önceki deneyimimiz iyi bir ölçüdür. Artık öyle ucuz değerlendirmelere, kendi kişisel ihtiyaçlarımızdan, fiziki zorlanmalarımızdan kalkarak düşünce üretmeye paydos demeliyiz. Toplumsal gerçekliğe, siyasi, ideolojik duruma doğru, iyi bakarak düşünce üretmeliyiz. Başka türlü olmaz. Bu doğru yaklaşım değildir. Bu bakımdan bir kere daha gördük ki parti olmadan "çok güçlendik, değer kazandık, şu kadar anlayış edindik, kendimizi eğittik, namuslu olduk, dürüst olduk" demenin hiçbir anlamı yok. O çok namuslu görünen, bir günde en büyük namussuz haline gelebiliyor. Onu namuslu çizgiye çeken partidir. Parti olmazsa namus da kalmıyor şeref de, onur da kalmıyor fedakarlık da, cesaret de kalmıyor yoldaşlık da… Hiçbir şey kalmıyor. En kötü, hain, en aşağılık ajan oluyor. Oldu mu böyle? Oldu, gördük. Bu bir suçlama değildir. Üç-dört yıldır yaşadığımız gerçeklerdir. Bu bakımdan günümüz açısından da partiyi öyle görmeliyiz.

PARTİ OLMAZSA CESARET OLMAZ, PARTİ OLMAZSA FEDAKARLIK OLMAZ, YİĞİTLİK OLMAZ, PARTİ OLMAZSA PAYLAŞIM OLMAZ, YOLDAŞLIK OLMAZ, KARDEŞLİK OLMAZ, YANİ DİRENİŞ OLMAZ.

Şimdi bütün bunları şunun için söylüyorum; teorik aydınlatma hareketimizin tarihinde ulaştığı en ilerici düzeydeyiz. 1978'de bu teorik birikim kaç sayfadır? 24 sayfadır. Kürdistan devriminin yolu 24 sayfadır. Küçük kitapla basılınca 70-80 sayfa oluyor. Hareketin, Önderliğin aydınlatma gücü, teorik dağarcığı o kadardı. 1982'de üç kitap vardı. "Kürdistan'da Zorun Rolü" "Örgütlenme Üzerine" "Kürdistan Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu" 12 Eylül darbesi sonrasını aydınlatma gücü o kadardı. Şimdi 93'ten itibaren yaptığı çözümlemelerde yüzde 80 bu aydınlatma vardır. Komplo ardından üçüncü doğuş olarak adlandırdığımız İmralı çözümlemeleri var. Savunmalar, İmralı savunması, AİHM savunması, Bir halkı Savunmak, Atina Savunması bunlar da yeni süreci aydınlatıyor. Az mıdırlar? Çözmediği, cevap vermediği herhangi bir sorun var mıdır? Varsa açığa çıkartalım, tartışalım, çözüm arayalım. Mesela olmazsa soralım, diyelim ki "şu konu çözülmemiştir" Gerçekten soralım. Önderlik birçok kez söylüyordu; bu tür şeyler varsa sorulsun aydınlatayım. Gerçekten de cevap vermede, aydınlatmada herhangi bir sorunumuz

yok. Dolayısıyla çok ileri bir teorik aydınlatma düzeyimiz var. Her türlü şey tanımlanmış, çözümlenmiştir. Buradan çıkan siyasi programımız var. Amaçlarımız çok net. Bazıları içimizde ısrarla söylüyor ki “net değil, PKK ne istiyor bilmiyoruz” PKK’nin ilk programını daktiloyla ben yazdım, onu dağıtılmasına da katıldım. 77’de program üzerindeki ilk tartışma toplantısına da katıldım. Amed’te bağların girişinde bir yerdeydik. Adresini de verebilirim. O zaman ki program on iki buçuk sayfaydı. Yeni PKK’nin yirmi küsür sayfadır. Onun da özetini ben çıkardım. Önceki program bilmem kaç maddeydi, şimdiki programın maddeleri çok daha ileri düzeydedir. Eskiden amaçlar bakımından bir tanım vardı; ‘Emperyalizme dayalı sömürgeciliği yıkmak ve halka dayalı demokratik bir iktidar kurmak…’ Geçiyordun aşağı, “bu iktidar şu görevleri yerine getirecektir”; bir, ekonomiyi demokratikleştirecek, bilmem kooperatifleri geliştirecek; iki, siyaseti şöyle yapacak üç diye devam ediyordu. Yani ortada derler ya fol yok yumurta yoktu. Yani yarınının ne olacağı belli olmayan elli-yüz insan var, ondan da öteye örgüt yok, ad yok, bir miras yok, dayanacak bir şey yok, beş kuruş para yok, bir tane silah yok. Bu yokluk ortamında ortaya konmuş bir hedef var, iddia var. Çok soyut. Şöyle diyorlar “geçmişte PKK çok somuttu da şimdi öyle değil, onun için kendimizi anlatamıyoruz” Ben tam tersini düşünüyorum. Geçmişte PKK çok soyuttu. Biz bunları söylerken birçoğu bizimle alay ediyordu. Kemal Burkay bile diyordu; “Sınırlarını kapatırlarsa sizin o devletten dışarıya gidiş nasıl olacak. Ne deniz yolunuz var, ne de hava yolundan çıkabilirsiniz. Çünkü hiç kimse sizin devletinizi kabul etmez. Pasaport da vermezler, hapsoldunuz kaldınız, devlet değil bir hapishane olur” Açın Kemal Burkay’ın yazdıklarını inceleyin. Biz zorla bastırıyorduk. Çok güçlü oldukları için değil. Çoğu zaman şiddet kullanıyorduk. “Doğru budur bundan başka doğru yoktur” diye tekme ile tokatla susturuyorduk. Bir savunma biçimiydi bu. Onları sahiplenme, savunma ve uygulama biçimiydi. Gelişme öyle yaratıldı, öyle sağlandı. Şimdi mevcut olan düşüncelere soyut demek, PKK’nin Kürt sorununu nasıl çözmek istediğini, nasıl bir sistem öngördüğünü, nasıl bir toplumsal ilişki ağı öngördüğünü anlamıyorum, bilmiyorum, bu konuda netsizlik var demek gerçekten doğru değil. Aslında bu düşünceler gerçekten PKK böyle olduğu için değildir. Ben ona her zaman inanıyorum. Şimdi çok daha inandın. Son PKK toplantısında da açığa çıktı, çok belirgin bir biçimde savunduk. Benimsememekten kaynaklanıyor. PKK’nin düşüncelerinin açık olmamasından değil de Önderliğin yeni düşüncelerinin benimsenmemesinden kaynaklanıyor. Kendisinin de kendisine göre düşünceleri var. Kendi düşüncesi ile çelişiyor. Kalkıyor diyemiyor yanlıştır. Derse kendisini doğrusunu savunması gerekecek. Önderliğin düşüncesinin yanlış olduğunu ortaya koyması gerekecek. Kim cüret edebilir. Öyle diyemiyor, kalkıyor bu sefer diyor ki “açık değil, net değil, bizimki zayıf, KDP’nin düşünceleri daha güçlü, ideolojisi daha sağlam, programı daha belirgin” Bunların hepsi hikaye... Bunlar

kişinin kendi ideolojik, siyasi yaklaşımlarının Önderlikten çok KDP'ye yakın olmasından kaynaklanıyor. KDP'ye yakın onu benimsiyor ama diyemiyor. Açıkça ilan edemiyor. Onuruna da yediremiyor. Bırakıp KDP'ye de gidemiyor. Ne yapacak? Ezop diliyle sızlanıp duruyor. Duruyor ha duruyor, sonunda duramaz hale gelip değişemezse bırakıp gidiyor. Gidiyorlar KDP'ye kapaklanıyorlar. Barzani ailesini büyütmek, geliştirmek, dünyanın sayılı aileleri haline getirmek için her türlü hizmeti yapıyorlar. Şimdiden gelmiş durumda. Ekonomik siyasi güç bakımından herhalde dünyada sayılı elli yüz ailesi içine girmiştir. Öyle basit, küçük bir noktada kalmadı. Kürdistan büyümüyor, Barzani ailesi büyüyor. İşin gerçeği budur. Bu anlamda öyle netsizlik falan yok. Netsiz olan "ben anlamadım" diyenler gelsinler ben onlara istediği kadar anlatayım, istediği kadar tartışalım. Kavga yok, kimseye zoraki de yaklaşma yok. Gerçekten samimi söylüyorum, gece-gündüz, yatmadan, anlayana kadar, gerekirse onlarca gün anlatmaya hazırım. Bu bir parti görevidir. Bütün yoldaşların böyle olduğunu düşünüyorum. Kemal Pir öyle söyledi; "Bir kişiyi ikna edebilmek için, kendi görüşlerimizi anlatabilmek için gerekirse üç saat, gerekirse üç yüz saat konuştuk" dedi. Bu bir PKK duruşudur, Apocu duruşudur, kadro duruşudur. O bakımdan sorun belirtildiği gibi değil. Tamam, o bir yanıdır. Ben şöyle de demiyorum; "herkes her şeyi çok iyi biliyor ama uygulamıyor." Öyle değil, bilmeyen var tabi. Az bilen var, okumamış olan var, inceleyememiş olan var, doğru anlayamamış olan var. Bunlar bir yana, onları bir tarafa çıkartalım. Onlar çok fazla sorun olmuyor. Diğeri sorun oluyor. Okuyor, okumaya değer bulmuyor göz gezdiriyorlar. Mesela arkadaşlarımız geldi. Biz geçen yıl eleştirdik. Büyük bir grup geldi ülke sahasına. Ben görmedim, onlarla tartışmaya bile katılmadım. Arkadaşlar katıldılar. Hepsine sormuşlar okudunuz mu savunmayı? Hiç birisi okumamıştır. Bizim arkadaşlarımız, 20 sene zindanda kalmış, 30 senedir ömrünü PKK'ye vermiş olanlar Önderlik yeni kitap yazmış, bu kadar iddialı, dünyaya meydan okuyor, ama kendileri bir kitabı okumuyor, göz gezdirdik diyorlar. Olmaz böyle. Bu ciddiyetsiz bir yaklaşım. Niye göz gezdiriyor biliyor musunuz? Gerek görmüyor, kendisi de biliyor çünkü. Kendisine göre görüşleri var. Okursa çelişkiye girecek. Görüşleri, kendi anlayışları orada çelişecek. Orası kendindeki birçok anlayışı çürütüyor. O zaman ya Önderliği reddedecek ya da kendi görüşlerini. Ne Önderliği reddediyor ne de kendi görüşlerinden vazgeçiyor. O zaman Önderliği bir tarafa bırakıyor, "PKK budur" diyor ve PKK diye kendisini koyuyor ortaya, PKK yerine yürüyor. Öyle olmaz, bu biçimde yürünmez. Böyle doğru değildir. Ondan sonra dönüp PKK'nin görüşleri, Önderliğin siyasi programı net değildir, anlaşılmazdır" demek, "halk için yeni bir şey önermiyor" demek "zayıf bir amaç güdüyor" demek gerçekten ağır bir suçlamadır. Yanlıştır. Tam tersi doğrudur. Dünyaya meydan okuyor. İlk defa dünyaya bu kadar güçlü meydan okuyan bir duruşu var. Önderlik geçmişte Türkiye'nin o dar, askeri, baskıcı, sömürgeci yapısına ancak biraz meydan okuyabilmişti şimdi ise

**KADRO
İNSANIN EN İLERİ
DÜZEYDE
KİMLİK KAZANMASI,
ŞEKİL ALMASI,
PARTİ KİMLİĞİ, PARTİ
ŞEKLİ ALMASI DEMEKTİR.
FELSEFİK, İDEOLOJİK
ŞEKİL KAZANMAK
DEMEKTİR.**

dünyaya meydan okuyor, tarihe meydan okuyor. İnsanlığın yürüyüşüne ışık tutuyor. İddiası bu kadar büyük. Böyle bir düzeyde. Bunu zayıf görmek, göstermek gerçekten doğru değil. Yani bu benimsememek oluyor. Bir kere bunu net söyleyelim. O bakımdan onu da düzeltmemiz gerekli.

Şimdi örgüt ölçüleri, parti ölçüleri, yaşam ölçüleri, kadro ölçüleri de öyledir. Önderlik geçmişten beri kadroyu, parti yaşamını çok net tanımladı. En son savunmada da yeni çizgiyi, programı çok net ortaya koydu. Kadrosuz, partisiz yaşam nasıl olacak, hangi ölçüleri edinecek bunları çok çarpıcı, çok yalın belirtti. Kadro kimdir, nasıl olur, nasıl durur, iddiası nedir, iradesi nedir, örgütlülüğü nedir, çalışma düzeni nedir, yaşam düzeni nedir, örnek alacağı kişiler kimlerdir? Kemal Pir ve Beritan çizgisidir. Önderlik bunların hepsini yüz defa söylemedi mi? Söyledi. O zaman belirsizlik nerde var? Önderlik niye Kemal Pir'le, Beritan dedi. Öyle ezbere değil. Onları söylerken bazı temel özelliklere dayanarak dedi. Temel kadro özelliklerini, yeni sürecin militan özelliklerini tanımlamak için dedi. Bunlar da birer gerçek. Herhalde Kemal Pir'le Beritan'ın gerçek olmadığını kimse iddia edemez. Kendilerine ait özelliklerinin olmadığını da kimse iddia edemez. Çünkü militanlık anlamında, Önderlik çizgisini anlama ve uygulama anlamında çok yakıcı gerçekler. O zaman bu konularda da demek ki belirsizlik yoktu. Geriye buraya katılmak kalıyor. Bunları özümseyip, karar verip, bu temelde kendini katıp katmama kalıyor. Katmamız gerekiyor. İşte böyle bir yerde, sorunun bu düzeyde çok net olduğu ve somutlaştığı, katılıp katılmama noktasına geldiği yerlerde yanlış görüşler üretiliyor. Partiye ilgisizlik oluyor, partiden uzak duruluyor. Ondan sonra geçmişten gelen provokasyonun yarattığı kafa karışıklıklarını günümüze şu veya bu biçimde taşıyan yaklaşımları sürdürmeye meğil göstermek gündeme geliyor. Ne oluyor? İlla parti olmak zorunda mıyız? diye soruluyor. Partiye ilgisizlik, partileşmeden uzak durma, partisiz kadro olma arzusu dillendiriliyor. Nasıl olacaksa artık kimin kadrosuysa…! Yani her çorbanın bile bir adı vardır. Bir özelliği vardır, bir cisimden oluşur. Kadro ama neyin kadrosu? Ortada şekilsiz bir duruş. Öyle kadro olmaz. Kadro insanın en ileri düzeyde kimlik kazanması, şekil alması, parti kimliği, parti şekli alması demektir. Felsefik, ideolojik şekil kazanmak demektir. Bu da bir ruhsal bütünlükten, eylem bütünlüğe kadar en ileri düzeyde irade bütünlüğünü ifade ediyor.

Kemal PİR ne diyordu? "Komünistlerin ruhsal bütünlükleri vardır" diyordu. Kendisine söylemişlerdi ki "Fatma demiş ki ben yüz yıl da kalsa Önderlikle ruhum birleşmez. Ruhlarımız ayrı duruyor"

Bunu atalım keselim dediği zaman Önderlik hep karşı duruyor. Önderlik kırk sefer ifade etti. İşte onu söylüyor Kemal Pir, "Biz komünistler ruhsal birliğe sahibiz. O kim ki Önderlikle ruhsal birliği yokmuş. Ne geziyormuş içimizde o zaman, kimin ajanı?" Yani Kemal Pir'i örnek alacaksak Kemal Pir'in parti anlayışı böyleydi. Böyle ideolojimiz mi bir olur, düşüncemiz mi bir olur, yan yana mı dururuz, elele mi tutuşuruz, bazı siyasi ilkelerde anlaşmamı yaparız… Böyle particilik olmaz. Parti bunlar değildir. Onlar uydurma particilik, hiyerarşik devletçi sistemin particiliğidir. PKK partileşmesiyle alakası yok. Geçmiş partileşmeyle de alakası yoktur, günümüz partileşmesiyle de yoktur. Önderliğin parti tanımından, partileşmeden, yoldaşlık tanımından bunu anladığını, bunu ifade ettiğinden en ufak bir kuşkum yoktur benim. Arkadaşlara açık ifade edebilirim. O nedenle partileşmeyi ciddiye alacağız. Partileşme sürecine gireceğiz. Yeniden partileşmeyi öyle gelip geçici bir olay olarak görmeyeceğiz. Zayıf bir ihtiyaç veya böyle herhangi bir geçici ihtiyacı karşılayacak bir olgu olarak görmeyeceğiz. Bu yeni sürecin, Kürt halkının özgür demokratik yürüyüş sürecinin, ekoloji ve kadının birbirine dayalı demokratik yürüyüş sürecinin ruhu olarak göreceğiz. Yaşam felsefesi olarak göreceğiz, ideolojik ilkeleri olarak göreceğiz, kadrosu olarak göreceğiz. Bunun dışında bir kadro yok, olamaz. Her kadro ölçüsü bir parti demektir. Eğer iki tür kadromuz olursa iki parti olur, üç tür kadro olursa üç parti olur. Farklı kadro çizgilerini harekete dayatmamak gerekir. Hareketin kendine göre bir kadro ve parti tanımı var. Bunun felsefik, ideolojik, siyasi, örgütsel ilkelerini tanımlıyor, kadrolaşmanın yolunu ortaya koyuyor, bütün hareketin yörüngesini ortaya koyuyor. Ona herkes farklı düzeyde hizmet edebilir. Yanlış anlaşılmasın ben burada herkes aynı olacak, aynı düzeyde katılacak, aynı ölçüler herkese uygulanacak, herkes kadro olacak demiyorum. Yok, öyle olmaz. Önderlik onun için sayı bile verdi. Kadro böyle bir halk mevzilenişinin en önünde yürüyendir, bu özellikleri en çok kendinde somutlaştıran, esas alan, kabul eden ve uygulayama geçirendir. Herkes tabi aynı ölçüde olmaz. Ama şu var: herkes aynı çizgiye hizmet eder. Herkes aynı doğrultuda olur. Nasıl katıyorsa kendisini, gücü neye yetiyorsa, kararını nasıl vermişse o kadar katar, hizmet eder. Ama ortak bir çizgiye hizmet eder, ortak bir duruşu olur. Aynı duruş olmaz, aynı kadro olmaz. Geçmişte de öyle oldu. Parti vardı, bir öncü kadroydu. Milyonlarca kitle harekete geçirdi, on binlerce çalışanı vardı, yurtseveri vardı, cephe örgütlenmesi vardı. Cephenin de kadrosu vardı. O da bir kadroydu ama herkes partiyi doğrultu olarak alıyordu. Parti kadrosunu öncü olarak alıyordu. Belirleyici olan partiydi, parti ölçüleriydi, parti kadrolaşmasıydı. Yoksa herhangi bir yurtsever, bir cephe kadrosu doğrudan "gel PKK'li benim emrime, hizmetime gir, benim dediğim gibi yap, benim ölçülerime gel" demiyordu. Tam tersine PKK'linin önünde hazır ola geçiyordu. Secdeye duruyordu. O biçimde dua etmesi bile harekete hizmetti. Önderlik dua etmeyi de en büyük hizmetlerden birisi olarak her zaman ele alıyordu. Şimdide durum

böyledir. Bu nedenle farklı kadro ölçüleri dayatmamak gerekiyor. Farklı kadro anlayışları dayatmamak lazım. Farklı parti veya örgüt ölçüsü, yaşamı dayatmamak lazım. Yeniden partileşmeyi yine böyle bir öncülük olarak ele alıp görmek gerekiyor. Öncülüğe karar veren, böyle bir iradeyi, iddiayı taşıyan onun ölçülerini uygulamak, gereklerini yerine getirmek için sonuna kadar çaba harcamak durumunda. Öncülüğe karar veremeyen, öncülüğe giremeyen ise öncünün önünde secdeye durmak zorunda. Ne kadar katabiliyorsa kendisini, o doğrultuya katıp hizmet etmek durumunda. Aile ölçüleri, çıkarı dayatmamak durumunda. Parti ölçüleri önüne başka ölçüleri koyup da gerçeği ters yüz etmemek lazım. O, arabayı atın önüne koşmak gibi olur. Bir ters duruştur. O biçimde ilerleyemeyiz. Bu bakımdan bu kadro tanımını da düzelteceğiz. Partileşme tanımını düzelteceğiz.

Bütün bunları ne için belirttim? Gerçekten de parti bilincimiz çarpıtıldı. Yeniden partileşmeye yaklaşım zayıftır. İki seferdir toplantı yapıyoruz, eleştiri özeleştiri yapıyoruz. Yönetimimiz de gelişmiyor, parti örgütü de gelişmiyor. Kadrolaşma gelişmiyor, netlik oluşmuyor. Yani biz şu sonuca vardık ki anlayış ve ölçülerde netleşme olmazsa ne parti yönetimi gelişir ne parti kadrosu gelişir. Netlik olmaz. Karışıklık devam eder. Bu da eşittir erimenin devam etmesidir. Erime durdurulup yükselme sürecine girilemedi. Erimeyi durdurabilmek, gelişme sağlatabilmek için böyle bir netliği sağlamamız lazım. Partinin gelişebilmesi için de bu gerekli. Bunun için de parti ölçülerinin, anlayışının netleşmesi gerekir. Herkesin katılım göstermesi, el birliği etmesi gerekiyor. Kadro olacağım diyenin o ölçüleri esas alarak, onu hayata geçirmek için kendisini eksiksiz buna vermesi gerekiyor. Olmayanın da kadronun gelişimine hizmet emesi, çaba harcaması gerekiyor.

PKK'LİLEŞME GÖREV VE SORUMLULUKLAR ÜZERİNDE, BİR HİZMET ÜZERİNDE OLDU. KADROLAŞMA BU DEMEKTİR.

Bakıyorsun, kadro kadroluğuna sahip çıkmıyor, kaçıyor. Kadro olmayan kadroyu didikliyor, çekiştiriyor. Kadro artçı olmuş, geriye düşmüş, öbürleri öncü olmuş. Ölçüleri ne olduğu belli olmayan, nereye gideceği belli olmayan, çok geri, dar ölçüler bizim ideolojik felsefik ölçülerimiz haline gelmiş. Böyle olmaz. Ondan sonra da örgütte kadroda erime oluyor. Bunu değiştirmeliyiz. Düzeltmeliyiz.

Eğitimlerimiz partileşme üzerine olmalı. Bu eğitimlerde netlik yaratmak üzere ele alınmalı. Yeniden partileşme esas alınmalı. Partileşme eğitimi olarak sadece diğer yürüttüğümüz yoğunlaşma eğitimi görülmemeli. Hayır, o biraz daha çok göreve hazırlama yeri olarak değerlendirildi. Daha özgün görevlere hazırlama yeri olarak. Önderlik her zaman yapıyordu. Çeşitli alan görevlerine göre kadroları hazırlıyordu. Yoğunlaşma eğitimleri yapılıyordu. Ama partileşme, partinin kadrosunu açığa çıkarma, parti kadro ölçülerini,

parti yaşamını ortaya çıkartarak onu benimsetme eğitimi, kadro eğitimidir. Ben yine şunu söylemiyorum herkes yeni PKK'nin kadrosu olsun, kadro olanlar kalsın olmayanlar çıksın gitsin. Hayır, öyle değil. Ama yeni PKK doğru anlaşılsın. Kadrolaşma irade ve iddiasını taşıyanlar partileşmeyi esas alsınlar. O zaman parti ölçüleri nedir ne değildir onları öğrenerek, özümseyerek öyle bir sürece girsinler. Parti kadrosu haline gelemeyen öyle bir iddia duruşuna sahip olamayan varsa yine de partiyi esas alsın. Parti doğrultusunu, parti öncülüğünü esas alsın. Parti doğrultusuna, öncülüğüne, o çizgiye gücünün yettiği kadar hizmet etsin, onun kadrosu, çalışanı olsun, kendini bu biçimde netleştirsin. Katılımını netleştirsin. Bu bir netlik kazanmadır. Örgütümüzün bir sistem kazanması kadronun sistem kazanması örgütün netleşmesidir. Burada doğru bir duruş olursa karışıklık ortadan kalkar. Burada hizmet duruşu olur. Şimdi böyle yoktur. Sorunlar, çelişkiler buradan kaynaklanıyor. Hizmet diye bir şey yok netlik yok. Herkes bir tarafa çekiştiriyor. Hizmet yerine hak ve hukuk arayışçılığı var. PKK'de hak arama durumu başlamış. Şu hakkım, şu hukukum deniyor. "Hukukumuz nedir belli olsun" deniyor. Otuz yıllık PKK militanı kalkıyor "Partideki hukukum belli olsun" diyor. Gülelim mi ağlayalım mı bilemiyorum. Yalnız acı verici bir durum. Otuz yıl sonra böyle bir durumun ortaya çıkması acı verici. Parti içinde kendi yerini bazı hukuksal kavramlarla tanımlama durumunda kalmak geri bir durumdur, acı verici bir durumdur. Hiçbir zaman böyle PKK militanı olunmadı. Her zaman hak ve hukuk üzerinde bir PKK'lileşme değil de görev ve sorumluluklar üzerinde bir PKK'lileşme varoldu. Hizmet üzerinde bir PKK'lileşme oldu. Kadrolaşma bu demektir. Niye yeni PKK'ye yönelim az? Niye partileşme bu kadar önemli ele alınmıyor? Tabi hizmet çizgisine girmemek için. Görev ve sorumluluk çizgisine girmemek için, hak hukuk arayıcılığında kalmak için yapılıyor. Anlaşılmayan bir durum değil ki bu. Hak arayıcılığı çizgisiyle, hizmet çizgisi, görev ve sorumluluk çizgisi aynı değildir. Niye Önderlik Kemal Pir ile Beritan'ı örnek gösterdi. Görev ve sorumluluk çizgisi olduğu için gösterdi. Sorumluluk duydular. Her şey karşısında sorumluluk duydular. Tarih karşısında sorumluluk duydular. Sözleri ve eylemleri bir sorumluluk duruşudur. Çizginin gerektirdiği sorumluluk duruşunu göstermek için hiçbir engel tanımadılar. Ne imkan yokmuş, ne düşman güçlüymüş, ne saldırı fazlaymış, ne yönetim talimat vermemiş, örgüt karar almamış, yönetim ayrı karar almışmış hiçbirisini dinlemediler. Xakurke'nin yönetimi bir tarafa giderken Beritan başka bir tarafa gitti. Çizgiyi uyguladı. Doğru Beritan çıktı. Önderlik dedi ki beni o temsil etti, öbürü değil. Öbürünün yanlışlığı çıktı. Bir karar gücüydü bu. Yoksa şunu söyleyebilirdi, "koskoca karargahtır, örgütün yönetimi gelin diyor" Falan yere gelebilir, kendisini öyle izah edebilirdi. Bir savaşçıdır anlaşılırdı da. Emir dinlemek zorundaydı ama aynı zamanda bir parti militanıydı. Önderlik onu değerli buldu. Çizgiyi anlama ve çizgi doğrultusunda karar verebilme güç ve iradesi olma irade gücü olmasını değerlendirdi, önemsedi. Ölçü olarak

gösterdi. Şimdi onun için "bilmem şu net değil, şurada karar yok, şurada imkan yok, bilmem filan şöyle yapıyor, şu beni böyle engelliyor" diyemeyiz. Şimdi pratiği tartışıyor herhalde arkadaşlar. Bütün söylenenler aynı ama raporlar hep bunlarla dolu. Bunların gerçekle bir alakası yok. Kendini kandırmaktan başka, parti dışılığı yaşamaktan başka bir anlam ifade etmiyor. Derhal terk edelim onu. Bilmem düşman da güçlü olabilir, engel de çok olabilir, sağa sola da saptıran olabilir, tırtıklayan da olabilir, çekiştiren de olabilir, tavsiyeci de olabilir. Tamam da sen kimsin, ne yaptın bunlar karşısında. Senin görevin, sorumluluğun neydi, ne olmalıydı. Onların gereğini ne kadar yaptın. Böyle dediğin zaman hemen şöyle söyleniyor "ben tek başıma ne yapabilirdim, zaten anlamamıştım, kimse beni dinlemedi" Bunlar gerekçe değildir. Bir fukaranın, bir zavallının sızlanmasından başka bir şey ifade etmez. Bir Apocu militanın duruşu, rapor verişi değildir. Onun için doğru çizgiye gelmemiz gerekiyor. Doğru kadro duruşuna ulaşmamız lazım. Parti ölçülerini esas alan bir çözümlemeye, duruşa, katılıma ulaşmalıyız. Militanı oluruz, iyi bir çalışanı oluruz, dostu oluruz, sempatizanı oluruz, iyi bir yurtseveri oluruz ama neyi olursak olalım partinin olalım. Yeniden partileşmeyi esas alalım, ona göre olalım. Parti böyle olur. PKK yeniden böyle gelişir, kadın partileşmesi böyle gelişir başka ölçülerle, kendine göre yaklaşımlarla olmaz. Pratikten kopuk, öncülükten kopuk bir şey olmaz.

Bütün bunları şunun için söyledim; pratikleşme sorunlarımız var. İmkanlar, fırsatlar elde onları değerlendiremiyoruz. Toplanıyoruz toplanıyoruz ha bire kararlar alıyoruz, ciltler dolusu karar yazıyoruz yazıyoruz hiçbirisi uygulanmıyor. Niye? Pratikleşmesi gerekecek, pratikleşme olmadığı için uygulamıyoruz. Niye pratikleşmiyoruz. Parti ve kadro sorunundan dolayı pratikleşemiyoruz. Doğru çizgide etkili ve başarılı bir pratikleşme de ancak sağlam bir kadro duruşu ve parti öncülüğüyle gerçekleşebilir. Güçlü bir parti öncülüğü oluşmadan bir çizgiyi esas almadan, onu yaratmadan, ona yönelmeden mevcut fırsat ve imkanları değerlendirecek bir pratikleşme yaratamayız. Yanılmayalım. Tek doğru yol partileşmektir. Parti öncülüğünün gelişimidir. Çünkü hak arayıcılığıyla yürümez. Parti böyle olmadı. Önderlik 70'te de böyle örgüt kuramadı. İşte 2000'de de neredeyse dağılıyordu. Ancak parti militanlığının o cesur, fedakar, gerçekten paylaşımcı, yaratıcı, disiplinli, örgütlü duruşu ve bu temelde oluşan bir parti örgütü bütün bu imkanları mücadeleye çekebilir, sevk edebilir, seferber edebilir. Ancak böyle bir öncülük yeniden pratikleşmeyi etkili bir biçimde geliştirebilir. Bütün bu imkanları sevk edebilir. Halkı çekebilir. Yoksa çekemez. Öncülük kendi içinde tartışmalı hale gelirse kendine böyle bir pratikleşme seferberliğine vermez de kendi içinde kavgayı, didişmeyi, hak arayıcılığını şunu bunu ararsa o zaman kim bu seferberliği yapacak? Kim çekecek? Biz sermaye gücüyle hareket etmiyoruz yoldaşlar. Parayla PKK kurulmadı, kurulmuyor. Kürdistan'da işler parayla yürümüyor. Silah gücümüz de yok. Şimdi gerilla var, beş on tüfeğimiz olmuş, onu bir güç sanıyoruz. Herkesin elinde öyle teknik araçlar, füzeler var ki yani bizimki sadece kendimizi biraz ikna etmek oluyor. Silahımız var güya savunuyoruz kendimizi. Neyle savunuyoruz kendimizi, bu savunmamıdır? Böyle bir güç falan yok. Bizim gücümüz yaşam felsefemizdir, ideolojimizdir, bu temelde oluşan kadro ve örgüt öncülüğüdür. Felsefik, ideolojik öncülüktür. Yani partileşmedir. Kürt kimliği de, kültürü de öyle bir öncülükle gelişiyor. Demokrasi de bununla gelişiyor, halk örgütü de bununla gelişiyor, kadın hareketi de, gençlik hareketi de bununla gelişiyor. Her hareket bununla gelişiyor. Bu bakımdan bizim sistemimizin dayandığı yer öncülüktür, çizgidir, yani partidir, Önderliktir. Bunu geliştirmeden hiçbir şeyi geliştiremeyiz. Doğru bir sistem haline gelemeyiz, etkili yürütemeyiz. O bakımdan eğitimlerimizi partileşme eğitimi yapacağız.

BİZİM SİSTEMİMİZİN DAYANDIĞI YER ÖNCÜLÜKTÜR, ÇİZGİDİR, YANİ PARTİDİR, ÖNDERLİKTİR. BUNU GELİŞTİRMEDEN HİÇBİR ŞEYİ GELİŞTİREMEYİZ.

Bence işin yönünü artık daha fazla partileşme üzerine çevirmemiz gerekli. Fakat partinin tarihini öğrenmek, PKK tarihi hakkında bilgi sahibi olmak ayrı, kendini yeniden partileşme sürecine sokmak, yeniden

partileşmenin militanı haline getirmek, onun kararını vermek, onun ölçülerini özümsemek, kendini öyle bir sürece sokmak ayrıdır. Bu ikinci belirttiğim olmalı. Birinciyle sınırlı kalınmamalıdır. Parti derslerimiz, Önderlik derslerimiz, sadece partiyi öğrenen Önderliği öğrenen değil de parti ve Önderlik çizgisine kendimizi sokan bir ders olmalı, tartışma olmalı. Eğitimi öyle yapmalıyız. O zaman doğru olur, başarılı olur. Eğitim sonuç verir. Kimimiz gerçekten de öncü fedai militanı oluruz, kimimiz iyi bir yurtsever oluruz tümüyle o çizgiye hizmet ederiz, kimimiz iyi bir dost oluruz elimizden geldiği kadar güç veririz, destek veririz. Ama hep aynı çizgiye veririz. Hepimiz aynı çizgiye katılırız. Hepimizin hizmeti bir yerde birikir. Hepsi birbirine destek verir, birbiri ile çelişmez, birleşir. hepsi kutsaldır. Bir gelişmeye hizmet eder, dolayısıyla heder olmaz, çürümez, sağda solda kalmaz. Hareketin ideolojik politik hattının, ilkelerinin, amaçlarının gerçekleşmesine hizmet eder. Herkesin de çabası emeği değer bulmuş olur. Yani küçük çabalar bile boşa gitmez. Oradan çıkan küçük küçük değerler büyük bir hizmete dönüşür. Hepsi birleştiğinde ortaya gerçekten de yenilmez, toplumu ilerleten, özgürlük, eşitlik, demokrasi ilkeleri ile dolu olan, bir değerler birikimi çıkar. Yapmamız gereken, yaratmamız gereken bu. Bence örgüt gerçeğine, sorunlarına bu çerçevede yaklaşıp, çözüm aramak en doğrusudur. Böyle olmayan, böyle bir çizgiye girmeyen örgütsel eleştiri yeterli değildir. Ben bu son toplantılar ve bu süreçte ulaştığım bir nokta olarak da burada ilk defa şunu söyleyebilirim: Böyle bir partileşme olgusuna bağlanmadan örgütsel çalışma, eleştiriler, örgüt çizgisi tartışmaları çok yürüttüm. Şimdi şu sonuca ulaştım, net söyleyebilirim ki, partileşmeye bağlanmadan, onu esas almadan, o çizgiye dayanmadan yapılan her türlü örgütsel tartışma, eleştiri, kadro eleştirisi sonuç vermez, fayda getirmez, inandırıcı ve çözümleyici olmaz, olmuyor. İkna edici olmuyor. Sorunları çözücü de olmuyor. Ben bunu gördüm de, çözmüyor. Bir söz olarak, güzel söz olarak kalıyor. Dinliyor herkes. Öyle çok açıktan reddedilmiyor, ama pratikleşmiyor da. İnsanlar tarafından özümsenmiyor, benimsenmiyor. Kişilik değişimine yol açmıyor. Kişiliğin, zihniyetin davranışında, duruşunda değişim yaratmıyor ve yer etmiyor. Sadece bir bilgi gibi kalıyor. Dolayısıyla yanlış anlayış ve tutumların aşılmasını sağlatmıyor. Eleştiri boşta kalıyor. İster sert yap, ister yumuşak yap, ister az yap, ister çok yap boşta kalıyor, sonuç vermiyor. Sorunları çözüp, insanları örgüte çekmiyor. Onların yaşamına nüfus etmiyor Dolayısıyla da cisimleşmiyor, boşa gidiyor. Bence eğitim açısından bu çok çok daha da önemli. Çizgiye bağlanmadan yürütülecek örgüt ve kadro tartışması ne kadar eleştirel olursa olsun, ne kadar tartışmacı olursa olsun, şikayet etmekten öteye, sadece başkalarını sorumlu tutup kendini kandırmaktan öteye, birbirini suçlamaktan öteye bir sonuç vermeyecektir. Öyle yapmayalım. Geçmişte biraz öyle oldu. Bu kadar çabaya rağmen eğitime rağmen istenilen sonucu alamadık. Şimdi almamız gerekiyor. Herhalde en önemli sonuç alma etkeni bu olabilir.

Bu bakımdan eğitimlerimiz böyle bir çizgiye çekilebilir. Parti ve Önderlik tartışmaları eğitimi bu temelde yapılabilir. Böyle olursa eğitimlerimiz daha iyi sonuç verir. Partileşmeye de önemli katkı sunabilir. O dönemde yürüttüğümüz tartışmalara denk ve uygun da düşer. Parti sorunlarımızı, yeniden partileşme sorunlarını çözer ki yeniden partileşme sorunlarının çözümü yönünde atılacak her adım genel örgüt sorunlarımızın çözümünü getirir. Çünkü sorunlar gerçekten öncülükten kaynaklanıyor. Öncülüğü geliştiren çözümler bütün örgüt sorunlarını çözümleyecek ve örgütümüzün yeniden yapılanmasını Demokratik Konfederalizmin inşasını, komün sisteminin örgütlenmesini, Demokratik Konfederalizm çizgisinde Kürdistan'ın dört parçasında, yurtdışında halk örgütlenmesini çığ gibi geliştirip, büyütmemiz ortaya çıkacaktır.

MELEK YÜZLÜ MİLLİTAN

KASIM ENGİN

ÇOCUKLUK ARKADAŞIM, GENÇLİK DOSTUM VE MİLİTANLIK YOLDAŞIM

Erdalsız üçüncü yılımızı geride bırakıyoruz. Erdalsız geçen bu üç yılda anlatılacak o kadar çok şey var ki. Birkaç sözle dile gelmeyecek kadar fazla.

Erdal'a ilişkin çok yazıldı, çok çizildi. Ve daha çok yazılacak ve çizilecektir de.

Erdal bir yaşam öyküsünün ötesinde bir olgudur. O sadece yaşatılacak bir olgu değil o ancak yaşanınca anlaşılacak bir gerçekliktir. Bu bakımdan Erdal'ı ele alırken onun yaşam öyküsünden yola çıkarak onun bize verdiği mesajları doğru okumak gerekir. Hiç şüphesizdir ki Erdal'ı anlatırken onun farklı yaşam duruşunun yanı sıra onun kişisel özellikleri de dile getirmek gerekecektir.

Erdal'ın çocukluk ve gençlikte arkadaşı olarak onu anlatmak birazda bana düşüyor sanırım. Bugüne kadar niçin yazmadın diye sorulabilir. Haklı bir sorudur. Ancak insan olgusu öyle renkli bir yaratıktır ki anlaşılamayacak kadar renkli!

Yazmadım daha doğrusu yazamadım. Her kalemi ele alışımda kalem yürümez oldu ve bende yazmadım. Benim duygularımı kaleme alacak bir kaleme sahip olmayışımın yanı sıra birazda bilinçlice Erdal'la olan anılarımın bana ait olmasını bencilce kendime tuttum. Ve belki şimdi de yazamayacağım. Ancak Yoldaşlarımla paylaştığım Erdal'ca yaşama denemelerim oldu. Onu ne kadar başardım o da ayrı bir gerçekliktir.

Yazıya giriş yapmadan bazı görüşlerimi dile getirerek başlamak gerekiyor sanırım. Birçok arkadaş, dost, akraba Erdal'a yakın olduğunu söylüyor. İlginçtir ama birçok kopan birey ve bugünlerde ayrı duruş sahibi olan kimi aile ve akraba fertleri de aynı iddiayı taşıyorlar. Çok tuhaftır ancak anlaşılması gereken bir gerçekliktir.

Erdal'la küçük yaştan tanışıyoruz. Aynı yörenin çocukları olmanın yanı sıra ailelerimiz yakın dostluk için de yaşıyorlardı ve halen de bu böyle sürüyor. Nereden gelir bilmem ama ilginç olan Erdal arkadaşın aile kökleri ile bizim aile eskiden beri dostlar. Böyle olunca yaşama açılım geliştiğinde doğalında tanışı verdik ve arkadaş olduk.

Bu tanışma salt sivil yaşamla sınırlı kalmadı. Çocukluk yılları, gençlik yılları derken militanlığa devrimciliğe adım attığımızda da bu devam etti. Sorun kimin kimin için geldiğinin ötesinde ortakça paylaşılan düşünceler uğruna ve dostluk uğruna militanlıkta buluşmaydı gerçekleşen. Yaşça büyük oluşumdan kaynaklı olmalıdır ki ben erken özgürlük hareketi saflarına geldim. Bir de Erdal geçirdiği ağır trafik kazasında dolayı komalık durumu

uzunca yaşadığı için geç gelmesi doğaldır belki de. Bu geç geliş öyle yılları alan bir geç kalış değil elbette. Bu birkaç ayı alan bir gecikmeydi. Mayıs yâda Haziran 90'da Erdal katılım kararı vermişti bile. Ben ise 89 un sonlarında gelmiştim.

O erken gelseydi ben peşinden fazla gecikmeden gelecektim. Kaldı ki ben militanlığa adım atma niyetimi ilk ona belirtmiştim. Ve sözleşmiştik. Saflara da buluşacaktık. Tuhaftır ancak bazı olgular vardır ki olup bitenler karşısında etraftaki insanlar olup bitenleri erkenden görürler. Bunun için de henüz dinamik gençler iken birçok dost yâda arkadaş bizim adım adım özgürlük hareketine katılacağımızı seziyorlardı.

Ne de olsa Pazarcıklıydık. Oralarda-yani Avrupa da- büyümüştük. Gençlik yıllarımız Avrupa da geçiyordu. Birde o dönemlerde okul okuyanlar da çok azdı. Yâ da hiç yoktu. Her ikimizde okul okuduğumuzdan doğalından dikkat çekiyorduk. Bir de çok aktif cephe çalışması diye tabir edilen siyasal çalışmada yer alışımız yeterince dikkat çekiyordu. Düşünün öyle bir ortam ki herkes ülkeden kaçarak Avrupa ya çıkarken bizim gibi oralarda büyümüş gençlerin özgürlük hareketine gönül vermesi ve bunun da ötesinde özgürlük dağlarına gidebileceğimizin mesajını vermesi yeterince etkiliyordu ve saygı uyandırıyordu. Biraz da çılgınca geliyordu insanlara. Ne de olsa herkes yönünü Avrupa'ya çevirmişti. Biz ise terk edilmiş topraklara, yani yönümüzü ülkeye çoktan çevirmiştik. Önderliğimizin sonran da yapılan kimi tartışmalarda Pazarcıklılara 'ülkesini kolay terk eden insan' tanımlaması dikkate alındığında söylenmek istenen rahatça anlaşılırdır.

Şunu da yazımın başında dile getirmek yanlış olmayacaktır. Ben bazı insanların doğuştan PKK'lı olduğuna giderek inanan bir insanım. Belki eskilerde buna fazla anlam vermezdim. Ancak giderek bende bu kanı gelişiyor. Örneğin bir şehit **VİYAN SORAN, DILXWAZ BİNGÖL** yoldaşların doğuştan bir militan, şehit **ŞİLAN KOBANİ** ve **ŞİLAN VİRANŞEHİR** arkadaşların PKK'lı, Konyalı şehit **ŞOREŞ**'in yine **NUCAN NURHAK** arkadaşın militan doğduğuna inanıyorum.

Hani, İslamiyet'te derler ya her çocuk dört yaşına kadar biraz da Müslüman'dır. Ben her insanın doğuş itibariyle biraz PKK'li olduğuna inanan biriyim. Ve birçok insanın-PKK ile buluşmuş olmasalar da-PKK'li olarak yaşadıklarına inanıyorum. PKK'li olmak adalete gönül vermek, baskıya karşı başkaldırış, boyun eğmeye tahammülsüzlük, maddiyata ret, ilişkilerde daha özgürlükçü, halk ve toplum uğruna canını çekinmeden koymak, mütevazılık, sade yaşama ve zirvelerde seyretmek ise o zaman bazı insanların ruhlarında bunları görmek mümkündür.

İşte PKK'lilik biraz yukarıda dile getirilenler ise Erdal arkadaş doğuştan bir PKK'lidir. O yaşamıyla henüz genç bir delikanlıyken kendisini herkesin gönlüne nakış etmişti. Onu tarif etmek çok zor oluyor. O tarif edilemez bence. O ancak yaşanılır. Yâ da onunla ancak yaşanılır. Farklı bir yaklaşım biraz zordur desem abartı olmaz.

Bir de ben onunla bire bir yaşamamış olsam onun dini olgu ve

olaylarda tabir edilen meleklerden bir tanesi olduğuna inanacaktım. Ve yer yer öyle olduğuna olan inancımı koruduğumu ve bir gün karşıma tekrardan çıkacağı umudunu hep diri tuttum ve tutuyorum da. Farklı yorumlansa da ben onun bir gün ansızın karşıma dikileceğini bilerek yaşıyorum. Bir yoldaşa ‘ benim İsfahan’ım Erdal’dır’ demiştim, ancak şahadetiyle her şeyim oldu.

O öyle biriydi ki ailenin tereddütsüz üzerinde anlaştığı tek kişiydi. O çevrede yardım severliğiyle bilinen bu anlamda da herkesin yardımına ihtiyaç duyduğu güleç yüzlü, güleç yüzlü olduğu kadar bir arkadaşın deyimiyle ‘şeker’ di. Bir melekti. O nerede bir eylem varsa ve o eylem yâ da etkinlikte fedakârlık isteniyorsa o orada hazır bulunan birisiydi. Herkes ona saygı ve sevgi besliyordu. Çünkü onun yaklaşımlarında sevgi ve saygı ilkesel yaklaşımlardı.

Çok sonraları öğrendim bir anısını. O son Avrupa ya gidişinde bir çocuğu olan kardeşime telefon açıyor. Daha küçük olan çocuk benimle Erdal arkadaşın asıl isimlerini taşıyor. Ve küçük Engin’in ‘dondurma mı yoğurt mu sevdiğini’ soruyor. Verilen cevap; ‘dondurmadır’. İkinci sorusu ise ‘zekimi akıllımı’ oluşudur. Verilen cevap ‘akıllı’ oluşudur. Bunun üzerine Erdal arkadaşın söylediği ‘ Kasım kayb etmiş bu çocuk bana çekmiş’ der. Gerçekten Erdal küçük yaşında da oldukça aklını kullanan ve zekâsıyla buluşturan bir kişilikti. Özcesi duyguları mantığının sesini duyan bir gençti. Böyle olunca her ortamda en doğru kararı veren bir karaktere sahipti. Sonra da savaş içerisinde, diplomaside, eğitimlerde, gerillacılıkta, insan ilişkilerinde, kadın ilişkilerlinde hep en kabul gören çözümü ortaya sergileyen bir kişiliğe sahip oluşunu hepimiz görecektik.

Daha da ilginç olan ise henüz genç olmasına rağmen ulusal ilişkilere çok erken girmesidir. Yine enternasyonal ilişkilerde başarılı olmasıdır. Hâlbuki öyle bir yörede büyüdük ki çoğu zaman aile çıkarları, aşiretsel bağlar oldukça etkiliyor. Ailenin konuşmadığı bir ilişkiyle tüm fertler hatta tüm akraba çevresi uyar. Anlayacağınız oldukça dar ve geri ilişkiler bu toplumda ki bireyleri tutsak alır. Ancak Erdal daha genç iken bunları ret eden birisidir. Bir nevi ailenin bu geri yanlarını ret ediştir bu. Birde militanlığa adım biraz da aile içi geriliklere ve toplumda yaşanan geriliklere tavır alma değil midir?

Okul yaşamında sınır tanımadan çalışan ve çalıştıkça başaran bir genç olması elbette biraz da insanların gönlünde taht kurmaya yol açıyordu. Ben bir iki saatlik çalışmayla sınıfın en iyi imtihanını verdiğine şahit bir kişiyim. Bu sonrada göreceğimiz gibi alman hoca ve dostların da dikkatini çeken bir olgu olacaktır. Yine spor yaşamı bir o kadar görkemlidir. Hata sonrasında da gerillada futbol oynarken hayranlık uyandıran bir kişi olacaktır. Ama nereden bilinecek ki Erdal aylarca kalça ve kemik ezilmesinden dolayı komadan kalmış ve hatta platinler takılı olarak dağlara çıkmış. Kim nasıl bilinecek ki?

Bu Erdal’dır. En büyük zorluklar karşısında şikâyet etmeden yaşamaya alışmış bu militanın acılarını yüreğine basarak yaşadığını nereden bilecekler ki! Sonradan gerillada bazı

yoldaşları çok tesadüfen banyo ederken vücudundaki yaraları ve bıçak izlerini görecekler. O zaman biraz anlayacaklar sergilenen iradeyi.

Tekrardan geçmişe dönecek olursam. Okul yıllarında iken bir folklor grubumuz vardı. Bir de bu folklor grubu öncesi bir arkadaş grubumuz vardı. On arkadaş civarında. Sonraları bu grubun bazı üyeleri bizi takip edip geldiler. Bazıları ise bireysel yaşam arayışlarına girdiler. Söyleyecek bir şey bulamıyor insan. Sonuçta her insan kendi eylemlerine karşı sorumludur derler ya. Birazda böyledir herkes kendi eyleminde sorumludur ancak insan sonuçta duygusal bir varlık. Paylaştığı insanları yanında görmek ister.

Bu grubun hiç rakipsiz tek ortak paydası Erdal'dı. O grubun gülüydü desem yanlış olmaz. O güleçli ve mütevazı duruşuyla herkesin kalbindeki sesti. Şimdi de böyle olduğuna inanıyorum. Çünkü onunla paylaşan bir insanın böyle olmaması düşünülemez.

Hatırlıyorum birçok etkinliğe grup olarak gidiyorduk. Yıl 86 yâda 87 yıllarıydı Almanların düzenledikleri etkinliklere Kürt gençleri olarak katılıyorduk. Demokratik Ulusal Mücadeleyi tanıtıyorduk. Bunu yaparken ulusal değerleri tanıtmamız da elbette kaçınılmaz oluyordu. Grubumuzun diğer bir özelliği ise hepsinin orada büyümüş ve okul okumasıydı. Öyle olunca her etkinlik bir gövde gösterisine dönüşüyordu. Tabi bu etkinliklerin ağırlıkta ki konuşmacımız Erdal'dı. O zamanlar ismi Hayri idi. Biz henüz çalışmaya başlar başlamaz bize bir nevi iradelerimiz dışında ailelerce bize takılan isimleri ret ettik. Ve her birimiz kendimizin beğendi isimleri aldık. O zaman Erdal arkadaşa Hayri ismi uygun görüldü oda o ismi oldukça beğendi. Bu isim aynı zamanda büyük devrimci ve örgütçü militan Hayri Durmuş'un ismiydi. 1992 yılında Başkan ismini Erdal diye değiştirecekti. Çünkü O, 1987 ağustosunda şehit düşmüş olan Mustafa Yöndem arkadaşın koduydu. Büyük şehit Erdal parti tarihimizde Eruh baskını diye bilinen Agit arkadaşın komutasında gerçekleştirilmiş olan eylemin kol komutanıydı da. Ve aynı zaman da 86 yılında PKK Merkez Komite üyesi olmuştu. Büyük Erdal, küçük Erdal'ın teyzesinin oğluydu. Bundandır ki önderlik 'Hayri' arkadaşın canlılığını önceden Erdal arkadaştan görmüş olmalıdır ki ismini Erdal diye değiştirmişti.

Yine alanda bilindiği gibi 87 yılının Ekim'inde Gençlik Örgütü olan YXK kuruldu. Sonra da ismi 1991 de YCK olarak değiştirilecekti. Hayri arkadaş henüz çok genç olmasına karşın gençlik konferansında gençlik yönetimine alınacaktı. Hem de en çok oy alan biri olarak!

Erdal'ın bir özelliği girdiği her ortamla çok hızlı bir şekilde buluşmasıydı. O bir nevi herkesle en iyi uyumu yakalamasını bilen birisi olarak hep el üstünde tutulan kişiydi. Burada uzlaşma yoktu. Yani bizim kendi gençlik halimizle ilkelerimiz vardı ve bu ilkeleri biraz da özgürlük hareketinde almıştık. İlişkilenmemiz bu ilkeler temelinde eleştirisel oluyordu. Bizde eleştiriyorduk ancak bizim kiler yer yer tepkilerle karşılaşırken Erdal arkadaşın eleştirileri kabul görüyordu. Üslup ta uyum vardı. Üslupta çekicilik vardı. Bir de anlatım tarzında kavratma vardı.

Bugünlerde birçok arkadaş eleştirirken, yâda radikal tavır takınırken bakıyoruz kabul görmüyor. Çünkü kavratma yoktur yâda üslupta o çekicilik ve mütevazılık yoktur da ondan.

Yine Erdal derken aklıma hep deli dolu yaşam geliyor. Yaşamın güzelleştirmesi geliyor. Yaşamın espriyle donatılarak renklendirilmesi geliyor. Öyle zaman zaman olup ta zaman zaman turşu küpüne dönüşmüş yüz hatları yok. Hep ve her ortamda güler yüzlülükle beraber tatlı ve neşelendiren ince espri vardır. Bu Erdal'ı daha güzel kıldığı gibi onu vazgeçilmez kılıyordu. Şunu açıkça belirteyim. Erdal bir ortama girmiş ise ve o ortam da kalmışsa ona insanların saygı duyması ve bağlanmamasını düşünemiyorum ben. Bu gittiği her yerde böyledir. Gerilla, diplomasi ve halk çalışmalarında bu böyledir.

Erdal birazda yukarıda dile getirdiğim gibi şekerdi. Birde minyon tipliydi. Yaşı dolgun olmasına karşın herkes onu biraz küçük bilirdi. Çok sevecen olduğu için herkes ona sarılırdı. Bir keresinde kendi grubumuzla geziyorduk -düşünün Avrupa da büyümüş bir grup ne sigarası var ne içkisi tersine siyasal ilişkinin en kutsalı ve sertine adım atmış gençler olarak-. Bir şehit arkadaşın kız kardeşi bize yakınlık ve de akraba olduğu için bizimle geliyordu. Durup durduğu yerde Erdal'a sarılarak 'benimle evlenir misin' diyerek öpmeye başladı. Kendince genç ve çocuk yaşta olan birisiyle şakalaşıyordu. Şehit Erdal hiç istifini bozmadan gülerek yürümeye devam ediyordu. O Erdal ı çocuk bilsin. Ancak ben Erdal'ın genç bayandan yaşça büyük olduğunu biliyordum tabi. Bir müddet sonra 'C.sen Hayri'nin kaç yaşında olduğunu biliyor musun' dedikten sonra, Hayri'nin ondan büyük olduğunu söyler söylemez elini Erdal'dan çekmeye başlasa da karşı da duran Erdal'dır. Bırakır mı? 'dur evleneceğiz' diyerek bayan arkadaşa sarıldı. İşte Erdal budur. Hiç kimseyi bozmadan ve incitmeden kendi diliyle eleştirisini yaparken dahi şeker olmasını bilen bir PKK'li.

Yıl 1988, aylarda Kasım, günlerden on dokuz Cumartesi. Biz folklor ekibi olarak Stuttgart'a parti yıldönümünün ön hazırlıkları için gideceğiz. O dönemlerde bir merkezi gece olacak. Yine bir iki kez provalara gidip gelmişiz. Ve bu son prova olacak. Folklor grubumuzun adı 'Koma Serkeftin' idi. Biz Frankfurt'ta arkadaşların yanında çıkarken bize bir şeyler almamız için para verilmişti. Ben grubun sorumlusu olduğum için doğalında bana verilmişti. Araba da ön koltukta oturuyordum. Pizza almaya gidip döndüğümde Erdal yerimi kapmıştı bile. Ve söylediği sözler şunlardı 'bana payını da verirsen arkaya geçerim'. Nerede vereceğim. Arkaya oturdum. Ve ona payını vermeyeceğini söyleyerek birbirimize takıldık. Arabayla hızlı bir suratla otoyolunda ilerlerken arabamızın tekerleği patladı. Düşünün bir, dört gidişli bir otobanda tekerlek patlıyor ve siz son suratla takla atıyorsunuz. Olan oldu. Biz yuvarlını verdik. Erdal bu olay sonrası aylarca komada kaldı. Olayın şokunu yaşarken Erdal arabada mahzur kalmıştı. Sadece iniltilerini duyuyordum. Üzerine kapanarak kendiliğinden ağlamışım. Benim haberim yok. Sonraları ben hastaneden çıktıktan sonra Erdal'ı

ziyaret ettiğimde bana alay ederek ve birazda gülerek ‘ neden ağlıyordun’ diyerek komada dahi gülmesini bilen bir militandı. Ve bu karakteri devrim sürecinde daha pekişerek gelişecekti.

İnsan çok ilginç bir gerçekliktir. Hani bugünlerde söyleyeceklerim belki unutulmuştur. Ancak söylemekte yarar vardır. Yukarıda dile getirmiştim. Biraz mücadeleyle tanışmış insanlar bizim dağlara doğru gideceğimizin hesabını yapıyorlardı. Tabi ailelerimizde bunu yapmış olmalıdırlar ki bizim ilişkimizi sınırlandırmak için çeşitli yollara başvurdular. Benim ailem bir nevi Erdal’ın ağır durumunda beni sorumlu tutuklarını ima ederek Erdal’dan uzaklaştırmaya çalışırken, Erdal arkadaşın ailesi de ona daha komadayken araba alarak uzaklaştırmanın yoluna gitmişlerdi. Ama ne yazar. Ve hangi bağ, güçlü yoldaşlık ve dostlukların önünde kendisini tutabilmiş ki! İlişkimiz çok daha fazla güçlenerek gelişti. Bunun üzerine ailelere bu gerçekliği kabul etmek zorunda kaldılar.

Söylemek istediğim Erdal’ı kimsenin kendi güdümüne alamayacağıdır. Erdal hiçbir zaman doğru görmediğine tabi olmayan bir kişilikti. Örneğin PKK’nin 7.Kongresi’nde Oso diye tabir ettiğimiz Osman’ın kadın arkadaşlara karşı hakarete varan yaklaşımları Erdal arkadaşı rahatsız ettiğinden Osman’ın toplantı divanından ayrılması gerektiğini söyler ve divandan çıkarılması için öneride bulunur. Bunun üzerine Erdal’ın üzerine başta Osman olmak üzere kimi diğer arkadaşlar da gider. Ancak şu bilinmez: Erdal kendisine zorla dayatılan herhangi bir şey kabul etmeyen bir kişilik olarak, arkadaşların söylediklerine katılmayıp sözünü geri alması gerektiğini belirten bir yoldaşı da platformda inmesi gerektiğini de ekleyerek söylediklerini savunur.

Özcesi Erdal boyun eğmeye asla tahammül göstermeyen bir kişilik olarak hep onurlu kalmasını bilmiştir. Bu PKK saflarında daha belirginleşerek öne çıkmıştır. Çünkü PKK’lilik bir nevi her türden geri ve hükmetmeye yaklaşımına karşı bir başkaldırı hareketidir aynı zamanda.

Erdal’ı yukarıda dile getirdiğim gibi anımsamak ancak ve ancak onu yaşamakla mümkündür. Onu anmak olsa olsa onun çizdiği yolun bir yolcusu olarak olabilir. Gerillada ki yaşamına fazla girmek istemiyorum. Yaşamının bu kısmı işlenmiştir. Kaldı ki daha güzel anlatacak o kadar arkadaş var ki! Daha o fırsatı yakalamamış çok sayıda değerli halk evladı bu fırsatı yakalar yakalamaz genişçe yazacaklardır. Ona inanıyorum.

Erdal arkadaşın daha bazı özelliklerini sıralamakta mümkündür.

Erdal birey kimliğini en bariz yaşayan ve bireyleştikçe etrafına da bunu hissettiren bir insandı. O her zaman nerede ve nasıl bir fedakârlık gerekli görülmüş ise ona var olan bir militan olarak hep önde yer almasını bilmiştir. Akıl ve zekânın seçkin bir kullanıcısı olarak gerilla da ortaya koyduğu planlamalarla ve en az kayıpla bunu sürekli göstermiştir. Örneğin Gabar’da ortaya koyduğu gerilla pratiği buna iyi bir örnektir. Avrupa da diplomasi deki yeni açılım ve ilişkilen biçimi de aynı yaratıcılığın eseridir.

Erdal şartlar ne olursa olsun sorunları çözen bir karakteri vardı. Gabar gibi zorlu bir alanda, Cudi gibi

kuşatılmış bir sahada ve Mardin gibi adeta silinmiş bir alanı canlandırılmasını bilen ve bunu yaparken de hiçte tereddüde girmeden yapan bir kişilik kendi içindeki dinginlik ve ruhsal olarak yaşadığı üstünlük yatıyor. O kendine son derece güvenen bir birey olarak adeta zorluklara karşı göğüs açarak iradesini gösteriyordu. O gerçekten özgüvenin bir nevi sembolü gibi bir militan duruşa sahipti.

Ulusal kimliğe hiç zorlanmadan adeta tüm parçalanmışlığı kendi içinde yaşayarak buna karşı duruşun bir simgesi olarak güney batılı olmasına rağmen mükemmel bir Botan Kürtçesi ile bunu çok fazla göstermiştir.

Yoldaşların arasında yetkiye dayanmadan ancak yetkinliği ve etkili militanlığı esas alan bir kişi olarak bugünlerde yeni değerler dizisi diye tabir ettiğimiz hiyerarşi ve tahakküme karşı bir duruşu hep yaşamış ve yaşatmıştır.

En belirgin yaklaşımı kadına olan eşitlikçi ve özgürlükçü yaklaşımıdır. 7. Kongre de yaşanan, kadını inciten ve rencide eden yaklaşımlar çok sonraları ortaya çıkan Osman çeteciliğinin bu pratiklerini kadın ve önderlik karşıtı olarak değerlendirerek tüm kadın arkadaşlardan özür dilemesi istemi özünde bu gerçekliğin dile getirilmesidir. Erdal arkadaş henüz kongrede tavrını çok net kadın arkadaşların lehine koyarak sergilenen erkeksi ve feodal yaklaşımları önderlik karşıtı olarak değerlendirmiş ve karşı durmuştur. Bu tutumunu sonradan birçok kişi- Erdal'a olan özel ilişkimden dolayı- 'senin arkadaşın örgüte karşı çıkıyor' diyerek sözde benim Erdal'ı eleştirmemi beklemişlerdi. Tabi nafile ben Erdal'ı tanıyan bir birey olarak 'onun hiçbir zaman önderlik karşıtı bir tutuma girmeyeceğini ve aksine her şart altında savunacağını' söylediğimde aynı güvensiz yaklaşımlar bize de yöneltilmişti. Ancak PKK tarihi aynı zamanda adalete ulaşmanın tarihi olduğu için gerçekler fazla sürmeden tüm çıplaklığıyla açığa çıkmıştır. Hani önderlik ' gerçekler çıplak olmayı sever' diyor ya. Aynen öyle gerçekler kendi yolunu bularak er yâda geç açığa çıkar.

Kişilik özelliği olarak mutlaka çözümleyici bir kişiliğe sahip olan Erdal mütevazı yaklaşımlarıyla bu sorunları çözen tarzından dolayı da daha başarılı olmasını hep bilmiştir. O hiçbir zaman kişisel sorunları örgütsel sorunların önüne almadığı için tartışma platformu hep siyasal tutmuştur. Böyle olunca da sorunların çözüm dili siyasal olmuştur. Siyasal dilde her sorunun çözüme er yâda geç bulunur yâda bulunmuştur.

Yaşama bakışı çok farklı olan Erdal arkadaş, bir taraftan boş geçirilmesine izin vermezdi. Hani denilmişti ya ' **HAKI VERİLMİŞ BİR YAŞAM',**aynen öyle. Anlaşılması gereken muazzam bir disipline sahip oluşuydu. Yine tarzı ve temposu yüksek olan Erdal yoldaş, yaşama daha ince bakan bu bağlamda da en incelikli yaklaşımları sergilemekten geri durmayan birisiydi. Yaşamda oldukça esprisel duruşu ve adeta her şart altında gülmesini ve güldürmesini bilen, bunu yaptıkça yüzlerine yansıyan gülüşüyle herkese gülücük saçan ve bu gülücükleriyle adeta tüm insanlığı yüzüne takan bir militan olarak, haklı olarak sonrada kimi insan onun herkese

yetecek kadar gülücük sahibi olduğunu söylemişlerdir.

Bu gülücüklerine, tebessümüne, mütevazılığine, yaratıcılığına, akıl ve zekâsına birde cıvıl cıvıl olan adeta cıva gibi akan kişiliğini eklerseniz ortaya çıkan tablo; ulaşılması ve yaşanılması gereken bir kişilik çıkar. O yerinde durmayan, çağlayan gibi akan, aktif olmanın ötesinde hyper olan bir insan olarak hep yükseklerde seyir etmiştir. Ve hep böyle de kalacaktır.

Yazımı sonlarken söylenecek çok şeyin kaldığını da eklemek istiyorum.

'**ERDAL ANILMAZ O ANCAK YAŞANILIR**' derken kastım yukarıda dile getirilenlerdir. Gerçekten Erdal'ı anmak değil onu yaşamak hem de doludizgin yaşamak ancak ona yakışır. O ancak onun gibi yaşandıkça kabul eder insanı. Tersini asla kabul etmezdi ve etmezde. Bu günlerde duyuyoruz kimisi Erdal'a çok bağlı olduğunu söylüyor ancak duruşuyla oldukça ona terste durabiliyor.

Bu olmaz!

Erdal'la arkadaşlık onun gibi Golgatha tepesine çarmıhını Kudüs'ten sırtlayarak yukarıya tırmanmakla olur. Çarmıha gerdirilirken dahi gülümsemesinden bir şey yitirmeden 'tanrım çünkü onlar ne yaptıklarını bilmiyorlar, af et onları' demesini söyleye bilmekle ancak Erdal'la arkadaş olunur. Aksisi ona tersliği ifade eder.

Şartlarımızda Golgatha'ya çıkmak devrimin tüm yüklerini –tüm sorunlara rağmen-taşımakla olur. Devrimle sonuna kadar yürümekle olur. Tüm zorluklara, inançsızlıklara, saldırılara, bireysel rahatsızlık ve hastalıklara, ayrı görüş ve duruşlara rağmen önderlik çizgisinde daha fazla kenetlenerek yürümekle Erdal'ın arkadaşı, dostu, akrabası ve yoldaşı olunabilir.

Başka da asla!

Erdal'ın çocukluk arkadaşı, gençlik dostu ve militanlık yoldaşı olarak hep bunları kendime esas alacağım. Hangi şart altında olursam olayım onun gibi hep coşkulu kalacağıma ve bu coşkumu önderliğimizin bize aşıladığı karar ve inançla örerek mutlaka ama mutlaka onun iyi bir yoldaşı olacağıma söz verirken onun gibi ve onunla yaşayacağıma dair olan bağlılık sözümü tekrarlıyorum.

YAŞAMAK SENİ

Rüzgârların esintisinde
Nehirlerin çağlayışında
Güneşin ışınlarının tenime sıcak dokunuşunda
Çiseleyen yağmur taneciklerinin yüzümü sıyırışında
Çocukların saf gülüşlerinde
Anaların dokunaklı çığlıklarında
Sevdam diye bildiğim kadınların gözyaşlarında
Ay'ın şavkını toprağa vurduğu
Her anda hep yaşayacağım seni.

17 AĞUSTOS 2006

KÜRDİSTANDA ÖNDERLİKSEL DOĞUŞ VE TOLUMSAL DİRİLİŞ -2-

***

"Bizim yürüyüşümüz karanlık bir ormanda yol almak gibidir. Bizim iş yapma tarzımız iğne ile kuyu kazma tarzı biçimindedir."
Halk Önderi A. Öcalan

1970'lerin ortalarına doğru Kürtler adına devrimci bir hareket başlatma kararı verilir. Böylece çocukluktaki arkadaş gruplarını oluşturma tarzı bir önderliğin bilinçli eylemine dönüşmüştür. Daha önceki devrimci hareketlerin tasfiye edilmesinden, devlet denilen olgu karşısında ciddi olması gerektiğinin derslerini de almıştır. Köy toplumunun törelerine karşı kendini koruma ve arkadaşlarını buna rağmen seçerek bildiğini yapma eylemi, bu defa ideolojik amaçları için bir araya getirdiği arkadaşları için devlet toplumunun kanunlarına karşı verilecektir. İlk politik arkadaş grubu ile kendi toplumunu sistemin başkentinde kurmaya başlaması, tarihsel olarak da ilginç bir özgünlüktür. Kuracağı toplumun ilk sırlarını beraber olacağı yoldaşlarına ifşa etmenin olgunluğuna da varmıştır.

20. yüzyılın sonuna kadar hâkim paradigmaya göre, ağır sorunlar yaşayan bir toplumun sorunlarını çözmek için kabul edilen yol, devrimin parti öncülüğünde, halk savaşı stratejisi ve gerilla mücadelesi yöntemine dayalı olan yoluydu. Dolayısıyla geçerli yollar arasında Kürdistan'a en uygun yol olarak bu seçilmiştir. Kürdistan'daki toplumsal alt üst oluşu sağlayacak iradenin bir model olarak şekil bulması gündeme geldiğinde, buna PKK adıyla cevap verilmiştir. PKK bir parti olmaktan öte, özünde APOcu bir topluluktur. Yaratılması hedeflenen toplumun ilerlemesini sağlayacak temel taşların döşendiği mekândır. Dolayısıyla PKK bir parti, bir eylem hareketi ve savaş örgütünden çok daha fazla, toplumunu kurmaya başlayan bir önderliğin özellikleri etrafında oluşan öncü bir topluluktur.

Önderliksel doğuşun ikinci adımı, ideolojik-politik gelişme dönemidir. Kürt toplumunun kırıntı düzeyindeki temel bazı özelliklerinin sosyalist dünya görüşünün etkisindeki bir Kürt gencinde ifade edilmesidir; bununla beş bin yıllık devlet-şehir toplumu ile mücadeleye başlamasıdır. Bir kişinin bireysel yetenekleri ile zamanı geçmiş bir toplumdan yeni bir toplum biçimini yaratması nadir de olsa gerçekleşmiş bir durumdur. Devrim denilen olaylar toplumu bir şekilde alt üst etme gerçeğidir. Ancak bir toplumda alt üst oluşların olabilmesi için de, o toplumun kendi içinde bu işi yapacak kaldıraçlara sahip olması gerekir. Örneğin toplumda en azından bir kesimin kendi mevcut halini kabullenmemesi ve buna tepki duyması gerekir ki, bu tepki onlarda kaldıraç olup alt üst oluşu gerçekleştirebilsin. Devrim mücadelesi bir toplum içinde yaşanması gerekenleri

güçlendirerek yaşatma, çürüyen özellikleri de söküp atma kuralı ile ilerler. Bunun toplumsal ifadesi, ölü ve öldüren sosyal ilişkiler yerine, dirilten ve yaşatan sosyal ilişki biçimlerini koymadır. Bu toplumsal ilerleme metodu ile Kürtlere gelindiğinde karşılaşılan zorluklar, PKK adı altındaki yeni toplum mücadelesinin bilinen klasik şekliyle olamayacağını göstermiştir. Çünkü Kürtler toplumsal alt üst oluşu ihtiyaç görmeyecek kadar ağır sorunlar içerisinde bir tükenişi yaşamaktadır. Bu nedenle Kürtlerde yeni toplum kurma girişimi, halkı 'Yeni toplum biçimi altında yeniden düzenlenmek gerekir' fikrine inandırma ile başlamıştır.

Bu, doğal durumun altında bir seviyedir. Önder APO, 'Biz işleri sıfırın altından başlattık' derken, bu temel gerçeğe parmak basmaktadır. Dolayısıyla önder olarak Önder APO ve hareket olarak PKK, bilinen sol sosyalist hareketlerden ziyade, peygamber tarzında doğmuş ve gelişmiştir. Peygamberler ve hareketleri kendi halkını yaratan özellikte gelişirler. Bu bir tercih olayı değildir. İçinden çıktıkları toplumun ağır sorunları bu tarzı zorunlu kılmaktadır. Toplumsal bir kural gereği, bir topluluğun yaşadığı sorunlar ne kadar ağır ve çeşitli ise, önderlikleri de o kadar güçlü ve yaratıcı olmak zorundadırlar. Dolayısıyla önderleri büyüten, kendi topluluğunun zayıflıkları ve sorunların derinliğidir. Önder APO ile Kürt halkı arasında da işleyen bu yasadır. Bir topluluğun farklı olmasına yol açan ana özellikleri varsa ve bu ana özelliklere dayalı olarak bir çıkış yapılmak isteniyorsa, yeni durum için gidilip dayanılacak nokta o topluluğun kök hücreleridir. **Kök hücre** bulunduktan sonra, ondan yeni organlar yaratma eylemi gelişir. Asıl kuruluş ve kurtuluş da budur. Önderlerden başka kimsenin bulamayacağı, bulup ortaya çıkaramayacağı da yine budur. Bir topluluğun sorunları, kendi kültürel farkını yaratan temel değerlerinden uzaklaştığı kadardır. Bir önder de toplumun ana kuruluş ilkelerine, bunun içinde de kendi topluluğunun özgünlüklerine yakınlaştığı ve onlardan yeni toplum ve yaşamı yarattığı oranda büyüktür.

PKK Bir Parti Olmaktan Öte, Özünde Apocu Bir Topluluktur. Yaratılması Hedeflenen Toplumun İlerlemesini Sağlayacak Temel Taşların Döşendiği Mekândır. Dolayısıyla PKK Bir Parti, Bir Eylem Hareketi Ve Savaş Örgütünden Çok Daha Fazla, Toplumunu Kurmaya Başlayan Bir Önderliğin Özellikleri Etrafında Oluşan Öncü Bir Topluluktur.

PKK adı altında ortaya çıkan önderliksel çıkış, daha 17. yüzyılda Ahmedê Xanê tarafından ‘Ger me ji hebiya Serok û Önderek’ sözleriyle başlayan Kürtlerin umut ve

yakarışlarına karşılık düşmekte, önderlik sorununa cevap olmaktadır. Toplumların özellikle alt üst olma dönemlerinde sosyal bir kategori olarak önderlikler yol gösterici görevleri yerine getirir. Önderlikler toplumda felsefe, ideoloji ve siyaset alanlarının hakim güçleridir. Toplumun yol gösterici gücüdürler ve toplum yaratan bireyin görevlerini yerine getirirler. Başta bir çelişkiyi çözen anlam damlasının düşmesiyle başlayan önderliksel hareketler mücadeleleriyle giderek anlam seline dönüşürler.

Bir toplumda düşünsel ve yönetsel işlerle uğraşanların toplumu yönlendiren, karar aldırtan ve karar alan güç olma durumu halen de devam etmektedir. Geniş halk kesimlerinin büyük örgütsüzlüğünün tersten ifadesi olan bu durum, yönetici elidin çıkarlarını sürdürmesi için hem neden, hem de sonuçtur. Kürdistan'da bu kural sadece örgütsüzlüğü ifade etmez. Bu kural Kürdistan'da ulusal özellikler ve değerlerin bitirilmesini doğuran bir tarzda işler. Çünkü kendine 'Kürt yönetici sınıfı' diyenlerin ihanet etmekten başka bir özelliğe sahip olmamaları bu duruma özellikle yol açmıştır. PKK’nin Kürdistan ve Kürt toplumunun özünü kısmen bu gruplara ait ilişkileri dağıtarak başlatmasının doğruluğu bugün daha iyi anlaşılmaktadır.

PKK Önderliğinin toplum kuran özellikte bir hareket olması, ideolojik dogmalara çakılıp kalmamasından bellidir. Esas aldığı tarihsel materyalist dünya görüşü ve sosyalist ideolojinin PKK’de yaşadığı gelişme, çağın bilimsel düşüncesine yakın oluşunu gösterir. Bu özellik kültürünü esas aldığı toplumu ideolojinin her şeyine göre biçimlendirmekten çok, toplumun özgünlüğüne göre ideolojisi daha fazla nasıl yaratıcı uygulanabilir yöntemini esas almaya götürmüş; Kürtler kimdir, nasıl bir halktır, gelişiminin temel dinamikleri nelerdir, temel sorunları nelerdir, bu halk hangi üslup ve yöntemle özgürleştirilir, yaşam kalıpları hangi model üzerine kurulmalıdır, kısacası nasıl yaşamalıdır sorularına verilen cevaplar temelinde gelişmiştir. Ayrıca bu toplumun kadın ve erkeği hangi bireysel özellikleri göstermelidir gibi birçok soru defalarca sorulup mücadele pratiği içinde cevap olunmaya çalışılmıştır. Bu sorular ideolojik kalıpları esas alan sorulardan çok, sosyolojik yanları ağırlıkta olan sorulardır. Mücadele tarzını buna göre belirleyen PKK, kendi insanını yeni toplumun modeli olacak insan olarak seçmiş, bunu geliştirmek için de toplumsal geriliklere karşı eleştiri ve özeleştiriyi mükemmele yakın bir şekilde kullanmıştır. Özellikle pozitif düşüncede eleştiri, yenilikler yaratmanın başlıca yöntemi olarak esas alınmıştır. Fakat eleştiri ve özeleştiriyi insan gerçeğine uyarlamak diyalektik ustalık ister. Kürt toplumunda yaşanan son otuz yıllık gelişmelere bakıldığında, Önder APO’nun bilimsel bir önderliğe has ustalıkla bu yöntemle Kürt kişiliğinde büyük değişimler ortaya çıkardığı rahatlıkla görülebilir.

Toplumsal sahada değişmesi gereken insanın bizzat kendisi olduğu için, değişimin önünde engel oluşturan dış etkenlere eleştiri, bu etkenlerin her insanda yarattığı sonuçların giderilmesi için de özeleştiri temel değişim silahı olarak işlev görür.

"Eleştiri düşüncesi gelişmenin diyalektik işleviyle ilgilidir. Diyalektik işleyiş tarzı uygun olmayanı açığa çıkarıp gidermeyi amaçlar. Gelişmenin mecrasında olmasını, doğasına uygun akışını esas alır. Özeleştiri düşüncesi ise, gelişmenin öznesi -aktif sağlayanı- durumunda olanın olması istenen, sağlanması gerekenle uyuşmayan, amaca taşımayan durumlara, olaylara, süreçlere yönelik düşünceyi ifade eder. Yani diyalektiksel gelişmeye denk düşmeyen başarısız düşünce, tasarı, tavır ve hareketlere son verip doğru olan düşünce ve pratiğe bağlanmayı ifade eder."

PKK'nin kendisini eleştiri-özeleştiri hareketi olarak topluma müdahale eden bir güç biçiminde tanımlaması oldukça önemlidir. Önderliğinin tarzından dolayı bunu esas alan PKK Hareketi, ilk günden itibaren sorgulama temelinde ortaya çıkarak, neyi, niçin ve nasıl kabul etmeyeceğini belirtmiştir. Çünkü topluma yeni sosyal ilişkiler dayatarak özgür bireyi ve toplumu ortaya çıkartmak için, eleştiri-özeleştiri, yeni yaşam ölçülerini yükseltme yöntemidir. Bu aynı zamanda yeni zihniyet ve vicdan yaratma yöntemi de olmaktadır.

İnsanın düşünce ve duyguda yaşadığı gelişmeler sonucunda anlam gücünü yükseltmesiyle maddi yaşamına yön vermesi de başlamıştır. Doğadaki olayların sırlarını çözmeye başlaması ve bunun yarattığı yenilikler insanı daha bir güçlendirmiştir. Zamanla bu yönlü değişimini devam ettiren insanda düşünce maddi bir güce dönüşmüştür. Maddi koşulların toplumsal yaşamı belirlemedeki etkisi giderek azalmış, insan kendi düşüncesinin gücü oranında maddi şartlara rağmen yaşamına beli bir oranda yön verebilecek düzeye gelmiştir. Bir insanın ya da toplumun bu temeldeki gücü, yani kendi yaşam standartlarına müdahalesi sorgulama düzeyi ile bağlantılıdır. PKK Hareketinden önce Kürt toplumunda hakim olan bilinç ve duygu, yok olmaya yol açan kadercilik biçimindedir. Yaşam tekdüze, geriye giden değişimler olarak yaşanmaktadır. Özellikle Kuzey Kürdistan'da 1950'lerden sonra Türkleştirme kapsamındaki asimilasyona bağlı olarak hızlı bir şekilde kendinden çıkma yaşanmaktadır. Buna karşı bir sorgulama ve rahatsızlık duyma yaşanmakla birlikte, bu gerçeklik Kürtlüğün mevcut durumuna duyulan tepki biçiminde kendisini dışa vurur, bir an önce Kürtlük ve Kürdistan'dan çıkmaya dönüşmüştü. Çok az topluluğun yaşamında görülen kendi kendini inkâra dönüşmüş sorgulama biçimi, neredeyse Kürtlerde hakim zihniyetti.

Bir topluluğun başka bir topluluk içinde sosyal ve kültürel olarak erimesi

Eğer PKK'nin Yeni Bir Toplum Modeli Olarak Kürdistan'da Gerçekleştirdiği Şey Nedir Diye Sorulursa, Buna Verilecek En Basit Cevap, PKK'nin Kürtlerde Yeni Bir Akıl Çalıştırma Yöntemi Ortaya Çıkardığıdır.

normal karşılanabilir. Özellikle gönüllü ve iç içe bir yaşamda yeni renklerin oluşmasına yol açan toplulukların birbiri içinde erimeleri toplumsal yaşamda imkân dâhilindeki bir durumdur. Kürt olgusunun tarihsel özellikleri itibariyle özellikle göçebe ve dışarıdan aşırma yönü güçlü olan Türk kültürü içinde erimesinin doğal gelişmesi en azından bugün bile mümkün değildir. Kürt toplumuna dayatılan bilinçli eritme olduğu için, Kürtlerde ortaya çıkan durum prematüre çocuk gibi olmaktır. Ne Türk (Fars, Arap) ne de Kürt olmak açıktır ki, kökeninden kopmadan köksüz durmak gibi bir şeydir. Halen de Kürtleri 'terörist' gören yaklaşımla aslında zoraki asimilasyon yöntemi devam ettirilmek istenmektedir.

Eğer PKK'nin yeni bir toplum modeli olarak Kürdistan'da gerçekleştirdiği şey nedir diye sorulursa, buna verilecek en basit cevap, PKK'nin Kürtlerde yeni bir akıl çalıştırma yöntemi ortaya çıkardığıdır. Zaten elde olmayan ekonomik imkânlarına rağmen, PKK ekonomik olarak yeni üretim ve istihdam sahaları yaratmadığı halde, halkta ona karşı ortaya çıkan sahiplik etme, Kürt'ün bu yeni aklıyla olmaktadır. Bu akılla Kürtler en azından elde avuçta ne varsa ona sahiplik ederek yaşamlarını daha da ilerleteceklerini anladıkları için, bu sahiplenme yeni bir örgütlülük ve toplumsallaşma düzeyi ortaya çıkarmaktadır.

PKK'den önce Kürdistan'da düşüncenin ve sözün fazla önemi yoktu. Dilin unutulmasında da görülen düşünce ve sözün anlam yitimi, bağlanacak çok fazla değerin kalmadığını gösterir. Bu durum ve en genel anlamda değer yitimi, toplumu bir arada tutan ahlaki örgünün çözülmesi demektir. Kürtlerde ailecilik ve kadının sadece namus olarak görülmesi, toplumsal değerlerin kaybolması ile yakından bağlantılı durumlardır. Toplumda düşüncenin ve sözün anlam yitimi çürüme demektir. Bu çürümenin durdurulması için model olarak topluma öncülük eden PKK Hareketi söz ve eylem birliğini en önemli ilke haline getirdi. Toplumun kendi içinde sözlerine sahip çıkacak güç ve iradeyi göstermemesinden dolayı, PKK'de gerçekleşen pratikleşme tarzının toplum tarafından 'söylediklerini yapanlar' olarak anlaşılmasını sağladı. Bu da halkta inanç ve umut yaratarak, yeni Kürt toplumunda düşünce ve söze değer verme, bunun irade ve gücünü gösterme felsefesini geliştirdi.

Bir insanın ya da topluluğun bilimsel düşüncenin gücüyle çevresine, olay ve olgulara bakışında bir yenilik yaratılırsa, bu durum irade kazanmak anlamına gelir. İrade olmak, en sade tarifiyle tepki göstermeyi, buna göre bir şey yapabilme gücünü açığa çıkaracak düşünce ve pratik düzeyini ifade eder. Bireyde olduğu kadar, bunun genel yansıması biçiminde toplumun irade kazanması önemli bir varoluş tarzı olmaktadır. PKK'den önce ne Kürt bireyinde ne de toplumunda güçlü bir irade olmaktan bahsedilemez. PKK öncesinde üzerinde hesaplar yapılırken dahi, düşmanlarında hiçbir kaygı yaratmayacak kadar Kürtlerde bir irade boşluğu yaşanmaktaydı. Ayrıca Kürt siyasal yapılanmalarında da yansıyan bu irade gösterememe durumu, birçok

örgüt Kürt sorununun ya zamanı gelmemiştir diyordu, ya da dış destek arayarak bu temelde siyasal strateji ve taktikler belirleyip dışa vuruyordu.

Toplumun aslında kendisini ortak irade ile somutlaştırabileceği, bunun için iradeli bireylere gerek olduğu tespitini erkenden yapan PKK ve Önderliği, en temel argümanlarından birini daha ilk günden **öz irade** ve kendine güven kavramları etrafında geliştirdi. Hareketin özellikle öncü kadrolarında bir yaşam tarzına dönüşen iradeli olma ve iradeli birey duruşu, hem devlet hem de toplumun gerilikleri karşısında varolan tabuların teker teker kırılmasına yol açtı. Daha yirmisinde gencecik insanların hiç tanımadıkları, hiçbir imkân ve ön hazırlığın olmadığı alanlara giderek örgütlülük geliştirmeleri ve kendilerine olan güvenlerinden güç alarak silaha sarılıp savaşa girişmeleri, irade olmanın ne olduğunun en çarpıcı gerçekleşmesiydi. Onlar Kürt'ün özgür iradeli bireylerinin nasıl gelişeceğini, topluma nasıl yol göstereceğini ve toplumun iradesini ortaya çıkaracağını yaşayarak gösterdiler. Türkiye rejiminin 1980 askeri darbesiyle yarattığı zulüm ve zorbalık ortamında esir düşüp direnen ve Amed zindanında zirveleşen devrimci tutsakların direnişi, özgür Kürt bireylerinin şahsında yeni Kürt kişiliğinin PKK toplumsallığıyla iradede zafer kazanmasıydı. Gelişen pratik süreçle bu öncülük yeni insanını da ortaya çıkararak adım adım topluma mal etti. Bu kişiliğin gelişim seyri içinde daha sonra gerilla olarak somutlaşan yaşam, aslında Kürt gençlerinin özgür irade ya da özgür birey olma arayışlarının gelişme imkanı bulup kendilerini yarattığı alan oldu. Bu gelişme giderek Kürt toplumunda çokça yeni değerler yarattı.

Kürt toplumunda sadece devlete karşı değil, ağaya ve beye karşı, hatta aileye karşı çıkmanın bile çok güç olduğu bir düzeyden devlete, giderek devletlere, hatta bir bütün uluslararası sistemin baskısına karşı duran kişilik, iradeli özgür Kürt bireyidir. Bu durum PKK toplum modelinde iradeleşerek özgür birey olma yolunda ilerleyen insanın temel duruşunda netleşmiştir. Bu tarzın doğruluğu yaşanan gelişmelerle kanıtlanmıştır. Demek ki, yeni Kürt insanında irade olmak, sisteme karşı başkaldırmayla başlamıştır. Ona karşı eyleme dönüşen bu başkaldırı ile bilinçlenip politikleşmiş ve adım adım bu tarzla toplumun dönüşümü sağlayarak yeni toplumsal sistemin kuruluşunu gerçekleştirme temelinde anlam bulmuştur. Bu özgür Kürt bireyi bugün Ortadoğu'nun en canlı, heyecanlı ve yaratıcı insanıdır. Bunu süreklileştirmesi, özelde Kürt bireyini, genelde de Kürt toplumunu Ortadoğu'da yeni toplum modeli yapma

Kürdistan'da Kişiliğin Gelişim Seyri İçinde Daha Sonra Gerilla Olarak Somutlaşan Yaşam, Aslında Kürt Gençlerinin Özgür İrade Ya Da Özgür Birey Olma Arayışlarının Gelişme İmkanı Bulup Kendilerini Yarattığı Alan Oldu.

iddiasını pratikleştirecektir.

İradeli bireylerin özgürlüğe yakın duruşları, tüm zorluklara rağmen, PKK'de muazzam örnekler yaratarak önemli gelişmelere yol açmıştır. Bu ruh bugün tüm Kürdistan'da yediden yetmişe herkesi sarmıştır. On beşinde delikanlı Kürt gençlerinin hiçbir tereddüt göstermeden devletin güvenlik güçlerine karşı taş fırlatışı, aslında toplumda değişen duygu ve düşüncelerin yarattığı irade ve cesareti göstermektedir. Bu düzeye varmış bir halk özgür bir halktır. Özgür halk, kendi gücünün bilincinde bir halk olarak, toplum olmaktan gelen kolektif iradesiyle ortak çıkarlarını savunma ve geliştirmeyi esas alan bir halktır. Daha düne kadar kaderine razı olan Kürtler günümüzde her gün **serhildan** yürütüyorlarsa, bu irade kazanmış halk demektir. Toplumun daha güçlü örgütlendirilmesiyle bu değerleri siyasal kazanımlara dönüştürerek kalıcılaştırması, bu iradenin kendi toplumsal kavram ve kurumlarını yaratarak modelini ortaya çıkarmasını da beraberinde getirecektir.

Önder APO'nun önderliğinde yeni bir zihniyet ve irade kazanan Kürt toplumu, üzerindeki inkar ve imhayı kendi duygu ve düşüncesinde yenmiştir. Kürt insanının kendi duygu ve düşüncesindeki kazanımları, onu yeni arayışlara götüren en temel kazanımıdır. Kürt toplumu şu anda dünyanın en hareketli ve anı anına değişen toplumu olma özeliğini de göstermektedir. Eğer irade ve demokratik duruş kendi haklarını talep etmekten geçiyorsa, şu anda özellikle Ortadoğu toplumları içinde kolektif iradesini ve demokratik duruşunu pratiği ile yaşayarak gösteren toplum Kürt toplumudur. Bu noktadan hareketle denilebilir ki, Kürtler bu önderlikte ve bu tarzda ısrarlı olmaya devam eder ve mücadelelerini süreklileştirerek güçlü kurumlaşmalara dönüştürüp bilinçte derinleşmeyi sürdürürlerse, Avrupa toplumlarının yaşadığı Rönesans'ın daha kapsamlısına Ortadoğu'da öncülük edecek düzeye çıkma ihtimalini pratikleştirebilirler. Kapitalizm öncesi Avrupa'nın halk devrimleri dönemlerinde Fransız aydınlanmasından daha köklü bir Kürt aydınlanmasının tarihsel imkânlardan da kaynağını alarak Kürdistan'da yaşanması anı anına devam eden bir gelişmedir. Toplumlarda iş de, aş da böyle yaratılır. Bu giderek Kürtlerde maddi ve manevi zenginliği geliştirir. Daha önce kan davaları ve namus cinayetleri adı altında çok basit nedenlerle ölen ve öldüren Kürt'ten, kendi halkı ve ülkesi için yaşamaya ve

Hiçbir Önderin Cesaret Edip Üzerine Eğilmediği, Gelişen Yaklaşımlarında Hakim Egemen Devletçi Toplum Zihniyetini Aşmadığı Kadın Olgusu, Önder APO'da Toplumun Özgürlüğünün Öncüsü Ve Belirleyeni Düzeyinde Ele Alınarak, Kadının Toplumsal Gücünün Ortaya Çıkarılmasıyla Büyük Gelişmeler Yaratmıştır.

bu yaşam için canını veren Kürt'e yükselmek tamı tamına bir sosyal devrimdir. Halkların birlik, beraberlik ve kardeşlik ülküsünü yaşayan bir öncülük durumu, bunun halkta gerçekleşen küçümsenmeyecek düzeyi ve Kürt toplumunda varolan özünün güncelleşmesi de çağımızın Kürt toplumsal gerçeğinde ortaya çıkan bir yenilenmedir.

Kürt toplumunun dirilişinde en rahat fark edilen olguların başında Kürt kadınında gelişen bilinç, irade ve örgütlenme düzeyi gelmektedir. Kürt Halk Önderliğini diğer tüm önderlerden ayıran en belirgin farklılık, kadın özgürlük ideolojisiyle ortaya çıkardığı teorik ve pratik düzeyidir. Hiçbir önderin cesaret edip üzerine eğilmediği, gelişen yaklaşımlarında hakim egemen devletçi toplum zihniyetini aşmadığı kadın olgusu, Önder APO'da toplumun özgürlüğünün öncüsü ve belirleyeni düzeyinde ele alınarak, kadının toplumsal gücünün ortaya çıkarılmasıyla büyük gelişmeler yaratmıştır. Toplumsallaşmanın ilk yaratıcısı ve tanrıçası olarak büyük bir anlama sahip olan kadın, özgür toplumun temel belirleyeni tarzında yeniden tanımlanıp öncü güç düzeyine çıkarılmıştır. Önder APO'nun çocukluğunda annesiyle yaşadığı çelişkiler ve kız arkadaşlarına karşı gelişen ilgisi bilinmektedir. Daha sonra şehir toplumunda fahişeleştirilme gerçeğinde tanıdığı ve anlamaya çalıştığı kadın, bir önderlik olarak ikinci doğuş sürecinde tam bir savaş alanı olarak ele aldığı konu olmuştur. Bunda devletin bilinçli yönlendirmesi güçlü olan **Fatma** kişiliğinin önemli bir etkisi olduğu gerçeği inkar edilemez. Ancak sistemin düşürdüğü ve şehir toplumuna köle hazırlayan düzeyde köleleştirilmiş kadına yenilmemek, her erkeğin altından kalkamayacağı bir duruştur. Sadece kadına bir karşı cins olarak yenilmemek değil, bunun yanında 'kadının güçsüzlük ve basitliklerine' sabretmek ve bunlardan güç oluşturmaya yönelmek de, olması gereken önderliksel bir tarz olarak önder APO'da gelişmiştir. Bu iki temel nokta temelinde değerlendirilebilecek önderliksel tarz, kadının ve dolayısıyla toplumun özgürlüğü için Zeynep Kınacı (Zilan), Gülnaz Karataş (Beritan) ve en son Leyla Wali Hüseyin (Viyan) gibi çağdaş tanrıça kişilikler ortaya çıkarmıştır.

Toplumda söz hakkı dahi olmayan Kürt kadınları, bugün Kürt toplumunda özgürlük için en coşkulu ve mücadeleci kesimdirler. Kürt kadınında giderek gelişen iradeli duruş, onu cinsel bir meta ve erkeğin namusu olmaktan önemli oranda çıkarmıştır. Özellikle Kürt erkeğinin güçsüzlük ve çaresizliğini arkasında gizlediği kadının bu gelişim diyalektiği erkeği de özgürleşmeye zorlamaktadır. Aile içinde feodal değer yargılarına dayanarak tutulan Kürt kadının, gerillada ve miting alanlarında boy göstermeye başlaması, toplumun demokratikleşmesinde devrim niteliğinde sonuçlara yol açmıştır. **Bilinçlenen Kürt kadını, değişim rotasına giren Kürdistan toplumudur.** Kadının özellikle çocuğu ile olan ilişkilerinde verdiği yurtsever bilinç, toplumda önü alınamaz yeniliklere yol açmaya başlamıştır. Bir toplumun en dipten değişim tarzı olan kadının çocuğunu ailede doğru eğitimi

ve yetiştirmesi, Kürtlerde ilk defa bu düzeyde çağdaş bir yolda ilerlemektedir. Kürt toplumunun kaderini değiştirecek temel ilişki bu olduğu içindir ki, en son Türkiye Başbakanı "Kadın ve çocuk katliamlarının yapılması" gerektiği anlamına gelen tehditler savurmuştur. Çünkü herkes bilmektedir ki, toplum anne-çocuk ilişkilerinin temelleri üzerinden yükselmektedir.

Bütün bu gelişmelere rağmen, geçmişte olduğu gibi bugün de Kürt toplumunda en ciddi sorun yine de kadın sorunudur. Çünkü kadın sorununda toplumun kendisini yeniden kurmasının temel özellikleri gizlidir. Toplumsal yeniden kuruluş tamamıyla gerçekleşmeyinceye kadar toplumda kadın sorunu tümüyle ortadan kalkmaz. Kürdistan'da özellikle Sünni İslam'ın tarikat ve mezheplerinin Kürt aile yapısında hakim olmaya başlamasıyla dini feodal karakterde kadına dayatılanlar ve ardından gelişen intihar olayları bu sorunun ciddiyetini göstermektedir. Kürdistan'da giderek gelişen kadın bilinci ve iradesinin Kürdistan toplumsal gerçekliği içerisindeki aileye Kürt toplumsal özelliklerinin özünde bulunan Zerdüşti aile kültürünü dayatmaya başlaması, toplumsal özgürlüğün kuruluşunda önemli bir adım olarak öngörülebilir.

Kürt toplumunun ana özellikleri Kürt kadınında gizlidir. Kadının öz bilinci ve iradesiyle açığa çıkması, Kürt toplumsal özelliklerinin de daha fazla açığa çıkması anlamına gelecektir. Kürt toplumu ile kadını arasındaki bağ neolitik sistemin kuruluşundan ötürü böyledir. Diğer toplumlarda bu düzeyde güçlü olmayan bu durum, hem Kürt toplumu hem de Kürt kadını için tarihsel bir özgünlük olmaktadır.

Kürt toplumunda 20. yüzyılın son otuz yılı PKK öncülüklü hareketin damgasını taşır. Toplumun zihniyet alanında yaşadığı gelişmeler ve bunun pratik yaşama yansıttığı düzey PKK ile gerçekleşti. Önder APO, bunu kısaca ‘diriliş tamamlandı’ biçiminde ifade ederek, halkın yaşadığı baş aşağı gidişatı durdurduğunu ve kendini yeniden kurma aşamasına gelindiğini ortaya koydu. Toplum bu süreçte çağdaş değerleri kendi özgünlüğüne uyarlayarak, kendi özellikleriyle gelişmeler yarattı. Artık birçok yerde yurtsever olmamak ayıplanır olmuştur. Ailesinde halkın öncülüğünü yapan PKK’ye katılımın olmadığı kişilere karşı toplumsal baskı oluşmuştur. Bu, toplumsal yeniden kuruluşun yarattığı yaşama gelmemenin artık toplum içinde kabul görmeyeceği anlamına gelmektedir. Kadın üzerinde kurulan ayıp perdesi önemli oranda kaldırılmıştır. Toplumun kendi içindeki dinamikleri kendisini değişim ve dönüşüme uğratacak alanlara daha güçlü kanalize olmuştur. İlk defa arayış içinde olan insanların, özellikle

Dolayısıyla PKK Dediğimiz Olgu Ve Bu Olgunun Örgütlendirilip Buna Sahiplik Edilmesi, Demokratik Kurtuluşun Gerçekleşme İstem Ve Düzeyi Anlamına Gelmektedir.

gençliğin arayışlarını bulduğu ve sistemleştireceği bir ortam da -PKK safları- yaratılmıştır. Buna akış devam etmektedir. Daha önce sadece dört parçaya bölünmüşlük değil, parçalanmanın ailelere kadar indirgendiği bir toplum, ilk defa bir bütün ulus olarak güç ve iradesini aynı potada birleştirmektedir. Kürt halkı kendi tarihinde çok uzun bir aradan sonra ortak kabul ettiği, aynı duygu ve düşüncelerin etkisinde geliştirdiği değerlere kavuşmuştur. Toplumda ortak sevinilecek, üzülecek ve kutlanacak değerler gelişmiştir. Ülkeye ve ülkenin yeraltı ve yer üstü zenginliklerine sahiplik bugüne dek hiç bu kadar gelişmemiştir. Henüz resmiyette tam olarak aşılmamış da olsa, uluslararası alanda Kürtler üzerindeki inkar ve yok sayma fiiliyatta ortadan kaldırılmıştır. Kısacası, Kürt toplumu 21. yüzyıla geçmişine oranla çok büyük değişimler yaşayarak, oldukça bilinçli ve önemli bir örgütlülük düzeyiyle girmiş bulunmaktadır. Yığın olmaktan çıkıp bilinçli örgütlülüğü geliştiren bir düzeye yükselmek, ideolojik-politik alanda bir devrim demektir.

Daha da sıralanabilecek dirilişin temel biçimlerinin tümü PKK'nin mücadelesiyle geliştiği için, varolan yeniliklerin hemen hepsi üslup olarak PKK'nin rengini yansıtmaktadır. Kürtlerin gündelik yaşamlarına bakıldığında, rahatlıkla görülebilecek üslup ve hitabın PKK ile olan benzerliği, PKK ile Kürt toplumu arasındaki birlikteliğin gücünü gösterir. Her toplantı, yürüyüş ve mitingde atılan 'BİJİ SEROK APO' sloganı, Önderliğin halktaki gerçekleşme düzeyiyle bağlantılıdır. **BİJİ SEROK APO** sloganı, sosyolojik olarak, son otuz yılda halkın dirilişini sağlayan bilincin halktaki ifadesinin yarattığı coşku ve moral hep yaşasın anlamına gelmektedir. Bu sloganda Önderlik dirilişin kendisi olarak bilinçlerde yer aldığı için böyle haykırılmaktadır. Önderliğe sahiplik, özgür birey ve iradeli olmaya sahipliktir. Daha önce de belirtildiği gibi, sosyolojik bir kategori olarak önderlikler bir toplumun felsefi, ideolojik ve siyasal gücüdürler. Önderliklere bağlılık, sahip çıkmak ve yücelterek kabullenmek demek, toplumsal olarak yaşasın felsefemiz, ideolojimiz, siyasetimiz, kısacası yaşasın düşünce ve bilincimiz demektir. Ya da buna "Yaşasın yeni aklımız ve vicdanımız" demek gerekir. Bugün Kürt toplumunda hiçbir kurumda olmadığı kadar önderlik kurumu oturmuştur. Zaten önderlik kurumlaşmasının gücü diğer kurumlaşmaları belirlediği için, toplumsal gelişmelerde bu olması gereken bir şeydir. Önderlik kurumlaşmasına sahiplik edilmesi, özellikle toplumsal kuruluşta yerine getirilmesi gereken en temel görev olmaktadır. Önder APO'nun içerden ve dışarıdan hep hedef olmasını isteyen kesimlere bakıldığında, bunların hepsinin Kürt toplumunu inkar eden ve terörize etmek isteyenler olması, toplumsal kuruluşta önderlerin belirtilen gücünden ileri gelmektedir. Çünkü önderliklere düşmanlık, toplumu yenileyen düşünceye, bilince ve özgürleşmek isteyen iradeye düşmanlıktır.

Benzer değerlendirmeler PKK için de yapılabilir. PKK denilen olgu, Kürt toplumunun kendini diriltirken verdiği emek ve çabalarının biriktiği ve

toplumsal yeniden kuruluş için topluma geri döndüğü toplumsal bir mekânizmadır. Toplum içinde her bireyin, grubun, kesimin ve tabakanın ayrı ayrı görevleri ve sorumlulukları vardır. Köylü, işçi ve memur, dernek ve sendika, kadın ve genç, hepsi nihayetinde sosyolojik birer olgu ve birimlerdir. Toplumda ideolojik siyasal birimler de birer olgudurlar. Bunun Kürt toplumu içindeki özgünlüğünü fazla açımlamaya gerek yoktur. Kürt toplumu diğer toplumlar gibi kendi iç yasalarıyla normal ilerleyen ya da gerileyen bir toplum olmadığı için, ideolojik ve siyasal kategorileri halen de belirleyiciliklerini yürütmek zorundadır. Ne zaman ki toplum normal rotasında kendi iç işleyişine kavuşur, o zaman bu kategorinin etkinliğinde azalma olabilir. Toplumun kendisini devam ettirmesi için bazı toplumsal olguları kendisi için bir model olarak esas alması ihtiyacı her zaman vardır. PKK'nin kendi modelini toplum içinde geliştirme düzeyiyle bağlantılı olarak toplumda gördüğü bir kabullenme söz konusudur. Özellikle son dönemlerde daha çok haykırılan 'PKK Halktır' sloganı bütünleşmede bir düzey olduğunun göstergesiyse de, bunun yetmediği Kürt sorununun çözüme kavuşturulmamasından belli olmaktadır.

Çokça belirtildiği üzere, PKK herkesin bildiği gibi bir parti değildir. PKK özünde sosyal devrim yapan ve bu devrimlerini devam ettiren bir partidir. Hayatın her alanında devrim gibi yeniliklerin yaratılması PKK'nin varlık gerekçesidir. Toplumsal yaşamın hemen tüm alanlarının toplumun kendisi tarafından yürütülebilecek düzeyde temelleri sağlam olarak atılıp geliştirilmeden PKK'nin görevleri bitmez. Toplumun kendi irade ve bilincinin içinde toplandığı alan olarak PKK, Önderliksel olarak üçüncü doğuşun, toplum nezdinde demokratik kurtuluş devriminin güç bileşkesi olmak gibi bir görev ve sorumlulukla karşı karşıyadır. Dolayısıyla PKK dediğimiz olgu ve bu olgunun örgütlendirilip buna sahiplik edilmesi, demokratik kurtuluşun gerçekleşme istem ve düzeyi anlamına gelmektedir.

A. ÖCALAN SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

İDEOLOJİ VE TEORİ İLİŞKİSİ

Günlük yaşamda ideoloji kavramı ile en çok karıştırılan ve karşı karşıya getirilen kavramlardan bir diğer ise teori kavramıdır. Teori, genelde yaşamın dışında, kitaplarda ifadeye kavuşturulmuş soyut bilgiler biçiminde algılanmakta ve bu yüzden de yaşamla bağını kurma noktasında büyük sorunlar yaşanmaktadır.

Özellikle tarihsel -toplumsal gerçeğimizin yaratmış olduğu insanın soyut düşünebilme, algılayabilme, yaşadıklarını soyutlama yönündeki zayıflığı, sosyo-kültürel alt yapı yoksunluğu ile buluşunca, genelde bu tarzda algılanan teori kavramına karşı bir tepkiyi de beraberinde getirmektedir. Teorinin yanlış anlaşılması, kavram düzeyinde günlük yaşamda yerli- yersiz kullanılması, ideolojinin temel gücü olan militanın duruşunda ve eyleminde belirleyici yeri olan düşünce tarzından uzaklaşmasını da beraberinde getirmektedir. Özellikle ortamımızda köylü ve küçük burjuva sınıfının teori kavramını kendilerine göre yorumlamaları ve bu kavram üzerinden kendilerince tasarrufta bulunmaları, baştan beri öngörülen kadronun temel özelliklerinden birisi olarak ortaya konulan teoriye yanlış yaklaşımları da beraberinde getirmiştir. Bu yanlış yaklaşımlar giderilmeden, kadronun sağlıklı bir ideolojik mücadele yürütebilmesi mümkün değildir. İdeolojik mücadelenin en önemli parçalarından birisi de, tarihsel -toplumsal gerçekliği soyutlayarak analiz ve tahlil edebilme gücü, bunun üzerinden günceli tanımlayabilme ve bu tanımlamadan geleceğe dönük bir perspektif oluşturabilmesidir. Bunların hepsi de teorik düşünebilme kapasitesi ile doğrudan bağlantılıdır. Bu kapasiteye sahip olmayan bir kadronun duruşu, daha çok günlük pratikçilik biçiminde kendisini dışa vurmaktadır. İdeolojinin en önemli yanlarından biri olmasından dolayı, soyut ve teorik düşünemeyen, algılamayan, bu anlamda günceli ve geleceği teorik olarak birbiriyle doğru bağlantılandıramayan bir düşünce yapısının sağlıklı bir ideolojik duruşa sahip olması da mümkün olmamaktadır. Ya da tersinden, yaşamın gerçeğinden koparılmış, teorik düşünme adı altında soyut düşünme biçimleri de kadronun pratik duruşunun güçsüz olmasını beraberinde getirmektedir. Kadro gerçeğimizde bu nedenlerden kaynaklı belirgin savrulmalar yaşanmaktadır. Özellikle kadro gerçeğimizde ki bu iki nedene bağlı durumu formüle edersek; birincisi, ideolojiyi salt günlük yaşamın pratik üretimi olarak ele alan ve ideolojik duruşu esas olarak basitleştiren, günlük yaşam pratiği içerisinde boğan, anlamsızlaştıran yaklaşımlardır. İkincisi ise, doğayı ve toplumu salt düşünsel düzeyde bilmenin, bilgi sahibi olmanın, doğayı ve toplumu dönüştürme mücadelesinde belirleyici olduğu tarzında bir düşünce biçiminden hareketle pratiğe girmeyen, pratikten kopuk düşünce tarzının yaratmış olduğu güçsüzlüktür. Bu tarz düşünce, özünde

ideolojiyi reddeden, ideolojiyi basitleştiren diğer bir yaklaşımdır.

Bu anlamlarıyla ele alındığında ilk olarak; teorinin kendisinin ne anlama geldiğinin, yaşam içerisindeki yerinin ortaya konulması ve kadronun bunun önem ve anlamına inanarak kendini bu noktada bir duruşa ulaştırması gerekiyor. İkinci olarak ise; teorinin, ideoloji ile bağlantısı, ideolojik mücadelenin geliştirilmesindeki yeri ve rolünün yerli yerine oturtulması gerekiyor. Bunların yapılmaması, toplumsal gerçeklikte ciddi bir sorun yaratmayabilir. Nitekim genel toplumsal yaşam içerisinde bir insanın yaşamını sürdürebilmesi, toplumsal etkinlik içerisinde yer alabilmesi için kendini entelektüel, teorik ve düşünsel anlamda üretmesi ve bu çerçevede yaşama katması mümkün olduğu gibi, çok fazla soyut düşünmeden günlük- pratik yaşam üretimine katılarak kendini sürdürmesi de mümkündür. Ancak toplumsal değişim- dönüşümde rol oynamak isteyen, bu noktada kendisine öncülük misyonu biçmiş olan bir insanın, bu iki düşünce biçimi arasında doğru bir bağ kurmadan rolünü oynayabilmesi çok fazla mümkün değildir.

PKK'Yİ DEĞERLENDİRİRKEN, PKK'NİN İDEOLOJİK KİMLİĞİNDEKİ SAĞLAMLIĞININ BU TEORİK DURUŞLA VE BU TEORİK DURUŞUN KENDİSİNİ PRATİKTE YANSITABİLMESİNDE YARATILDIĞINI HİÇBİR ZAMAN GÖZ ARDI ETMEDEN ELE ALMAK EN DOĞRUSU OLACAKTIR.

Belirtilen açılardan ele alındığında ideolojik mücadelenin temel sorunlarından birisi de, teori ile ideolojinin doğru ilişkilendirilmesi sorunudur. Nitekim ideoloji kavramını tanımlarken de, ideolojinin rolünü ortaya koyarken de, Sümer rahiplerinden günümüze kadar toplum yaşamına yön verenlerin, toplumsal pratiği teorik düzeyde(soyutlama gücü) yeniden üretebilen ve bu teorik üretimle toplumun zihniyet yapısına, düşüncesine hükmedebilen kesimler olduğunu belirtmek gerekir. Bu anlamda özellikle büyük toplumsal alt- üst oluş süreçlerinde, toplumsal gelişimin kaderini belirleyenin, üst yapı olarak adlandırdığımız düşünce kurumları olduğunu söylemek yerinde olur. Tüm bu vurgular en çok da teori için geçerlidir. Böyle ele alındığında ideolojik mücadelenin özellikle geleceğe dönük perspektifi, teoride ifadesini bulmaktadır. Bu konularda çok yoğun ve ciddi sorunlar yaşadığımız ortadadır. Özellikle son yıllarda Önderliğin geliştirmiş olduğu teorik perspektifleri algılayabilecek bir alt yapımızın olmaması başlı başına bir sorun teşkil etmektedir. Yine pratik içinde aşırı boğuntuya gelmiş kişiliklerimizin Önderliği teorik olarak yeterince algılayamaması, pratik tekrarlara ve giderek sapmalara neden oldu-oluyor. Bu noktada, Önderliğin, **Kürdistan'da Kişilik Sorunu ve Devrimci Militanın Görevleri** adlı kitabında, devrimci militanın temel özelliklerinden birisi olarak teorik yetkinliği ortaya koyduğunu neredeyse unuttuk demek

yanlış olmayacaktır. Bunu unuttuğumuz ya da bu noktadaki vurgularımızı yeterince güçlendirmediğimiz gibi, Önderliğin geliştirmiş olduğu yeni paradigmada, teorik algılamanın, teorik düşünüş biçiminin önemine yapmış olduğu vurguları da ya yeterince anlayamadık, ya da göremedik.

Teori-ideoloji ilişkisi noktasındaki sorunlarımızı, teori- pratik birlikteliğinden çok, teorinin ideolojik duruş açısından önemine vurgu yaparak ortaya koymaya çalışacağız. Teori-pratik birlikteliği başlı başına devrimci mücadelenin temel sorunlarından bir tanesidir. Günlük yaşam içerisinde bu yönlü yapılan tartışmalar, biri, diğerini boşa çıkarmadığı müddetçe doğru ve yerinde tartışmalardır. Pratikle bütünleşmeyen teorinin, devrimci militan açısından anlamsızlığı kadar, belli teorik bir bakışa göre yürütülmeyen, onunla zenginleştirilmeyen pratiğin de karşıtına dönüşmeye her zaman açık olduğu bilinen genel geçer bir doğrudur. Ancak örgütlü ortamlarda teori- pratik birlikteliği, sadece bir kişinin teorisinde ve pratiğinde açığa çıkan yetersizlikler ve karşı karşıya gelmeler ya da birbirini tamamlamayan duruşlar boyutuyla ele alınamaz. Örgütlü ortamlarda teoriyi temsil eden, teorik olarak güçlü bir alt yapıya ve zemine sahip olan kadro ile pratik yönü güçlü olan, pratiğe daha aktif katılabilen kadro arasındaki sorun bir çelişki olarak ele alındığında ve bu çelişki çatıştırılmak için özellikle tahrik edildiğinde ciddi sorun ve kırılmalara neden olabilmektedir. Bu yönüyle ele alındığında ideolojik kimliğin oluşturulmasında ya da ideolojik duruşun yaratılmasında teori- pratik birlikteliği, bu farklı özelliklerdeki kadro ve militanın birbirini tamamlaması ile örgütsel birlik içerisinde açığa çıkarılabilecek bir güce de dönüştürülebilir. Bunu yapabilen hareketler ve örgütlülükler çok hızlı gelişmelere de yol açabilmişlerdir.

Apocu hareketin en temel özelliklerinden birisi de; sahip olduğu öncü kadronun teori- pratik birlikteliğini kendi kişiliğinde oldukça güçlü buluşturabilmesidir. Yine PKK, toplumun diğer kesimleriyle ilişkilenerek bir toplumsal harekete dönüşürken, kadrosunun bu özelliği ile halkın pratik yaşam gücünü buluşturmanın sonucunda karşılıklı bir tamamlayıcılıkla güç haline gelmiştir. PKK'nin ideolojik gücünden bahsedilirken, hep bu iki yönün birliğinden bahsedilir. PKK'yi, devrimcilik iddiasındaki diğer örgüt ve hareketlerden ayıran temel bir yön olarak sürekli bu teori- pratik birlikteliğini yaratabilmiş olmasına dikkat çekilir. Bu nasıl gerçekleştirilmiştir? ***Elbette devrimi yapmak isteyen öncü kadronun öncelikle çok güçlü bir teorik perspektifi kendisinde yaratabilmiş olması ve yaratmış olduğu bu teorik perspektifi güçlü bir inançla topluma taşırması ile gerçekleşmiştir.***

PKK'yi değerlendirirken, PKK'nin ideolojik kimliğindeki sağlamlığının bu teorik duruşla ve bu teorik duruşun kendisini pratikte yansıtabilmesinde yaratıldığını hiçbir zaman göz ardı etmeden ele almak en doğrusu olacaktır**.**

Bu konularda çok farklı değerlendirme ve örneklendirmeler de yapılabilir. Neredeyse çağa damgasını vuran bütün önder kişilikler ve

teorisyenler bu konunun hayatiyetine sürekli vurgu yapmışlardır. Bu, doğru ve yerinde bir vurgudur. Nitekim birçok toplumsal hareketin kaybetme noktası da burasıdır. Ya yanlış teori üzerinden gelişen güçlü pratikler sonunda sistemin hizmetine girmiştir. Ya da pratikle bütünleşmeyen birçok doğru teorik yaklaşım tarih içerisinde kaybolup gitmiştir. Bu anlamda Önderlikte teorik bakışın ideoloji ile ilişkisi, teorinin ideolojik kimliğin oluşturulmasındaki rolüne ilişkin yapılan vurgular daha bir anlam kazanmaktadır. Yine bunun parti pratiği, devrimci pratik açısından ne anlama geldiğine ilişkin yapmış olduğu tespit ve vurgular var. Kısaca bunlara vurgu yaparak, bu konunun günlük yaşamda hangi ilkesel yaklaşımlarla, ideolojik yaklaşımlarla ele alınması gerektiğini de ortaya koymaya çalışarak bu konuyu geçeceğiz.

Önderlik, savunmalarda teorinin tanımını şöyle yapıyor; *"Günümüzde ideolojik kimliğin en önemli parçasını teorik çözümlemeler oluşturmaktadır. Eski toplumlarda teorinin yerini mitoloji, din ve çeşitli felsefi anlayışlar işgal ederdi. Doğa ve toplum ilişkilerinin bilimsel izahının gelişmesi, teoride de bilimsel temelde gelişmeye yol açmaktadır. Teori, değiştirilmek ve yaşanmak istenen toplum biçiminin genel değerlendirmesini ve olası akış yönünü kestirmeyi içerir. Ne kadar doğru kestirilirse, pratik gelişme de o denli sağlıklı ve başarılı olur. Uygarlığı başlatan Sümer toplumunda rahipler binlerce yıl süren tapınak çalışmalarında sistemin ideolojik kimlik işleriyle uğraşmışlardır. İlk doğuş tapınak içinde ve çevresinde gerçekleştirilmiştir. Mısır rahipleri bunu daha çarpıcı kılmışlardır. Grek felsefesinin doğuşuna yol açan ilk filozoflar ilk ciddi eğitimlerini bu tapınaklarda görmüşler; kendileri bu modellerden esinlenerek, akademi ve liseler olarak yeniden şekillendirmişlerdir."* Benzer tespitler daha da arttırılabilir; ama dikkat edilirse, burada teori, tarihsel süreç boyunca gelişen düşünce biçimlerinin hepsini kapsayan bir çerçevede kullanılmaktadır. Bu daha önceki konularda belirttiğimiz, zihniyet, felsefe, ideoloji kavramlarıyla bağlantılandırıldığında, teori, temel düşünce biçimlerinden birisi, ya da düşüncenin kendisini sistematize etmesinin temel yöntemlerinden birisi olarak ifadeye kavuşmaktadır. Yine önderlik, PKK'nin yeniden inşası için yapmış olduğu somut programatik değerlendirmeler üzerinden teoriyi şöyle ifade ediyor; *'Parti tanımımızın içeriğine yön veren temel bakış açısı olarak teorimize vereceğimiz ad da, bu bağlamda olmak kaydıyla yine eskiden olduğu gibi 'bilimsel sosyalizm' olabilir."* Burada da teori temel bakış açısı, parti tanımının içeriğine yön veren temel bakış açısı olarak ifade edilmektedir. Hemen ardından Önderlik

. YA YANLIŞ TEORİ ÜZERİNDEN GELİŞEN GÜÇLÜ PRATİKLER SONUNDA SİSTEMİN HİZMETİNE GİRMİŞTİR. YA DA PRATİKLE BÜTÜNLEŞMEYEN BİRÇOK DOĞRU TEORİK YAKLAŞIM TARİH İÇERİSİNDE KAYBOLUP GİTMİŞTİR.

şöyle bir tespit yapıyor; *"PKK'de yeniden yapılanmaya hükmedecek zihniyet dünyamızın temel güçlerinden teorik görüşlerimiz (theoria = tanrısal görüş, bakış anlamına gelir. Dünyaya bakış açısı, paradigması olarak da tanımlanabilir) konusunda savunmalarımızın birçok bölümünde açımlamaya çalıştık. Evren, doğa, fizik, kimya, biyoloji, insan ve toplumu konusunda vardığımız sistematik görüşler olarak teorimizin özelliklerine sık sık değindik. Kozmostan kuantuma, evrenin ilk oluşumundan insan düşüncesine kadar teorik yaklaşımlarımız en azından tanımlanma düzeyinde aydınlatılmıştır. Tekrarlamak yerine, gerektiğinde ilgili konulara yansıtmaya devam edeceğiz. Yani hep teorik hareket ediyoruz. Teorik olmayanlar Parti Hareketine kolay kolay önderlik edemez. Teorik güçlenmeyi ne kadar sağlarsak, pratik çözümleyicilik de o oranda gelişir. Yapılanma başarılır."*

ÇÜNKÜ TEORİ, DAHA DOĞRUSU DEVRİMCİ TEORİ, DOĞRULUĞU PRATİKTE SINANMIŞ OLAN PRATİĞİN BİLGİSİDİR.

Belirttiğimiz gibi Önderlik, teori kavramını ya da teorik algılamayı daha çok, ***değiştirilmek ve yaşanmak istenen toplum biçiminin genel değerlendirmesini ve olası akış yönünü içerir*** biçiminde tanımlarken, genel bilgilenmenin ötesinde, ideoloji ile bağlantılı olarak toplumsal sorunların tahlili ve çözümü noktasında ele almaktadır. Bu yönüyle ele aldığımızda teori kavramıyla, ,genel bilgi birikimi olarak entelektüel bilgi ve kavrayış arasındaki farkı da ortaya koymak gerekiyor. Genel bilgi sahibi olmak, doğa ve toplum olaylarının akışı, gelişimi ve izahatı konusunda salt kimi bilgilerle donanmak, teorik düzey kazanmak anlamına gelmiyor. En azından devrimci teori açısından bu kesin böyledir. Çünkü teori, daha doğrusu devrimci teori, doğruluğu pratikte sınanmış olan pratiğin bilgisidir. Bu açıdan da bir devrimcinin ideolojiye hâkimiyeti, ideolojik duruşundaki sağlamlığının teorik düzeyle ilişkisi, onun genel bilgi birikimi, entelektüel birikimi ile izah edilemez. Bu entelektüel bilgi ve birikim, toplumum değiştirilip- dönüştürülmesi ve geleceğe dönük bir perspektif yaratması noktasında pratik yaşamla kurduğu diyalektik bütünlük oranında doğru-devrimci teori olabilir. İdeoloji ile ilişkisi noktasında doğru-devrimci teori, toplumsallığı ilgilendiren, toplumsal olay ve olguları çözümleyen, bununla da yetinmeyip geleceğe dönük bir bakış açısı yaratan bir düşünce kategorisi olarak tanımlanabilir.*"Teori duru, net bakış açısını ifade eder."* Bu da özünde ideolojinin kendisi olmaktadır. Teori, ideolojik olmanın düşünsel boyutu, ideolojik düşünmenin zenginleştirici-tamamlayıcı yönü olarak ele alınabilir. İdeoloji, zaten özünde toplumsal sorunların çözümlenmesi ve bunun üzerinden sorunların giderilmesine dönük bir duruş, bir bakış olarak tanımlanıyordu. Teori, bunun düşünsel açıdan zenginleştirici boyutunu ifade eder. İdeolojik düşünce önemli oranda teorik düşüncedir. Ancak teorik düşünüş

biçiminin ideolojinin, ideolojik düşünüşün esasını oluşturduğunu da sürekli göz önünde bulundurmak gerekiyor. Zira Önderlik partiyi tanımlarken, devamla şöyle ifade ediyor; *"Parti teorisiz olamaz, zihniyetsiz beden düşünülemeyeceği gibi teorisiz parti düşünülemez. Teori bilimsel gelişmenin en üst genellemesini kapsamak kadar, ahlakı ve toplumu dönüştürme iradesi olarak politikayı bir sanat olarak kavramayı içermek durumundadır. Partinin zihniyeti sosyal bilimi, ahlakı ve politikayı birlikte sürekli kullanarak toplumsal dönüşümü kendi kendine yürüyen bir olgu haline getirinceye kadar, kapitalist sistem altında yaşadıkça gereklidir."* Yine bağlantılı olarak Önderlik, zihniyeti partinin anlam gücü olarak ifade ediyor. Partinin zihniyeti olarak da teori, insanlığın ulaşmış olduğu bilgi- birikim düzeyinin de en üst ifadesini oluşturur. Bu bilgi ve birikime dayanarak geleceğe dönük bir toplumsal proje ve bu projenin hayata geçirilmesinin örgüt ve eylem sahasına yansıtılmasıyla bir ideolojik kimliğe dönüşür. Bu yüzden de Önderlik, teoriyi ideolojik kimliğin en önemli parçası olarak ortaya koyar. Bu açıdan da ne ideoloji ile teoriyi özdeşleştirmek, aynılaştırmak doğrudur, ne de teorik düşünebilme kapasitesinin dışındaki pratikleri-duruşları ideolojinin yerine koymak doğrudur.

Bu anlamda Önderlikte ideolojik duruş, teori- pratik birlikteliği olarak anlam bulur. Bunun dışındaki hiçbir yaklaşım Önderlik yaklaşımı değildir; olsa olsa ideolojik kimliği parçalayan, anlamsızlaştıran ve bu bağlamda da sistemin düşünüş tarzını ve kalıplarını ortamımıza taşımak anlamına gelir. Bu noktalarda ideolojinin hayata geçirilmesinin temel yol, yöntem ve biçimlerini dağıtan, parçalayan, ideolojik mücadeleyi anlamsızlaştıran ve örgütsel açıdan oldukça tehlikeli sonuçlara yol açan yaklaşımlardan kaçınmak gerekir. Sorunun bir yönü bu iken, bir yönü de geçmişte özellikle hareket içerisinde ortaya çıkan çeteci anlayışların, kadroyu bu noktadan birbiriyle çatıştırarak, karşı karşıya getirerek ideolojik mücadeleyi boşa çıkarması, sekteye uğratması gerçeğini göz önünde sürekli bulundurarak yaklaşmak gerekir. Önderliğin ulaşmış olduğu ideolojik düzey, yaratmak istediği ideolojik kimlik, bu yönüyle asla oynanmaya gelmeyen yaklaşımlara ihtiyaç duymaktadır. Zira Önderlik, kimliğimizin esasını ve özünü oluşturan demokratik- komünal karakter, farklılıkların biraradalığı- uyumu ve birbirini tamamlayıcılığı ilkesi üzerine oturmaktadır. Bu bütün alanlar için geçerli olduğu gibi, teori- pratik birliği için de geçerli olan bir yaklaşımdır.

ÖNDERLİKTE İDEOLOJİK DURUŞ, TEORİ- PRATİK BİRLİKTELİĞİ OLARAK ANLAM BULUR. BUNUN DIŞINDAKİ HİÇBİR YAKLAŞIM ÖNDERLİK YAKLAŞIMI DEĞİLDİR; OLSA OLSA İDEOLOJİK KİMLİĞİ PARÇALAYAN, ANLAMSIZLAŞTIRAN VE BU BAĞLAMDA DA SİSTEMİN DÜŞÜNÜŞ TARZINI VE KALIPLARINI ORTAMIMIZA TAŞIMAK ANLAMINA GELİR.

Örgütsel politika açısından kadroya yaklaşımda da, kadronun kendisini şekillendirmesinde de teori-pratik birlikteliği yakalandığı ve yakalanan bu yaklaşım esas alındığı oranda sağlıklı bir ideolojik kimlik ortaya çıkacaktır.

Bunu bilerek hareket etmek ve bu temelde kendini donatmak, yeniden yapılanmanın da esasını oluşturmaktadır. Tabii yeniden yapılanmanın bu yönüne vurgu yaparken, sadece teori kavramının kapsamı ve ideoloji ile bağlantısı anlamında bunu anlamamak gerekiyor. Yeniden yapılanmanın temel yönlerinden birisi de teorik yeniden yapılanmadır. Bu yönüyle ele alındığında Önderliğin geliştirmiş olduğu yeni teorik perspektifler sadece bildiğimiz klasik anlamdaki teorinin kavramsal düzeyde doğru algılanması, ya da ideoloji ve pratikle bağının kurulması anlamına gelmiyor. Teorinin içeriğinde de büyük bir derinleşme ve kapsamlılaşma gerçekleştirilmiştir. Nitekim Önderlik, partinin teorisini tanımlarken, bunu şöyle ortaya koyuyor; *"Bu anlamda yaptığımız parti zihniyeti tanımlaması büyük önem taşımaktadır. Zihniyetin bu tarzını esas alıp uygulanır kılmadıkça, reel sosyalizm, sosyal demokrat ve ulusal kurtuluşçuların içine düştüğü çıkmazlardan, sistemin yedek gücü haline gelmekten kurtulamayız. Dolayısıyla yeniden yapılanmaya giderken, parti tanımının zihniyet öğesine birincil önemi veriyoruz. Parti bu yönüyle zihniyet yapısıyla ne kadar güçlüyse, programını yetkin strateji ve taktiklerle o denli güçlü ve doğruya yakın yürütebilir. Aksi halde en kazanılmış adımları tekrar kaybetmekten kurtulamaz. Hatta başarılmış devrimlerden sonra kurulmuş yapılanmaların yıkılmalarını önleyemez. Sovyet sosyalizmi bu yönleriyle de öğreticidir. Mesele sadece teori ve pratik birlikteliği değildir. Nasıl, hangi içerikte bir teori, bir parti zihniyetine dayanarak parti yürütüyoruz sorusu önemlidir. İçeriği net ve amaca göre tanımlanmamış bir teori ve parti zihniyeti, sonuçta yol açacağı pratikteki hatalı, yanlış gelişmelerin etkenine dönüşmüş olur. Bu nedenle teori-pratik birlikteliği sağlam döşenmelidir."* Bu tanımlamaların içeriğini daha sonraki konularda işleyeceğimizden dolayı burada fazla açmayacağız. Ancak belirttiğimiz gibi sorun sadece teoriye önem verme, teorinin pratikle bağını doğru kurabilme ve yine teorinin ideolojik mücadeledeki yerine vurgu yapmak değildir. Sorun teorik yeniden yapılanmadır. Yani eski teorik düşünüş biçimlerini bütün boyutlarıyla aşabilme ve yeni bir teorik kavrayışa ulaşabilme sorunudur. Bu anlamda da ele alındığında teorik olarak kendisini yenileyemeyen, sürekli beslemeyen ve geliştirmeyen bir kadronun, bir militanın güçlü bir devrimci ideolojik kimliği kendisinde yaratması mümkün değildir. Önderliğin kaydetmiş olduğu teorik derinlik ve kapsam, yaratmış olduğu yeni ideolojik kimliğin ve yürütmek istediği toplumsal hareketin en temel gücüdür. Kadronun bu gücü kendisinde yaratabilmesi, Önderlikle aynı diyalektik içerisinde olmasının olmazsa olmazı olarak kabul etmek gerekir. Bu diyalektiği yakalamayan bir kadronun giderek Önderlikle karşı karşıya geleceği ortaya çıkan sapmalarda rahatlıkla görülebilir. Önderlikteki teorik derinleşmeyi, kendi köklerinden

koparararak ele alan yaklaşımların aslında sistemin teorik düşünsel ufku içerisinde eridiğini rahatlıkla görebildiğimiz gibi, geçmişin teorik kalıplarını aşamayan, teorik düşünüş tarzını aşamayan bunda saplanıp kalan kadronun da Önderliğin geliştirmek istediği yeniden yapılanmanın önünde büyük engel olduğunu rahatlıkla görebiliyoruz. Bu açıdan ele alındığında da sorun, teorinin öneminin kavranması, ideoloji ile bağının kurulması, yine kadronun teorikleşmeme sorunları, bu teorinin hangi amaç ve yöntemlerle edinildiği sorunlarının da ötesinde, nasıl bir teorik kimlik, nasıl bir teorik düşünüş sorularına da doğru cevap verme gerekliliği karşımıza çıkıyor. Yaptığımız alıntılarda da Önderliğin belirttiği gibi, özünde savunmalar Önderliğin geliştirmiş olduğu yeni teorik düzeyi, teorik yaklaşımı ifade etmektedir. Bu anlamda savunmalar Önderliğin ideolojik kimliğinin teorik izahatları olarak ele alınmak durumundadır. Savunmalardaki kapsamlılık ve derinlik Önderliğin ulaşmış olduğu teorik düşünce gücünü ortaya koymaktadır. Önderliğin bu teorik düzeyini sadece söz düzeyinde önemsemek, söz düzeyinde bunların gücünü vurgulamak ya da kutsamak sağlam bir ideolojik duruş için yeterli değildir. Önderlik kendi teorik perspektifini geliştirirken, çağın gelişen farklı teorik kavrayış biçimlerini, teorik yaklaşımlarını da eleştiren, bunları aşan, bunlar karşısında teorik bir duruş yaratan bir kapsamda geliştirmektedir. Bu yönüyle ele alındığında Önderliğin teorik yaklaşımlarını sadece pratikle bağı ya da teori kavramına yüklediği anlam boyutuyla değil, içeriği boyutuyla da güçlü kavramak gerekiyor. Önderliğin geliştirmiş olduğu teorinin içeriğini, bugüne kadar geliştirilen teorik yaklaşımlardan ve bu teorik yaklaşımların yaratmış olduğu ideolojik kimliklerden, bu ideolojik kimliklerin yaratmış olduğu toplumsal hareketler ve bunların sonuçlarından çıkarılan derslerle bir bütünlük içerisinde ele alıp değerlendirmek gerekiyor. Yine Önderliğin teorik düzeyinin dayandığı tarihsel- toplumsal arka plan ve kendisinin otuz yıllık mücadele birikimleri ile ilişkisi ve bağlantısı içerisinde anlaşılması gerekiyor. Bu konuda özellikle içimizde sıkça görülen ve çoğunlukla da kimi ideolojik sapmaların teorik zeminin yaratan ve bizzat teori kavramının kendisine yanlış yaklaşımlardan kaynaklanan yetersizliklere de birkaç cümleyle de olsa vurgu yapmak yerinde olacaktır. Yapacağımız vurguların daha geniş açılımını PKK'nin düşünsel dünyasının oluşumunu vermek amacıyla ele aldığımız "Yanlış Okumalar" başlıklı bölümde daha detaylı işlemeye çalıştık. AHİM, Atina Savunması ve özellikle de Bir Halkı Savunmak adlı eserlerinde Önderlik, sistemin bilme düzeyini aşan bir bilme düzeyi ile ifadelendirdiği oldukça zengin bir teorik düzey ortaya koydu. Ulaştığı bu teorik düzeyi ideolojik yapılanmasına katık ederken, yakaladığı paradigmal değişimin prizmasında oldukça eleştirel bir düzeyle bunu gerçekleştirdi. Yakaladığı paradigmal değişimin prizmasından oluşturduğu bu teorik düzey oldukça eleştirel bir gerçekliğe dayansa da, otuz yıllık ideolojik, teorik, politik, örgütsel ve pratik deneyime dayanan ve tüm bunların sonucunda oluşmuş bir teorik düzey olmaktadır. Eleştirel yön çok

belirgin olmasına rağmen inkârcılık aynı düzeyde ve hatta şiddetle reddedilendir. Çünkü buradaki eleştirelliği doğru yorumlamayıp inkârcılık düzeyinde ele alan ve esas olarak da PKK'nin ve Önderliğin dayandığı otuz yıllık mücadele deneyimi ve özellikle de onun teorik birikiminden uzak olanların sıkça düştüğü yanlışlık, teorik düzey yakalama adına en kötüsünden ideolojik savrulmalar olmaktadır. Daha kötü olan ise, bunun, Önderliğin son yıllarda önerdiği kimi teorik kaynakların referans alarak yapılmasıdır. Oysa Önderlik önerdiği tüm kaynakları belirttiğimiz otuz yıllık birikim üzerinden okumakta ve yorumlamaktadır. Söz konusu otuz yıllık birikim ve deneyimden bihaber olanların bu durumda içine düştükleri durum en kötüsünden post-modern savrulmalar olmaktadır. Gerek genel anlamda bir sosyo -kültürel gerilik, gerekse de hareketin otuz yıllık birikiminden bihaber olma sonucunda yöneldikleri bu teorik dünyanın cazibesine kapılan çoğunlukla k.burjuva kesimler okudukları bu eserlere dayanarak önderliğin kimi eleştirilerinin de içini boşaltabilmekteler. Özellikle önderliğin Marksizm'e yönelik eleştirileri, çoğunlukla Marksın tek bir kitabını bile okumamış bu sosyal kesim mensuplarınca Marks ve sosyalizme yönelik bir küfür teorisine dönüşebilmektedir. Oysa Önderlik, ideolojik formülasyonunu dayandırdığı toplumsallık fikrini, Marksizm'e yönelttiği tüm eleştirilerine rağmen yine de bu eleştiriler üzerinden geliştirerek şöyle demektedir; " *Toplumsallık bu noktada vazgeçilmez bir tarihsel ihtiyaç haline gelir. Sosyalist düşüncenin ve bilimsel sosyalist teorinin gelişimi bu tarihi ihtiyacın ürünüdür."*

Önderliğin teoriye yaklaşımını belirttiğimiz bu çerçevenin dışında ele alanlar, daha öncede belirttiğimiz gibi önderlik ideolojisini ve teorisini kendi köklerinden koparak ele alan yaklaşımlardır ve özünde de sistemin teorik- düşünsel ufku içerisinde erimekte ya da içimizde ki temsilcileri olmaktadırlar.

Önderlikte geliştirilen teori, basit bir bilgi yığma, bu bilgileri sentezlemenin çok çok ötesinde bir anlama sahiptir. Önderlik kendi teorik yaklaşımlarını diğer teorisyenlerden ya da bildiğimiz klasik bilgi biriktiricilerinden, sosyal bilimcilerden farklı bir muhtevada ele alıyor. Yani Önderliğin teorik muhtevası, bu yönlü bütün çözümlemeleri, toplumsal sorunların çözümü ve bu sorunların çözümü için gerekli olan mücadelenin yol, yöntem ve araçları üzerine oturmaktadır. Diğer bütün bilgi birikimleri bu teorik yaklaşımın hizmetinde olduğu oranda anlam kazanmaktadır. Dolayısıyla Önderliğin teorisinde bilgi, düşünce tarzının kendisi ve esası olmaktan çok, toplumsal değişim ve dönüşümün hem anlaşılması, hem de pratikleştirilmesinin hizmetine girdiği oranda anlam kazanmaktadır. Bu yönüyle de Önderlik teorisinin entelektüel yönü kadar, onun pratiğe yönelimli perspektifi ile Önderlik teorisi anlaşılabilir ve içeriği de zaten buna göre sistemleştirilmiş ve döşenmiştir.

A. ÖCALAN SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

TAM DEMOKRATİKLEŞME ALEVİLİĞİN ÖZGÜRLÜK STRATEJİSİ OLMALIDIR-1

MUSTAFA KARASU

Alevilik günümüzde Türkiye de en fazla tartışılan bir olgu oluyor. Aleviliğin Türkiye toplumu içerisindeki konumları ve hakları nedir konusu hiçbir dönemde olmadığı kadar Türkiye'nin tartışma gündemine yerleşmiş durumdadır. Bu durum geçen 10 yıllarla yüz yıllarla karşılaştırıldığında alevi toplumu açısından önemli gelişmeleri ifade etmektedir. Yüz yıllardır baskı altında yaşayan bir topluluk bugüne kadar varlığını sürdürebilmişse tabiî ki demokrasi- özgürlük çağı olarak tanımladğımız 21. yüzyılda kimlik, kültür, özgürlük sorunları tartışma gündemine girecektir. Demokratik bir toplum olarak diğer topluluklarla barış ve kardeşlik içinde yaşamaları da ister istemez yoğun bir biçimde tartışılacaktır.

Alevi haklarının gündeme gelmesinin birçok nedenleri var. En temel neden Alevi toplumunun kendini ayakta tutması ve büyük direnişler göstererek yok olmadan 21. yy'a ulaşmasıdır. Artık geçmiş çağlarda yaşadıkları yok edilme tehlikesi ortadan kalkmıştır. Dolayısıyla bugünkü etkinliklerini hissettirmelerinin en temel nedeni iç dinamiklerin direnciyle ilgilidir. Diğer önemli bir neden; özellikle 1970'lerden sonra gelişen devrimci- demokratik hareketin Alevilerin kendi kimliklerini açıkça ifade etmesine önemli bir zemin hazırlamasıdır. Alevi toplum sosyal, ekonomik, siyasal alanlarda çok etkili olmasa da 1960'ların sonu ve 1970'lerde gelişen devrimci hareket içinde gençleriyle etkili biçimde yer aldı. Bu durum Alevilerin bir toplum olarak dinamizm kazanmalarını beraberinde getirdi. Alevilerin devrimci- demokratik mücadele içinde etkin yer almaları Türkiye'de ki zihniyet değişikliğini ve çeşitli çevreleri etkilediğine kuşku yoktur.

Aleviliğin özellikle son 20 yılda açık tartışılan konu haline gelmesinde Kürt özgürlük hareketinin payı belirleyicidir. Kürt özgürlük hareketi yalnız Alevileri değil, Süryanileri, Yezidileri, ezilen tüm etnik ve dinsel toplulukları açıkça savunmuştur. Bu konuda hiçbir kaygı duymayarak demokratik ve özgürlükçü bir yaklaşım göstermesi alevi toplumunun kendine güvenini arttırdığı gibi diğer başka güçlerin de Alevilerle ilgilenmesini beraberinde getirmiştir. Özellikle özgürlük mücadelemizin Alevilerle ilgilenmesiyle birlikte Türkiye'de özgürlük hareketine karşı uygulanan özel savaş gereği Kürt özgürlük

hareketini sınırlama, tabanını daraltma açısından Alevilerle ilgilenilmeye başlanmıştır. Böylece alevi Kürtlerin özgürlük hareketinden etkilenmesi engellenmek istemiştir.

Diğer bir neden olarakta özellikle 20. yy son çeyreğinden itibaren etnik ve dinsel toplulukların kimlikleri, kültürleri ve demokratik haklarının kabul edilmesi evrensel düzeyde bir gelişme olmuştur. Dünyada demokrasi ve özgürlük mücadelesinin gelişmesiyle birlikte etnik ve dinsel toplulukların ve farklı kimliklerin varlığının tanınmasını demokrasinin en temel ilkelerinden biri olarak genel kabul görmüştür. Aleviliğin Türkiye içinde kendi varlığını hissettirmesi ve haklarının tartışılır hale gelmesinde dünya da ki bu genel durumun da etkisi olmuştur.

Aleviliğin ne olduğu, hangi kökler üzerinde yükseldiği konusunda çeşitli tartışmalar yapılmaktadır. Türkiye'de Alevilerin Orta Asya'dan geldiğini iddia edenler var. Alevilerin kendi içlerinde söyledikleri biz Horasandan (İran horasanı) geldik biçiminde anlatımları var. Aleviliğin islamdan yada başka bir dinin etkisiyle ortaya çıkan bir inanç biçimi değil de tarih içinde oluşmuş bir kültür, bir inanç biçimi olarak değerlendirmelerde bulunmaktadır. Alevi Kürtlerin, Yezidiliğin islamla az düzeyde tanışmış kesim olduğu biçiminde değerlendirmeler var. Yine islamiyetin içindeki Ali yada Ehlibeyt taraftarlarının İslamı kendi sınıf çıkarları için kullanan Emevi yada Suni kesime karşı mücadele içinde oluşmuş bir mezhep olarak değerlendirenler de bulunmaktadır. Tüm bu değerlendirmelerinde farklı varyantları gündeme getirilmektedir.

Biz, Aleviliğin "Orta Asya'dan gelmiştir, Türkler getirmiştir" biçimindeki değerlendirme dışında ki tüm değerlendirmelerde belirli bir gerçeklik payı görüyoruz. Aleviliği bir dinsel inanış olarak, felsefe olarak herhangi bir din yada bir dinin mezhebinden çok; kökleri Ortadoğu'nun komünal demokratik değerlerine, eşitlikçi demokratik yaşamına dayanan ama çok çeşitli kültürlerden de, dinlerden de bir şeyler alarak kendisini bir sentez haline getiren bir inanış olarak değerlendirmek daha doğrudur. Sanırız Alevilik gerçeği söz konusu olduğunda çok katı veya mutlak değerlendirmeler yapmak, Aleviliğin kültüründe var olan zengin değerlerin izahını yapmada yetersiz kalabilir. **Aleviliği yönelik sadece bir kültür, bir felsefi yaklaşım yada sadece bir mezhep ve dindir biçiminde ki tanımlamalar Alevilik gerçeğini ifade etmekte yetersiz kalır. Ancak tüm bu belirtilenlerden de bir parça almış ve kökleri tarihe dayanan ezilmiş toplulukların komünal demokratik yaşam biçimlerinden birini de aleviler temsil ediyor denilse doğrudur.** Bir felsefi inanıştır denilse

ALEVİLİĞİN ÖZELLİKLE SON 20 YILDA AÇIK TARTIŞILAN KONU HALİNE GELMESİNDE KÜRT ÖZGÜRLÜK HAREKETİNİN PAYI BELİRLEYİCİDİR. KÜRT ÖZGÜRLÜK HAREKETİ YALNIZ ALEVİLERİ DEĞİL, SÜRYANİLERİ, YEZİDİLERİ, EZİLEN TÜM ETNİK VE DİNSEL TOPLULUKLARI AÇIKÇA SAVUNMUŞTUR.

de bir gerçekliği ifade eder. Bir mezhep olduğu söylense buda Aleviliğin bir yanını ifade eder. Hatta herhangi bir ilahiyatçı ve bilim adamı Alevilik başlı başına apayrı bir dindir derse bunda da bir gerçeklik payı vardır. Çünkü Aleviliğin inanç biçimi islamiyetten çok farklıdır ve her konuda kendi içinde bir sistematiği vardır. Bu bakımdan Aleviliği çok katı tanımlar ve kavramlar içine sokmak anlamsız geliştirilern tartışmalar yapmak anlamına gelir.

Aleviliği esas olarak bu toplum nasıl yaşıyor? Neyi yaşıyor? Neyi düşünüyor? Doğaya yaklaşımı, insana yaklaşımı, olaylara, olgulara, kadına yaklaşımı, iktidara yaklaşımı demokrasi ve özgürlük anlayışı nedir? Konularına cevap arayarak bunların oluşturduğu bütünlüklü yaşam biçimini ve zihniyetini Alevilik olarak tanımlamak en doğru yaklaşım olmaktadır. Diğer değerlendirmeler ister istemez bu değerlendirmeyi yapanların kendi tezlerini kanıtlamak için Aleviliği bir kalıba sokmalarının yanında tarih içinde oluşmuş Alevilikte bulunmayan bazı değerleri ya da değerlendirmeleri getirip Aleviliğin içine sokmak gibi zorlama yaklaşımlara girmektedirler.

Alevilik inancını muğlaklaştırmak yada herhangi bir tanımı olmaz gibi bir yaklaşımla bunları söylemiyoruz. Tabii ki bir tanım da yapılabilir. Hatta şu ölçülere daha yakındır denilebilir. Fakat bir çok sosyal bilim olgusunu değerlendirmede kolaylaştırıcı olan bu tür kavramlaştırma ve tanımlamaların, Alevilik konusunda daraltıcı yada bütününü izah etmekten uzak olduğunu görüyoruz.

Yaşanan tartışmalarda çıkardığımız sonuç budur. Örneğin birileri, Alevilik sadece bir kültürdür, İslamiyet'le yakından uzaktan hiçbir bağı yoktur; Bir diğeri ise islamdan çok farklı olan Aleviliği islamın belli kavramlarıyla izah etmeye çalışıyor. Türkiye'de ki diyanet işleri veya resmi din bürokratlarıysa bir taraftan Alevili inancı ve ibadetini islamiyetten ayrı bir dinsel inanç olarak değerlendiriyor. Diğer taraftan Türkieye'nin % 99' u müslümandır diyor. Bu tür yaklaşımlar Aleviliğin ne olduğu konusunu saptırarak kısır tartışmalara çekiyor. Tabii ki biz Aleviliğin bilimsel olarak araştırılmasından yanayız. Hatta günümüze kadar bilimsel değerlendirmeden uzak tutulan konuların başında dinler, mezhepler ve inanç grupları gelmiştir. Sanırız 21. yüzyılda hıristiyanlıkda, müslümanlıkda, Yahudilikde, genel olarak tüm dinlerin daha bilimsel, daha objektif değerlendirmelerle insanlık tarihindeki, toplum, bireyler tarihindeki yeri daha fazla aydınlığa kavuşacaktır.

Dinlerin tarih içindeki yeri, toplum, birey ve insanlık için ne anlama geldiği konusunda şimdiye kadar en anlamlı değerlendirmeler Önderliğimiz tarafından yapılmıştır. Önderliğimizin hem **Sümer Rahip Devletinden Demokratik Cumhuriyete** adlı savunmasında hem de **Bir Halkı Savunmak** adlı eserinde dinlerin toplumlar açısındaki önemi çok çarpıcı bir biçimde ortaya konulmuştur. Şimdiye kadar ne dogmatik yaklaşım dinleri doğru değerlendirebilmiş, ne de bilim adına yapılan din değerlendirmeleri gerçeği açığa çıkarmıştır. Aslında şimdiye kadar ki bütün din çözümlemeleri ister dinci kesimden gelsin, isterse laik ya da dinsel

çalışma yaptığını söyleyenler tarafından olsun hepsi de katı dogmatik bir yaklaşımla bu olguyu ele almışlardır. Önderliğimizin değerlendirmeleri bu açıdan çok değerlidir. Din sosyolojisi açısından bilimsel ve tarihi değeri büyük devrimsel bir gelişmenin önünü açmıştır. Önderliğimizin inanç ve dinler konusundaki değerlendirmeleri alevi toplumunun anlaşılması açısından da çok önemli ufuklar açmıştır.

İNANCI BİREYLE TANRI ARASINDA BİR OLGU OLARAK GÖRÜP TOPLUMSAL İŞLEVİNDEN TAMAMEN SOYUTLAMAK, DİNLERİ, İNANIŞLARI ÇÖZÜMLEMEYEN, HATTA DOGMATİK YORUMLARINI DAHA PEŞİNEN KABUL EDEN BİR YAKLAŞIM OLMAKTADIR.

Din bireysel bir olgu değildir. Tamamen toplumsal bir olgu ve ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. Tarih içinde ortaya çıkan hiçbir dinsel inanış, bireyle tanrısı arasında bir olgu olarak ele alınamaz. İnancı bireyle tanrı arasında bir olgu olarak görüp toplumsal işlevinden tamamen soyutlamak, dinleri, inanışları çözümlemeyen, hatta dogmatik yorumlarını daha peşinen kabul eden bir yaklaşım olmaktadır. Din bireyle tanrı arasındaki bir olgu yerine tamamen toplumsal ihtiyaçtan kaynaklanan bir olgu olarak ele alınırsa o zaman dinlerle ilgili gerçek değerlendirmeler yapılmış olur, hakkı da verilmiş olur. Yine dinler toplumlar ve insanlık açısından rolünü ne zaman ve ne kadar oynamış bunlar da ortaya çıkarılabilir.

Alevi kesim içinde din ve inanç, "birey ile Allah arasında ki ilişkidir, kimse buna karışmamalı" sözü, bir yönüyle günümüzde dinin siyaset aracı yapılarak çok kötü kullanılmasına yönelik haklı bir tepkidir. Hiç kimse bireyle Allah arasına girmesin, denilerek dinin kötü kullanılmasına karşı tepkiler ortaya konulmaktadır. Tabiî ki kimin inancı nedir karışılmamalı, sorgulanmamalıdır. Bu onun vicdanı, beyni ve yüreğiyle yapacağı bir tercih ve yaşam biçimidir. Din insanın vicdanıyla, inancıyla ilgilidir, buna kimse olumlu-olumsuz yorum getirmemeli, saygı gösterilmeli denilirse bu yaklaşım doğrudur. Ama dinin sadece bireyi ilgilendirdiği, tarih içindeki yeri ve toplumsal işlevi göz ardı edilerek izah getirmek ise büyük bir yanılgıdır.

Alevilik gerçeğinin bütün tartışma ve değerlendirmelerden öte mevcut birey ve toplum açısından neyi ifade ettiğini söylemek gerekirse esas olarak olumlu değerlendirmeler yapmak gerekiyor. Önderliğimiz de Alevilik için her zaman pozitif değerlendirmeler yapmıştır. Ezilenlerden, yoksullardan yana, adalet ilkelerinin var olduğu bir inanış olarak değerlendirmiştir. Hatta Önderlik bundan yola çıkarak "Ben İslamiyet'in Ali tarafındanım" değerlendirmesinde bulunmuştur.

Aleviliğin dinsel olarak tarihsel kökleri nedir, nereden hangi değerleri almıştır, hangi değerler hangi ilişki ve çelişkiler içinde ortaya çıkmıştır bunlar ayrı değerlendirme konularıdır. Bunları zaten araştırmacılar çeşitli yönleriyle dile getirmektedirler. Biz araştırmacıların tüm söylediklerine

katılmazsak bile yine bazı araştırmacıların Aleviliğe politik bir yaklaşım göstererek kendine göre yorumlarını reddetsek bile yapılan araştırmaların Aleviliğin daha doğru anlaşılması açısından olumlu buluyoruz.

Aleviliği özellikle yakın zamana kadar var olan orijinal yapısı içinde değerlendirdiğimizde birçok değerlendirme yapmak mümkündür. Kapitalizmin etkisiyle, kapitalizmin yarattığı tüketim toplumu ve post modern düşüncenin yarattığı etkilerle Alevilik farklı biçimde yorumlanmaya çalışılıyor. Aleviliğin yaşamın gelişimine ayak uydurması ve belli bir düzeyde zenginleşmesine bir diyeceğimiz olamaz. Ama çoğu zaman orijinalliğini kaybeden, kapitalist kültürün motifi halini getirilmek istenen yaklaşımları da doğru bulmuyoruz. Bunları Aleviliğin insanlık için, toplum için vereceği olumlu değerlerini bitirmek olarak görüyoruz. Nasıl ki şimdi Karadeniz halkının, ege halkının ya da başka bir yörenin kültürel değerlerini alıp popüler kültür haline getirerek bir tüketim konusu yapılması ve para kazandıran meta gibi ele alınması çok yanlışsa, Alevi toplumu da, toplumsal gerçekliğine böyle yaklaşmak isteyenleri kesinlikle kabul etmemelidir.

Alevilik, Ortadoğu'nun kök kültürünü yada kök hücresini en fazla bağrında taşıyan topluluklardan, en önemlilerinden biri olarak varlığını bugüne kadar sürdürmüştür. Dolayısıyla Alevilik inancı içinde insanlık kültürünün kök hücreleri bulunmaktadır. Aleviliği toplumsallığın ilk ortaya çıktığı Ortadoğu coğrafyasında ki eşitlik, özgürlük, komünal yaşam, doğal demokratik değerlerin içinde bulunduğu bir inanış olarak değerlendirmek gerekir. Tabiî ki toplumsallığın şu veya bu düzeyde var olduğu, tümden dağılmadığı her yerde ve her toplulukta insanlığın yarattığı bu olumlu değerlerin belli bir düzeyde var olduğunu söyleyebiliriz. Hemen hemen bütün inançlarda da, bütün etnik topluluklarda da insanlığın kök kültürünün izlerini bulabilirsiniz. Aleviliğin bu değerleri en fazla taşıyan topluluklardan biri olduğunu söylemek mümkündür.

Tarih içinde devletçi, iktidarcı, hiyerarşik toplulukların olduğu yerde tabiî ki komünal demokratik değerler geriletilmiştir. Sömürücü, baskıcı kültür hakim kılınmıştır. Ama iktidarla tanışmayan, hep iktidardan uzak kalan etnik ve dinsel topluluklar komünal değerleri, demokratik değerleri koruyarak bugünlere taşımışlardır. Hatta insanlığın yüce değerlerinin var olmasının en fazla da komünal demokratik değerlerle, eşitliği ve özgürlükçülüğü taşıyan bu topluluklarla bu güne taşındığı bilinmelidir. Bu açıdan da Aleviler her türlü baskı, zor ve zulüm karşısında dağların ve ormanların derinliklerine çekilerek sadece kendi varlıklarını değil, aynı zamanda insanlığın yarattığı çok güzel değerleri de kendileriyle birlikte korumuşlar ve bugünlere kadar getirmişlerdir. Dolayısıyla alevi toplumunu değerlendirirken bir mezhep, veya sadece bir yere ait bir topluluk ve bir kültürel grup olarak değerlendirmek yetersiz bir yaklaşım olur. Dünyanın birçok yerindeki topluluklar kendi farklılıklarını, kültürlerini bu güne taşımışlar, bir zenginlik olarak korumuşlardır. Aleviler hem bu zenginliklerini, farklılıklarını,

özgünlüklerini korudukları gibi aynı zamanda insanlığın ilk oluşumunda ortaya çıkan tüm olumlu değerleri de bu özgünlükleri, farklılıkları içinde bugüne kadar taşımışlardır. İnsanlık neolitik toplum koşullarında eşit, özgür, komünal bir yaşam içinde varlığını sürdürüyordu. Bu komünal yaşamda ancak demokratik değerlere, eşitlik değerlerine bağlı olarak ayakta kalıyordu. Bu eşitlik ve demokratik duruş olmasaydı ortak yaşamı yani komünal yaşamı korumak mümkün olamazdı. Oradaki komünal yaşam sadece bir zorunluluğun sonucu değildir. Komünal yaşam içinde birbirleriyle ilişkilerinde eşit, özgür, demokratik kültürü öğrenmişlerdir. Böyle bir kültürü her gün yeniden üreterek komünal demokratik duruşu güçlendirmişlerdir. Demokratik duruşta komünal yaşamın devam etmesinin en temel zemini olmuştur.

Aleviliğin bu yönüyle Ortadoğu da gelişecek demokrasiye katacağı çok şeyi vardır. Özgürlük değerlerine, komünal yaşama katacak çok şeyi vardır. Hatta doğru değerlendirilirse orta doğuda gelişecek özgürlük, demokrasi ve komünal yaşamın mayası olacak bir rol oynayabilir. Alevilik böyle ele alınırsa orta doğunun kendi komünal demokratik değerleriyle buluşması açısından da önemli bir rol oynar. Bazı çevreler Aleviliği tamamen batı değerleri içinde eritme yaklaşımı içindedirler. Orta doğu da var olan ve Alevilerin de fazlasıyla acısını çektiği dinsel bağnazlığa tepki gösterilerek batı hayranlığı bir yaklaşım içinde bulunmak da alevi gerçeğine ters bir olgudur. Aslında Aleviliği batının bencil, bireyci, tüketici özelliklerine karşı Ortadoğu değerlerini en fazla koruyacak bir mevzi olarak değerlendirmek daha doğrudur. Alevilik sadece yakın tarihin ya da İslamiyet döneminin değil, insanlığın ilk çıkışından bugüne gelen bütün olumlu değerlerin, batının bencil, tüketici, insanlıktan çıkarıcı değerlerine karşı bir direniş mevzisi olarak görülmelidir. Aleviliğin tarih içinde iktidarcı, hiyerarşik, despot rejimlerden ve dinsel bağnazlıktan çektiği acılar karşısında tepkisel yaklaşmak yerine bilimsel yaklaşım göstererek pozitif rol oynaması bu çekilen acılara karşı verilecek en iyi karşılık olacaktır. Dolayısıyla orta doğu değerlerinden kopan değil de, orta doğunun değerlerine, zeminine dayanan bir demokrasi ve özgürlük projesinin gelişmesi ve yerleşmesinde önemli bir rol alabilir.

ASLINDA ALEVİLİĞİ BATININ BENCİL, BİREYCİ, TÜKETİCİ ÖZELLİKLERİNE KARŞI ORTADOĞU DEĞERLERİNİ EN FAZLA KORUYACAK BİR MEVZİ OLARAK DEĞERLENDİRMEK DAHA DOĞRUDUR.

Her mezhepte var olan bazı daraltıcı yanlar Alevilikte de vardır. Bu da Alevilik konusu söz konusu olduğunda dikkate alınması gereken bir boyuttur. Sürekli baskı altına alınan topluluklar ya da belli coğrafya da belli bir nüfusla sınırlı kalan sosyal, ekonomik ve siyasal alanda açılım gösterme yerine kendi kabuğuna çekilen, böylelikle dünyanın diğer kültürleriyle alış veriş konusunda

kendisine bazı sınırlamalar koyan mezheplerin, toplulukların olay ve olgulara dar yaklaşımı da olabiliyor. Alevilik de böyle bir topluluk olarak, böyle bir inanış olarak mevcut objektif konumunun getirdiği bazı darlıkları da mutlaka yaşamaktadır. Tabi bu Alevilik gerçeğinin olumlu değerlerini küçültmez. Zaten birçok olumlu inancın, kültürün yaşadığı böyle bir çelişki vardır. Çünkü despot rejimler, baskıcı sistemler, hakim dinler ve ideolojiler genelleşmiştir. Bu genelleşmelerin getirdiği bazı imkanlardan yararlanmışlardır. Ama bu genelleşmelerin getirdiği bazı imkanlardan yararlanırlarken de hakim sömürücü, baskıcı sistemi en çok yaşadıklarından da birçok insani değeri de koruyamamışlardır, tüketmişlerdir. Bu bakımdan olumlu veya olumsuzluk yanlar bu çerçevede değerlendirilirse anlam kazanır. Alevilik gibi belli yönleriyle nüfus ve coğrafya bakımından sınırlanmış ya da bir mezhep konumunda kalmış topluluklar açısından bunun getirdiği olumsuz etkiler nedir bunun da ayrı bir araştırma konusu yapılması, Aleviliğin insanlık açısından kendisini daha etkili kılan bir pozisyona, bir yaklaşıma kavuşturması açısından önemlidir diye düşünüyoruz.

Aleviliğin komünal demokratik değerleri taşıdığı tartışmasızdır. Eğer yakın zamana kadar varlığını büyük oranda koruyan orjinal Aleviliği incelersek, baskıcı sistemlerin, iktidarların uzağında komünal demokratik bir yaşam içerisinde kendi yaşamlarını sürdürdürdükleri görülecektir. Bu komünal demokratik yaşam içinde bugün en fazla tartışılan konulardan olan hümanizme - ortadoğudaki tanımıyla insaniyetçilik- hiçbir sistemde olmadığı kadar değer ve yer verilmiştir. Yine bu komünal demokratik yaşamın aynı zamanda kadın açısından önemli düzeyde özgürlüklere ve serbestliğe yer veren bir nitelikte olduğuna kuşku yoktur. Özellikle insaniyetçilik denen kavram Aleviliğin en fazla değer verdiği kavramlardan biridir. İnsaniyetçi olmak, insana değer vermek bu yaşamın temel değer yargısıdır. Bu nedenle toplumsal yaşam içinde bireye değer vermenin örnek toplumu olarak yaşamışlardır. Toplumla bireyin nasıl yan yana optimal bir dengede verimlilik içinde yaşadıklarına alevi toplumu bir kanıt olarak gösterilebilir. Tabiî ki bu tür komünal demokratik değerlerin kadın yaklaşımının, birey yaklaşımının, bir bütün olarak bunların içinden geçtiği komünal yaşamın derinleştirilmesi, zenginleştirilmesi, kapsamlılaştırılması gerekir. Ama orijinal haliyle de özgür demokratik bir toplumsal yaşamın nasıl olması gerektiği konusunda Alevilikten çok şey öğrenilebilir. Ya da böyle bir yaşamı hedefleyenler, Aleviliği bu yaşamın güzelliklerini yaratan mayalardan birisi olarak değerlendirebilirler.

Kürtlerde yoğun bir nüfus alevidir. Kürtler tarih boyunca devletçi zihniyeti yaşamadıkları için Alevilik inancıyla birleşmeleri en kolay olan bir topluluk olmuştur. Kürtlerin belirli yönleriyle kendileri de koruyup yaşadıkları için alevi inancındaki komünal demokratik değerlere uyumu çok kolay olmuştur. Kürtler neolitik toplumun yaratıldığı coğrafya üzerinde yaşamaktadırlar. Birçok aşiret yakın zamana kadar devlet iktidarı

ALEVİ İNANCI NEDEN EN FAZLA KÜRTLER DE VAR DENİLİRSE BUNUN CEVABI NEOLİTİK TOPLULUMU EN FAZLA YAŞAYAN HALK OLMASI İTİBARİYLE BU İNANCA YATKINLIKLARI VE BÜTÜNLEŞMİŞ OLMALARIDIR.

görmemiştir. Bu nedenle etnik topluluk olarak Kürtler, demokrasi ve özgürlüğe zemin sunma açısından önemli materyal durumundadır. Özgürlük ve demokrasinin mayası olacak en önemli etnik topluluk Ortadoğu da Kürt halkıdır. Kürt halkının -özellikle kuzey Kürdistan da- en azından dörtte biri alevidir.

Maraş, Malatya, Sivas,Dersim, Adıyaman, Antep, Erzincan da yaşayan Kürtlerin çoğunluğu alevi inancındadırlar. Bunun dışında Kürdistan'ın bazı il ve ilçelerinde de yaşamaktadırlar. Bu açıdan alevi inancı neden en fazla Kürtler de var denilirse bunun cevabı neolitik toplulumu en fazla yaşayan halk olması itibariyle bu inanca yatkınlıkları ve bütünleşmiş olmalarıdır. Türklerin de belli bir kesiminin alevi inancını benimsediklerini biliyoruz. Eğer araştırılırsa Alevilik inancını benimseyen Türkler veya Türkmenler de yakın tarihe kadar komünal demokratik değerler içinde yaşayan bir halk toplulukları oldukları görülür. İktidar ya da devletten uzak olan Türkler, Türkmenler Alevilik inancını benimsemişlerdir. İktidara yakın olan Türk boyları Sünni olurken, aşağı tabaka komünal demokratik değerler içinde yaşadığı için Alevilik inancını daha kolay benimsemişlerdir. Aslında Alevilik bir yönüyle iktidarcı, devletçi zihniyete bulaşmayan tüm topluluklarda bulunan değerleri taşımaktadır. Bu açıdan Asya'nın her hangi bir köşesinde iktidarcı, devletçi zihniyete bulaşmamış her hangi bir topluluğun mutlaka değerleri ve ölçülerinde Aleviliğe yakın birçok şeyi bulabilirsiniz.

Alevilik İslamiyet'ten önce de büyük oranda vardır. Alevi değerler ya da İslamiyet sonrasında ki alevi inancına yakın inançlar, komünal demokratik değerleri taşıyarak yaşamaktaydılar. Alevilik gerçeğini böyle kabul etmek en doğru ve gerçekçi değerlendirmedir, diye düşünüyoruz. İslamiyet ortaya çıktığında önemli bir din ve sosyal devrim olarak bütün toplulukların dikkatini çekmiştir. İlk çıkışında ezilenlere ve baskı görenlere daha yakın ve adalet ölçüleri olan bir hareket olduğundan alevi inancını oluşturan kültürel topluluklar ve benzer kesimler tarafından da ilgiyle karşılanmıştır. Sonuçta da İslamiyet'in bölünmesinde Ali yanlıları içinde yer almışlardır. Aleviliğin islamiyetle ilgisi olmadığını söylemek subjektif bir değerlendirmedir. Aleviliğin islam önceki inançları Ali taraftarlılığı ve Ehlibeyt kültüyle birleşmiş, yeni bir sentez ortaya çıkmıştır. Alevilik ne İslamiyet'le ortaya çıkmış, ne de İslamiyet'ten kopuk bir olgudur. Bu açıdan İslamiyet'ten önce var olan adaletli ve eşitlikçi kömünal demokratik değerlerine İslamiyet'le birlikte yeni değerler katmış, kendi inançlarını daha da zengin hale getirmişlerdir.

Alevilik gerçeği hakkında genel olarak bunları belirttikten sonra Türkiye ve özel olarak da K. Kürdistan da

Alevilerin konumunu veya yaşadığı sorunları değerlendirebiliriz. Alevilerin yoğun olarak yaşadığı kuzey Kürdistan ve Anadolu'da daha önce Osmanlı imparatorluğunun hakimiyeti vardı. Daha sonra bu hakimiyet, Alevilerin bulunduğu coğrafya da tamamen Türkiye'nin yönetimine geçti. Suriye toprakları içinde kalanlar dışında tamamına yakını yeni kurulan Türkiye sınırları içinde kalmışlardır. Osmanlı imparatorluğunda resmi din ve mezhep islamın Sünni bölümüdür. Osmanlı bir İslam devletidir. Çünkü padişah aynı zamanda halifedir. Böyle olunca da tabiî ki İslamiyet'in Sünni mezhebi bu topraklarda devletin tüm imkanlarını kullanarak kendileri hakim kılmak istemişler. Diğer din ve mezhepleri de elden geldiği kadar yok etmeye ve sınırlamaya çalışmışlardır. Bu açıdan Osmanlı döneminde nasıl ki Hıristiyanlara karşı sistemli bir sindirme politikası yürütül-müşse bundan daha fazlası Alevilere, Yezidilere, Süryani-lere karşı izlenmiştir. Osmanlı imparator-luğu denetiminde aleviler ibadetlerini gizli yaparlarmış. Devlete karşı ya da Sünni mezhebe karşı her hangi bir karşı koyuşa girmeden dağların, vadilerin kırsal alanın derinlik-lerinde kendi yaşam-larını sürdürürlermiş. Özellikle iktidara, iktidar mücadelelerine, iktidarın hakim olduğu alanlara yaklaşmadan bu konuda bu güçlerle her hangi bir rekabet içine girmeden sadece kendi inançlarıyla oldukları gibi yaşamayı tercih etmişlerdir.

Eski çağlarda krallar, hakim dinler ne kadar despot olursa olsun farklı inanç toplulukları belirli düzeyde kendilerini yaşatmayı becermişlerdir. Çünkü teknik ve iktidar araçları bugün olduğu gibi her yere nüfuz edecek, her yeri günlük, saatlik denetleyecek bir pozisyonda değildir. Farklı topluluklar zor, baskı, katliam altında da olsa kendilerini yaşatma fırsatı bulmuşlar ve varlıklarının bir kısmını yitirmiş olsalarda kendilerini günümüze ulaştırmışlardır. Bazı etnik ve dinsel toplulukların ise varlıklarını tümden yitirdikleri bilinmektedir. Alevilerde Osmanlı da sürekli baskı altında yaşasalarda, uygarlık ve iktidar alanlarından uzak olarak nesillerini sürdürmüşlerdir. Zaman zaman ağır baskılar karşısında küçük ya da büyük isyanlar yaptıkları da diğer bir gerçektir.

TOPLUMDA ŞEHİRLEŞMENİN ORTAYA ÇIKMASIYLA BİRLİKTE ÖZELLİKLE KİMİN HANGİ İNANCI YAŞADIĞI KONUSU ÇOK DİKKAT ÇEKEN BİR OLGU OLMAKTAN ÇIKMIŞTIR. BU NEDENLE BİR YÖNÜYLE DE ALEVİLER ŞEHİRLERE GÖÇ ETMEYİ KÜÇÜK YERLERDEKİ BASKILARDAN KURTULMANIN BİR YOLU OLARAK GÖRMÜŞLERDİR.

Eğer hakim güçler kendilerine nefes aldıramaz bir baskı kurduklarında bunu da kabul etmemişlerdir. Varlıklarını sürdürme imkanı bulunca da yarı savaş hali diyebileceğimiz bir ortamda yaşamlarını sürdürmüşlerdir.

Türkiye cumhuriyetin de her ne kadar halifelik kaldırılsa da yine de Sünnilerin ağır bastığı bir din anlayışı ve yaklaşımı hakim olmuştur. Kemalist

rejim siyasal islamı veya dini referans alan çevreleri kendi iktidarına alternatif ve tehlikeli olarak görerek bunların üzerine gitmişse de resmi dinsel inanç olarak da yine Sünniliği benimsemiştir. Diyanet işleri başkanlığının kuruluşu bir yönüyle dinin belli yönleriyle kontrolü altına alınmasını amaçlarken diğer yandan bu dinin Sünni yorumunu himaye eden, esas olarak onu kabul eden bir devlet anlayışı ortaya çıkmıştır. Cumhuriyet döneminde de Aleviler inançlarını serbest sürdürememişlerdir. Yine Sünni inancın baskısı altında yaşamışlardır. Sünni inanç sahiplerinin önemli bir kesiminin devletle daha sıkı bir ilişki de olduğu düşünülürse devlet olanaklarını da kullandığı anlaşılır. Sünnilik devlet ve iktidarla çelişki yaşarken bile Alevilik karşısında hala devletin hoş görüsünü taşıyan bir mezheptir. Her ne kadar laik anlayışla, siyasal İslam arasında çatışma TC'nin temel çatışma odaklarından biri olsa da bu durum 1970'lere kadar aleviler üzerindeki baskıyı hafifletecek bir etken olmamıştır. İbadetler gizli yapılmıştır. Devlet çok özel bu cemleri dağıtayım, cem yapanları hapse atayım dememiştir ama resmi olarak kabul görmediği ibadetler gizli yapılmış, kimliğin açıkça söylenilmesinden çekinilmiştir. Öte yandan Suni toplum içinde ön yargılar çok köklü olduğundan bu ibadetlerin gizli yapılması ve kimliğin saklanılması anlaşılır bir durumdur. Alevi çocukları gittikleri okullarda hiçbir zaman bir oruç zamanı biz oruçlu değiliz dememişlerdir. Ya bu baskılardan ve hor görülmekten kurtulmak için oruç tutmuşlardır ya da oruç tutmadıkları halde oruç tuttuklarını söylemişlerdir. Belki zorla namaza götürmemişlerdir ama kendi inançlarını serbest yaşama imkanı da bulmamışlardır. Öyle ki bir çok yerde Sünniler içinde yaşayan aleviler oruç tuttuklarını göstermek için gece sahura kalkmış, ışıklarını yakmışlardır. Bu öyle uzak tarihte olan olaylar değildir. 1970'li yıllara kadar bu tür uygulamaların olduğunu biliyoruz.

1960 anayasası belirli yönüyle aleviler açısından biraz daha serbest yaşama ya da ibadetlerini gizli yapsalar da eski korkularını atan bir süreç başlatmıştır. Zaten toplumda şehirleşmenin ortaya çıkmasıyla birlikte özellikle kimin hangi inancı yaşadığı konusu çok dikkat çeken bir olgu olmaktan çıkmıştır. Bu nedenle bir yönüyle de aleviler şehirlere göç etmeyi küçük yerlerdeki baskılardan kurtulmanın bir yolu olarak görmüşlerdir. Şehirlere göçün temel etkeni budur, demiyoruz ama alevilerin şehirlere yerleşiminde bunun da etkili olduğu bilinmektedir. Alevilerin tarihi, alevilerin Türkiye'de yaşadıkları değerlendirilirken böyle bir değerlendirmenin yapıldığını biliyoruz.

> *ALEVİLER, ÖZELLİKLE ALEVİ GENÇLER SOSYALİST HAREKETLERE YOĞUN BİR İLGİ GÖSTERMİŞLERDİR. KOMÜNAL DEMOKRATİK YAŞAM ÖZELLİKLERİ NEDENİYLE SOSYALİZME YAKIN OLMUŞLARDIR.*

1960 anayasası alevilere belirli düzeyde nefes aldırmasına rağmen diyanet işleri başkanlığını yine korumuştur. Alevileri ayrı bir mezhep

ve dini inanış olarak kabul edip onların ibadetlerini serbestçe yapmasına imkan tanımamıştır. Türkiye'de alevilikten açıkça söz etme, alevi toplumunun ibadet özgürlüğünü dillendirme esas olarak da Türkiye'de sosyalist hareketin gelişimiyle birlikte gündeme gelmiştir. Sosyalist hareket çıkışından itibaren hem Kürt gerçeği konusunda eski kalıpları yıkan belirli yaklaşımlar ortaya koymaya çalışmış, hem de aleviler konusunda ön yargıları kıran bir rol oynamıştır. Alevi toplumunun varlığını ve farklılığını demokrasinin, özgürlüğün, insanca yaşamanın bir olgusu olarak gören sosyalist anlayışla birlikte alevilerin sosyal, siyasal, kültürel alanda açılım yaptıkları görülür. Aleviler, özellikle alevi gençler sosyalist hareketlere yoğun bir ilgi göstermişlerdir. Komünal demokratik yaşam özellikleri nedeniyle sosyalizme yakın olmuşlardır. Bununla birlikte sosyalist hareketlerin aleviliğin farklılığını bir zenginlik olarak görmeleri, alevi değer yargılarına olumlu yaklaşmaları aleviler için Türkiye'de yeni bir tarih başlatmıştır.

1970'teki Deniz'lerin, Mahir'lerin hareketinde önemli kadrolar alevidir. Hüseyin İnan, Hüseyin Cevahir alevidir. İbrahim Kaypakkaya'nın kendisi alevidir. Tabi bu durum aleviliğin Türkiye toplumunda kabul edilebilir, meşru bir dinsel inanış haline gelmesinde çok önemli rol oynamıştır. Bu açıdan alevi gençler neden 1970'lerde Denizlere, Mahirlere, İbrahimlere ilgi duydular denilemez. Böyle bir soru yanlıştır. Bazı aleviler "bizim gençler sosyalizme bulaştı, şuna bulaştı, buna bulaştı,bu nedenle öldüler,cezaevinde yattılar" gibi yaklaşım göstermektedir. Bunlar tamamen alevi gerçeğini anlamayan, bu devrimci hareketlerin, devrimci gençlerin alevilerin bugünkü meşruiyetindeki rollerini göremeyen gafil alevilerdir. Hatta bunlara alevi de denilemez. Denizlere, Mahirlere, Hüseyinlere sahip çıkmayan alevinin aleviliğinden kuşku duyulur. Sadece "aleviler işte ezilenlere, sömürülenlere, baskılara karşıdır bu nedenle bunlara sahiplenmelidir", demiyoruz. Tabi ki ilkesel duruş ve aleviliğin özüne bağlı kalmak bu devrimci gençlere sahiplenmeyi gerektirir. Bundan öte bu devrimci gençler alevi toplumun meşruiyet kazanmasında, özgürlük ve demokratik duruşlarının gelişmesinde, demokratik haklarını talep etmelerinde cesaretlendirici, güçlendirici bir rol sahibi olmuşlardır. Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin şahadetlerinden sonraki devrimci kuşakta da alevi gençler yoğun biçimde sosyalist harekette yer almışlardır. Hatta bazı sosyalist olduğunu söyleyen örgütlerde aleviler çoğunluk da teşkil etmişlerdir.

BUGÜN TÜRKİYE'DE ALEVİLERİN SESİ ÇOK ÇIKIYORSA, ALEVİ TOPLUMUNUN KENDİNİ KABUL ETTİRMESİ ÖNEMLİ BİR AŞAMA KAYDETMİŞSE BUNDA 1970 KUŞAĞININ SOSYALİST HAREKET VE KÜRT ÖZGÜRLÜK HAREKETİ İÇİNDE YER ALMALARININ PAYI ÇOK ÇOK ÖNEMLİDİR.

Kimi Türk solu örgütleri kolay örgütlendirildikleri ve sosyalist hareketlere kolay katıldıkları, meyil gösterdikleri için daha çok alevilerin olduğu alanlarda çalışmışlar, kadrolarını oradan sağlamışlar, bir yönüyle alevi toplumuna dayanan sosyalist örgütlere dönüşmüşlerdir. Alevilerin sosyalist hareket içinde yer almaları, Türkiye'nin sosyal, siyasal, kültürel yaşamında ağırlıklarını koymalarını beraberinde getirmiştir. Eğer bugün Türkiye'de alevilerin sesi çok çıkıyorsa, alevi toplumunun kendini kabul ettirmesi önemli bir aşama kaydetmişse bunda 1970 kuşağının sosyalist hareket ve Kürt özgürlük hareketi içinde yer almalarının payı çok çok önemlidir. Bu kuşak alevi gençliğinin rolü anlaşılmadan alevilerin bugünkü pozisyonlarını izah etmek eksik kalır.

1974'ten sonra gelişen Kürt özgürlük hareketi ve PKK, daha önce hiçbir Kürt hareketinin yapamadığı kadar alevi Kürtleri içinde örgütlenmiş önemli bir alevi kürt genci ve toplumu bu hareket içinde yer almıştır. Böylelikle Kürt halkının geneli içinde ön yargıların kırılması, alevi toplumunun saygınlık kazanması ve Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesinde alevi Kürtlerin de söz sahibi olmaları yeni bir gelişmedir. Bunun da Alevilerin ekonomik, sosyal, kültürel yaşamdaki aktivitelerini arttırmada rolü olduğu gibi, Türkiye siyaseti içinde Alevilerin gücünün, etkisinin yeni bir boyut kazanmasını sağlamıştır.

Özcesi 1970'lerde hem devrimci hareket içinde hem de Kürt özgürlük hareketi içinde alevi gençlerin yer alması, daha sonra ki gelişmelere etki de bulunmuş, alevi toplumu artık gizlenen, saklanan, ret edilen bir topluluk yerine meşruiyetini her kesimde kabul ettiren, inkar edilmez büyük bir toplum haline gelmiştir.

Özellikle 1990'lı yıllardan sonra aleviliğin yeni bir yükselişe geçtiği söylenebilir. Reber APO Türkiye ve Kürdistan çözümlemelerinde Aleviliğe her zaman önemli bir yer vermiştir. Aleviliğin özgürlük ve demokrasi mücadelesinde, özgür demokratik toplum yaratmadaki rolünün önemli olduğunu vurgulamıştır.

PKK alevi Kürt halkı üzerindeki inkârcılığa karşı mücadele verirken Alevilik, Süryanilik, Yezidilik üzerindeki inkarcılığı da kırmada önemli rol oynamıştır. Zaten Türkiye'deki en temel inkarcılık Kürt inkarcılığıydı. Kürt inkarcılığının ortadan kalkmasıyla birlikte Türkiye'de ki bütün diğer inkarcılıkların ortadan kalkması ya da inkarcı zincirlerin kırılması doğal bir gelişme olacaktır. İnkarcılığın esas kapısının, Kürt kapısının kırılmasıyla birlikte inkar edilen diğer toplulukların üstündeki inkar kapıları açılmaya ve bu toplulukların siyasal yaşamda varlıklarını hissettirmeye başladıkları görülmüştür.

Diğer yandan Türk devleti PKK'nin alevi Kürtleri örgütleyip özgürlük mücadelesine sürmesi karşısında en temel tehdit olduğunu gördüğü Kürt özgürlük hareketini bölüp, parçalayıp, bastırmak için alevilerin varlığından söz etmeye, alevilikle ilgili konularda daha yumuşak yaklaşmaya başlamıştır. Alevi toplulukların örgütlemesine engel olmamaya hatta Kürt özgürlük hareketinden koptuğu müddetçe de

teşvik etmeye yönelmiştir. Eğer alevilerin Türkiye toplumunda ki kabul edilme süreci iyi takip edilirse, bu sürecin aynı zamanda Kürt özgürlük hareketinin geliştiği, Kürt halkı üzerindeki inkârcılığı kırmaya yöneldiği ve alevi toplumu üzerindeki inkarcılığın kırılması içinde büyük bir mücadele ettiği sürece denk geldiği görülecektir. Bunlar tesadüf olan olgular değildir. Eğer Kürt özgürlük hareketi alevi toplumunun özgürlüğünü, kimlik mücadelesini bu kadar gündeme getirmeseydi Türkiye'de bırakalım devlet, sol güçler ve demokrat güçler bile bu sorunu cesaretlice dile getiremezlerdi. Sünni inancın ağır etkisinin olduğu ya da toplumun büyük kesimini teşkil ettiği için Sünni kesimden tepki gelir diye pragmatik yaklaşımlarla bu konulara çok fazla değinmezlerdi. İlk defa bu konuda pragmatik yaklaşmayan, tamamen ilkesel yaklaşan, özgürlük ve demokrasi ideallerine uygun bir söylem tutturan PKK ve Önderliğidir.

Sadece Aleviler konusunda değil; Süryaniler konusunda, Yezidiler konusunda da cesaretlice adımlar atan bunlarında kendi kimlikleriyle özgür ve demokratik yaşam hakları olduğunu çekinmeden ortaya koyan da yine PKK Önderliğidir. Başta Kürt toplumu olmak üzere, Türkiye toplumuna, Ortadoğu halklarına bu kimlikleri benimsettiren, kabul ettiren PKK ve Önderliğidir. Bunu hiç kimse inkar edemez. İnkar edenler ancak adalet duygusu bulunmayan birey ve topluluklar olabilir

TOPLUM VE İKTİDAR

Toplum mu, İktidar mı?

Gerçekliği güncelde aradığımız kadar ve hatta daha fazla tarihin derinliklerinde aramak durumundayız.Toplumsal tarihin diyalektiğini doğru kurabilmek için toplumsallığın başlangıcını yeterli düzeyde kavrayabilmemiz hayati önemdedir. Tarihi sınıflarla başlatmak toplum olgusunu kavramada yapılmış en büyük yanlışlık olmuştur. Sınıflar oluşmadan çok önceleri toplum oluşmuştur. Tarihsel olguların en orijinal halleri başlangıç aşamasında anlaşılabilir. Bu nedenle toplum olgusu anlaşılmak isteniyorsa, toplumsallığın başlangıç aşaması olan doğal toplum aşamasının iyice anlaşılması bir zorunluluktur. Burada doğal toplumu kapsamlı bir biçimde tartışmak niyetinde değiliz. Fakat toplumun doğasını anlamak istiyorsak doğal toplumu iyi anlamak zorunda olduğumuzu vurgulamak istiyoruz. Yani toplumsal tarihimizin tezi doğal toplumdur ve aslında toplumun kendisidir. Toplumun bu oluşum aşamasında son derece eşitlikçi ve özgürlükçü değerlere dayandığı bütün ciddi tarihçilerin ortak yorumudur. Toplumun doğal karakteri eşitlikçi ve özgürlükçüdür. Dayanışma, işbirliği, ortakçılık, paylaşım, yardımlaşma vb. temel değerlerin toplumun öz karakterini oluşturacak biçimde bu dönemde şekillendiği ve bunun da doğal çevreyle müthiş bir uyum içerisinde, kadının başat rolüyle geliştiği tespit edilebilir. Toplumun oluşum tarzı komünal-demokratik niteliktedir. Toplum, doğa içerisinde var olma mücadelesi verirken müthiş saygılıdır. Doğayla kendisini organik bir bütünlük içerisinde görür ve öyle hisseder. Kadının toplumsallaşmanın yaratıcı gücü olması da toplumsallaşmanın bu karakteriyle yakından bağlantılıdır. Toplumun doğayla yine kendi içerisindeki ilişkilerinde tahakküm ve baskı söz konusu değildir. Kısacası toplumun oluşum tarzı veya doğası demokratik-komünal, kadın eksenli ve ekolojiktir. Daha sonraki hiyararşik devletçi toplumun gelişimi toplumun bu özüne karşıtlık içerisinde olmuştur. Buna günümüzde daha genel bir tanımlama olarak iktidar diyebiliriz.

İktidar toplumun zayıflaması ile güçlenmiştir. ‘ *İktidar eşittir topluma karşı savaş’’* formülü bu gerçeği ifade etmektedir. Günümüze doğru iktidarın yaşamı her düzeyde kontrol edecek kadar gelişimi toplumu ciddi biçimde tehdit etmektedir. İktidar, toplumu toplum yapan temel demokratik komünal değerlerin inkarı ve zayıflatılması üzerine gelişim kaydeder. Yani bir nevi iktidarcı toplum doğal toplumun antitezi olarak gelişim göstermiştir. İktidar kuşkusuz toplumdan doğmuş, ondan beslenmiş fakat onu zayıflatıp doğasını bozmaktan da geri durmamıştır. İktidar, toplum yaratımı olan bütün değerlerin gaspı anlamına gelmektedir. İktidarcı toplum kendi doğasına yabancılaşmış toplum demektir. İktidar adeta üst bir toplum yaratmıştır. Toplumsal çelişkiyi, dar sınıf çelişkileri düzeyinde yada kaba bir

ezen ezilen çelişkisi biçiminde ele almak yetersiz kalmaktadır. Esas çelişki toplum ile iktidar arasındadır. Daha genişçe ifade edersek, eşitlikçi ve özgürlükçü değerler temelinde gelişen demokratik komünal, kadın eksenli, ekolojik yönelimli toplum ile buna karşıtlık içerisinde gelişen hiyararşik devletçi, sınıflı-sömürülü, erkek egemenlikli, doğaya hükmeden toplum arasındaki çelişki temel karakterdedir.

Bu genel belirlemeler ışığın da güncele ilişkin neler söyleyebiliriz? Şunu her şeyden önce tespit etmekte yarar vardır; çağımızın tanımlanmasına ilişkin yoğunlaşan tartışmalar bir belirsizliğin ve arayışın ifadesidir. Böylesi arayışların kaos dönemlerinde yoğunlaşması tipiktir. Kurulu toplumsal düzen ve iktidar biçimleri mevcut halleriyle kendilerini sürdüremez hale geldiklerinde alt ve üst toplumda yeni arayışlar hızlanır. İktidar biçimleri de değişim gösterirler. Bir iktidar biçiminin sürdürülebilir olması toplumsal ilişkileri kendine göre dönüştürebilme kapasitesine bağlıdır. İktidar kendi toplumunu kurmak ister. Ve bunu yaptığı ölçüde de kendisini sürdürür. Fakat toplum doğası gereği iktidara direnir. Direndiği kadar o da kendisini var eder. İktidar tarafından dönüştürüldüğü oranda kendisi olmaktan çıkar. Toplumun bir bütün olarak iktidar tarafından dönüştürülmesi toplumsallığın yitirilmesi demektir. Toplumsallığın yitirilişi yeniden kuruluşu zorunlu kılar. Bu kuruluşun yeniden iktidarcı biçimlerde mi olacağı yoksa demokratik-komünal temel de mi olacağı veya bunların dengesinin nasıl kurulacağı etkin güçlerin hareketliliğine bağlıdır. **İktidarı, toplum tarafından üretilip fakat değişim geçirerek onun bünyesini kemirerek beslenip büyüyen, büyüdükçe bünyeyi tümden felce uğratan kanserli hücrelere benzetebiliriz**. Bünyenin felç olması kaosa işaret eder. Ya kanserli hücreler bünyeden sökülüp atılarak bünye yenilenecektir ya da kısmi tedavilerle bünyenin ömrü biraz daha uzatılacaktır.Yoksa ölüm gerçekleşecektir. Modern iktidarın geldiği düzeyi bu biçimde tarif edebiliriz. Tarihin hiçbir döneminde iktidar bu düzeyde toplumsal yaşamı kontrol altına almamıştır. Adına bio-iktidar denen bu biçim, toplumsal yaşamı bir bütünen denetlediği kadar üretme iddiasındadır. Yaşamın tümden iktidar tarafından üretilmesi toplumsallığın yaşam üreten gücünün yitirilmesi anlamına gelecektir. Toplum kendisini üretemeyecek kadar zayıflatılmış ve iktidar tarafından üretilmektedir. Bu tarihte yeni bir gelişmedir. Tarih bin bir çeşit iktidar biçimlerine tanıklık etmiştir fakat iktidarın toplumu bir bütünen üretmesi yeni bir gelişmedir. Bu da batı merkezli kapitalist iktidarın müthiş buluşu olmaktadır.

Bu nedenle toplum demokratik komünal temelde yeniden kurulmalı ve bu kuruluş modern iktidar da dahil olmak üzere bütün iktidar biçimleriyle radikal bir karşıtlık içerisinde olmalıdır. Günümüzde topluma sahip çıkmak, toplumu savunmak en birincil devrimci görevdir. **Güncel kaosta demokratik sosyalizmin temel misyonu, topluma layık olduğu itibarı yeniden kazandırabilmek için; toplumu eşitlikçi ve özgürlükçü özüne uygun olarak yeniden kurmanın yol ve**

yöntemlerini bulup hayata geçirmektir.

Modern İktidar; Zihniyet ve Oluşum

İktidar nasıl bu kadar güçlendi ve toplum nasıl böyle zayıflatıldı? Büyük aydınlanma düşü nasıl oldu da modern kabusumuza dönüştü? Bu kadar bilim-teknik ilerleme nasıl insanlığın başına bela haline getirildi? Demokrasiden, halk egemenliğinden, insan haklarından bu kadar bahsedilirken doğal demokratik özdeki toplum nasıl bu kadar zayıflatıldı? Çağımızın güncel sorunlarına ilişkin benzeri soruları çoğaltmak mümkündür. Oldukça çelişik görünen bu hususların çözümlenmesi kaostan çıkışın ipuçlarını da verebilir.

Güncel tartışmalar göz önüne alındığında modernizmin aşıldığı veya aşılmak istendiği, modern ötesi arayışların hızlandığı dikkat çekmektedir. Modernizmin ötesine her kes farklı anlamlar biçmekte, farklı yorumlar getirmekte. Dünyanın son yüzyılları modern çağ olarak adlandırıldı. Buna ayak uyduranlar uygar, uyduramayanlar ise ilkel olarak görüldü. Modern olmak her kes için ortak bir hayaldi. Modern olmak isteniyorsa batıya benzemek gerekiyordu. Adeta bir kader olarak modernizm her kesin önünde kapitalist batının başarısının sırrı olarak durmaktaydı ve gelişmek isteyen bütün uluslar bu kaderi paylaşacaktı. Bunun dışında ilerlemenin farklı bir yolu yoktu. Modernist paradigmanın temelleri Avrupa da yüzyıllar süren bir mücadele sonucu oluşmuştur. Adına aydınlanmada denen bu süreç batı toplumunda çok ciddi değişimlere yol açmıştır.

Aydınlanma felsefesi bilimsel kesinlik inancına dayanır. Dinsel doğmatizmin bilimsel düşüncenin gelişimiyle geriletilmesi batı toplumlarının önünde muazzam ufuklar açmıştır. Bilim adeta yeni kurtarıcı gibi ortaya çıkmıştı ve her derde deva olarak görülüyordu. Dinsel doğmatizmin baskısından kendisini kurtaran birey bilimden aldığı güçle tarihte ilk kez özgür olabileceğini hissediyordu. Donmuş zihniyet kalıplarının kırılması doğanın muhteşem canlanışını da beraberinde getirmişti. Bu zihniyet devrimi tarihteki iki büyük zihniyet devriminden beslenir. Birincisi Toros-Zağros kavisine dayalı neolitik zihniyet devrimi, ikincisi ise Ege'nin her iki yakasına dayalı felsefe devrimidir. Bu iki devrim anlaşılmadan Avrupa aydınlanmasını anlamak mümkün değildir. Sürece yeni katılan Aryen topluluklar uzunca bir süre Hıristiyanlık tarafından eğitilmiş sürece dahil edilmişlerdir. Böylesi bir tarihsel arka plana sahip Avrupa aydınlanmasını doğrudan kapitalizmin bir eseri olarak görmek temel bir yanılgıdır.

Kapitalist iktidarın tümden hakim hale gelişi ancak 19. yüzyılda mümkün olmuştur. Aydınlanma çabalarının tarihi 12. yüzyıla kadar dayanmaktadır. 15. yüzyılda bu çabalar sonuç vermeye başlar ve 19. yüzyıla kadar sürer. Ondan sonrası bu muhteşem devrimin kapitalist iktidar tarafından bitirilmesi sürecidir. Kaldı ki kapitalist unsurlar tarihin her döneminde var olmuşlardır. Fakat hiçbir zaman iktidarlaşamamışlar daha doğrusu toplumsal güçler buna imkan

tanımamıştır. Bu açıdan bakıldığında kapitalizmin iktidarlaşması bile toplumsallığın tarih boyunca ne kadar zayıflatıldığının bir göstergesidir. Toplumsallık ne kadar güçlüyse kapitalizmin iktidar olması o kadar zordur. **Kapitalizm sınırsız biriktirmeye dayalı bir ekonomik sistemdir. Toplumu bir bütün olarak ekonomiye indirger. Toplum onun için değer biriktirilecek kocaman bir fabrikadan ibarettir.**Toplumun metalaştırılması denen olguda budur. Toplum ise biriktirmeye değil dağıtmaya ve paylaşıma dayanır. Toplumda ki dağıtmaya dayalı güçlü gelenekler, bu temel ilkeden kaynağını alırlar. Sadece bu nokta bile kapitalizmin, nasıl toplumsallığın temel ilkeleriyle çeliştiğini göstermek için yeterlidir. Bütün iktidarcı tarihsel sistemler toplumsallığı zayıflatmışlardır. Fakat hiçbir iktidar toplumun temel değerleriyle bu kadar çelişmemiştir. İktidarın sürdürülebilirliği birazda toplumun sürdürülebilirliğiyle mümkün olmuştur. Bu nedenle bütün tarihsel sistemler iktidarla toplum arasında ki bu hassas dengeye özen göstermişlerdir. Fakat kapitalizm bu dengeyi doğası gereği iktidar lehine bozmuştur. Kapitalist ulus-devletin tarihin tanıdığı en gerici devlet biçimi olması da bu karakterinden dolayıdır. Topluma iktidardan bağımsız nefes bile aldırtmak istenmemektedir. Kendi kendisini üretecek kadar bile imkan tanınmamaktadır. İktidarın tarihsel olarak geleceği nokta ancak burası olacaktır. Toplum içinde şekillendiği doğasıyla beraber imha tehdidi altındadır ve kuşkusuz buna karşı direnecektir. Bu yüzden kapitalizmin krizi derken sadece kapitalist iktidar biçimlerinin krizini kastetmiyoruz tarihsel iktidarın krizini kastediyoruz. Bütün bir devletli-sınıflı toplum uygarlığı krizdedir ve yeni toplumsal kuruluşun radikalliği de krizin bu derinliğinden kaynaklanmaktadır. İktidar toplumsal bünyeden dışlanmadan toplumun kendisini sürdürmesi mümkün değildir. **Bu temelde radikal demokrasi toplumun iktidar yaratmadan kurulması ve sürdürülmesi demektir ki toplumun doğası buna daha uygundur.**

Kuşkusuz ki modern çağ aydınlanma değerleri üzerinden yükseldi. Ve bu gün bütün dünya anladı ki modernlik kapitalist iktidarın yayılması olmaktadır. Modernizm bilimsel kesinlik inancına dayanıp bilimi doğruya ulaşmada tek geçerli yol olarak kabul etti. Bilimin sonuçları deneysel olduğu için doğruluğundan kuşku duyulamazdı. Bilimin temel kaygısı doğruya ulaşmaktır, iyiye ve güzele ulaşmak bilimin kaygısı olamazdı. Bu ancak felsefenin kaygısıdır. Böylece doğruya ulaşmanın yolu ile iyiye ulaşmanın yolu birbirinden ayrıştırıldı. Bilimle ulaşılan doğrular kesin ve mutlaktır. Oysa felsefe iyinin araştırılması olarak her zaman doğru sonuçlara varmayabilirdi. Bilimle felsefenin ayrıştırılması, bilimsel sonuçların hiçbir felsefik ahlaki kaygı taşınmadan mutlak doğru olarak kabul edilmesini getirdi. Böylece bilim-iktidarın yolu ardına kadar açılmış oluyordu. Modern bilimin insanlığın başına bu kadar bela getirmesinin altında bu ayrışma yatmaktadır. Bilim toplumdan kopartılarak iktidarın hizmetine sokulmuş olundu.

Daha sonra modern disiplinler iktidarın ihtiyaçları doğrultusunda mantar gibi bittiler. Doğa bilimleri kendi içerisinde bir çok disipline bölündü. Bu bilim gerçekliğin tek doğru araştırma biçimi olarak toplumsal alana da uygulandı.Bu alanda da bir çok disiplin gelişti. Olguların parçalara ayrıştırılarak incelenmesi 19. yüzyıl biliminin temel mantığını oluşturdu. Gerçekliğin bütünlüklü anlaşılması temel bir kaygı değildi. Gerçekliğin parçalara ayrıştırılarak işe yarar kısımlarının araştırılması yapılıyordu. Modern bilim doğal ve toplumsal olgularda sıkı bir nedenselliğe inanıyordu. Bütün gelişmeyi neden sonuç ilişkileri çerçevesinde izah etmeye çalışıyordu. Modern bilim doğal ve toplumsal gelişmeyi bir bütünen izah edecek mutlak yasalar bulacağını ve hatta bulduğunu iddia ediyordu. Gelişme kesin katı bir yasallık içerisinde hep ileriye doğru gerçekleşiyordu ve bilimsel yöntemi esas alan araştırmada ısrar edilirse bu yasalar kesinlikle bulunabilirdi.

Bunun topluma uyarlanması kaba bir mekanikçiliği doğurdu. Her kes toplumsal gelişmenin yasalarını bulduğunu iddia ediyor ve toplumun nasıl gelişeceğine dair kehanetlerde bulunuyordu. Bu 18. yüzyıl ütopyacılığından farklı bir şeydi. 18. yüzyıl ütopyacıları bilimsel olma iddiasında değillerdi. Onlar sadece yaşanılabilir bir toplumun nasıl olabileceğini tasvir ediyorlardı. Oysa 19. yüzyıl bilimcileri son derece bilimsellik iddiasındaydılar ve hakim yasalar ışığında nasıl bir toplumun kurulacağını bulduklarını kesin bir katılıkla ortaya koyuyorlardı. Doğal olarak 18. yy ütopyacıları 19. yy bilimcilerine göre toplumsal tahayyüllerinde daha özgürdüler. Modern bilimin felaketli sonuçları günümüzde iyice açığa çıktıkça bu mantık eleştiri konusu olmaktadır.

Modern bilim bizzat bilimin kendisi tarafından sınırlandırılmaktadır. Yeni bilimsel gelişmeler yeni bir bilimsel zihniyetin doğuşunu koşullandırmaktadır. Adına karmaşa bilimi veya kuantum bilimi de denen bu yeni bilim 19. yy bilimsel paradigmasının gerçekliğin çok sınırlı ve kaba yönünü açıkladığını, mikro ve makro boyutlarda tümden başarısız kaldığını söylemektedir. Gelişmenin düz çizgisel olmadığı, ileri geri hareketlenmelerin mümkün olduğu, yasallığın mutlak karakterde olmadığı, daha esnek hızla değişebilen çeşitliliğe imkan tanıyan yasallık anlayışının daha geçerli olduğu bu yeni bilimin ulaştığı sonuçlar arasındadır. Bunun toplumsal alana yaratıcı biçimde uygulanması daha devrimsel sonuçlar vermektedir. Bilim-iktidarın aşılarak bilimin demokratikleştirilmesi insanlığın gündemine girmiş durumdadır. Bilimi çoktandır bağlarını kopardığı felsefe ile yeniden bütünleştirmek yeni çağın en temel devrimci görevlerinden bir tanesidir. Yani iyi ve güzelin araştırılması ile doğrunun araştırılması birleştirilmeden gerçekliğin bütünlüklü kavranışı mümkün olmayacaktır. Ayrıca aşırı ayrıştırılmış disiplinlerin bütünlüklü bir perspektiften yeniden ele alınması gerektiği de ortadadır.

Aydınlanmanın getirdiği bir diğer değişimde bireyin toplumsal özne haline getirilmesi oldu. Tarihte iktidar

tarafından hep bastırılan, özgür toplumunda özgürce yaşamasına hiç fırsat verilmemiş bireyin uyanışı devrimci bir karakter taşır. Uyanan birey özgürce yaşayacağı toplumunu aramaktadır. Bilimsel düşünceden beslenen birey tanrıdan kopmuş bir zihniyetle olgulara bakmakta, tanrısız yaşamaya cesaret etmektedir.Bu aynı zamanda insanın müthiş bir öz-saygı ve öz-değer kazanmasıdır. Aşırı siyasallaşmış iktidara bulaşmış dinin, siyasal alandan dışlanması yeni gelişmelere daha fazla imkan tanımak içindir. Felsefenin en çok bu dönemde gelişim kaydetmesi rastlantı değildir. 19. yüzyıla kadar ki Avrupa tarihi bireysellik, hümanizm, ve dinsel reform mücadelesine tanıklık eder. Aydınlanmanın uyanan bireyi özünde özgür toplumunu kurmak için mücadele eden bireyidir. Burada özgür toplumla özgür birey arasında bir çelişkiden bahsetmek mümkün değildir.

Bireyin kendi öz toplumuna yabancılaşması, ürettiği değerin iktidar tarafından gasp edilmesiyle olur.Birey-toplum ilişkilerinde ki dengesizlik toplumsal ve bireysel dokuların iktidar tarafından tahrip edilmesiyle ortaya çıkar. Bireyin toplum tarafından hiçleştirilmesi nasıl bir iktidar biçimi ise toplumun atomize edilerek bireyin toplumun karşısına konulması da modern iktidar biçimidir. Kapitalist iktidarın Aydınlanmanın uyanan bireyinin başına getirdiği de bu olmuştur. Tarihsel iktidarlar rantlarının kaynağı olarak gördükleri toplumu sürdürmeyi daha fazla esas almışlar ve bu uğurda bireyi hiçleştirip her fırsatta kurban etmekten çekinmemişlerdir. Kapitalist iktidar ise doğası gereği bireye dayanmak durumundadır. Çünkü o toplumun dağıtılması üzerine kurulu yegane tarihsel sistemdir. Sınırsız biriktirmenin sürdürülmesinin tek yolu toplumun sürekli dağıtılmasıdır. Aydınlanmanın özgür toplumunu arayan bireyi, topluma karşı sürekli tanrılaşan bireyciklerine dönüştürülmüştür. Bu anlamda modern birey metalaştırılmış bireydir. İktidar tarafından bütün varlığıyla feth edilmiştir. Kapitalist iktidar tek tek bireyler üzerinden sürdürülen bir iktidardır.

Birey-toplum ilişkilerine bir de iktidarın çözümlenmesi temelinde baktığımızda ortaya çıkan şu olmaktadır, nerde birey ve toplum arasında bir çelişkiden söz ediliyorsa orda iktidar var demektir. Toplumsallık özünde demokratik temelde bir güç biriktirmedir. Yaşamın sürdürülebilmesi için tek tek bireylerin sahip olmadığı maddi ve manevi gücün biriktirilip bireylere aktarılmasıdır. Toplumun oluşum tarzında, birey topluma güç verdiği kadar hatta ondan daha fazla toplumdan güç alır. Bir çelişkiden bahsetmek mümkün değildir. İktidar ise biriktirilen bu güce el koyma yani bu gücü gasp etmedir. Burada birey toplum diyalektiği kopar. Birey güç verdiği kadar güç alamamaktadır. Giderek kendi toplumu ona yabancılaşır. Ne istediği gibi güç verebilmekte nede ihtiyacı olan gücü alabilmektedir. Birey toplum çelişkisi bu noktada ortaya çıkar. Modern sosyal bilim bu çelişkinin hangi taraf lehine çözüleceğinin tartışmasıyla doludur. Tartışmanın bu biçimde yürütülmesi bile başlı başına bir çarpıtmadır. *''Ya bireyi ya da toplumu tercih edeceksin.''* Oysa asıl tartışma, birey toplum ilişkilerinde ki

dengesizliğe yol açanın iktidarın kendisi olduğu ve çözümünde ancak iktidarın aşılmasıyla mümkün olacağı noktasında yürütülmelidir.

Günümüzde modernlik adına ne varsa kriz halindedir. Aydınlanmanın devrimci idealleri kapitalist iktidar tarafından içleri boşaltılmış, kapitalist yayılmanın araçları durumuna indirgenerek günümüz krizine ulaşılmıştır. Toplumda kaos aralıkları yaşamı mümkün kılan bütün tanımlamaların belirsizleştiği dönemleri ifade eder. Eski sisteme ait bütün düşünce kalıpları toplumsal biçimler anlam kaybına uğrarlar. Kaybolan anlamın yeniden kazanılması için bütün bunların yeniden tanımlanıp sisteme kavuşturulması gerekir. Toplum sürekli kaos halinde varolamaz, hızla yeni bir düzene doğru evrilir. Sürecin nasıl gelişeceğini önceden kestirmek oldukça zordur. Yeni düzene ilişkin tanımlamalar bir anda belirginlik kazanmaz. Sürecin temel özelliği belirsizliklerle dolu olmasıdır. Zaten gelişmeye imkan tanıyan da bu belirsizlik olmaktadır. Süreç oldukça esnek bir yapıda işler. Doğa ve toplumda ki biçimleniş zenginliği de bu esneklikten kaynaklanır. Esneklik özgürlüğe imkan tanır.Özgürlük ise öz irade ile seçim yapma böylece sürece etkide bulunma demektir. Yapılacak her seçim muazzam etki yaratır buda yapılanma zenginliği ve çeşitliliğini artırır. Yapılan seçimler ve seçim yapan güçlerin mücadele düzeyleri kaostan çıkacak düzeni belirler. Bu nedenle kaos dönemleri güçlü seçimler yapmayı şart kılar. Eskinin düşünce ve yaşam alışkanlıklarından kurtulundukça daha güçlü seçim yapma imkanı da artar. Tarihi araştırmak ve bu temelde günceli anlamaya çalışmak bir nevi kendi seçim imkanlarımızı netleştirme anlamına gelmektedir.

Demokratik, Ekolojik, Cinsiyet Özgükçü Toplum

Yeni toplumun kuruluşunda, en çok tartışılan kavramların başında demokrasi gelmektedir. Kavram tarih boyunca tartışma konusu yapılmış farklı uygulama biçimleri denenmiştir. Gerek iktidar güçleri açısından, gerekse halklar açısından demokrasi kaostan çıkış için kilit bir kavram olarak anlamlandırılmaya çalışılmakta ve pratik uygulamasının nasıl olacağına ilişkin yoğun tartışmalara konu olmaktadır. Son iki yüzyıllık demokrasi tarihi anayasal cumhuriyet modeli içerisinde temsili demokrasinin farklı uygulamalarının tarihi olmaktadır. Anayasal cumhuriyet modeli egemenliğin halkta veya ulusta olduğu kabulüne dayanır. Fakat bu egemenlik genel oy ilkesiyle seçilen temsilciler tarafından belli süreler boyunca kullanılır. Yani burada egemenlik temsilcilere devredilir. Halkın doğrudan egemenliği söz konusu değildir. Temsil sisteminin farklı bir çok biçimi olsa da özünde temsil egemenliğin devri ilkesine dayanır. Bu nedenle temsil halkı hem iktidara bağlar hem de iktidardan ayırır. Kaldı ki temsilcilerin seçmenlerini temsil edip etmediğinin nasıl denetleneceği de hep muğlak kalan bir husustur. Kapitalizmin demokrasi anlayışı temsili sistemin sınırlarını hiçbir zaman aşmamıştır. Bu da özünde iktidarın halka dayandırılarak meşrulaştırılmasından başka bir şey

değildir.Halkların demokratik seçeneğinin temsili sistemden öte doğrudan demokrasinin hayat bulacağı bir sisteme dayandığı tartışma götürmezdir.Halk derken alt toplumun hepsini kast ediyoruz.Yani devlet iktidarının dışında kalan bütün kesimleri kapsamaktadır.Bu bir özdeşleştirme olarak düşünülmemelidir. Halk içerisinde farklı toplumsal kesimler, sınıflar, etnik-dini-kültürel gruplar yer alırlar. Demokratik sistem içerisinde bu farklılıklar en geniş örgütlenme ve ifade hakkına sahiptirler. Bireysel ve grupsal katılımlar demokraside engellenmez. Toplumsal çeşitliliğin en geniş katılımı ve ifadesi toplumu dağıtmaz aksine güçlendirir. Toplumu zayıflatan, toplumsal güçlerin (tekil olarak bireyde buna dahildir) iktidar tarafından bastırılmaları ve dışlanmalarıdır.Toplumun oluşum tarzının demokratik-komünal temelde olduğunu yukarda belirtmiştik.Komünal özellikle demokratik özellik birbirini beslerler. Demokratik özelliğin yitirilmesinin komünal özelliği de zayıflattığı bizzat uygarlık tarihinin de ispatladığı bir gerçektir. Toplumsal kesimlerin ve bireyin özgür katılımı ortak paydanın üretilmesinin biricik yoludur. Kamusal yarar ilkesi ya da toplumun genel ortak çıkarı ancak böylesi demokratik katılımla, yine bizzat toplum tarafından üretilebilir. Yani demokratik süreç komünaliteyi besler ve üretir. Komünal özellik toplumu güçlendirir ve zenginleştirir. Daha fazla demokrasi, daha fazla komünalite yani daha fazla toplum demektir; yine daha fazla toplum, daha az iktidar yani daha az devlet demektir. Birey, toplumsal kesimler, kamusal yarar arasında yaşanan sorunlar iktidarın çokluğundan ve demokrasinin azlığından kaynaklanır. Demokratik-komünal toplum, aynı zamanda eşit ve özgür toplumsal ilişkilerin geliştiği toplumdur. Yukarıda ki formülasyonumuzun eşitlik ve özgürlük doğuracağını ispatlamaya gerek bile yoktur.

Demokrasi "herkesin herkesi yönetmesi" biçiminde de tanımlanabilinir. Buradaki demokrasi temsili sistemin sınırlarını aşar ve doğrudan katılımı esas alır. Doğrudan herkesin katılımı için tabanın örgütlü olması şarttır. Siyaseti tabanın kendisi yapar. Kararlar alttan üste doğru alınır. Güç üste doğru merkezileşmez tabana yayılır. İktidar gücün üste doğru merkezileşmesiyle oluşur. Radikal demokraside ise hiçbir iktidar odağı yaratılmadan güç tabana yayılır. Böylesi bir demokrasinin hayat bulması bu bilince ve sorumluluğa sahip bireylerin yetişmesiyle mümkündür. Doğrudan demokrasi ancak özgür yurttaşların varlığıyla hayat bulabilir. Gücünü toplumun komünal değerlerinden alan inisiyatifli ve yaratıcı bireyler olmadan demokratik kültürün toplumda yer bulması mümkün değildir. Halkın devlet olmayan demokrasisine ilişkin tanımlamamızı bir çok boyutta geliştirmek mümkün. Demokrasi-devlet, demokrasi-meşru savunma, demokrasi-örgüt, demokrasi-eylem, demokrasi-barış vb. Fakat bütün bu konuların tartışmasına burada girmemiz mümkün değildir. Sonuç olarak 21. yüzyılın bir nevi demokratik mücadele yüzyılı olacağı söylenebilir. Hakim iktidar güçleri bunun çok iyi farkındadırlar ve hazırlıklarını buna göre yapmaktadırlar. Radikal halk güçleri ise toplumun öz

demokratik sistemini nasıl oluşturabileceklerine dönük bir arayışın içerisindedir.

Belki de 21. yüzyılın ve daha sonrasının nasıl olacağına dair en belirleyici tartışma ve mücadele sahası, uygarlık tarihinde ilk kez bu kapsamda gündeme gelen toplumsal cinsiyet ilişkilerinin dönüşümüdür. Sorun salt kadın sorunu olmaktan çıkarak, en temel toplumsal sorun haline gelmiştir. Bu sahadaki dönüşümler toplumsal dönüşümün kaderini de belirleyecektir. Modern paradigma sorunu genel insan hakları içerisinde bir kadın hakları meselesine indirgeyerek sorunun toplumsal yönünü görmemektedir. Yine salt eşitlikçi bir yaklaşım sorunun derinliğine inememektedir. Modern yaklaşım sorunu gündemleştirmesi bakımından olumlu bir rol oynasa da, ele alış tarzındaki yüzeysellik ve toplumsal özü görmezden gelmesi açısından yetersiz kalmaktadır. Modern çağdaki bütün sağ-sol ideolojiler bu yüzeyselliği taşırlar. Modern feminist hareket bu yüzeyselliğin aşılmasında ciddi bir adım olmuştur. Günümüzde özelde kadın gerçeğinin, genelde de cins ilişkilerinin toplumsallığın gelişiminde oynadığı belirleyici rol aydınlandıkça sorunun gerçek boyutları daha fazla anlaşılamaktadır. Kadınlığın tanımlanması bile en kapsamlı tartışma ve çatışmalara sahne olmaktadır. Kadının ne olduğu, toplumun oluşum tarzında kadınlığın oynadığı rol, beş altı bin yıllık erkek toplumunda kadın köleliğinin vardırıldığı düzey ve yeni toplumsal kuruluşta kadının rolü en temel tartışma konuları arasında yer almaktadır. Bu konuların kapsamlı tartışmasını burada yapmayacağız sadece temel bazı tanımlamalar yapmaya çalışacağız.

Toplumsal olgunun oluşum aşamasında kadın belirleyici konumdadır. Bir nevi toplumu ören kadın olmaktadır. Erkeğin rolü oldukça sınırlı ve fiziksel yaşamı sürdürmeye dönüktür.Ana-kadın etrafındaki kültürel oluşum toplumun kendisi olmaktadır. Toplum ve insan adına yaratılan bütün ilkler kadın etrafında şekillenmektedir. İlk düşünce, ilk duygulanım, ilk toplumsal ilişki formu, ilk üretim biçimi, ilk din, ilk düzen, ilk toplumsal kurum, ilk bilim, ilk felsefe vb. Bütün bu ilklerin hiyerarşiyi, tahakkümü, zoru, sömürüyü tanımayan eşitlikçi-özgürlükçü karakteri toplumun oluşum tarzına da damgasını vurmuştur. Toplumun demokratik-komünal oluşum tarzıyla kadının bu oluşumdaki başat rolü arasında doğrudan bir ilişki söz konusudur. Toplumun doğasının demokratik-komünal özellikte olduğunu söylüyorsak bunun kaynağını kadının doğasında ki demokratik-komünallikten aldığını iyi bilmemiz gerekir. Daha sonrasında gelişen hiyerarşik-devletçi toplum ilk iş olarak kadını köleleştirmeye çalışmışsa, bunun nedeni kadının yukarıda bahsettiğimiz doğal komünal özellikleridir. Yeni gelişen erkek egemenlikli güç iyi bilmektedir ki, kadını teslim almadan toplumu teslim alamayacaktır.Zaten kadının düşürülmesi demek, toplumun düşürülmesi demektir. Erkek egemenlikli iktidar güçleri kadının toplumsal gücünü tersinden toplumu düşürmek için de kullanmışlardır. Kadının köleleştirilmesi toplumun bir bütün olarak köleleştirilmesinin bir

önkoşulu olduğu kadar köleleştirilmiş kadında toplumun köleleştirilmesinde en başta kullanılan bir araç konumundadır. Önderlik *'Kadın köleliğinin tarihi daha yazılmamıştır. Özgürlük tarihi ise yazılmayı bekliyor.'*demektedir.Kadın adeta tarihten silinmiş gibidir. Çok cılız da olsa var olan kadında iktidara yani erkeğe göre olan kadındır. Kadının büyük oranda bu durumu kabul etmişliği ise daha vahim bir durumdur. Kadın belki hiçbir zaman bu kadar düşürülmüşlüğü içten içe kabul etmemiş, derinden bir direnişi sürdürmüştür. Zaten bu böyle olmasaydı beklide bu gün toplum denen olgudan hiç bahsedemeyecektik. Kadın adeta iktidarcı uygarlığınız sizin olsun der gibidir. Çünkü bu uygarlıkta güç olmaya kalkışan her kadın ya kendisiyle ters düşüp kadınlığına yabancılaşacaktır yada acımasızca ezilecektir. Kadın için farklı bir yol bırakılmamıştır. Fetihçi ordular bir ülkeyi fethettiklerinde ilk olarak o ülkenin kadınlarına tecavüz ederler. Bu iktidarın en birinci fetih yöntemidir. Bugün dahi iktidar bu yöntemi en ince biçimleriyle sürdürmektedir. Düşürülmek istenen bir toplumun önce kadınları düşürülür. Çünkü iktidar güçleri çok iyi bilmektedir ki iradesi kırılmamış bir kadının kalması bile o toplumun yeniden kurulması için yeterlidir.

Modern çağda kadının durumu ise daha vahimdir. Adeta tarihsel silinmişliğin tersine kadın artık her yerdedir. Ama ne için ve kimin için? Kadın kapitalist iktidar için en karlı satış nesnesidir. Kadın kapitalist pazarın yeni metasıdır. Eskiden kadın köleler bütün olarak satılırdı şimdi ise parçalara ayrılarak satılmaktadır. Sadece fiziği değil ruhu bile satılmak istenmektedir. Kadının toplumsal yaratıcı gücünün bu düzeyde pazarlanması günümüz toplumsal krizinin en temel nedenidir. Kadın doğası bu biçimde tahrip edildikçe toplumsal doku dağılmaya yüz tutmaktadır. İşin ilginç bir o kadar da acı yanı bunun özgürlük adına yapılmasıdır. Kadının bu durumuna karşı erkek adeta devleşmektedir.

Günümüzde erkek kimliğini iktidardan ayırmak neredeyse imkansız hale gelmiştir. Her erkek hangi sınıftan ve kültürden olursa olsun bir iktidar odağı haline gelmiştir. En çok ezileni bile egemen olacak bir kadın, birkaç çocuk üzerinde iktidar yapılmak istenmektedir. Bu yönüyle cinsler arasındaki ilişkiler iktidarın en çok üretilip sürdürüldüğü toplumsal sahaların başında gelmektedir. Bu nedenle kadın özgürlüğü sorununu salt bir cinsin özgürlüğü yada eşitliği sorunu olarak ele almak yetmez. Kadın özgürlüğü mücadelesi doğrudan eşit ve özgür bir toplum yaratma mücadelesidir. 21. yüzyılda bu yönlü gelişmelerin hızlanacağına dair işaretler artmaktadır. Günümüz kaosundan çıkışta kadın özgürlüğü mücadelesi en iddialı saha konumundadır. Önderliğimizin de dediği gibi *''kadın için özel kriz dönemleri pek önemli değildir. Zaten sürekli bir krizi yaşamaktadır.Kadın demek krizli bir kimlik demektir.Günümüzde yaşanan kapitalist sistem kaosunda tek umut vaat eden kadın olgusunun sınırlıda olsa aydınlatılmış olmasıdır.Feminizm yetersizde olsa kadınlık gerçeğini son çeyrek yüzyılda oldukça görünür kılmıştır.Kaosta her olgunun değişme*

şansı yüksek bir aydınlanma ile daha da arttığı için ,özgürlük lehinde atılacak adımlar niteliksel sıçramalara yol açabilir.Güncel krizden kadın özgürlüğü büyük kazanarak çıkabilir."

Modern çağ tarihte eşi görülmemiş bir teknolojik gelişmeye sahne olmuştur.İki büyük bilim-teknik devrim insanlığın önünde yeni çığırlar açtı. Ama neyin pahasına? Bilimsel teknoloji sıkı sıkıya iktidara bağlanmıştı. Toplumdan kopmuş bir teknolojinin bedelini en ağır biçimde doğal çevremiz ödemektedir. **Günümüzde ekolojik kriz iki yönlüdür; birinci yön, doğanın geri dönülmez bir biçimde tahrip olması ve önlem alınmasa kısa zamanda canlılar için yaşanmaz bir hale gelecek olması, ikinci yön ise toplumun tarihte eşi görülmedik bir biçimde doğal çevresine yabancılaşmış olması ki bu da doğal evrimin bir parçası olan toplumun doğal olmayan bir gelişim süreci içerisinde olduğunun göstergesidir.** Toplumun kendisi doğal bir olgudur. Yani aslında toplum ekolojiktir. Toplumun ortaya çıkışı ve gelişimi doğal evrimin özgün bir yönünü temsil eder. Her ne kadar özgün bir gelişim aşaması olsa da doğadan ayrı hatta ona karşıt ele alınması büyük bir yanılgıdır. Doğayla toplumun karşıtlaştırılması, toplumsal gelişmenin doğayla çelişik bir karaktere sahip olduğunu sanmak zihniyetteki çarpıtmanın derinliğini de göstermektedir.Toplumsal evrim doğal evrimin özgün bir aşaması olarak kavranmadıkça ne doğa nede toplum hakkıyla anlaşılabilir. Doğa toplumun derinliklerine kadar sızmıştır ve toplumda doğanın özgün bir yaratımı olarak onun içinde, onunla uyumlu bir parçası olarak anlam bulur.

Doğa toplum ilişkilerinde ki bozulma hiyararşik-devletçi uygarlığın doğuşuyla gelişir. Toplumun oluşum tarzını belirleyen doğal toplum aşamasında insan doğa ilişkileri, yaratıcı katılıma imkan verecek tarzdadır. Toplumla doğanın sınırları katı biçimde çizilmemiştir.Karşılıklı bağımlılığın derinden kabulüne dayalı iç-içelik hakim durumdadır. İnsan doğanın çocuğu gibidir. Doğa-ana, toprak-ana tabirleri o dönemden kalmadır. Hiç bir hiyerarşi tahakküm barındırmaz. İnsan beslenip büyüdüğü anasına son derece saygılıdır.Onun için bütün doğal varlıklar kendisi gibi canlıdır. Onu sevdiği kadar kendisini ona sevdirmek için elinden geleni yapar. Dönemin doğal dinlerinin hepsi doğayla kurulan bu ilişki biçiminin güçlendirilip sürdürülmesini esas alırlar. Bu tip bir zihniyet topluma müthiş güç verir. Zaten toplumsal oluşumu mümkün kılan da bu algılama ve ilişki biçimidir. Doğayla kurulan bu yaratıcı ilişki biçimi toplumsal ilişkilerin bir yansıması gibidir. Toplum ne kadar eşitlikçi ve özgürlükçüyse doğayı algılama ve ilişkilenme biçimi de o kadar yaratıcı olmaktadır. Toplumun doğası derken, kastettiğimiz de budur.

Toplumsal ilişkilerde ve doğa toplum ilişkilerindeki bu eşit-özgür karakterin kadının bu süreçteki başat rolüyle mümkün hale geldiğini belirtmekte yarar vardır. Kadın erkeğe göre doğaya daha yakındır. Doğayı algılamada, hissetmede daha duyarlıdır. Doğayla ilişkisi daha naziktir. Bunun toplumun oluşum tarzına nüfus etmemesi düşünülmez. Doğa, toplum,

kadın ilişkilerinin doğru ve yeterli düzeyde anlaşılması dönemin genel ruhunu da verecektir. Hiyerarşinin, tahakkümün ve devletin gelişimi bu üçlü ilişkiye darbe vurma temelindedir. Doğanın doğası, toplumun doğası ve kadının doğası iktidarcı gelişmeye kapalıdır. İktidar yol almak istiyorsa, bütün bu doğaları bozmak, çarpıtmak zorundadır.

İktidar sırasıyla kadını, toplumu, doğayı köleleştirmiş, zihinleri çarpıtarak ilişki düzenlerini bozmuştur. Artık hiyararşik ilişki temel ilişki biçimidir. İktidarın toplumda kurumlaşması toplumun doğasını bozduğu için doğal olmayan bir gelişmedir. Hiyerarşik-devletçi toplum doğadan kopmuş, ona yabancılaşmış toplum demektir. Zihniyetteki aşınma doğaya bakışı da etkiler. Doğa artık ölüdür,eski canlılığını yitirmiştir**!** İnsanlığın bir numaralı düşmanı olarak hizaya getirilmelidir**!**Doğa toplumun(iktidarın) ihtiyaçlarını karşıladığı oranda anlamlıdır**!**Bunun dışında bir anlamı ve görevi olamaz**!** Ruhsal bütünlük yitirilmiştir. İlişki maddi ihtiyaçların karşılanması tarzında çıkarcı bir anlayışa indirgenmiştir. Özellikle kapitalizm çağında bu yaklaşım had safhaya ulaştırılmıştır. Modern bilim doğayı ondan daha fazla faydalanmak için araştırır. Temel güdüsü budur.Sömürülen sadece toplum değildir, doğa da vahşice sömürülmektedir. İlerleme için insanlığın önünde tek yol vardır; o da doğaya boyun eğdirerek sonuna kadar yararlanmaktır!Diğer yol doğaya boyun eğmek olacaktır ki, o da insanlığın ilerlemesine terstir! Ya boyun eğilecektir yada boyun eğdirtilecektir!Farklı bir algılama, ilişki biçimi düşünülemez bile. Sanki tarihte eşit-özgür ilişkiler hiç yaşanmamış gibi...

Bugün eşit-özgür bir topluma doğru yol alınmak isteniyorsa bunun belk de en birincil şartı ekolojik bilinç ve duyarlılığın gelişmesidir.Sapmalı toplumsal gelişme durdurulmadıkça toplumun doğayla yeniden buluşması sağlanamaz.Doğaya bakışımızdaki yabancılaşma, güçlü bir zihniyet ve vicdan devrimi ile aşılmadıkça sapmalı toplumsal gelişme durdurulamaz. Bu süreç iç içe işleyecektir.Toplumda iktidar aşıldıkça ekolojik bilinç gelişecek, yine ekolojik bilinç geliştikçe de, iktidar toplumdan dışlanacaktır. Böylece toplum doğasına yeniden ve daha güçlü bir biçimde kavuşacaktır. Doğa toplum ilişkilerinin özgürleştirilmesi, özgür bir toplum ve özgür bir doğaya doğru atılmış en büyük adım olacaktır.

HERKES İNTİŞARDA

JÉHAT BERTİ

Ay ışığının sihirli gücü ve insanda yarattığı huzur duygusu ile yıldızların insanda yarattığı derinlik duygusu arasında seçim yapmanın imkânsızlığı, gerekliliği ve olamazlığının nedenleri üzerine tuhaf bir sohbet yapıyoruz.

Uzun bir aradan sonra, doçka sigaralarımızı arattıran siyasi sigaralarımızı içerken ‘bu içine tükürülesi dünyaya tepeden bakmanın zevki üzerine’ genç ve çılgın bir muhabbetiyiz yaşlı ve suskun bir yaşlı adamla.

Yıldızlar sizi alıp evrenin sonsuzluğu ve sınırsızlığı içindeki hiçliğe ve herşeyliğe taşıyor. Ay ışığı, ayın kadın olmasının getirdiği şefkat, sevecenlik ve karanlıkta sizi görünür kılan ışığıyla kucaklayıp huzur veriyor.

“Yıldızlar karanlıkta ne kadar yanlız olduğumuzu anlatırken kalabalıklarda; ay, yanlızlığında size sizi gösterir.

Sevdiğinizin suretini en çok ayda görebilirsiniz. Ne zaman aya baksam, o an en çok kimi seviyorsam ve kimin yanımda olmasını istiyorsam onun suretini görüyorum ayın yüzünde.

En çok da anamın yeşil dövmelerle süslü yüzü ve hep ağlamaklı, hüzünlü gözlerini görürüm. Ay en kalabalık halimizin zamanı,” diyor yanımdaki çocuk.

Anasını o kadar çok seviyor ki, kendisini hep bir ana gibi hissetmek istiyor.
Analarımızdan bahsediyoruz.

Hep güzel kadınlar için ‘ay parçası’ derler ya, en çok analarımız ay parçası. Dünyanın en güzel kadını, hiç kuskusuz herkesin anası.

Hepimizin anası.

Benim anam.

İnsan, anasını çok derinden hissederse, giderek bir ana gibi olabiliyor. Analarımızdan o kadar çok söz ediyoruz ki, bir an ikimiz de kendimizi ana gibi hissediyoruz. Gülerek bunu birbirimize söylüyoruz.

Birbirine karışmış saçı şakalıyla yanımdaki çocuğun, çok da anacıl bir görüntüsü olmadığını söylüyorum şakayla.
O da bana bakıp,

“Gözlüklerin, sürekli diş macunu reklamındaki kızlar gibi gülümseyen yüzün ve pırıl pırıl gözlerinle amma da çok benziyorsun benim hüzün deryası anacığıma” diyor.

Gülüyoruz.

Sonra, hüzünleniyoruz.

Kendisini bir ana gibi hissetmeyen hiç bir insanın, insanlığın kurtuluşunda kendini bir davaya adayacak ruhun, yüreğin ve fedakârlığın sahibi olamayacağını

konuşuyoruz.

Bütün devrimciler biraz anacıldır.

Ve bütün analar devrimci.

"Sevgili anacığım, hep büyük adam olmamı isterdi.

Oysa ben adam bile olamadığımı hatta, iyi ki olmadığımı düşünüyorum. Bakma sen, yaşlı adam ayaklarına.

Yaşlanmasına yaşlanıyoruz da kimseye çaktırmadan, ama adamlık kısmı yalan!

Düşünüyorum da bir gün bunları anama anlatsaydım ne derdi acaba?

Örneğin düşünebiliyor musun, anamın karşısında oturmuş, 'ana ben büyük adam olmamaya karar verdim. Zaten olamam da. Ama senin gibi ana olmak istiyorum' deseydim, ne derdi acaba?

Beni anlar mıydı?

Biraz ona benzediğim için, benimle gurur duyar mıydı?

Ona, herkesin aslında en çok anası gibi olmak istediğini nasıl anlatabilirdim acaba?"

Sonra yıldızlara karışan bir kahkahayla,

"Anlardı, anlardı. Analar birbirini anlar," diyor.

Bakıyorum, görüntü tam bir komedi.

En hüzünlendirici, en huzur verici, insanın yüreğinin sevinçten ve hüzünden bir yıldız patlaması öncesi gibi kıpır kıpır olduğu, en ağlanası komedi. Çoğu beyazlanmış sakalı, dudaklarını örten bıyığı ve dökülen saçlarıyla bana anamı hatırlatan bir çocuk.

Bu ay ışığı bir tuhaf ediyor adamı, pardon, ana adamı.

Anacıl anacıl sohbetler ediyoruz ay ışığında.

Birden bire gülüyorum,

"Ya, biz intişardayız. Halimize bak! Ne askeriz ama," diyorum. Biraz üstümüzde kayalıklarda türkü sesleri duyuyoruz. Moral yapıyorlar. İntişarda moral yapan gerillalar.

Dünyanın en 'tehlikeli terör' örgütünün en amansız savaşların ve zorlukların en katı savaşçıları, en keskin duyguların ve düşüncelerin militanları; Savaş gelmiş kapıya dayanmış, hareketin istihbarat kaynakları, hava saldırısı ihtimalini haber vermişler, alanın güvenlik komitesi, toplantı yapmış, bütün güçler hava saldırısı ihtimaline karşı intişara çıkmışlar. Doçkacılar, füzeciler, tepeciler alarm durumunda. Güçler kamplardan uzaklara, mevziilere taşınmış.

Durum çok gergin.

Uluslararası gündemin önemli bir gündem maddesi halinde Türklerin, Güney Kürdistan`a yönelik bir saldırısı ve olası sonuçları tartışılıyor.

Hedeftekiler ise intişarda. Yani alarmda. İntişar kelimesi Arapça. Askeri literatürde alarm kavramı ile eşdeğer. Ama bildiğimiz askeri literatürdeki alarm durumu ile gerilladaki alarm durumu

oldukça farklı. Herkesin tetikte olduğu ve savaş ve çatışma riskinin en yüksek noktaya ulaştığı durumu ifade ediyor. Yani, herkesin en gergin, en sıkıntılı, en ciddi, resmi ve disiplinli olması gereken zaman, intişar zamanı.

Doğal olarak böyle zamanlarda insanın ruhu sıkılır, yüzü gerilir, tedirgin olur, rahatsız olur.

Ama biz, intişarda ay ışığında türkü söyleyen, olmadık sohbetler yapan, kahkahalarla gülen, sığındıkları kayalıkların altında uzanmış ayı seyreden gerillaları görüyoruz.
Bu güç, savaşa karşı çok mu hazırlıksız?

Hiç de öyle görünmüyor. Çok sistemli bir biçimde örgütlendirilmiş, silahlandırılmış ve savaşı tebessümle, türküyle karşılayacak kadar kendinden emin ve kendine güvenli insanlar.

Ben bile hayatımda ciddi bir çatışma görmediğim halde, sanki hep savaşta kalmışım duygusuna kapılıyorum. Korku, gerginlik, tedirginlik duymuyorum. Sanki savaş çıksa, rahatlayacağım duygusunu yaşıyorum.

Savaşın, savaş korkusunun bile insanı insan olmaktan çıkaran gerçeği karşısında, savaşların en acılısını yaşamış olan ve neredeyse dünyanın en büyük güçlerinin hepsi için hedef durumunda olan insanların, savaşın gelip kapıya dayandığında insan olmaktan, insani olmaktan hiç bir şey yitirmeden hatta, daha fazla insanileştikleri bir atmosferde kendimi bir tuhaf hissediyorum.
Savaş, uygarlığın en çirkin gerçeği. En insanlık dışı gerçek. Bütün insanlık, bütün dünya bu gerçek tarafından esir alınmış. Mevcut uygarlık sistemi, insana ait ne varsa bu savaş gerçeğinde öğütüp bitirmek istiyor. Dünya neredeyse bir savaş meydanı.

Uygarlığın yarattığı insan gerçeği, herkesle ve her şeyle ama, en çok da kendisiyle savaş halinde; Huzursuz, tedirgin, korkak, ezik, hırçın, öfkeli, gaddar.

Kendini kaybetmiş bir insan gerçeği yaratmış uygarlık denen yoldan çıkma.

Ve dağlarda yaşlanmayan yaşlı çocuklar; dünyaya tepeden bakanlar… En sevdiğim, en güzel sözlerimden biri de, mevcut dünya sisteminden bahsederken 'bu dünya, içine tükürülecek bir dünya, tepeden bakılacak bir dünya.'

Onların dünyası çok farklı; yaşlı çocukların anacıl dünyası…
Herkesi esir alan savaş gerçeği, onlar için neredeyse bir oyun.

Ciddi bir oyun. Hiç hafife almadıkları bir oyun. Çok iyi oynadıkları bir oyun.

Bu oyundaki ustalıkları lafta değil, on beş yıl boyunca NATO`nun en güçlü ordularından birine karşı,

uluslararası bir çok gücün komplolarına karşı, gözlerini kırpmadan savaşmışlar. Yenilmemişler. Hatta onların literatüründe artık zafer ve yenilgi gibi kavramlar bile yok.

Onlar, kendileri olmanın yani insan olmanın, özünü yitirmemenin gerekliliklerini yerine getiriyorlar.

Yapay sınırların hepsini kaldırmışlar. Cins sınırı, sınıf sınırı, ırk sınırı, devlet sınırı, düşünce sınırı, yürek sınırı hepsi aşılmış. Tek bir çatı altında yaşıyorlar tek bir kimlikle. Yıldızların ve ay ışığının çatısı altında her şeyiyle insan kimliğiyle.

Yani hepsi birer çocuk, birer yaşlı, birer ana.

Bunu en çok da, neredeyse insan olmayla eşdeğer hale getirilen 'adam olma' sözüyle acımasızca alay ederken görebiliyorum.

"Erkek egemenlikli uygarlık sistemini sadece bitirmek yetmiyor, onu o kadar rezil kepaze edeceğiz ki, insanlık bir daha asla bugünlere dönmemesi gerektiğini görsün istiyoruz," diyor Ana!

Son günlerde Zağrosların eteklerinde bir gerilla hastanesinde misafirim.

İntişar nedeniyle bir kaç gündür arazideyiz.

Kamp yaşamının getirdiği durağan havadan kurtulup, yeniden zirvelerde olmanın getirdiği coşkuyu yaşıyorlar. Dünyaya tepeden bakmanın o kendine has sevinci, coşkusu ve alaycılığı.

Hastalar ve doktorlar silahlanmış, tepelerde mevzilerdeler.

Ay ışığının romantizminde tatlı tatlı sohbetler yapılıyor, şarkılar söyleniyor.

Kamp yaşamında çok kaldım. Gerillayı tepelerde, mevzilerde, savaş pozisyonunda ilk defa görüyorum.

Hepsi rahatlamış gibi. Neşeliler. Şenler.

En asker zamanları, en çocuk zamanları, en ana zamanları.

Doktorlar, çocukları gibi bakıyorlar hastalarına. Hastalar, hasta bir ananın kendisine bir bardak su veren çocuğuna baktığı gibi bakıyorlar doktorlarına.

Ve ben, Zağroslarda haber kovalayan bir savaş muhabiri gibi hissetmiyorum kendimi, oyun oynayan çocuklarını izleyen bir ana gibi… Bundan olsa gerek, içimde belki de çok derinlerde bir korku var. Biri düşüp bir yerini incitecek diye korkuyorum. Onlar oyunlarını oynuyorlar.

Ay ışığının huzurunda bir tuhaf hissediyorum kendimi.

Bir ara hastalardan biri, "aşağıdan uçak sesi geliyor," diyor.

Önce herkes aşağıya bakıyor şaşkın.

Sonra herkes gülüyor.

Uçak sesi yukarıdan gelir. Aşağıda ne arıyor?

Bir çocuk, "bizim buralar o kadar yüksek ki, bütün uçaklar altımızdan uçar. Daha üstümüze çıkacak uçağı yapamadılar. Biz ayda ve yıldızlarda yaşıyoruz. Var mı yıldızları aşacak uçakları?" diyor.

Bir diğeri,

"Bu ay ışığında da uçak saldırısı güzel olurdu doğrusu. Ay ışığında parlayan çelik kuşlar ve yumurtalarından ateş gülleri açan acayip varlıklar. Tam masal havası. Ya da bilim kurgu.

Fotoğraf makinemiz de var. Bir hava saldırısı olsaydı, Salvador Dali`yi kıskandıracak resimler yakalardık;

Her şeyin eriyip biçimsizleştiği, zamanın bile eridiği resimler yapıyordu.

Biz de ay ışığında, yıldızlardan, altımızda ateş yumurtlayan demir kuşların resmini çekebiliriz şimdi," diyor.

Sonra fotoğraf çekmeye başlıyoruz.

Normalde yerimiz gizli. Sigara içmek bile, kurallara aykırı. Biz de kurallara uyuyoruz! Sigaralarımızı saklıyor, patlayan flaşlara poz veriyoruz.

Bu arada Harran Ovası`ndan kopup gelmiş bir ovalı, Zağrosların zirvesinde bir kayanın ucuna konmuş, eski bir dengbej klamı söylüyor.

Haber vermek lazım; Kendakol`un tam karşısında gerilla intişarda.

Tepelerden bakıyorlar bu içine tükürülesi dünyaya.

Haber vermek lazım; bunlar ihanet ediyorlar.

Modern tarihin ilk Kürt Cumhurbaşkanı, ilk hükümet başkanına haber vermek lazım, doğru söylüyorlar, bunlar ihanet ediyorlar.

Kendakol`u yeniden bombalamaya izin verenlere ihanet ediyorlar. Kendi kardeşini, 'en gaddar' dedikleri düşmanlarına satanlara ihanet ediyorlar.

Sayın cumhurbaşkanı bunların Kürt davasına ihanet ettiğini söylemiş.

Doğru söylemiş.

Bunlar satılmaya ihanet ediyorlar.

Zaten bunlar, hep bunlara ihanet etmediler mi?

Yeniden yeniden satıcılara ihanet ediyorlar.

Satıcılar intişara çıksınlar.

Varsa tepeleri, tepelere çıksınlar.

Yoksa kendilerine sığınacak yer bulsunlar.

İntişardalar. Şenler. Oyun oynuyorlar. Ciddi bir oyun. Ciddi ciddi savaşa hazırlanıyorlar. Güle oynaya.

Ve çıktıkları zirvelerde, kayaların başına çıkmış klam söylüyorlar parmakları tetikte. Ben de fotoğraflarını çekiyorum. Patlayan flaşlar altında ay ışığında oyun oynayan çocukların, anaların ve yaşlı insanların fotoğraflarını. Ben bir savaş muhabiriyim. Çoktan başlamış, ya da hiç bitmemiş bir savaşın en tuhaf resimlerini çekiyorum. Ay parçası bir terörist kız elimdeki kamerayı istiyor,

“Ne yapacaksın?” diyorum.

“Geç bakalım. Senin de bir intişarlık resmini çekelim. Herkes intişarda. Sen değil misin?” diyor.

Herkes intişarda. Hastanenin sevimli kedisi, Prenses intişarda. Prenses`i kucağıma alıp bir intişar fotoğrafı çekiyorum.

Herkes intişarda.

En çok da analar.
Bir de gazeteciler ve kediler.
Herkes intişarda.
Belgeliyorum, haber veriyorum.

Siz hala şehirlerin kuytularında, sıcacık evlerinizin beton duvarları arasında huzurla oturuyor musunuz? Savaş var. Herkes intişarda. Siz çıkmıyor musunuz? Eğer intişardakileri bulmak istiyorsanız, ben size haber vereyim; dağların zirvelerine bakın, patlayan flaşları ve dengbêj klamlarını takip edin. Onları orada bulabilirsiniz.

Bekliyorlar.

Ay ışığının altında, yıldızların seyrinde tuhaf ve anacıl şefkatleri ve içine tükürülesi dünyaya tepeden bakarak klam dilinde sohbetlere herkesi davet ediyorlar.
Dosta da yer var, düşmana da.

Yürekleri büyük.

Benden söylemesi.
İşimi yapıyorum.
Haber veriyorum…

ACIYA KURŞUN İŞLEMEZ

Sabrın çalkalanıp taştığı sulardadır
Çığlıklarla parçalanmış uykularda
Buruşturulup atılmış aşklarda
Ve çalınmış mutluluklardadır
Ses ile yürek
Büyük rüzgarların o yanık şarkısı
Hala yükselir içimizden dağılır
Coşkunun doruklarında sürer yankısı
İlk kurban adanırken bir nehire
Korkunun ilk nişanında başlamıştır
Gözyaşının ilk damlasından kalma
yaslı baharlarla gelmiştir bugüne
Kanla yazılan yasalarla

Açlığın otağ kurduğu sabahlara
Ve sonuçsuz kalan ahlarla gelmiştir
Acıya kurşun işlemez artık
ölüm bile bu acıyı cellat bilmiştir
Yok bundan böyle ter yarası
Zincir tusaklığı ve sabır
Kırbaç yalvartması sessizliğin
Can pazarı ve kahır yok
Her şey yaşanan şu gün gibi gerçek
Adımız halk olduğu günden beri
Bir direnç olmuştur bizde sevinçler
Şimdi acının her kuraklığında
Onlar
Yüreğimizin ovalarına çiselenirler

Boşuna değil bu ölürcesine sevmek
Ve ölürken bile yürümek
Boşuna değil
Hep yatağı olduk tarihin ırmağının
Yenilgilerle durulmanın
Zaferlerle köpürüp kabarmanın
Ama hiç bir zaman
Anası olamadık geçmişi doğurmanın
Yıdızlar ve sular tanıktır
aç ve kavruk bir memeden
Direnmeyi yudum yudum emen
Bir çocuk gibi öğrendik
Ve direndik
Ordular kurduk türkü renklerinden
Bütün ağıtları bir hücumda yendik
Acıya kurşun işlemez artık
Biz yaşamayı zulümsüz sevdik
ADNAN YÜCEL

Şehit Hasan ve Şehit Şervan Anısına…

Gitmeyecekler…

Yemin ettiler yarınlarına
Su sesinde dinleyecekler türkülerini
Gözleri hep yıldızları görecek
Ve toprakta olacak sırtları

Yemin ettiler ve gittiler
Arkalarında ay gözlü çocuklar bırakarak
Yol boylarında silah çattılar
Ağaçların dallarına çentik attılar

Her biri bin ölüm olan O'nsuz günlere

Yemin ettiler ve cana kıydılar
Bin yıllık kıyımlara kurban
Bir kavmin suyundandılar
Kıyıcılara kıydılar en çok

Elleri toprak
Gözleri yıldız
Sesleri su çocuktular
Ölümlere gittiler
En çok yaşam ektiler

Yemin ettiler ateşe ve güneşe
Sonra gittiler
Işıkları cılız evlerin duvarlarına yansıdı gölgeleri
Arsız köpek sesleri çarptı kulaklarına

Sonra selam aldılar
Yeni gördükleri tanıdıklardan
Ve köpeklere aldırmadan
Sevgiyle karşılayıp dost selamını
Devam ettiler yollarına

Yemin ettiler
Menzili yürekleri kadar uzak adımlarla yürüdüler
Ve o bilindik diyarın kuytusunda mevzilendiler
O tanıdık gözler utanç taşımayan ışıktılar

Yiğitlik utangaç bir günahsızlık diye taşınacaktı
Her şey zamansız bir dans ile başlayacaktı
Ve gözleri ay çocuklar
Akan derelerin parıltısında
Dansa duracaktı

Yemin ettiler
Tüm analar
Saçlarının karasından
Dans eden çocuklar doğuracaktı

Yemin ettiler
Ve gittiler
Ay gözlü çocukların hasretinde
Molası kısa uzun yürüdüler
Hasretinden kanat taktılar
Göğüslerini yumruklayan çocukların

Yemin ettiler
Sonra ağlamayı haram ettiler
Ateş dansı kızlarının sözlerinde
Ve akan derelerde gözlerini bıraktılar
Ay vakti zamanlara
Dengbej nameleriyle hayal kurdular
Derelerin asoyi yakamozlar taşıdığı vakitlerde
Vurulmuş bir güvercin gibi kıyıya vurdular

Sonra orada öylece durdular
Işık istediler aydan
Verdi
Ses istediler sudan
Verdi
Ve 'dans' deyip beklediler
Bin yıl geçti ömür zamandan
Onlar gitmediler
Toprakta taş
Suda ses
Gökte yıldız oldular
Yemin ettiler
Suları onlara çarpar tüm derelerin

Onlarda parlar tüm ışıklar
Ve tüm gözler onlardan haber sorar

Onlarsa yemin ettiler
Bir ay vakti
Bir derede
Bir ‘dans’ izlemeden gitmeyecekler

Yemin ettiler
Suya
Toprağa
Ve yıldızlara

Yeminleri yemin
Selam saldılar dostlara
Yıldız kadar yakın
Su gibi aziz
Toprak kadar temiz…

Şehit Hasan ve Şehit Şervan
Anısına…

YAŞLI ADAM